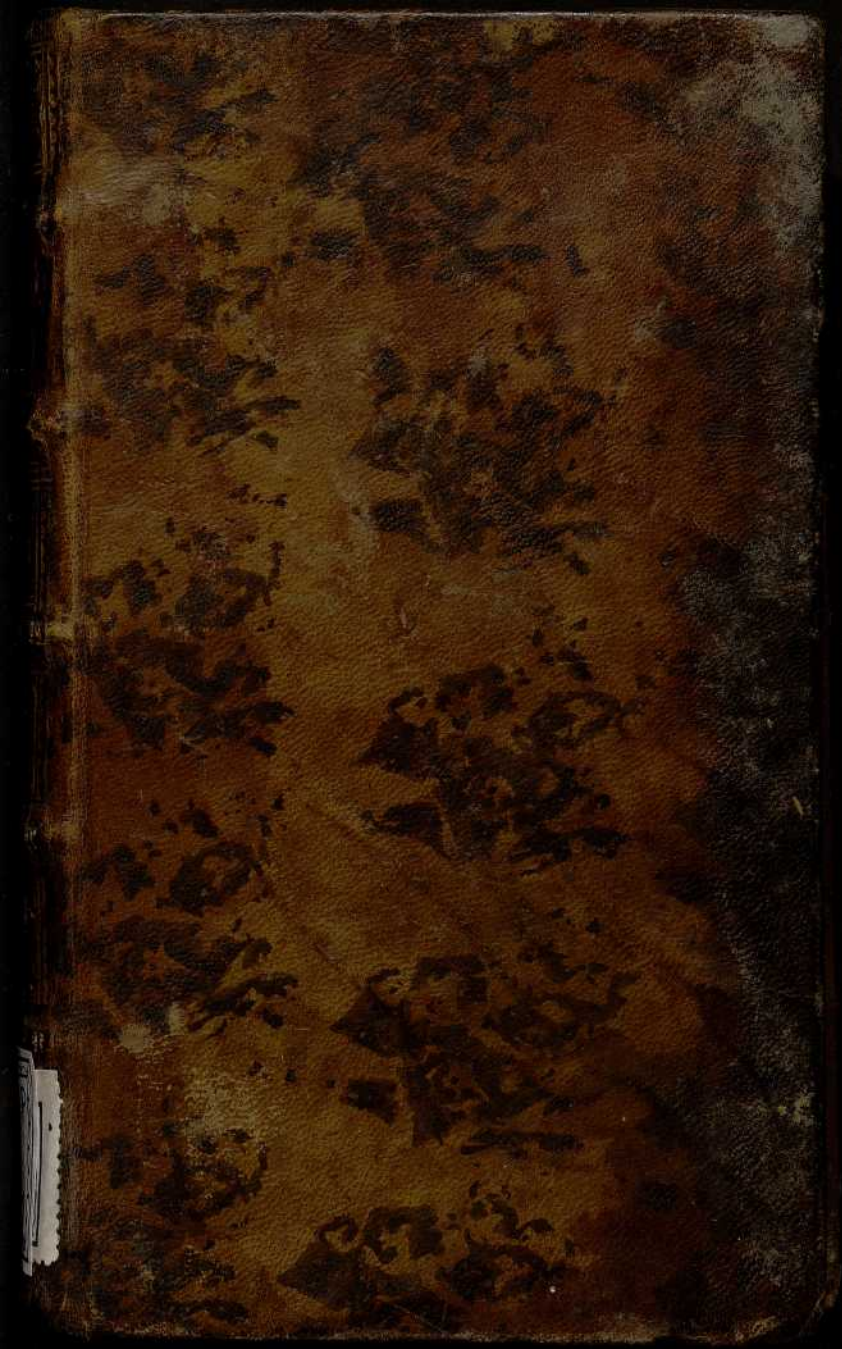

LOVE
LIBRARY

IMP
2
068

IMP

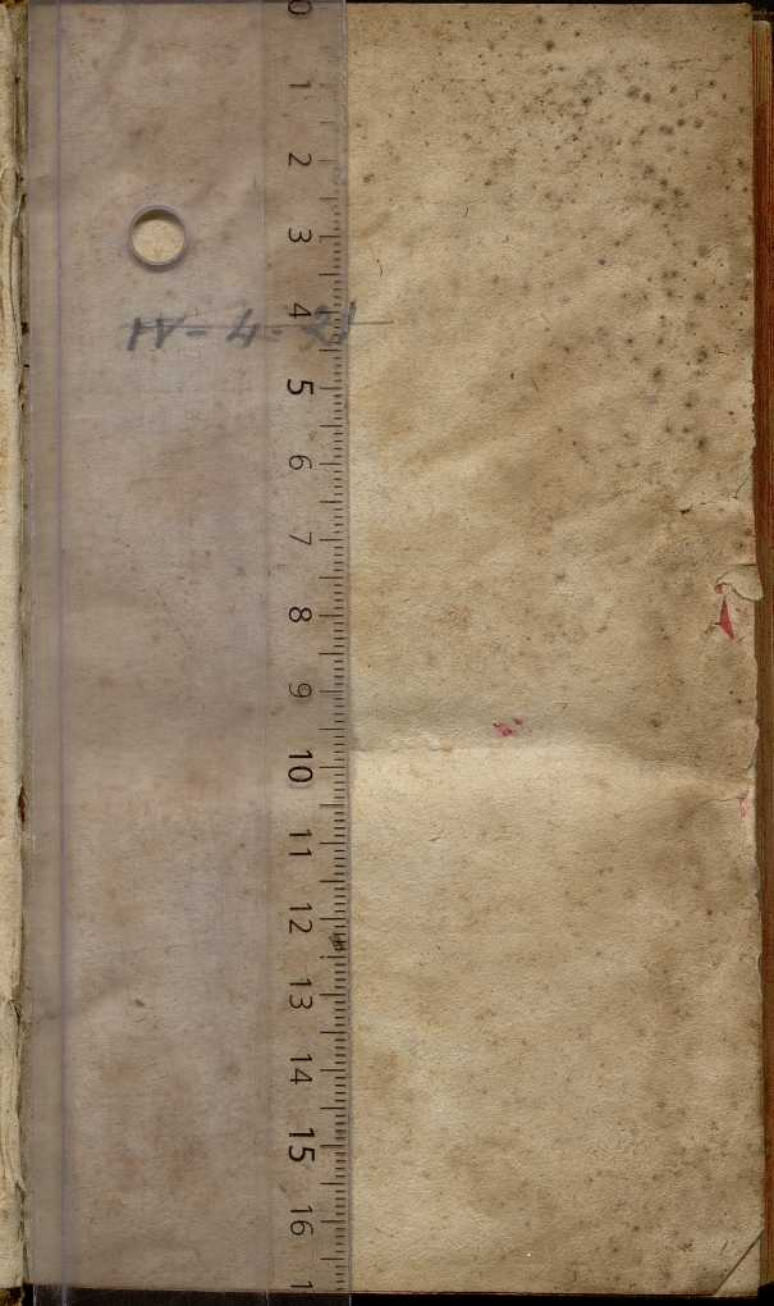
2

68

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 1

IV-AI

IMP

2

68

~~IV-4-21~~

Caja C-114

DE	TRAS
Est.	XIV
Tal.	1
Núm.	16

GEORGII OTHONIS,
Græcæ & Oriental. Lingg. nec non Poës. in
Acad. Marburg. Professor Ord. (1)

SYNOPSIS
INSTITUTIONUM
SAMARITANARUM,
RABBINICARUM, ARABICA-
RUM, ÆTHIOPICARUM ET
PERSICARUM.

Ex optimis quibusque Auctoribus ex-
cerpta & ad methodum Chaldaismi &
Syriacismi Clarissimi

ALTINGII

sic adornata,

UT SECTIO SECTIONI

ET

PARAGRAPHUS PARAGRAPHO,
QUANTUM PER SINGULARUM
NATURAM LICUIT, RE-
SPONDEAT,

*Sicque studiosa Lingg. Juventus &
parvo labore & minori pretio, non con-
temnenda in iis fundamenta ponere queat.*

Editio Tertia.

FRANCOFURTI AD MOENUM,
Sumptibus FRIDERICI DAN. KNOCHII,
ANNO M DCC XXXV.

e 18708535

LECTORI BENEVOLO S.

Quod Virgilius
olim certa qua-
dam ratione de
agricolis, illud
ego potiori jure
de Studiosis ho-

minibus nostrorum temporum
prædicare possum, *felices* scilicet
) 2 esse,

PRÆFATIO.

esse, si bona sua norint. Postquam enim ante duo amplius secula Europa nostra, pulsâ superiorum temporum barbarie, humaniorum literarum cultum à Græcis exulibus recepit, tanta subito consecuta est in omni scientiarum genere mutatio, ut nos Veteribus illis tam Divinæ quam humanæ sapientiæ Magistris in plerisque omnibus pares, in multis etiam superiores esse, haut vanè gloriari possimus. Quod si enim omnes Eruditorum Ordines, quos Facultates vulgò vocant, percurrere velimus: habemus in *Theologia* Lutherum, Calvinum, Coccejum, aliosque magno numero, quos Doctissimis & eloquentissimis Ecclesiæ Patribus, Augustino, Hierony-

mo,

P R Æ F A T I O.

mo, Chrysoſtomo, comparare poſſimus: habemus *in Jure* Gro- tium, Pufendorffium & ſimiles. qui Juris ac Juſtitiaë univerſaë fon- tes veteribus illis Juris Romani Conditoribus non infeliciter ad- jecerunt: habemus *in Medicina* Harvæum, Boyleum, Sylvium, Bartholinum &c. qui Oeconomi- am animaleſ & remediorum ap- paratum ac formam veteres illos Æſculapiaë artes heroes, Hippo- cratem, Galenum, docere que- ant? habemus *in artibus, in lin- guis, in ſcientiis*, totaque adeò *Philosophia*, Scaligerum, Sciop- pium, Voſſium, quos Varroni, Romanorum teſte Cicerone do- ctiffimo; Wellerum, Sylburgi- um, Vervvejum, quos Ariſtar- cho; Vietam, Copernicum, (3 Kepple-

P R Æ F A T I O.

Keplerum, Galilæum, quos
Euclidi, Appollonio, Archimedi,
Ptolomæo; Cartesium, Gilber-
tum, Scheinerum, quos Platoni,
Aristoteli, Theophrasto; Schar-
rokium, Cumberlandium, Geu-
lingium, quos Epicteto, Sene-
cæ, Ciceroni & universæ Stoi-
corum scholæ opponere possi-
mus. In *historia* porro, in *Geo-
graphia*, in *Chronologia*, in cu-
riosis naturæ *Observationibus*,
in *artibus* tam ad cultum vitæ,
quàm naturæ cognitionem utili-
bus, illos à nobis superari, ne-
mo nisi omnium rerum imperi-
tus negare ausit. Duo tantùm
sunt, judicio doctissimi eujus-
dam Angli, in quibus nostri ho-
mines ad Veterum majestatem as-
furgere nondum potuerunt, Elo-
quen-

PRÆFATIO.

quentia scilicet & Heroici Car-
minis gloria. Quod ut ingenuè
agnoscimus, ita profecto ignora-
mus, plus damni, an utilitatis
ex prodigiosa illa seu simulandi,
seu fingendi, propè dixerim de-
cipiendi arte in rempublicam de-
rivatum fuerit. Cicero sanè &
Demosthenes plus ad mutatio-
nem suæ reipublicæ, quam con-
servationem libertatis attulisse vi-
dentur: sibi certè uterque exiti-
um, ut poësi suâ Ovidius, ac-
cessivit. Et in Christiana qui-
dem republica, quæ non affecti-
bus, sed simplici veritatis cogni-
tione, ac sincero pietatis cultu
censeri debet, hypocrisi illa De-
mosthenis, & Homeri ac Maro-
nis fabulis æquo animo carere
possumus. Multò certè utilior

PRÆFATIO.

cùm ad Reipublicæ & Ecclesiæ salutem, tùm ad sapientiam, & familiaris rei promovenda augendaque commoda, videtur simplex variarum linguarum notitia, quam unius vernaculæ ad plebem percellendam perturbandamque vibrandæ facultas. Feliciores ergò hîc iterum sunt Studiosi nostrorum temporum, qui non vernaculæ tantùm, aut Romanæ Græcæque eloquentiæ, quibus humanæ sapientiæ doctrina & inventa; sed Hebraicæ quoque & affinium, quibus vera veri DEI colendi ratio, & æternæ salutis mysterium panditur, cognitionem nullo ferè labore acquirere possunt. Etsi enim nulla lingua tam ignobilis est, cujus notitia non eximiam quandam cùm volupta-

PRÆFATIO.

luptatem, tum utilitatem cultoribus suis præstet, id quod docti Viri colligendis etiam veterum ac deperditarum ferè linguarum, Gothicæ, Alemannicæ, Cantabricæ & similibus *λειψάνοις*, satis superque demonstrant: duo tamen præcipuè linguarum genera sunt, quibus Orbis Christianus carere nullo modo queat: earum scilicet, quæ vel ad religionis nostræ mysteria rectius explicanda, vel ad publica privataque commercia feliciter obeunda conducunt. Ad utrumque porro genus Studiosi nostri non contemnenda habent subsidia, prout ea à Clarissimis Viris Hottingero, Pfeiffero, aliisque in eruditis suis Commentariis sincerè & candidè (prout *ἀφθονοί* sunt *Μεσῶν Γύραι*) ex

PRÆFATIO.

ponuntur. Priores tamen, utpote ad animarum salutem, magis quam corporum & fortunæ commoda spectantium, à pluribus semper & majori studio excultæ fuerunt. Neque id injuria. Quantum enim cœlestia terrenis, æterna caducis, tantum Orientales linguas, quibus illa continentur, cæteris quibuscunque etiam cultissimis præferri par est. Ostenderunt hoc ad oculum cum alii Viri Docti in eruditissimis suis de necessitate & utilitate harum linguarum Commentariis, tum inprimis Clarissimus Hottingerus in *Sinegmata Orientali*, & Celeberrimus Waltonus in doctissimis suis in *Biblia Polyglotta Prolegomenis*, quæ, quia in omnium manibus versantur, exscribere super-

PRAEFATIO.

supervacaneum existimo. Equidem ab eo tempore, quo Orientalibus hisce linguis publicè docendis admotus fui, duo præcipuè impedimenta notavi, quibus se ab illarum studio abduci passi sunt, qui alioqui nec ingenio ad eas cognoscendas, nec animo ad laborem in eis addiscendis subeundum destituti fuerint; subsidiorum nempe ad hanc rem necessariorum defectum, & diversâ methodo à diversis auctoribus concinnatarum Institutionum difficultatem. Hæc cum in Chaldaica & Syriaca lingua à Clarissimo Altingio non infeliciter sublata animadvertissem, credidi idem in cæteris quoque fieri posse, si similis earum synopsis concinnaretur, eidemque Altingi

PRÆFATIO.

tingii Grammaticæ, seu Fundamenti linguæ sanctæ, tanquam matris adjungeretur, in qua cogitatione cum aliquamdiu occupatus fuisset, commodum accidit, ut spectatissimus Vir *Friedericus Knochius*, non incelebris Bibliopola Francofurtensis, Altingium, cujus jam exempla deficere cœperant, sumptibus suis recudere medicaretur. Quod cum intelligerem, non tantum monui, ut ex ultima editione Groningana ceu correctissima, & necessariis indicibus cum locorum S. Scripturæ tum Vocum irregularium auctiore, impressionem fieri curaret: sed obtuli etiam novum supplementum, synopsis scilicet cæterarum, quotquot in splendido illo Bibliorum Poly-

PRÆFATIO.

Polyglottorum Opere continen-
tur Orientalium linguarum, ea-
dem, qua Altingii Synopsis Chal-
daica & Syriaca, methodo ador-
natam. Hanc nostram oblatio-
nem cum Vir Ornatissimus ea,
qua est ad commoda Studiosorum
promovenda alacritate, accepif-
set, chartas nostras, quas in
eum finem jam antè paraveram,
collegi, & quantum temporis
brevitas ac negotiorum turba
permisit, revidi, præloque cum
cæteris subjiciendas transmisi.
Tu, Benevole Lector, si quid
hinc subsidii ad harum lingua-
rum studium percipies, ei quem
dixi Viro Integerrimo gratias age,
sine cujus ope si fuisset, chartulis
nostris perpetuo forte cum blattis
& tineis luctandum fuisset.
Idem

PRÆFATIO.

Idem si non ingratum Tibi studium suum fuisse senserit, fortè ad cætera quoque, quæ ad linguas has feliciter excolendas adhuc desunt, curanda animum adjiciet: cujusmodi sunt in Hebræa quidem lingua syntaxis tam Vocum quam Accentuum plenior, in cæteris verò ejusdem ut & Profodiæ Synopsis harmonica, & denique Textus cum versione & Glossario per omnes istas linguas, ad utrumque tam Analysis, quam genesis exercitium necessarij: quorum sedulo usu ad majora paulatim, integros scilicet Doctorum Virorum Commentarios, ex quibus nostra hæc bona cum illorum venia decerpimus, & palmaria in singularis linguis scripta tam sacra quam profana pro-

PRÆFATIO.

progredi queas. DEUS vero
Optimus Maximus qui juxta con-
suetum Ecclesiæ hymnum, per
diversitatem linguarum cuncta-
rum gentes in unitate fidei con-
gregavit, faxit, ut hisce sancti
spiritûs armis non nisi ad ipsius
gloriam & Ecclesiæ ædificatio-
nem, in fide sincera & charitate
non fucata utamur. Vale & fave.
Dabam Marburgi ipsis Idibus
Martii anni à partu Virgineo
MDCCL.

Aucto-

*Auctores precipui,
quorum vestigia in his Elementis nostris
pressimus, sunt sequentes:*

I.

In Samaritanis Christophorus
Cellarius.

II.

In Rabbinicis idem & Buxtorfius
Hackspanius.

III.

In Arabicis, Erpenius, Wasmu
thus.

IV.

In Æthiopicis, Magnificus Do
minus Ludolphus hujus lite
raturæ unicus Apollo.

V.

In Persicis, Ludovicus de Dieu
& Johannes Gravius.

Synopsi

S.

cap
que
ma

A

U

I

T

E

S

H

V

M

Z

Syr

nul

bus

SYNOPSIS

INSTITUTIONUM

SAMARITANARUM.

SECTIO I. *Generalis.*

CANON PRIMUS.

Lingua Samaritana, quæ est tertia Hebraicæ Linguae propago, literas habet numero & potestate cum matre easdem, ut Chaldaica & Syriaca, sed figurâ diversas: quam tamen & Veteribus Hebræis ante

captivitatem Babylonicam vulgo usitatam fuisse quorundam est doctorum virorum sententia. Schema illarum tale est:

Ⲁ Alaph	<i>Spiritus lenis.</i>	Ⲙ Lamad	l.
Ⲃ Beth	bh.	ⲙ Mim	m.
Ⲅ Gamal	gh.	Ⲏ Nun	n.
Ⲇ Dalath	dh.	ⲏ Semchat	s.
Ⲉ He	h.	Ⲑ Ain	v.
Ⲋ Wau	w.	ⲑ Pe	ph.
Ⲍ Zain	ds.	Ⲓ Tzade	tz.
Ⲏ Cheth	ch.	ⲓ Kuph	k.
Ⲑ Teth	t.	Ⲕ Risch	r.
Ⲓ Jud	j.	ⲕ Schin	sch.
Ⲕ Caph	c.	Ⲍ Tavv	th.

Harum nulla cum alia connectitur, ut in lingua Syriaca: nulla dilatatur, ut in Hebraica & Chaldaica; nulla figuram in fine mutat, ut in prædictis omnibus. Si tamen spacium nonnihil excedat vocem

ultimam versûs primi vel intermedii, duas ultimas illius literas à præcedentibus suo ordine positas avulsas in finem rejiciunt.

In pronuntiatione Castellus Jud initiale cum Chirec per Alaph, ut apud Syros, legendum putatur. v. gr. $\text{א} \text{כ} \text{ל}$ itam, *aggravavit*. Sic $\text{א} \text{ה} \text{ו}$, ob frequentem earum permutationem, parum inter se differre pronuntiatione videntur.

In numeris designandis sequuntur Hebræos, nisi quod pro $\text{י} \text{ס}$. tam $\text{א} \text{מ}$ cum Syris, quam $\text{כ} \text{ו}$ cum Judæis usurpant.

§. 2. Vocalium notis Samaritani destituuntur, unde earum vis ex vicinis linguis colligenda est. In iis ergo, quæ pure Hebraica apud eos occurrunt, Hebræorum; in cæteris, Syrorum more, quinque puncta, Patach, Tzeri, Chirec, Kamerz & Kibbutz assumere licebit: non neglectis interim, quæ frequentes occurrunt, matribus lectionis, א , ו , א , מ & ז .

§. 3. Quiescentes apud Samaritanos totidem sunt, quot apud Hebræos & Chaldæos, quatuor enim. א , ה , ז , מ . Locus autem, & puncta, in quibus singulæ quiescunt, eadem sunt, quæ in Hebraica lingua: nisi quod א pro Alaph positum etiam in medio quiescat: sed tunc non aliter, quam ו sua natura mobile, naturam & vicem Alaph sustinet.

In rejectione vocalis ab Alaph & Jud in locum præcedentis Schevatis, mutatione Chirec sub Jud initiali ob sequens Scheva, & retentione vocalis illud antecedentis, Syros imitari licebit; quia nec Hebræi sibi ab his euphoniæ causa temperare potuerunt. Vid. Alting. P . 163. & 164.

§. 4. Vocalium quantitas, eodem modo ut apud Syros

Syros, ex analogia petenda est: ut scilicet longa habeatur, quæ per se syllabam absolvit; brevis, quam Scheva quiescens sive expressum sive implicitum excipit sine accentu.

§. 5. Sic quoque Scheva simplex tam *mobile* quam *quiescens* ex analogia concipiendum est: *Illud* (1.) sub initiali litera vocali cassa, (2.) in medio post syllabam perfectam, (3.) sub litera dagesfata. *Hoc* in medio post vocalem brevem, & in fine tam simplex quam geminum.

§. 6. Compositum Scheva, si pure Hebraica excipias, in quibus retineri forsan potest, non magis quam apud Syros necessarium est. Pro simplici tamen sub gutturali euphoniæ causa Patach aut Tzeri cum Syris uti licebit, ut אלה Alaha *Deus*,

אמר emar, *dixit*. Ita Alaph primam & mediam radicalem in verbis, nec non Alaph characteristicum Futuri cum Syris per Tzeri loco Schevatis mobilis efferri nihil vetat.

§. 7. Diphthongos Samaritani proprie dictas non magis, quam Hebræi habent: etsi Wau & Jud mobile cum vocali præcedente diphthongum quodammodo referunt, ut אצל auzel, *cibavit*.
 בית baita, *domus*.

§. 8. Dages lene in literis אבגד in principio vocis, & in medio post Scheva quiescens pariter, ut in cæteris tribus linguis, intelligendum, ut duriter & sine aspiratione, qua alibi gaudent, efferantur, פקדו Pekadh, *visitavit*.

§. 9. Dages forte similiter ex analogia concipiendum est, sive illud sit characteristicum secundæ conjugationis, sive compensativum primæ Nun, aut me-

dix geminata, neque literam Hebræorum more geminare, sed solas אַבְרָהָם indurare creditur, ut apud Syros, ut אַבְרָהָם mechaben,

preparans.

§. 10. Utuntur quoque Samaritani punctis quibusdam & lineolis in scriptura, partim distinctio- nis, partim abbreviationis causa.

Puncta ita se habent:

- (1) Singulæ voces singulis punctis crassioribus ad summum literæ suspensis distinguuntur, ut אֱלֹהִים אָמַר וְדִבֶּר אֱלֹהִים & dixit Deus.
- (2) Sententia imperfecta duobus transversis indicatur, hoc modo אָמַר אֱלֹהִים אֱמַר אֱלֹהִים dicendo.
- (3) Periodus seu perfecta sententia totidem perpendicularibus notatur, ita: אָמַר אֱלֹהִים אֱמַר אֱלֹהִים אֱמַר אֱלֹהִים super faciem abyssi.
- (4) Versus singuli asterismo ab initio notantur ut אֱלֹהִים אָמַר אֱמַר אֱלֹהִים & dixit Deus.
- (5) Ut autem in periodo majori duobus punctis subinde tertium, ita in sectionibus majorib. iii. variæ lineolæ adjiciuntur, hoc modo אֱמַר אֱלֹהִים אֱמַר אֱלֹהִים, -c-, in quibus sæpe nimium luxuriant.

Lineola literis superne inscripta varia notat

- (1) Vocem ambigam in significato rariori accipit ut אַבְרָהָם pro bedebher, *in peste*; non אַבְרָהָם bedabhar, *in verbo*, אָמַר Sem, pro nomine proprio, non appellativo, אֱלֹהִים, El, pro nomine Dei, non præpositione.

- (2) *Apocopen* seu compendium scripturæ, ut

אֱלֹהִים pro אֱלֹהִים, *atta, tu*, אָמַר אֱלֹהִים אֱמַר אֱלֹהִים & respexit. (3) Mo

[3] Motum literæ quiescentis, ut מָיִם *posuit*.

[4] Literam pro litera præter morem positam, ut

אָמַר pro אָמַר *nomen ejus*.

§. 11. Tonus similiter ut in reliquis trib. linguis, ultimam vel penultimam syllabam attollit. Illam in monosyllabis necessario, quia hæc aliam non habent; in cæteris, si sit crassior, seu magis composita, penultima: hanc in reliquis.

§. 12. Samaritana lingua paulo impurior est partim ex Hebræa, partim Syro-Chaldæa, partim ex veteri Cuthæa conflata. Habetque adeo vocabula (1) pure Hebræa, ut אֱלֹהִים *Deus*, חַנּוּן *gratia*, רָעָה *iniquitas*, בֵּן *filius* &c. (2) Plura Syro-Chaldaica, ut אָרְכָּה *locus*, אָרְכָּה *medium*, אָרְכָּה *infernus*, אָרְכָּה *egressus est*, אָרְכָּה *ascendit*, אָרְכָּה *bos*, אָרְכָּה *fregit*, אָרְכָּה *uxor*, אָרְכָּה *terra*, אָרְכָּה vel אָרְכָּה *grex*, אָרְכָּה *cubuit*, אָרְכָּה *mons* &c. quæ ex Hebræo, sibilantibus pro more in linguales homogeneas; & y in y ob figuræ similitudinem, mutatis, promanant. (3) quædam denique Cuthæa, ut אָרְכָּה *foedus*, אָרְכָּה *avis*, אָרְכָּה *frater*, אָרְכָּה *firmamentum*, אָרְכָּה *lignum*, אָרְכָּה *scivit*, אָרְכָּה *vidit*, אָרְכָּה *ancilla*, & similia. (4) In derivatione ab Hebraica & Syro-Chaldaica frequens est permutatio literarum ejusdem organi. Ita in *Gutturalibus* ponitur

א pro א in אָרְכָּה *fugit*, אָרְכָּה *adhus*.

א pro א in אָרְכָּה *post*.

א pro א in אָרְכָּה *terra*.

א pro א in אָרְכָּה *ancilla ejus*.

א pro א in אָרְכָּה *terra*.

{ A in AV si, AV arbor, AV m^u m^u m^u
 vincti, AV mater, AV rogavit
 V pro { AV fatuit.

{ E in AV testimonium,
 { H in AV debitum AV via, AV
 virum, AV socius, AV ortus e
 A AV descendit, AV perfecit, AV
 unus, AV cognovit &c.

Ex Labialibus occurrit

S pro Z in AV indicavit, AV posuit, AV m
 dium. AV collum &c.

Ex Palatinis invenitur

P pro Z in AV abiit.

Ex Dentalibus S pro F in AV addidit.

(5) Dantur tamen & aliae permutationes ut H
 P in AV bellum.

(6) Occurrit & Aphaeresis in AV baculus, AV
 alius, AV erit, AV unus.

(7) Metathesis in AV pro AV lignum,
 AV pro AV ecce, AV
 pro AV fugit.

(8) Syncope & elisio literæ V in AV bellum
 AV opus.

(9) Compositio seu conjunctio duarum vocum
 unam in AV filius hominis, AV par
 tibi. AV procul extra, AV ex quo, p
 cieue in particulis AV ecce, AV vel AV ne,
 AV ecce ego, AV ecce vos, AV
 addas, AV ne effundatis, AV

INSTIT. SAMARITANARUM. 7

timeas, 𐤆𐤒𐤀𐤌 *ne occidas*, 𐤆𐤒𐤀𐤌 *ne accipi-*
as, 𐤀𐤌𐤌 *non est*, pro quo etiam reperitur
 𐤀𐤌𐤌𐤀. Sic 𐤌𐤂𐤆 pro 𐤌𐤂 *ne quaeso*, 𐤌𐤒𐤆𐤑
qui 1^ost &c.

§. 13. Literæ serviles Samaritanis eadem sunt,
 quæ Syris & Chaldæis, nec ab Hebræis differunt,
 nisi quod pro Schin Hebræorum Dalath cum il-
 lis substituunt.

§. 14. Præfixa cum Chaldæis septem numerant
 𐤆, 𐤑, 𐤆, 𐤆, 𐤌, 𐤌: ex quibus 𐤌 Chirec, 𐤆 per
 Patach, reliqua per Scheva præfiguntur. 𐤆 interro-
 gativum est, & interdum in 𐤀 mutatur, ut 𐤀𐤌𐤆
 & 𐤀𐤌𐤆𐤀 *annon est?* Articulus non nisi in pure
 Hebraicis & Pronominibus occurrit, ut 𐤌𐤌𐤆𐤌𐤀
Deus, 𐤌𐤑𐤀𐤆 *homo*, 𐤀𐤆𐤆𐤆 *ille*, 𐤀𐤌𐤆𐤆 *illa*,
 &c. in aliis status emphaticus ejus loco usurpatur,
 pro 𐤌 quoque cum Syris 𐤌𐤌 separatim malunt,
 ut 𐤆𐤌𐤌𐤆𐤌 𐤌𐤌 *de cælo*.

§. 15. Pro Tzeri finali ante gutturales 𐤆, 𐤆, 𐤆,
 & 𐤆 tuto quoque Patach assumere licet: liqui-
 dem tota eorum pronuntiatio ad sonum hujus Vo-
 calis propius accedere fertur.

§. 16. Hebræorum Vocales Chaldæorum & Sy-
 rorum more mutantur: Cholem nimirum ubique
 in Kametz; Patach, Tzeri, Segol & Kamez penul-
 timæ Syllabæ in Scheva, ultimæ in Patach, aliquan-
 do in Tzeri, 𐤌𐤆𐤆 pro Hebr. 𐤀𐤆𐤆, 𐤌𐤌𐤆 pro
 Hebr. 𐤆𐤆, 𐤆𐤆𐤆 pro Hebr. 𐤆𐤆.

§. 18. Duo Schevata mobilia mutantur ad nor-
 mam Chaldæorum & Syrorum, ut scil. prius in

Patach vel Chirec aut Tzeri transeat, posterius quiescat. Abiecto autem posteriore prius redit.

§. 18. *Gutturales* circa Dages & Scheva se habent ut apud Syros. Illud nimirum repudiant, hoc vero tam mobile quam quiescens admittunt, adeoque nec Scheva compolito nec Patach furtivo indigent.

S E C T I O II.

DE NOMINE ET PARTICULA

§. 19.

GENUS Nominum hic similiter, ac in cæteris, est triplex, Masculinum, Fœmininum & Commune, & cognoscitur, ut in illis, partim significatione, partim terminatione. Terminations Fœmininae sunt ם, non tamen emphaticum, אַמ & אַת, quae tamen א extra constructionem regiminis & affixionis raro exprimunt, ut םאמ bestia, אַמאמ vestis, אַתאמ testimonium.

Numeralia tamen Cardinalia, ut in reliquis, tribus ad decem, sub terminatione Masculina Fœminini, ac contra sub Fœminina Masculini Genus esse solent.

§. 20. Loco He demonstrativi Hebræorum (quod tamen in pure Hebræis & pronomibus quibusdam obtinet) Samaritani nominibus in fine jungunt ם *emphaticum*, ut Chaldæi & Syri Aleph. Et quidem

(1) Masculinis nude, ut םא Deus, םאמ angelus, םאמא homo, םאמאמא rex &c. Verum tamen in אא desinentia Jud in He mutant, ut אאא, םאאא *misericors*. Sic Gentili

אאאא

מאָנאָד, זאָנאָד *Hebraeus*, & numeri ordinales מאָלמאָל, זאָלמאָל *tertius* &c.

[2] Fœmininis in radicalem literam vel א ser-vile terminatis itidem nude, ut זאָנאָד *anima*, זאָל *manus*, זאָדאָל *terra*, quod ante affixa in-terdum א assumit, ut זאָדאָל *terra tua*. זאָלזאָל *possessio*, זאָלמאָל *portentum*. &c. Desinentibus vero in ז mutato ז ut Syro-Chal-dæorum א in Tau, ut זאָלזאָל, זאָלזאָל *terra* זאָל, זאָלזאָל *somnus*.

Quæ in ז vel א desinunt literam א, quam per Apocopen amiserunt, ante ז resumunt, ut זאָלזאָל, זאָלזאָל *possessio*, זאָלמאָל, מאָל *portentum*. Gentilia sequuntur regulam Syrorum ut זאָלמאָלזאָל *Midianitis* &c.

§. 21. Motio Masculini in Fœmininum fit [1] in substantivis addita ad formam absolutam syllaba זא, ut אָד *filius*, זאָד *filia*, vel sola litera ז, ut זאָל *frater*, זאָלמאָל *soror*. [2] In Adjecti-vis adjecta ad formam absolutam sola litera ז, ut זאָלזאָל *vivus*, זאָלמאָל *viva*. Sic Gentilia מאָלזאָל *Aegyptius*, זאָלמאָל *Aegyptia* &c.

§. 22. Forma emphatica Masculinorum fere non differt ab ea, quæ Fœmininis absoluta est in Adjectivis: distinctio autem ex constructione pe-tenda est, ut זאָלמאָל *sanctus* & *sancta*, זאָלמאָל *pulcher* & *pulchra*. In Gentilibus diffe-rentia occurrit, ut זאָלזאָל *Hebraeus*, זאָלזאָל *Hebraea*.

§. 23. Dualis numerus apud Samaritanos rarus est, & si quando occurrit, ægre distinguitur a plura-li, quia Hebraica terminatio זא utrumque deno-tat. Interdum quidem א ceu Mater lectionis illum

indicat, ut $\text{דְּוֵי} \text{ duabus vicibus}$. Sed illud perpetuum non est. Huc tamen referri debent, quæ ex trito Hebraismi usu Dualia sunt, ut $\text{דְּוֵי} \text{ duo}$, $\text{דְּוֵי} \text{ dua}$, $\text{מַיִם} \text{ aquæ}$, $\text{מַיִם} \text{ caeli}$. Sed pro his sæpius forma emphatica occurrit $\text{שְׁנַיִם} \text{ \& } \text{שְׁנַיִם}$.

Pluralis Masculinorum frequentius fere in ים more Hebræo, quam ים Syro-Chaldaica forma definit, ut $\text{אֱלֹהִים} \text{ Deus}$, $\text{יָמִים} \text{ dies}$, $\text{שֹׁפְטִים} \text{ judices}$, $\text{אֲדֻנָּי} \text{ advena}$ &c. $\text{אֱלֹהִים} \text{ Deus}$, $\text{עַמִּים} \text{ populi}$ &c. In ים definitia simpliciter ים vel ים assumunt, ut $\text{עַמִּים} \text{ gentes multæ}$.

Pluralis fœminorum terminatur in ים , quod sæpe præcedit א longæ vocalis character vicarius, ut $\text{בָּתִּים} \text{ filia}$, $\text{בְּרָכָה} \text{ benedictiones}$, $\text{עָרִים} \text{ urbes}$, $\text{רִבְבוֹת} \text{ (a רָבָה) vices}$ &c.

§. 24. Plurali emphasis accedens Masculini terminationem ים vel ים mutat Chaldæo more in ים , ut $\text{מַלְאָכִים} \text{ angeli}$, $\text{מַלְכִים} \text{ reges}$, $\text{בַּיִתִּים} \text{ domus}$. Quæ vero in singulari ים habent illa hic א interponunt, ut $\text{בָּנִים} \text{ puer}$, $\text{בָּנִים} \text{ pueri}$. Gentilia vero & Patronymica in ים definiunt, ut $\text{מִצְרַיִם} \text{ Egyptii}$, $\text{כְּנַעֲנִים} \text{ Cananæ}$.

Fœmininorum ים , si א præcessit, simpliciter in ים , sin minus in ים vertunt, ut $\text{עָרִים} \text{ urbes}$, בְּרָכָה , $\text{עָרִים} \text{ benedictiones}$. Sæpe pro א est ים , ut $\text{עָרִים} \text{ venes}$, $\text{עָרִים} \text{ prodigiæ}$. Quiescentes etiam moventur

tut, ut אֱלֹהִים *regna*. Sic Gentilia מִצְרַיִם *Aegyptia*, עִבְרָא & עִבְרָא *Hebraea*.

Ar omaliæ in formatione Pluralis hic etiam ut in cæteris affinis occurrunt. Nam

(1) Masculina quædam Pluralem habent terminationis fœmininæ, ut אֲבוֹת *patres*, שְׂמוֹת *nomina*, דְּגָיִם *pisces*.

(2) Et contra Fœminina quædam pluralem habent terminationis Masculinæ, ut שָׁנִים *anni*, דְּבָרִים *verba*: אִמּוֹת *emphat.* אִמּוֹת *mulieres*.

(3) Quædam singulari carent, ut חַיִּים *vita*, פְּנֵי *facies*, אִמּוֹת *mulieres*.

§. 25. Casus hic etiam particulis interdum distinguuntur. Indicat autem Genitivum vel Nomen in statu constructo antecedens, ut שָׁמַיִם *volucris cæli*, vel עִם præfixum, ut $\text{עִם כָּל עֵץ הָאָרֶץ}$ *omnis populus terræ*. Dativum præfixum ל , ut לְעֵלְיוֹת *potentissimo*. Accusativum vel verbum Activum antecedens vel particula Chaldaica אִת . rarius אֶת Hebræorum, subinde & præpositio מִן ex confusione particularum Hebræicarum מִן ,

quæ alias Accusativi nota est, alias Præpositio significans *cum*, ut אִתְּךָ *cælum* Acc. אֶתְּךָ *ipsum*, אֶתְּךָ אֶתְּךָ *abscidit præputium*, Vocativum vox simplex sine omni præfixo aut particula, sicut Nominativum. Distinctio ergo ex sensu petenda. Ablativum denique Præpositio מִן , *ex*, vel particulae inseparabiles מִן & עִם ut מִן עִם .

אִמָּה דְּבַי ex domo, אֵימָהּ a Domino
 בְּפִיךָ in ore tuo, מִגִּבְעֵי gladio meo.

§. 26. Regimen hic rarius, quam apud Syros
 formam emphaticam admittit & non nisi interce-
 dente nota Genitivi ד, ut אִמָּהּ דְּבַי DEO Patris sui,
 אֵימָהּ דְּבַי testimonium mendacii.

Poscit autem regimen in Masculinorum Singu-
 lari formam absolutam ut אֵלֵינוּ מִשָּׁמַיִם volucrum
 caeli.

In eorundem Plurali abjicit literam ultimam, &
 מ remanens vel in Tzeri quiescit Hebræorum
 more, vel per Patach legi potest more Syrorum,
 ut אֱלֹהֵי מַלְאָכֵי אֱלֹהִים angeli Dei, מִגִּבְעֵי
 מִגִּבְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל peccata filiorum Israel.

Idem regimen in Fœmininorum singulari muta
 א in א; quæ vero א ante א habent, solent
 א abjiciunt, ut אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ sermo DEI
 אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ bestia terra, אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ
 malitia hominis.

At in Plurali a forma emphatica א abjicitur, ut
 בְּרֵכָה אֱלֹהֵינוּ benedictiones Patris tui
 אֵלֵינוּ אֱלֹהֵינוּ filia hominis. Et sic quoque
 Masculina hujus terminationis, ut מִשְׁכַּבֵּי
 אֲבוֹתֵינוּ אֲבוֹתֵינוּ capita patrum congre-
 gationis.

§. 27. Affixa junguntur more Chaldæorum &
 Syrorum in Singularibus utriusque generis & Plu-
 ralibus Fœmininis formæ emphaticæ, demta em-
 phasi, ut מִשְׁכַּבֵּי אֲבוֹתֵינוּ anima mea, אֵלֵינוּ
 uxor tua.

tua, כְּנִאֲרֵא *patres nostri*, &c. אַנְיִנְנִי
anima אִלְלֵא *uxor*, אִלְרֵא *patres*.

Pluralibus Masculinis sub forma regiminis, ut
 אִנְיִנְנִי *vita vestra*, אִנְיִנְנִי.

Participiis eadem ratione junguntur, ut nomi-
 nibus.

§. 28. *Terminale punctum* formæ absolutæ in
 primis Patach & Tzeri in emphasi, mōtione Adje-
 ctivorum, declinatione & affixione, Chaldæorum
 & Syrorum more, abjicitur substituto Schevate,
 ut אִנְיִנְנִי *filius*, אִנְיִנְנִי *filius*, אִנְיִנְנִי *anima*.

§. 29. Penultima vocalis formæ absolutæ con-
 stanter retinetur, ut a Syris, ut אִנְיִנְנִי,
 אִנְיִנְנִי *agnus*, אִנְיִנְנִי *agni*.

§. 30. Forma אִנְיִנְנִי in iisdem incrementis Jud
 Schevato præmittit Patach, ut אִנְיִנְנִי, אִנְיִנְנִי
domus.

§. 31. Forma אִנְיִנְנִי vel tollit vocalem ante
 Jud, ut apud Hebr. & Chaldæos, ut אִנְיִנְנִי, אִנְיִנְנִי
ovis, vel retinet assumpto א, ut אִנְיִנְנִי אִנְיִנְנִי
fletus.

§. 32. *Monosyllaba* ex analogia Chaldæorum
 judicanda sunt, ut vocalem nudam abjiciant, ut
 אִנְיִנְנִי *filius*, אִנְיִנְנִי *filius*, & אִנְיִנְנִי אִנְיִנְנִי, idem: sti-
 patam litera quiescente retineant, ut אִנְיִנְנִי אִנְיִנְנִי
petra, אִנְיִנְנִי *via trita*, in defectivis in brevem oppo-
 sitam & Dages convertant, ut אִנְיִנְנִי, אִנְיִנְנִי
fovea.

§. 33. Pronomina separata sunt Personalia,

1. Perf. Com. { Sing. אֲנִי, אֲנִי } ego,
 { מִי, מִי }
 { Plur. אֲנֵנוּ, אֲנֵנוּ } nos.

2. Perf. { Masc. { Sing. אַתָּה vel אַתָּה } tu.
 { Plur. אַתֶּם } vos.

{ Fœm. { Sing. אַתְּ } tu.
 { Plur. אַתֶּן } vos.

3. Perf. { Masc. { Sing. הוּא vel הוּא } ille.
 { Plur. הֵם } illi.

{ Fœm. { Sing. הִיא vel הִיא } illa.
 { Plur. הֵנָּה } illæ.

Demonstrativa Sing. masc. הֵנָּה hic.

הֵנָּה vel הֵנָּה ipse.

Fœm. הֵנָּה vel הֵנָּה hac. Plur. Com. הֵנָּה
 illi, illæ.

Interrogativa הַיְשָׁמָּה quis: הַיְשָׁמָּה quid?

Relativa הַיְשָׁמָּה præfixum utriusque N im. & Ge
 interdum & Hebr. הַיְשָׁמָּה qui, quæ, quod.

Possessivum per particulam הַיְשָׁמָּה cum suffixo
 exprimitur, ut הַיְשָׁמָּה meus, a, um, הַיְשָׁמָּה tuus
 a, um.

§. 34. Affixa Nominibus & Participiis mor
 Syrorum, in paucis etiam Hebræo um forma
 accedunt, nempe in Singulari utriusque Generis
 ut הַיְשָׁמָּה filius, הַיְשָׁמָּה filia, & Pluralibus הַיְשָׁמָּה
 mininis, ut הַיְשָׁמָּה filia hoc modo:

{ Sing. מ per Chirec הַיְשָׁמָּה, הַיְשָׁמָּה
 הַיְשָׁמָּה.
 1. P. C. { Pl. הַיְשָׁמָּה per Scheva, vel הַיְשָׁמָּה per Parach, u
 הַיְשָׁמָּה, הַיְשָׁמָּה, הַיְשָׁמָּה
 vel הַיְשָׁמָּה &c. M. 2.

2. P. { Sing. { M. ז per Kamez, זרר , זררר ,
 זרררר .
 { F. זמ per Tzeri זמרר ,
 זמררר , זמרררר .
 { Plur. { M. זרז per Sch. זרזרר ,
 זרזררר זרזרררר .
 { F. זמז per Sch. זמזרר ,
 זמזררר , זמזרררר .
 3. P. { Sing. { M. זי per Tzeri, זירר , זיררר ,
 זירררר .
 { F. זי per Kamez זירר , זיררר ,
 זירררר .
 { Plur. { M. זיז per Scheva זיזרר ,
 זיזררר , זיזרררר .
 { F. זיז per Scheva זיזרר ,
 זיזררר , זיזרררר .

Pluralibus Masculinis, ut זמרר *fili*, hoc modo;

1. P. Com. { Sing. מ per Patach, excluso Jud plu-
 rali cum suo puncto, מרר .
 { Plur. בב nude במרר .

2. P. { Sing. { M. ז nude זמרר .
 { F. ז vel זמ nude זמרר .
 { Plur. { M. זרז nude זרזמרר .
 { F. זמז nude זמזמרר .

		M.	ז	per	Kamez	more	Hebr.
3.P.	{	Sing.	F.	א	per	Tzeri	excluso
				א	per	Tzeri	excluso
{	Plur.	M.	א	nude	א		
		F.	א	nude	א		

Observanda circa affixa Nominum :

- (1) In Fœmininis Pluralibus ante ז Masc. א interponitur more Hebræorum, ut אאאאאא *filia tuae*.
- (2) א Masculinum interdum præmittit א, ut אאאאא *Socer ejus*.
- (3) Ex אאא interdum Jud excidit, ut אאאאא *cum obstetricabis*.
- (4) Duo illa אא & אאא interdum per ז accedunt, ut אאאאא *cor vestrum*.
- (5) In אא & אאא interdum א eliditur, ut אאאא *manus eorum*, אאאאא *judicium illarum*.

§. 35. Tria hæc אא Pater, אא Frater, אא Socer, affixa recipiunt more Chaldæorum & Syrorum intercedente ז, sæpe quoque ad formam Hebræorum assumpto א, ut אאאא Pater tuus, אאאא & אאאא Pater ejus, אאאאא Pater eorum &c. Sic אאאא, אאאא & אאאא: Et אאאאא & אאאאא.

In prima persona occurrit אאא & אאא Pater meus, more Chaldæorum. Sic אאא Frater meus.

§. 36. Etiam particulae quaedam affixa recipiunt, & quidem

- (1.) More Nominum Singularium אא cum, אא ab velex, אאא post, אאא nota Accusativæ.
- (2.) Plur.

(2) Pluralium instar intercedente m , 2V *super*, wyp *ante*, item, Amk *est*, ex quo interdum m interdum k excidit,

(3) Utroque modo Ima *inter*, Am2 *non est*, Sm2 *ad &c.*

S E C T I O III. DE VERBO.

§. 37.

Verbum variatur ut apud Syros & Chaldæos per tres Conjugationes, quarum singulæ Activum & Passivum habent; quamvis prima & secunda propter defectum Vocalium a nobis ægre distinguantur,

1. <i>Pebal</i>	pP	<i>Ethpebel</i>	pPJAk
2. <i>Pabel</i>	pP	<i>Ethpabal</i>	pPJAk
3. <i>Aphel</i>	pPJAk	<i>Ethaphal</i>	pPJAk

Nota. Activa forma interdum Passive & contra significat.

§. 38. *Punctum terminale* quodvis Syrorum more tollitur substituto Schevate, in tertia Fœminina & prima Communi Singularibus Præteriti, nec non in secunda Fœminina singulari, & secunda ac tertia utriusque generis pluralibus futurorum: alias constanter manet.

Attamen Verba quiescentia media z , in prima & tertia Conjugatione illud nusquam mutant.

§. 39. Præteriti flexio accurate cum Syriaca convenit, nisi quod m in fine secundæ Singulari Fœmininæ Chaldæorum more plerumque omititur, & contra primæ Singulari ex Hebraismo nunquam adjicitur.

§. 40. *Participia* flectuntur ut *Nomina* & etiam *Peal* מ præfixum habent.

Activa omnia geminum formant *Præfens* & *Præteritum*: *Passiva* solo *Præterito* contenta sunt.

§. 41. *Infinitivus* in *Peal* מ præponit motum *Syrorum* & *Chaldæorum*; in reliquis *Conjugationibus* idem nunc admittit cum *Syris*, nunc omittit cum *Chaldæis*, assumpto insuper י vel י in fine gemino *Kamez* antecedente. Sunt tamen in omnibus fere *Conjugationibus*, quæ *Ebraïsmum* imitantur. Id quod in *Peal* potissimum fit, quod cum verbo suo construitur, ut אכל א comedendo comedes.

§. 42. *Imperativus* etiam hic in omnibus *Passivis*, quam *Activis* formatur. *Personæ* distinguuntur affirmantibus; Sic מ *Fœmininam* singularem, ז *Masculinam*, & י vel י *Fœmininam* plurales denotat.

§. 43. *Futurum* ad *Chaldaicam* formam potius accedit. *Præformantes* sunt quatuor litteræ אמל , ex quibus א primam singularem, secundam utriusque generis & numeri, itemque tertiam *Fœmininam*, מ tertiam singularem *Masculinam* & pluralem utriusque generis, י solam pluralem format.

Afformantes, secundæ *Fœmininæ* singularis cui raro י *paragogicum* accedit; secundæ & tertie plural. *Masc.* ז more *Syro-Chaldæorum*, solum ז *Hebræorum* more; *Fœmininotum* præcedente *Kamez*.

§. 44. *Passiva* omnia habent characterem א vel ex *Hebraïsmo* א cuius א (modo non geminandum) primæ sibilanti postponitur,

אמל

אָאָאָאָאָ effundetur, & post אָ in אָ, post אָ in אָ mutatur, ut אָאָאָאָאָ vocabitur, אָאָאָאָאָ affligemini.

§. 45. Conjugatio prima Verborum perfectorum in Activo Pehal ita formatur.

Præteritum habet sub radicali prima Scheva, ad secundam Patach, ut אָאָאָ vocabit.

De aliis terminationibus propter punctorum defectum vix aliquid certi statuere datur.

Participii Præsentis sive Benoni puncta sunt, sub prima radicali Kametz, sub secunda Tzeri, ut אָאָאָ *visitans*. Pro Tzeri tamen sæpe אָ reperitur nota vocalis Kibbutz, ut אָאָאָ *effundens*; אָאָאָ *ambulans*, אָאָאָ *vindicans*.

Præteritum sive Pehil puncta habet Scheva sub prima & Chirec sub secunda, ut אָאָאָ *visitans*. Interdum etiam in אָ more Hebræorum desinit, ut אָאָאָ *crucifixus*. Idem subinde active significat, ut אָאָאָ *occidens*.

Imperativus desinit in Kibbutz, ut אָאָאָ *visita*, vel Patach propter literas finales אָ, אָ, אָ, ut אָאָאָ *mitte*, אָאָאָ *audi* &c.

Futurum sequitur terminationem Imperativi.

Passivum Ethpehel terminatur in Tzeri, ut אָאָאָאָ *visitatus fuit*.

Quando Tzeri ob accessum affirmantium in Scheva abit, prius Scheva in Patach mutatur, ut אָאָאָאָ *visitata fuit*.

§. 46. Conjugatio secunda habet characterem Dages in media radicali intellectum, quod ante se Patach postulat, ut אָאָאָ *profecit*.

Activum Pahal exit ubique in Tzeri, excepto Participio Pehil, quod Patach habet.

Passivum Ethpahal ubique desinit in Patach.

§. 47. Tertia Conjugatio in Activo Aphel possidet characterem א (interdum י ex Hebraismo) cum Patach, cujus exclusi Vocalem servant characteristica temporum: *Punctum terminale* est Tzeri, quod interdum per ם indicatur; in solo Participio Pehil Patach, ad distinctionem Præsentis.

Passivum Ethraphal א geminat non quidem in scriptione, ut apud Syros, sed intellectu, ut ורמאא invenit, ex Aphel ורמאא pro ורמאא idem. Alias hæc forma rara est.

Paradigma Verborum Perfectorum.
PRIMA CONJUGATIO.

Activum Pehal.

Præteritum.

&c. אָפַרְךָ

Participium Benoni.

&c. אָפַרְךָ

Pehil.

&c. אָפַרְךָ

Infinitivus.

אָפַרְךָ

vel

אָפַרְךָ

Imperativus.

&c. אָפַרְךָ

Futurum.

&c. אָפַרְךָ

Passivum Ethpebel.

&c. אָפַרְךָ

Participium.

&c. אָפַרְךָ

Infinitivus.

Infinitivus.

אָ vel שְׁפַלֵּא

Imperativus.

&c. מְפַלֵּא שְׁפַלֵּא

Futurum.

&c. שְׁפַלֵּא שְׁפַלֵּמ

SECUNDA CONJUGATIO.

Activum Pahal.

Præteritum.

&c. אֲשַׁפַּל שַׁפַּל

Benoni.

&c. שְׁשַׁפַּלֵּם שַׁפַּלֵּם

Pehil.

&c. שְׁשַׁפַּלֵּם שַׁפַּלֵּם

Infinitivus.

שְׁשַׁפַּלֵּם

Imperativus.

&c. מְשַׁפַּל שַׁפַּל

Futurum.

&c. שַׁפַּלֵּא שַׁפַּלֵּמ

Passivum Ethpahal.

Præteritum.

&c. אֲשַׁפַּלֵּא שַׁפַּלֵּא

Participium.

&c. שְׁשַׁפַּלֵּם שַׁפַּלֵּם

Infinitivus.

א - vel אָ - vel שְׁשַׁפַּלֵּא

Imperativus.

&c. מְשַׁפַּלֵּא שַׁפַּלֵּא

Futurum.

&c. שַׁפַּלֵּא שַׁפַּלֵּמ

B 3

Tertia

Tertia Conjugatio.

Activum Aphel.

&c. אָפּרְיָא

פּרְיָא

Benoni.

&c. פּרְיָאָ

פּרְיָאָ

Pehil.

&c. פּרְיָאָ

פּרְיָאָ

Infinitivus.

פּרְיָאָ

Imperativus.

&c. מִפּרְיָאָ

פּרְיָאָ

Futurum.

&c. פּרְיָאָ

פּרְיָאָ

Passivum Ethtaphal.

&c. אָפּרְיָאָ

פּרְיָאָ

Participium.

&c. פּרְיָאָ

פּרְיָאָ

Infinitivus.

פּרְיָאָ

Imperativus.

&c. מִפּרְיָאָ

פּרְיָאָ

Futurum.

&c. פּרְיָאָ

פּרְיָאָ

§. 48. Inchoata a Nun hic similiter primam radicalem ob præformantem sequenti literæ dagababili per Dages sive expressum sive implicitum inserunt. Id quod in Infinitivo & Futuro Pehal in universa Conjugatione Aphel obtinet. In Imperativo Pehal quoque primam radicalem abjiciunt. In cæteris analogiam sequuntur.

Anomalum ergo est [1] quando ה in præterito Pehal perit, ut פָּדַד pro פָּדַד egressus est, פָּדַדוּ pro פָּדַדוּ ceciderunt. [2] Qua

(2) Quando idem omittendum servatur ut פָּעַל
maḥta, פָּעַלְמַא maḥtavit, לָּא אָּא cadere fecit,
פָּעַלְא introduxit &c.

Pehal.

Infinitivus.

פָּעַלְמַא

Imperativus.

&c. פָּעַלְא vel פָּעַלְא, פָּעַלְא vel פָּעַלְא

Futurum.

&c. פָּעַלְא פָּעַלְמַא

Aphel.

&c. אָּא פָּעַלְא vel אָּא פָּעַלְא, פָּעַלְא vel פָּעַלְא *Prater.*

&c. פָּעַלְמַא פָּעַלְמַא *Bononi.*

&c. פָּעַלְמַא פָּעַלְמַא *Pehil.*

פָּעַלְמַא vel פָּעַלְמַא vel פָּעַלְא *Infin.*

&c. פָּעַלְא פָּעַלְמַא *Futur.*

Ethtaphal.

&c. אָּא פָּעַלְא פָּעַלְא *Prater.*

&c. פָּעַלְמַא פָּעַלְמַא *Particip.*

פָּעַלְמַא *Infin.*

&c. אָּא פָּעַלְא פָּעַלְא *Imperat.*

&c. פָּעַלְא פָּעַלְמַא *Futur.*

§. 49. Geminantia mediam in Participio præter. conjug. Pehal & in toto Ethphehel, nec non in conjugatione secunda tota analogia sunt.

In Benoni Pehal Syrorum more pro media radicali assumitur אָּ, quod in motione & declinatione libere adest vel abest.

Alias media ejicitur una cum puncto antecedente & compensatur per dages, tertiæ radicali tribuendum, si nulla characteristicam antecesserit & vox a fine creseat affirmante a syllaba; vel primæ quoties

ries antecedit characteristicam, ut patet in subiecto typo.

Conjugatio Pehal.

Præteritum.

&c. אַפֵּט פֵּט

Benoni.

&c. אֶפֶט vel אֶפֶט פֶּט

Pebil.

&c. אֶפֶט פֶּט

Infinitivus.

אֶפֶט & אֶפֶט פֶּט

Imperativus.

&c. אֶפֶט פֶּט vel פֶּט

Futurum.

&c. אֶפֶט פֶּט

Aphel.

&c. אֶפֶט פֶּט *Præter*

&c. אֶפֶט פֶּט *Benoni*

&c. אֶפֶט פֶּט *Pebil.*

&c. אֶפֶט פֶּט *Infinit.*

&c. אֶפֶט פֶּט *Imper.*

&c. אֶפֶט פֶּט *Futur.*

Ethtaphal.

&c. אֶפֶט פֶּט *Præter*

&c. אֶפֶט פֶּט *Partic.*

אֶפֶט *Infinit.*

&c. אֶפֶט פֶּט *Imper.*

&c. אֶפֶט פֶּט *Futur.*

§. 50. Prima Alaph Schevate muto propter præformantem afficienda in Pehal & Aphel (etiam in Passivis nonnunquam) mutatur in מ, quod in Pehal in Tzeri vel Chirec quiescit, in Aphel cum præcedente Patach diphthongescit.

In Pabel ejusque Passivo subinde tollitur, Vocali ejus ad characteristicam Schevatam migrante. Raro in aliam, nempe א in Pehal, & פ in Aphel mutatur, ut לֹא אֵינָם יֵרֶוּ ire, לֹא יֵרְדוּ comedemus.

Pebal.

לֹא יֵרְדוּ *Infini.*
 &c. לֹא יֵרְדוּן *Futur.*

Pabel.

&c. לֹא יֵרְדָה לֹא יֵרְדֶה *Prater.*
 &c. אֵינָם יֵרְדוּ לֹא יֵרְדוּ vel לֹא יֵרְדוּן *Benoni.*

&c. לֹא יֵרְדוּ vel לֹא יֵרְדוּן *Pehil.*

אֵינָם יֵרְדוּן *Infini.*

&c. לֹא יֵרְדוּ לֹא יֵרְדֶה *Imper.*

&c. לֹא יֵרְדוּ לֹא יֵרְדוּן vel לֹא יֵרְדוּן *Futur.*

Ethpabal.

&c. לֹא יֵרְדָה vel לֹא יֵרְדֶה *Prater.*

&c. לֹא יֵרְדוּ vel לֹא יֵרְדוּן *Partic.*

& sic in reliquis temporibus.

Aphel.

&c. לֹא יֵרְדוּן לֹא יֵרְדֶה vel לֹא יֵרְדוּן *Prater.*

&c. לֹא יֵרְדוּן vel לֹא יֵרְדוּן *Partic.*

& sic porro.

Ethtaphal.

&c. לֹא יֵרְדָה vel לֹא יֵרְדֶה *Prater.*

&c. לֹא יֵרְדוּן vel לֹא יֵרְדוּן *Partic.*

& sic ad finem.

§. 51. Prima Jud in Imperativo & Futuro Pehal, ut apud Hebræos, tollitur, ut שֹׁבֵעַ *sede*, שֹׁבֵעַ *sedebit* F. In Futuro interdum manet, ut אֲרִיבֶנָה *possidebis*.

In Aphel in פ mutatur diphthongescens cum

Parach, ut אָזְזָא *sedere fecit*. In paucis
men manet, ut אָזְזָא *bene fecisti*.

Ethtaphal hic frequentius est, ut אָזְזָא
licitus est &c.

Cætera perfecte se habent. Cum ergo
quibusdam contra consuetudinem abest, ut in
iverunt, vel adest, ut אָזְזָא *sedebit*. F. אָזְזָא
pone &c. Illud tanquam singulare notandum est

Pebal.

אָזְזָא *Impe*

&c. אָזְזָא *Impera*

&c. אָזְזָא &c. אָזְזָא *Impe*

Aphel.

&c. אָזְזָא &c. אָזְזָא *Præ*

&c. אָזְזָא &c. אָזְזָא *Parti*

& sic porro.

Ethtaphal.

&c. אָזְזָא *Præ*

&c. אָזְזָא *Parti*

& sic in reliquis.

§. 52. Media Waw quiescens in Præterito Pe
ejicitur & Vocali longa compensatur, plerumq
litera ו vel א ceu matre lectionis, indicata,
 וָדַע *judicavit*, וָאֵשׁ *habitavit*, וָמָר *sten*
Verbum וָמָר *mori*, eam per מ compensat,
 וָמָר וָמָר &c.

Participia sequuntur Syriasmum, ut Præf. וָמָר
stans, Præf. וָמָר *idem*.

Pro Alaph tamen subinde ו vel י imo etiam
næ אֵי vel אִי scriptæ inveniuntur, ut וָמָר
 וָמָר , וָמָר , וָמָר &c.

Imp

Imperativus & Futurum Waw retinent vel abjiciunt & hoc potissimum quando ultima vel penultima est gutturalis aut Risch, ut רָצַח , שָׁמַר , שָׁמַרְךָ , שָׁמַרְתָּ , רָצַח &c. פָּרַח *parces*, cum Jud redundante.

Infinitivus variat, estque vel formæ Hebraicæ, ut שָׁמַר vel Syro-Chaldaicæ, ut רָצַח , רָצַחְךָ , רָצַחְתָּ & רָצַחְתָּ ; פָּרַח *malum esse* vel *facere*.

Ethpheel Chaldaizat, ut פָּרַחְךָ *acquievit*, רָצַחְךָ *reus factus est*.

Pahel & Ethpahal ad Syriasmum, sed hoc sæpius ad Hebraismum accedit, ut שָׁמַר *statuit*. (Imperativus רָצַח *habita*, per רָצַח ceu matrem lectionis vocalem Patach innuit) שָׁמַרְךָ *statutus est*, רָצַחְךָ *intelligam*, שָׁמַרְךָ *collocatus*.

Aphel & Ethtaphal Waw in Jud mutant, quod tamen ante affirmantes Syllabicas extruditur, ut רָצַח *respondit*, שָׁמַר *statuisti*, רָצַח *illuminabit*. Pro רָצַח interdum רָצַח invenitur, ut רָצַח *arctabit*, רָצַח *arctabunt*.

Pehal.

&c. שָׁמַר vel שָׁמַרְךָ שָׁמַר vel שָׁמַרְךָ *Prater.*

&c. שָׁמַרְךָ שָׁמַרְךָ *Benoni.*

&c. שָׁמַרְךָ שָׁמַרְךָ *Pehil.*

&c. שָׁמַרְךָ vel שָׁמַרְךָ *Infin.*

&c. שָׁמַרְךָ שָׁמַרְךָ *Imperat.*

&c. שָׁמַרְךָ שָׁמַרְךָ *Fut.*

Ethpebel.&c. $\aleph\aleph\aleph$ *Prati*&c. $\aleph\aleph\aleph$ *Partic*

& sic porro.

Pabel.&c. $\aleph\aleph\aleph$ *Prati*&c. $\aleph\aleph\aleph$ *Beno*&c. $\aleph\aleph\aleph$ *Pebil*

& sic ulterius.

Ethpabal.&c. $\aleph\aleph\aleph$ vel $\aleph\aleph\aleph$ *Prati*&c. $\aleph\aleph\aleph$ vel $\aleph\aleph\aleph$ *Partic* $\aleph\aleph\aleph$ *Infir*&c. $\aleph\aleph\aleph$ vel $\aleph\aleph\aleph$ *Imper*&c. $\aleph\aleph\aleph$ vel $\aleph\aleph\aleph$ *Fut.**Aphel.*&c. $\aleph\aleph\aleph$ $\aleph\aleph\aleph$ $\aleph\aleph\aleph$ *Prati*&c. $\aleph\aleph\aleph$ $\aleph\aleph\aleph$ *Beno*&c. $\aleph\aleph\aleph$ $\aleph\aleph\aleph$ *Pebil* $\aleph\aleph\aleph$ *Infir*&c. $\aleph\aleph\aleph$ $\aleph\aleph\aleph$ *Imper*&c. $\aleph\aleph\aleph$ $\aleph\aleph\aleph$ *Fut.**Ethtaphal.*&c. $\aleph\aleph\aleph$ $\aleph\aleph\aleph$ *Prati*&c. $\aleph\aleph\aleph$ $\aleph\aleph\aleph$ *Partic*

& sic ad finem.

§. 53. Quiescentia tertia radicali in \aleph & \aleph pro
 miscue, interdum in \aleph vel \aleph desinunt, ut $\aleph\aleph$
areaw

Pabel.

&c. אַמְזַי מְזַי *Præter*

&c. אִמְזַיִם מְזַיִם *Partic*

אִמְזַיִם *Infinitiv*

אַמְזַיִם זְזַי מְזַי מְזַי *Imperat*

&c. מְזַיִא מְזַיִמ *Enclit*

Ethpahal.

&c. אַמְזַיִאֵא מְזַיִאֵא *Præter*

Differt ab Ethpehel solo puncto Patach.

Aphel.

&c. אַמְזַיִא מְזַיִא *Præter*

&c. אִמְזַיִם מְזַיִם *Partic*

Benoni per Tzeri, Pebil per Patach terminandum.

(אִמְזַיִם אִמְזַיִם) אִמְזַיִם *Infinitiv*

&c. מְזַיִא מְזַיִא *Imperat*

&c. מְזַיִא מְזַיִמ *Enclit*

Ethtaphal.

&c. אַמְזַיִאֵא מְזַיִאֵא *Præter*

§. 45. Cum Participiis interdum componuntur Pronomina primæ & secundæ personæ delectata, ut:

&c. אֲנִי אֲנִי

&c. אַתָּה אַתָּה

§. 55. Pronomina verbis jungenda partim sunt, partim aliter accedunt.

1. Personæ sing. אֲנִי & plurale אֲנֵינוּ per Patach ut אֲנִי אֲנִי *duxit me*, אֲנִי אֲנֵינוּ *dele* אֲנֵינוּ *benedixisti mihi*.

2. Personæ pluralia אֲנֵינוּ & אֲנֵינָם vel אֲנֵינוּ Scheva, interdum etiam per זְ accedunt, אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ, אֲנֵינוּ אֲנֵינוּ.

Affixa Singularia 2. & 3. personæ וְ & נוֹ

No

Nominibus Singularibus ita & verbis adhærent, ut
 מִיִּלְמָא *misit te*, Cum personis Futuri etiam בְּ
 epentheticum admittunt, ut: מִיִּלְמָא *laudabo*
illum, מִיִּלְמָא *dabo illam*.

Pluralia בְּ & בְּ vel בְּ , בְּ abjiciunt, &
 plerumque בְּ epentheticum adsciscunt, ut בְּ
occidit eos, בְּ *eduxit eos*.

Affixa בְּ & בְּ Verbis sæpe per particulam
 אֵת adjuvantur, ut בְּ *benedixit*
vobis, quæ interdum cum verbo coalescit, ut
 בְּ *occidimus eum*, בְּ *viderunt*
eos.

§. 56. Personis in בְּ & בְּ affixa nude acce-
 dunt, ut בְּ *percusserunt eos*.

§. 57. Infinitivis verbalia affixa cohærent enu-
 merata supra §. 55. ut בְּ *in obstetri-*
care vos, seu *cum obstetricabitis*, ubi in primis אֵת
 illud ex אֵת frequens est, ut בְּ *in quie-*
scere illam sc. arcam,

§. 58. De terminali puncto ante affixa ex Chal-
 daismo & Syriacismo judicandum est; ut nimirum
 tollatur substituto Schevate, & prius Scheva in Pa-
 tach mutetur, ut בְּ *laudabo illum* vel
illam, pro diverso suffixi puncto.

Immutabilis tamen censetur

(1) Vocalis secundæ radicalis in Præteriti se-
 cunda persona utriusque numeri & prima plurali,
 ut בְּ *visitavisti illum* vel *illam*.

(1) Vocalis substantialis Defectivorum &
 Quiescentium media radicali, ut בְּ *comminuit*
te; בְּ *statuit illum*.

(3) Voca-

(3.) Vocalis Imperativorum in omnibus Activis, ut **מִיָּפֶל** *visita me*. Excepto plurali masculino in Pahal & Aphel, qui Syrorum more terminale punctum abjicit substituto Schevate, ut **מִיָּפֶלְךָ** & **מִיָּפֶלְכֶם** *praficite me*.

(4.) Vocalis antecedens א affirmans tertiæ & primæ singularis in quiescentibus tertia radicali, ut **אֵי** *vidit te* sc. illa.

§. 59. Tertia Alaph ante affixa servatur, ut **אֵי** *creavis eos*, eliso י pronominis; vel א convertitur, ut **אֵי** *numeravit eos*. Ius manet & fit mobile, ut **אֵי** *posuit eum*. Sic in infinitivo Pahal, Præteritis Pahal & Aphel, & Futuris omnibus, ut **אֵי** *videbo illum*.

§. 60. Speciales anomalias & cætera, quæ in hac lingua, non satis a suis exculta ab analogia ista magis vel minus recedunt, usui committimus & curis secundis.

F I N I S.

SYNOPSIS

INSTITUTIONUM

RABBINICARUM.

SECTIO I. *Generalis.*

CANON I.

Rabbinorum sive Lingua seu Dialectus duplex est; una quæ ad Hebraicam, altera quæ ad Chaldaicam propius accedit. Quia tamen utraque in multis conveniunt, & aliàs sæpe in scriptis eorum commisceri solent, præstat eas conjunctim, quàm seorsim exponere.

Literas cum Hebræis & Chaldæis numero & potestate habent communes, figuram nonnihil diversam. Licet enim in Textu Talmudico eodem, quo Sacra Scriptura constat, quadrato caractere utantur; in Commentariis tamen & alibi magis rotundo & ad scribendi facilitatem composito uti solent. Utriusque convenientia & differentia ex subjecta patet tabula.

א א Aleph	ח ח Chet	ס ס Samech
ב ב Beth	ט ט Teth	ע ע Ajin
ג ג Gimel	י י Jod	פ פ Pe
ד ד Daleth	כ כ Caph	צ צ Tsade
ה ה He	ל ל Lamed	ק ק Koph
ו ו Vav	מ מ Mem	ר ר Resch
ז ז Sajin	נ נ Nun	ש ש Schin
		ת ת Tav.

C

Fina-

Finales totidem sunt, quot apud Hebræos, quarum etiam figuram æmulantur, hoc modo ך, ם, ן, ף, ץ, נ.

Dilatabiles in libris excusis nullæ sunt.

Duæ ם & נ à Rabbinis sæpe connectuntur hoc modo, ם, ut: םא pro םאֵל *Deus*, םאֵל *Israël* םאֵל pro םאֵל *sed*. Sic םאֵל *In intelligentia tua ne nitaris*.

Pronunciatio non eadem omnibus Judæis, sed pro nationum diversitate variat. Neque םאֵל Dages rationem semper habent, & nonnunquam literam duplicant non Dagesfatam. Tav Raphatum, præsertim finale, ut םאֵל à pluribus pronunciatur, e. g. םאֵל *daas, scientia*, םאֵל *keser, corona* &c.

Notandum quoque est, quòd Nomina Dei diversimodè scribant: nempe Tetragrammaton, vel cum Targumistis םאֵל, aut םאֵל vel םאֵל & abbreviatè םאֵל *nomen illud*, sc. excellentissimum, alterum verò םאֵל litera ם in ם vel ם detortâ םאֵל vel םאֵל expriment: id quod consuetam Judæorum superstitionem sapit.

§. 2. Puncta Vocalia cum Hebræis habent eadem, sed in libris rarò exprimunt; in iis sc. qui in rudiorum gratiam scribi solent. Cùm absunt, ex analogiâ colligenda sunt, ad quod frequens usus & peritia Linguae sanctæ multum confert. Ubi tamen difficilior conjectura esse posset, tribus literis םאֵל, quas *matres lectionis* vocant, lectorem juvare solent. Sic (1.) םאֵל notat *Kametz* in םאֵל *turpitudò*, םאֵל *confessum*, םאֵל *redemit eos*, &c. (2.) Vavindicat *Cholem*, *Kibbuz* & *Kametz chatuph*, ut: םאֵל *vocare*, םאֵל *visitans*: םאֵל pro םאֵל *omnes illi*, םאֵל pro

כַּהֲנָה *sacerdotium*, לְפָתְרוּ pro לְפָתְרוּ *ad explicandum illud* &c. (3.) Jod designat *Chireck, Tzeri, Segol*, & in Talmude aliquando *Scheva* tam compositum quàm simplex, ut: תְּפִילָה *precatio*, נִסַּר *annunciavit*, אִבְדָּה *perdidit*; sic פִּירוּשׁ pro פִּירוּשׁ *explicatio*: אֵלַי pro אֵלַי *ad me*, שֵׁנִי pro שֵׁנִי *secundus*, sed rarius, בֵּיה *in eo*, בְּרֵיה *pro בְּרֵיה filius ejus*, & sic perpetuò ad distinctionem affixi fœminini בְּרֵיה. Sic אִפְשָׁר pro אִפְשָׁר *possibile*, rarius. לְמִינֹת pro לְמִינֹת *in heresin*, הֵיכֹל דְּאִתְרֵי אִכְשֵׁי, *hoc est, quod dicunt homines.*

§. 3. Aliàs quiescentium אִתְּוִי eadem est ratio; quæ apud Hebræos. Unde Vav & Jod, si mobiles siant, sæpe geminantur, ut: וְעַד pro וְעַד *cætus*, כְּוֹדִי pro כְּוֹדִי *in confesso*, כּוֹכֵה *intentio*, עֲוִיָּן *res, sensus*, מְחַיֵּב *condemnatus*, תְּוִיָּן pro תְּוִיָּן *eris fœm.* &c.

§. 4. Vocalium & scheinatis tam simplicis quàm Compositi, nec non Diphthongorum ratio hîc eadem est, quæ apud Hebræos & Chaldæos. Eorum ergò loco peculiare Rabbinorum Metaplasmos exponere operæ pretium videtur.

§. 5. Sic הַּ sæpe absorbetur per Crasin, ut: אֶפְשָׁה pro אֶפְשָׁה *possom*, quasi *potens ego*. יָדַעְתָּ *scio*, etiam de fœminina per Enagallen in hac contractione frequentem. Sic in לֹא אֵת לֹא & לֹא אֵת *pro לֹא אֵת non est*. Eodem modo Judæis הַּ eliditur in תִּלִּים pro תִּלִּים *Psalmi*. Multò autem plura apud Hierosolymitanos hoc modo contrahi solent,

nempe ט in כילו pro כילו quasi, ות pro ות tu, ות pro ות quod tu, דאט pro דאט quod ego, והיידו pro והיידו quodnam est illud. He in לון pro לון illis. ח in חתי pro חתי sub. Daleth in קס, קס vel קס ante.

§. 6. Apocope apud Talmudicos frequens est, ut: בית pro בית domus, vel בין inter. Sic in Pronominibus tam separatis quàm suffixis וס pro וס vos. וס pro וס vos, vester, וס pro וס illis suis, sic in Fœminino וס pro וס, וס pro וס. Et in verbis, ut: דאט pro דאט docui, וס pro וס sustulistis, וס pro וס stans, &c. Sic וס pro וס septem, וס pro וס Sabbathum, וס pro וס sicut est, &c. reſecto ח.

§. 7. Aphæresis quoque occurrit, licet rariùs, in וס pro וס unus, וס pro וס Homo. Hierosolymitanis etiam וס pro וס ego, וס pro וס nos, וס pro וס dixit, ut: וס וס sunt qui dicunt, וס pro וס somedit, &c.

§. 8. & 9. Dages tam lene quàm forte ex analogia colligendum relinquunt: ubi tamen difficultior hariolatio, ut in Præterito Pihel, litera ח nota Chirek brevis simul Dages forte indicat, ut: וס pro וס texit, & in Defectivis litera, quæ ejecta erat, interdum restituitur, ut: וס pro וס ulciscetur à וס ulcisci.

§. 10. Apex unus uni literæ in fine adjectus plerumque numerum indicat, ut: וס unum, וס duo, וס tria &c. duabus autem vel pluribus, vocem truncatam per abbreviaturam quandam innuit, ut: וס pro וס dixit, וס pro וס dicere, וס pro וס Deus benedictus, וס pro וס cetera in abrupto Scripturæ loco, וס pro וס totum

illud, in sacro vel profano usu. Sic פ' pro פרוש *interpretatio*, vel פ'רש *interpretatus est*, ר' pro רבי *Rabbi, Magister*, ש'נאמר pro ש'נאמר *quia dictum est. &c.*

Geminus verò apex literis inscriptus, notat vel numeros conjunctos, ut: 7 י"ד 14. 5 ט"ו 15. 444 תת"ד. vel literas materialiter acceptas, ut א"לף *Aleph*, ב"ת *Beth*, ג"מ *Gimel*, &c sic ח"ה וכל"ה literæ serviles *Mosche Vecalebh*, ב"כלס *Bachlam* &c. & *Barharas*, ut: כל לשון נבואה המכריז וכל"עו קורין לו פריד"גור. *Vox concionatorem notat; quem vernaculè dicunt Prediger.* ל"ע"ו porro notat לשון עבודה זרה *Linguam Idololatricam seu Ethnicam*, quales nos Christianos habent: Vel denique Abbreviaturas per solas literas initiales, integras voces signantes, quas ראשי תיבות vocant; Harum ingens apud eos est numerus, ut: א"י"ה hoc est א"ס יוצא השם (יעזור) *si voluerit (vel juverit) Deus א"ל פ"ט pro א"ל פ"ט si sic, si verum est, א"כ פ"י ש' pro א"ך ע"ל פ"י ש' Deus benedictus, Deus sanctus benedictus.* ה"ש pro ה"ש *Deus benedictus, memoria ejus sit in benedictione,* ז"ל pro ז"ל *memoria eorum sit in benedictione.* ח"ו pro ח"ו *parce & pax sit, hoc est, א"י"ה pro א"י"ה sunt qui dicunt, א"י"ה pro א"י"ה sunt qui interpretantur,* ל"ל pro ל"ל *est dicere, respondendum est,* י"כ pro י"כ *custodiat eum petra ejus, & redemptor ejus,* כ"א pro כ"א *sed, nisi,* כ"כ pro כ"כ *tantopere.* א"כ"פ pro א"כ"פ *omnibus modis,* כ"ג pro כ"ג *quantiò magis, quantiò minus,* ל"ג pro ל"ג *in honorem*

Dei, ע"ה pro מְקוֹם מִכָּל-מְקוֹם nihilominus, tamen, ע"ד pro
 עַל דְּרָגָה more, in modum. ע"ה pro עָלֵי הַטְּבוֹס super
quo pax, ע"ו pro עֲבוֹדַת זָרָה cultus alienus, idololatria,
 ע"פ pro עַל פִּי ad formam, modum. ע"כ pro עַל צֶדֶק ad
 latus, juxta. ע"ט pro פִּירוּשׁ אֲחֵר expositio alia. ר"ל pro
 לומר vult dicere. Sic ר' אבנע R. Aben. Esra., ר' דק R.
 David Kimchi. ר"ל בנ R. Levi Ben Gerson ר"ח בנ R. Mo-
 se Ben Majemon ר"י R. Salomo Jarchi, vel Isaaci &c.
 quæ etiam abbreviatè & quasi Symbolicè Raba, Ra-
 dak Ralbag, Rambam, Raschi, legunt.

§. 11. Accentuum figuris Rabbīnorum libri de-
 stituuntur. In pronunciandis autem vocibus Ac-
 centum Hebræorum sæpè ex ultima ad penultimam
 retrahunt, sic: בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית בְּרֵאשִׁית Beréschis bē
 Elóhim, אִילֹם הֵבֵא aílom habbo, legunt: nam Vau cho-
 lem ferè ut diphthongum au & vocalem Kametz
 o efferunt.

Distinctionum quoque notas aliquot habent,
 quibus perfectum sensum distinguunt; nam imper-
 fectum non incidunt, & sæpè ne perfectum quæ-
 dem. Utuntur autem in hunc finem vel duobus
 punctis perpendicularibus tanquam Sophpallim
 Hebræorum, quod tamen rariùs & in integris quibus-
 busdam libris ne semel quidem conspicitur; vel
 unico puncto ad summum litteræ instar Coli Græ-
 corum appicto, vel denique virgulâ quâdam rectâ
 vel obliquè instar Accentus acuti Græcorum descen-
 dente; quarum usus etsi frequentior est, sæpe ta-
 men etiam negligitur.

§. 12. Rabbīni puriores Hebræorum vocibus
 communiter utuntur. Habent tamen etiam suas
 quasdam proprias, quas vel ab aliis linguis mutu-
 unt, v. g. à Chaldæis אֵילָן arbor, גְּרָא fortune

דָּוָר *rediiit*, &c. à Græcis ἀήρ *aër*, וַיִּתֵּן *signum*, דָּוָן
donum, פְּדוּט *Idiota*, פְּרַחֲסִיָּה *παρρησία*, פְּרַחֲסִיָּה *apertè*
palàm, &c. à Latinis הוֹסְפִיָּה *hospes* & *hospitium*, פְּלִטִין
 & פְּלִטִין *palatium* &c. vel ab Hebræis quidem, sed in
 Syro-Chaldaeam significationem detortis; ut: פָּרַע
rependit, אֲלִיָּה *ultus est*, סָקַל *sustulit*, פָּרַח *volavit*, דִּמְרָה
destruxit, &c. aut novo planè sensû donatis, ut: מִין
hereticus, טַעַן *argumentando objecit*; Sic tria hæc שָׁמַיִם
cælum, מְקוֹם *locus*, & נְכוּנָה *fortitudo*, sæpe pro *Deo*
 ponunt. Vel denique propriâ quâdam formâ ab
 Hebræis derivatis: Sic innumera Adjectiva in ׀
 vel ׀׀ ab Hebræis substantivis formant, quæ He-
 bræorum more in fœminino ת nudum; in plurali
 integras terminationes ׀ם & ׀ת addunt, ut מְזַרְחֵי
Orientalis דְּרוֹמִי *meridionalis* נְצַחִי *eternus*, הַכְּרָחִי
necessarius. Vide Lex. Rabbinicum Buxtorffii pag.
 973. Quorum fœminina מְזַרְחֵית, Pluralia
 מְזַרְחֵיִם, מְזַרְחֵיִת &c. de quibus vide in §. 30.

§. 13. Servilibus apud Talmudicos annume-
 randum videtur ׀ ex integrâ particulâ קָא vocibus
 expletivè & sine ullo significationis augmento præ-
 fixum, id quod vulgariores Rabbinus, ut Rabbi Lip-
 man & similes, qui purioris styli incuriosi sunt, et-
 iam imitantur, ut: מַי קָעֲבִיד מִשֶּׁה *qui dixit*, מַי
quid fecit Moses? מַי קָס מַעֲלִילִין לִיה *non introduce-*
runt eum &c.

§. 14. Præter præfixa Hebræorum טַעַן וְכֵן (ex
 quibus ט apud puriores Rabbinos, sicut & ׀ apud
 Chaldaizantes adeò frequentatur, ut usum Relati-
 tivi separati, טַעַן & ׀, ferè excluserint) duo alia
 apud Talmudistas occurrunt טַעַן, quod per Patach
 sequente Dages, loco טַעַן, טַעַן, vocibus præfigitur,

& פְּ expletivum, per Kametz accedens, de quo modo dictum est.

§. 15. 16. 17. & 18. Nihil hic peculiare habent. Sicut enim Rabbini puriores Hebræos, ita reliqui Chaldæos, ut plurimum sequuntur.

SECTIO II.

DE NOMINE ET PRONOMINE.

§. 19. Adjectiva Rabbinis plurima sunt à Substantivis aut particulis quibusdam formata, quorum Masculina in ךְ, fœminina in ת desinunt, ut: אלהי divinus, אלהיית divina. Sic: בעלי animalis, אמרי verus, פרטי particularis, גשמי carnalis &c.

ת Servile non modò Fœmininorum in ת, ת & ת desinentium apud Talmudicos & qui hos imitantur, sed & radicale in בית domus sæpe per Apocopen abjicitur, ut suprà monitum est.

§. 20. In restrictione Nominum per Articulum aut statum Emphaticum Rabbini puriores Hebræos, reliqui Chaldæos sequuntur.

§. 21. Motio quoque Masculini in fœmininum eodem modo, ut apud Hebræos & Chaldæos, instituitur.

§. 22. Masculinum Emphaticum & Fœmininum absolutum apud Chaldaizantes, quoties coincidunt, eodem modo, ut apud Chaldæos, ex constructione distinguenda veniunt.

§. 23. Dualem Numerum Rabbini nonnquam per duplex Jod à Plurali distinguunt, ut: שתי duo pedes, שתיים duo &c.

Pluralis apud puriores quoque non raro in Chaldæis

Chaldaica forma desinit, maximè in Participiis, ut: *חַסְרֵיין* *castigationes* *חַסְרֵיין הֵן* *haec prohibita sunt.*

Sic *עֲתִידִין* *hereditatem accipientes*, *קוֹרִין* *vocantes*, *עֲתִידִין* *futuri.* Imò Masculinis Pluralibus etiam foemina terminatio in *ות* & *ן* frequenter tribuitur. Sic à *רב* *Magister*, dicunt in Plurali *רַבּוֹת*. quo tamen nunquam absolutè, sed cum affixis duntaxat uti solent, ut: *רַבּוֹתֵינוּ* *Magistri nostri.* Sic *פְּרִיֹת* *fructus*, *אֲרְבֹּת* *arbores*, *מְזֻלֹת* *sidera*, *פֹּרְטוּנָא* *fortuna*, *מִשְׁפָּטֵי* *verba*, *דְּנִיֹּת* *idem*, *אֱלֹהִים* *Dii*, de Idolis contemptus causa. Eodem modo apud Talmudicos *רַבָּנִין* pro quo apud alios est *רַבָּנִין*. Apud eosdem quoque nova Pluralis forma occurrit in *אֵי*, ut: *קַדְמָאֵי* *priores*, *יְהוּדָאֵי* *Judaei*, *מִצְרָאֵי* *Aegyptii* &c.

Pluralis foemininorum fit, ut apud Hebræos & Chaldæos. Terminatio tamen in *ות* pluralem non tantum in *ות* per Kibbuz, Hebræorum more, sed & per *ות*, per Chireck, formatur, ut: *רְשׁוּתוֹת* *potestates* à *רְשׁוּת* *elegantia* à *צַחֻת*; Sic *גְּלוּתוֹת* *exilia* à *גְּלוּת*.

Sunt etiam quæ Jod extrinsecus assumptum terminationi *ות* præmittunt, ut: *סִימְנֵי* *litera*, ab *סִימְנֵי* *signum*, *לִיטֵרָא* *ad distinctionem* *סִימְנֵי* *quod signa* duntaxat & *prodigia* notat. Sic *פְּרָשָׁת* à *פְּרָשָׁת* *Sectio Biblica*, *מִשְׁפָּטֵי* à *מִשְׁפָּטֵי* *textus Talmudicus*, *מִשְׁפָּטֵי* *ab הוֹרָא* *demonstratio*, *מִשְׁפָּטֵי* *documentum*, *בֵּית כְּנֵסִיָּת* *domus congrega-* *tionum* à *כְּנֵסִיָּת* *congregatio*, &c.

§. 24. Restrictio Pluralis numeri Rabbini eadem est, quæ Hebræis & Chaldæis, per Articulum scilicet vel *ב* emphaticum, ut in singulari.

§. 25. Casus hîc eodem modo, ut apud Hebræos & Chaldæos, distinguuntur. *Genitivus* mirum vel regimine, ut: *בית המשיח* *adventus Messia*, *באים עולם* *venientes in mundum*, id est, *homines*, &c. vel particula *של* aut *ל* ut: *בית יוסף* &c.

Historia Josefhi, *מתיבתא דרקייעה* *Schola caelestis*, *מתיבתי דכתיי* *praefecti Sacerdotum*; nam particulae illae etiam statum constructum frequenter admittunt. *Dativus* per praefixum *ל*. *Accusativus* per *את* vel *ית*, interdum etiam per *ל* Syrorum more. *Ablativus* denique per *ב*, *מ* & similes particulas cognoscitur. De particula *את* notandum, eam apud Rabbinos non semper Accusativum notare, sed interdum absolutè usurpari pro *ipse*, maximè cum suffixo vel praefixo aliquo, ut: *אתו ipse*, *באתו כתיי* *eo ipso tempore*.

§. 26. Regimen tam Singularium quàm Pluralium Hebræos & Chaldæos planè sequitur. v. gr. in singulari, *תשובת המינים* *responsio haereticorum*, *קריאת שמע* *Lectio Schemang*, sive dicti: *Audi Israël*, *קריאת גלות* *poena exilii* &c. In plurali, *מלאכי השרת* *angeli ministerii*, *ימות המשיח* *dies Messia* &c.

Sæpe tamen pro statu constructo utuntur absolute intercedente particula *של* vel *ל*. Quas particulas tamen interdum nec status regiminis repudiat ut mox dictum.

§. 27. Affixa Nominibus accedunt, ut apud Hebræos & Chaldæos. Horum ergò loco formas Nominum Rabbinis proprias exponere placet.

§. 28. Formæ Nominum apud Rabbinos etiam puriores ab Hebraicis nonnihil variant. Nam Substantiva Masculina sunt (I.) formæ *פיקוד* quæ

Pihel derivantur, & ferè actionem significant, ut

דיבור *sermo*, סיבוד *perditio*, טיקוי *potatio*, &c. quibus tamen unum aut alterum in Scriptura simile occurrit, ut: נכור *primitia*, נדוף *blasphematio*. Ex Niphil למוח *animadversio* (2.) הַפְקֵדָה ut: הפקר *commune*, הפנה *divisio*, הפנול *usus, exercitatio*, &c. quæ ex Hiphil descendunt.

§. 29. Fœmininorum formæ sunt (1.) פְּקִירָה ex

Kal: quæ similiter actionem ferè significant, ut: כתיבה *scriptio*, ראייה *visio*, אכילה *esús cibus*, פולסיה *pulsatio*, קריאה *vocatio*, ליעיה *lectio*, זכירה *dictarium*, שתייה *bibitio*, &c. (2.) הַפְקֵדָה ex Hiphil, ut הפלגה

excessus, הפדלה *separatio*, הפתלה *initium*, הפנה *intelligentia*, הפנה *motio*, הפנה *declinatio*, הפנה *plaga*, הפנה *confessio*. &c. cujus formæ ex perfectis nullum, ex defectivis duo, & unum ex quiescentibus in

Scripturâ extant, ut: הפנה *liberatio*, הפנה *agnitio*, הפנה *quies*, (3.) in פתח variæ formæ, prout à Nominibus aut verbis derivantur, v. g. à Nominibus Substantivis הפנה *corporeitas*, הפנה *substantia*, הפנה vel

הפנה *Deitas*, &c. ab Adjectivis הפנה *misericordia*, הפנה *loquacitas* &c. ex verborum Kal. הפנה *ad-*

herentia, הפנה *conjunctio*, *syntaxis*. &c. quorum similia sunt in Scriptura, הפנה *nativitas*, הפנה *fortitudo*, הפנה *gravitas*, הפנה *dilectio*, הפנה *stultitia* &c. ex Hiphil הפנה vel הפנה *substantia*, ad formam Biblicam הפנה *auditus*. Ex Hithpahel הפנה *excusatio*, הפנה *defensio*, הפנה *studium*, הפנה *revelatio*, הפנה *consideratio*, הפנה *intelligentia*. &c. ex Niphil הפנה *deletio*, הפנה *liquefactio* &c.

§. 30. Adjectivorum formæ sunt (1) in פתח, quæ par-

tim ex Kal, partim ex Pihel derivantur, & in fœminino adsciscunt פתח ut: הפנה *prado*, הפנה *raptor*, הפנה *misericos*,

loquax. Sic à Participio נוֹלֵךְ *raptor*, כּוֹעֵס *iracundus*. &c. Fœm. נוֹלֵכֶת *prædatrix*, רַחֲמִית *misericornis*. f. Similia in Biblicis occurunt אֶלְמָן *viduus*, אֶלְמָנִים *acinus*, רַחֲמִיּוֹת *misericornes*. f. (2.) in אֶ"י ex Pihel, ut: זָכָאי *justus*, קָרְאִי *Kareus*, *Scripturarius*, ad formam Biblicam גַּנָּב *fur*. (3.) in י' vel יי' à substantivis, ut: יוֹמִי *diurnus*, גּוֹפִי vel גּוֹפְיִי *corporeus*, לְמוֹדֵי *disciplinalis*, עֵינִי *speculativus*, תּוֹרִי vel תּוֹרֵי *legalis*, אֶרֶצִי *terrestris*, נֶגְדִי *contrarius*, quorum feminina regulariter desinunt in ית' ut: יוֹמִית *diurna* &c.

§. 31. Nomina præ cæteris usitata sunt: אִיפְשָׁר *possibile*, אִי־אִיפְשָׁר *impossibile*, אִמְתִּי *verum*, אֶסוּד *prohibitus*, בִּירוּר & בִּיאוּר *declaratio*, cum præfixo נ' clarè, perspiciuè, כְּדָאִי *mendax*, בִּירוּי *mendacium*, בִּיטוּל *abolitio*, גְּדָא *fortuna*, גְּזָרָה *decretum*; Item *Derivatio Grammatica*: גּוּף *corpus*, פְּסוּל *persona*, גְּנָאִי *turpitude*, גָּס *elatus*, גְּסוּת *elatio*, ut נִסְתָּר *secretus*, רִיחַ *justus*. גְּרָם seu גְּרָמָה *causa*, *corpus*, *ipse*, unde לְנִרְמִי *penitens*, מְדוּיָק *correctus*, דִּיקְדוּק *Grammatica*, מְדַרְשׁ *expositio*, *Allegoria*, חֶסֶד & חֶסֶד *licitum*, הִלְכָּה & הִלְכָּתָה *ratio*, מוֹס *mos*, רִיטוּס *ritus*, חִיבּוּר *cogitatio*, וְדָאִי *confessum*, וְדָאִי *confessio*, וִיכּוּחַ *disceptatio*, וְכּוּחַ *confutatio*, וְסֶחַת *consuetudo*, Talm. וְעֵד *cetus*, וְכּוּחַ *meritum*, זְמַן *tempus*, חִשׁוּשׁ *sensus*, חִיבּוּר *reditus*, חִיבּוּרָה *resurrectio*, חִיבּוּר *exercitus*, חִיבּוּר *profanatio*, מְחֻלּוּקָת *controversia*, חִיבּוּרָה *dissensio*, חִיבּוּרָה *desolatio*, חִיבּוּרָה *vastatio*, חִיבּוּרָה

estimatus טבע natura, טעות error, יכול potens &
Adverbialiter, fortasse, hinc כניכול ut ita dicere liceat,
ישוב orbis, ὀμνμμεν, ישיבה Academia, schola, כוכה
intentio, כלל summa, universum, hinc נכלל generatim,
כולל commune, כרחי coactio, hinc על כרחי invito me,
כרחי necessarius, כת secta, societas, מדה mensura, vir-
tus, mores, conditio, מזל sidus, influentia, fortuna,
מוסף additamentum, כחטז existens, תיאות existentia,
substantia, מצע, אמצע medium, סמך emtio, סנהג
ritus, consuetudo, סבה causa, סיום finis, ספק
dubium, & Adverbialiter dubie, ספק sufficientia,
עברה transgressio, peccatum, עיון consideratio, עלה
causa, occasio, ענין res, significatio vocis, עוסק &
מחזק studens, עסק studium, עקר radix, precipu-
um, fidei articulus, מעשי practicus, פלוגי obitus, פלוני
ὁ δ' αἰνε, fœm. פלוני otiosus, הפסד corruptio,
פירוש versus Biblicus, פירוש Commentarius,
פרשה Sectio legis, seu Biblica, פשוט simplex; item
sensus literalis, צחות elegantia, lepos, ציון signum,
צורך necessitas, צריך indigus, הקדמה prefatio, קרובה
vel קריה lectio, קושיה objectio, הקש Syllogismus, ראיה
argumentum, ראוי conveniens, הרגל consuetudo,
משus, הרגש sensus, רשות potestas, שכינה Maje-
stas,

stas divina, מְשׁוּמֵד *Apostata*, מִשְׁמָע *sensus literalis*, cum præp. כְּמַשְׁמָעו *literaliter*, שִׁתִּיקָה *silentium*, תִּיבָה *dictio*, תִּימָה & תִּמְיָהה *admiratio*, תַּלְמִיד *discipulus*, תַּנְאִי *Doctor Talmudicus*, תְּנָאִי *conditio* & cum præp. בְּתַנְאִי *conditionaliter*, תועלת *utilitas*, תְּקִין *ordinatio*, תַּרְגּוּם *interpretatio*, in specie SS. Chaldaica.

Notandi etiam hîc termini Grammatici, quorum præcipui v. gr. שֵׁם *Nomen*, שֵׁם הַעֵצָה *Nomen proprium*, שֵׁם הַדָּבָר *Appellativum*, שֵׁם תִּסְרִי *Adjectivum*, *concretum*, מְסֻבֵּי *constructum*, כְּנִי *suffixum*, כּוּסַפֵּת *litera adjectitia*, *paragoge*, בֵּת הַשְּׂמֵל *Beth servile*, כֹּף הַשְּׂמֵל *Capitulum conjectura*, וָו הַפֶּסֶק *Vau conversivum*, טַעַם *sensus*, אַצְטוּס *significatio*, *Genus*, *Numerus*, *ut*: יֶדַי *Numerus singularis*, יָדַי *pluralis*. יֶדַי *id.* כֶּסֶף *Genus Masculinum*, כֶּסֶפָה *Genus Femininum*, כּוּסַפֵּת *verbum*, *hinc* עוֹמֵד *verbum Intransitivum*, כּוּסַפֵּת *verbum transitivum*, *vel* עוֹמֵד *verbum transitivum*, כְּנִי *Conjugatio*, עָבַר *Imperativus*, מְקוֹר *Infinitivus*, עָבַר *preteritum*, עָתִיד *futurum*, בֵּינוֹנִי *praesens*, נִסְתָּר *perfectiva*, עֵינַי *sensus*, *significatio*, כָּפַל הַעֵינַי *duo Commata ejusdem sensus*, *Synonymia*. חֶסֶק, טַעַם, פֶּלֶס *forma*, *analogia*, דֶּרֶךְ הָעֵבֶרָה *Metaphoricè*, *Hyperbolicè*, דֶּרֶךְ מִשְׁלַל *per Metaphoram*.

§. 32. Pronomina separata ab Hebraïsmo & Chaldaïsmo parum recedunt.

1. Personalia utrobique sunt generalia.
2. Demonstrativa variè inter se componuntur; sic apud Hebraizantes occurrunt.

in { Sing. וְהוּ *hic est*, וְהוּ *illud est*, וְהוּ *illud ipsum*,
 Plur. וְהוּ & וְהוּ *hi, illi*,

Apud Chaldaizantes magis variant, ut:

in	{	Masc.	{	Sing.	וְהוּ, וְהוּ, וְהוּ, וְהוּ	<i>hic, ille.</i>
				Plur.	וְהוּ, וְהוּ, וְהוּ, וְהוּ	
					& וְהוּ <i>hi, illi.</i>	
in	{	Fœm.	{	Sing.	וְהוּ, וְהוּ, וְהוּ, וְהוּ	<i>hæ, ille.</i>
				Plur.	וְהוּ & וְהוּ	
					<i>hæ, ille.</i>	
in	{	Com.	{	Sing.	וְהוּ, וְהוּ, וְהוּ	<i>hic vel hæ.</i>
				Plur.	וְהוּ, וְהוּ, וְהוּ	
					<i>hi vel hæ.</i>	

3. Interrogativa utriusque Numeri sunt apud puriores præter מַי & מַה hæc composita, מַה *quid?* *quid est?* אִיזוּ vel אִיזוּ *quisnam? qualis?* masc. & אִי זוּ *quisnam? quenam?* Com. לַמַּי *cuinam?* &c. Apud Talmudicos pro Hebr. מַי est מַי *quis? quæ?* pro מה est מַי & מַי Chald. *quid? quæ?* Item אִידָא & אִידָא *quenam?* fœm. Unde Hierosolymitanis est לְיִידָא *propter quid?* וְיִידָא *quid?* Hæc interrogativa sequente Relativo וְ vel וְ vim interrogandi amittunt, & per *is, ea, id*, exponuntur.

4. Relativa Rabbinis eadem sunt, quæ Hebræis & Chaldæis וְ & וְ & frequentius præfixum וְ & וְ antecedentibus non rarò Interrogativis, ut: מַי *is, qui*, וְ מַה *id quod*, וְ מַי *ei qui est*. Sic מַי & מַי apud Talmudicos.

5. Possessiva fiunt ex Relativis & Personalibus intercedente ל Dativi nota, ut: שְׁלִי meum, שְׁלִיךְ tuum, שְׁלִיךְ suum, שְׁלֵכְנוּ nostrum, &c. Etiam cum præfixo מ de, ut: מן לוּ סָלוּ אֶתְּךָ וְאֶתְּךָ מֵאֵלֶיךָ Da illi (Deo) de suo: quia tu & tuum est ipse. Sic Talmudici דִּירִי & דִּירִיךְ meum, דִּירִיךְ & דִּירִיךְ suum, &c.

6. Reciprocum, quod Hebræi per כַּחַס anima, Syri per כַּחַס substantia, Rabbinis, puriores per אֶפְסוֹ os, ossis, Talmudici per אֶפְסוֹ cum suffixo exprimunt, ut: מִן עַמּוֹ לֹא עָמַד דָּוִד locutus est David de seipso, מִן עַמּוֹ לֹא עָמַד מִן עַמּוֹ non habet ex seipso, מִן עַמּוֹ לֹא עָמַד לְגַרְמִיָּה fecit pro seipso, &c.

7. Idem עַמּוֹ & pro eo גוֹף corpus, vel particula אֶת cum suffixo sæpe emphaticè per ipse, ipsa, ipsum reddendum: ut: מִן הַטּוֹעִים הָיָה עַמּוֹ וְאֶתְּךָ etiam ipse Enos inter errantes erat. Sic גוֹפִי ego ipse, תוּ גוֹפִיךְ tu ipse, הוּא ille ipse, &c. בְּאוֹתָהּ שָׁעוּרָה ea ipse hora, מִן הַטּוֹעִים הָיָה עַמּוֹ וְאֶתְּךָ in manum istorum sceleratorum &c.

8. Particularia illa, aliquis, aliquid, quicquam, quæ in Scriptura per אִשָּׁה, Rabbinis per אִשָּׁה & אִשָּׁה sed vix aliter quàm negativè, præcedente scilicet particula negandi, exprimuntur, ut: אִשָּׁה לֹא אִשָּׁה non est aptum ad quicquam. Eodem & אִשָּׁה referendum, licet plus emphasis habeat, & quid solidi, certi & realis denotet.

§. 34. Suffixa Rabbinis eadem sunt, quæ Hebræis & Chaldæis, nisi quod pro Masc. plur. tert. pers. אֶת sæpè fœmininum אֶת, & pro Sing. Masc. secundæ pers. אֶת plerumque אֶת, etiam à purioribus usur-

pantur

pantur Chaldaizantes in tertia Sing. Masculinum
 יהָ à fœminino יהַ per Jod distinguunt, & pro
 eodem Plurali יהִי (Hierosolymitanis) terminatis v.
 in 7 tam Nominibus quàm Verbis, nudum ה suffi-
 gunt, ut: *הָסַכּ כוהנים לעבודתך ולויים לשרת ולזמרתך* re-
duc Sacerdotes ad ministerium ipsorum & Levitas
ad Canticum suum & ad modulationem suam,
 יהָ לֹא תִחַמְדוּ כְבוֹד יוֹתֵר מִלְמוֹדְךָ
ne conaspicias
gloriam majorem, quàm doctrina tua est,
 אָמַר ר' הוּנָא
Dixit Rabbi Huna filius (ejus) R.
 יוֹסֵף אָבִיו בְּנֵי בְנוֹי
Josue: pater ejus, vel Hierosol. בני בניו vel
filii ejus, occiderunt eum, &c.

Pluralia porro בון, פין, הון, סין, ספissimè Nun per
 Apocopen amittunt, ut: *בְּכוֹ in vobis, לְכוֹ illis,*
סֵלְוּ solvunt illos, &c. quæ in Talmude frequenter
 per geminum Jod יי accedunt ut: *עֲלֵיכוֹ super vos.*
בְּכַרְיֵיכוֹ caro vestra, אֲסִרְיֵיכוֹ astrum eorum, &c.

§. 35. Tria אב pater, אח frater, סב socer,
 suffixa accipiunt Hebræorum & Chaldæorum mo-
 re, ut: *אָבֵינוּ pater noster, אָחֵי & סָבִיב frater ejus,*
&c. Numerali תרין duo Talmudistæ in suffixione
 Vav mobile inserunt, ut: *תְּרֵינָן duo illi.*

§. 36. Particulæ recipiunt suffixa, ut apud Hebræos
 & Chaldæos, nempe more Nominum, vel.

1. Singularium, ut: *אֲדֵיבִי ad eum, אֲדֵיבִי ab illo,*
קִרְבָּנְךָ coram te, קִרְבָּנֵי קִרְבָּנֵי coram eo, קִרְבָּנֵינוּ coram nobis, &c.

2. Pluralium, ut: *קִרְבָּנֵי אֲנִי ante me, קִרְבָּנֵי אֲנִי & קִרְבָּנֵי אֲנִי ante eum,*
עֲלֵיכוֹ super nobis, אֲדֵיבִי à vobis, אֲדֵיבִי ab
illis, &c. Pro ה Præpositionis תן in Talmudicis etiam
 invenitur, ut: *תן תן pro תן à te, sic תן תן ab illo, &*
תן תן ab illa.

SECTIO III.

DE VERBO ET PARTICULIS
SEPARATIS.

§. 37. In Verborum formatione Rabbinum Hebraeorum & Chaldaeorum vestigia premunt. Hebraei tamen & proprias quasdam formas, quas breviter suo loco annotabimus.

Ac primo quidem præter consuetas Conjugationum formas peculiarem ex Niphah & Hithpahel finxerunt quæ *Nithpahel*, appellari potest, & plerumque Passivè, interdum etiam Activè seu Neutraliter significat: ut: כתיסר castigatus est, כתרסו renovatus est, כתרסו elatus est, כתרסו tentatus est Abraham, כתרסו confirmati sunt, כתרסו polluti sunt &c. quæ Passivè sed כתרסו vaticinatus est, כתרסו precatus est, כתרסו voluit, complacuit, כתרסו וכתערסו deliciati & voluptati sunt &c. Activè significant. Utuntur hinc etiam locum sibilantium transpositione & mutatione literarum: ut: כתרסו נפולו ex quo *mortui sunt Prophetae posteriores, ablati sunt Spiritus Sanctus ab Israele.* Sic כתרסו pro כתרסו obvenit, כתרסו pro כתרסו indiguit, necesse fuit, (pro quo etiam כתרסו & כתרסו Niphah & Hophal usurpant) כתרסו jussus est, כתרסו כתרסו jussi sumus non punctare *librum legis.*

§. 38. Circa mutationem puncti terminalis Tabernaculi Chaldaismum sequuntur.

§. 39. In flexione tamen Præteriti affirmantem tamen tertiæ Sing. Fœmininæ, quàm primæ, ut & ex affirmante secundæ plur. masc. per Apocopen plerumque tollunt, mutatâ etiam nonnihil punctatione.

tionem, ut: שָׁמַעַי pro שָׁמַעַיְתִי *audiui*, עָבַדְתִּי pro עָבַדְתִּיךָ *feci*. Sic קָבַלְתִּי *portavi*, וָעָמַדְתִּי *venire feci, adduxi*, יָרַעְתִּי *juravi*, &c. A quo §. fœminina non nisi interposito ם distinguitur, ut: אֲתוּסַת pro אֲתוּסַתִּי *inquinata fuit*: quæ Apocope tamen in Verbis לִי, quàm in aliis, frequentior est. Abjectio autem ך à secunda plurali constantior est, ut: שָׁמַעְתֶּם *dixistis*; הוֹדַרְתֶּם *admonuistis*, &c. ת tamen abjectum cum suffixis redit, ut: קָבַלְתִּימָה *sustuli eum*, &c.

§. 40. Participia Rabbini eadem sunt, quæ Hebræis & Chaldæis; In flexione verò pluralis etiam puriores Chaldaicam terminationem amant, ut: בֵּית דִּין גָּדוֹל אֲלֵמִין וְדוֹרְשֵׁין וְמוֹקְרִין *Domus Iudicii magni (Synedrium) delegantes, inquirentes, perscrutantes* sc. erant: תַּפִּלַּת יִשְׂרָאֵל מִתְפַּלְלִין בְּכָל מְקוֹם הֵן כְּמִתְפַּלְלֵי טְהוֹרָה *omnes preces, quas Israelita precantur, in omni loco, sunt instar oblationis mundæ.*

§. 41. Infinitivus per omnes Conjugationes, præter formam Hebræam & Chaldæam, apud Talmudistas etiam in ך paragodicum terminatur, præcedente plerumque cholem, v. gr. in Kal קָבַלְתִּי *occidere*, in Hiphil אֲבַרְכֶּנּוּ *proclamare*, אֲבַרְכֶּנּוּ *ad excludendum*. In Hithpahel אֲבַרְכֶּנּוּ *ad intelligendum*, Sed אֲבַרְכֶּנּוּ *ad ponderandum*, sine cholem ex Pihel.

§. 42. Imperativus ab Hebræorum & Chaldæorum forma non recedit.

§. 43. In Futuri flexione Rabbini Hebræos & Chaldæos imitantur per omnia. Vav tamen conversivum Hebræorum, nec in Præterito, nec in Futuro agnoscunt. Interim Futurum præfixo ל sæpè pro Infinitivo usurpant, tam in Singulari, ut: לִיכְתוּב

scribere, ליקח *sumere*, ליתן *dare*, ליקח *accipere*, לירש *scire*, לילך *ire*, &c. quàm in Plurali, ut: לירשננו *ne commisceantur*, quòd tamen rariùs; quia Singularem etiam pro Plurali utuntur, ut: לירשנו *sumere agnum*. Adeò etiam Infinitivum proprium ei tanquam vero Infinitivo copulent, ut: לירשנו ולירשנו, *quorum consuetudo est ire & nocere*.

§. 44. Passivorum præformans את & נת literam sæpe omittit, non tantum ante literam ejusdem organi, ut: נתפח à תפח *convuluit*, נתלדל *attenuatus est* &c.

Sed etiam ante quascunque alias, ut: נתברר *creatus est*, נתראה *visus est*, נתמסר *traditus est*, נתקלע *perveni*, נתקלעתי *per me*, &c.

§. 45. Puriores Rabbini etiam Participio Præterito Chaldaicæ formæ Pehil, sed rariùs, & non nisi certis verbis uti solent, ut: כתוב *scriptum*, נראה *videntur* &c. Aliàs Hebræorum forma Participii ipsa est ordinaria, ut: כתוב *scriptus*, אמר *dictus*, v. g. אמר *de quo hæc verba dicta sunt*.

§. 46. Ad secundam Conjugationem verba quadrata pertinent, ut: עבד *subjecit*, חרה *cogitavit*, נראה *imaginabimur*, נלדל *attenuavit*, נקלע *subtiliter differuit*, נערכ *confudit*, &c. Ad distinguendum porrò Pihel à prima Conjugatione, puriores matrem lectionis inserunt, ut: פיקר *præfecit*, נאמר *locutus est*, נשבר *fregit*, נגידף *blasphemavit*, נגלה *revelavit* &c. Sic Pyhal per Vav indicatur, ut: נחומר *doctus*, נחוכר *honoratus est*, &c. In quibus tamen Kal inultum, Jod ferè negligitur, sic promiscuè scribitur נאמר seu נאמר, quàm נאמר *præcepit*.

§. 47. In tertia Conjugatione Talmudistæ, ut in multis aliis, nunc Hebræorum formam Hiphil, ut

Chaldæorum Aphel promiscuè utuntur. Puriores verò, Hebraisimi tenaciores, Activam Hiphil & Passivam Hophal per matres Lectionis Jod & Vav, vocalium Chireck & Kametz chatuph indices, distinguunt, ut: *זכיר* *memoravit*, *זוכר* *memoratus est*, *אדמוני* *admonuit*, *מואני* *admoniti*, *חרכי* *composuit*, *מרכי* *compositum*, vox Grammaticorum.

§. 48. Verba Defectiva indolem Hebræam & Chaldæam retinent; Ita Verba פ"נ, Nun, Schevatum abjiciunt, & præcedente servili, per Dages compensant, ut: *אטל* *tollam*, *הטל* *abjecit*, *היר* *permisit*, *היר* *permissum*, *לית* *licitum*. Sic *לאתי* *ad adducendum*, *לאתי* *ad excludendum*, excepto &c. aliàs sine compensatione, ut: *טל* *accipe*, *טל* *tolle*, &c.

§. 49. In Verbis Geminantibus Ajin Talmudistæ Participium Benoni per duplex Jod in medio scribunt, ut: *עיר* *ingrediens*, *כיי* *se incurvans*. Sic in Infinitivo Jod interponunt tam in Kal, ut: *לעיר* *ad ingrediendum*, quam Paël, ut: *לעיר* *ad introducendum*.

§. 50. In Quiescentibus prima Aleph puriores Rabbinii nihil habent anomali, nisi quòd in Kal Infinitivum ab *למי* vulgariter per *למי* exprimunt, ut: *למי* *quasi diceret*, *למי* *vult dicere*, cui simile in Talmud Hierosol. *למי* *edere*. Talmudici aliàs Syro-Chaldæos sequuntur, & in quorundam Imperativo Kal abjecto, ut: *זל זלו זלי*, ab *זל* *ivit*, *זל* ab *זל* *venit*, unde Infinitivus *זלי* & *זלי*. In Futuro & retinent, vel, quod usitatius, in Jod mutant, ut: *זל* *peribit*. In Aphel communiter Vav, Hierosolymitani Jod amant, ut: *זל* *vel* *זל* *cibavit*; Sic *זלי* *vel* *זלי* *adduxit*, quòd Jod constanter servat. Interdum Aleph occultatur, & quidem in Paël, ut: *זלי* *docens*, ejusque Passivo Ithtaphal, ut: *זלי* *sanatus sum*, &c. Verbum

אָרָא apud Talmudicos præter mutationem primæ radicalis tertiam quoque plerumque amittit, substitutor ב, ut: אָרָא אֵיךְ & dicam, אָרָא דִּיקָא, אָרָא דִּיקָא, &c. Sic Participium אָרָא & cum פ expletivo אָרָא פִּי דִּיקָא דִּיקָא *ego*, seu *dico*. Infinitivus אָרָא דִּיקָא; In Passivo אָרָא manet, sed פ supprimitur, ut: אָרָא דִּיקָא *dictum est*. Nam אָרָא non est Passivum, sed Participium cum Verbo Substantivo, pro אָרָא אֵיךְ *est dicens*, seu *quidam dicit*.

Quæ secundam radicalem פ habent, & apud Hebræos & Chaldæos analogæ sunt, apud Rabbinos, imprimis Talmudistas, suam quoque peculiarem Anomaliam habent. Aleph illud vel in Jod convertentes, vel prorsus abjicientes, ut: אָרָא פִּיךְ pro אָרָא פִּיךְ *hauriendo hauriens*. Sic אָרָא פִּיךְ, אָרָא פִּיךְ, אָרָא פִּיךְ vel אָרָא פִּיךְ *rogatus est*, neglecta sibilantis transpositione, pro אָרָא פִּיךְ, quam formam Glossæ in margine adnotarunt; In Hiphil אָרָא פִּיךְ Rabbiniçè & אָרָא פִּיךְ Talmudicè, *mutuo dedit*, unde אָרָא פִּיךְ *commoda nobis*. Sic à אָרָא פִּיךְ *relictus fuit*.

§. 51. Verba Quiescentia prima Jod Hebræorum & Chaldæorum formam ferè sequuntur. Infinitivus per præfixum ב, hîc longè frequentissimus est, ut: אָרָא בִּיךְ *scire*, אָרָא בִּיךְ *ire*, אָרָא בִּיךְ, & juxta Talmudicos אָרָא בִּיךְ *sedere*.

§. 52. Quiescentia media Vav apud puriores Hebræorum formam ferè observant. Infinitivus tamen cum ב hîc quoque non infrequens est, ut: אָרָא בִּיךְ *judicare*, אָרָא בִּיךְ *venari*, &c. אָרָא בִּיךְ *judicatus est*, & אָרָא בִּיךְ *condemnati*, videntur ex formâ Nithpahal esse, פ obsequentem cognatam absorpto. אָרָא בִּיךְ *venit*, fœm. ex Hebraicâ & Chaldaicâ formâ conjunctum videtur.

Talmudistæ propiùs ad Chaldaismum accedunt. Sic Participium Benoni mutat, in פ vel א, ut: אָרָא בִּיךְ *judicans*.

רַיִס *parcens*. Verbum קוֹס *stare*, peculiari Anomalia Mem in Benoni Kal, & forma Aphel, per Apocopen abjicit, ut: קָיִס pro קוֹס *stans*, קוֹסֵי *statuit*, v. gr. קָיִס לְקַעֲלָה *non stat ad superius*, i. e. non refertur ad præcedens. Participium plurale formæ Pahel in וֹ finitum occurrit, ut קְשֻׁרֵי *cantantes*; Infinitum Aphel interdum Syrizat, ut אִתְּרִיבִי *irridere*.

§. 53. Quiescentia tertia in ט & ה, diversissima licet apud Hebræos, à Rabbiniis sæpe pro iisdem habentur, & ט tam mutando quàm abjiciendo eodem modo, ut ה Hebræorum, tractant, ut: יָתָה בַּת קוֹל *egressa est filia vocis*, pro יָתָה. Sic תָּיִבֵינוּ *invenimus*, קוֹרֵין & קוֹרִים *vocantes*, קוֹרֵי *vocatus*, &c. Infinitivus in ת ut: לְקָרִית pro לְקָרִי *vocare seu legere*, כְּבָרֵינוּ pro כְּבָרֵינוּ *creati sunt*, &c. sæpè etiam Chaldaizant, ut: יָתָה *egressa est*, כְּעָשִׂית *facta est* &c. In futuro frequens est forma יִרְיָה *sit, erit*, ut: יִרְיָה אִדָּם *perpetuò sit homo timens cælum*, hoc est, Deum. In tertia plurali interdum Aleph interserunt, ut: תִּלְשֻׁוּהוּ *suspenderunt illum*, אִתְּיָאוּ לֵיהּ *attulerunt illi*.

Talmudistæ Verba hæc Chaldaicè in Jod terminant, ut: וִידִית *vidit*, רִדִי *letatus est*, רִכְנֵינוּ *docuerunt Magistri nostri*, frequenter affirmantem ת tam in tertia singulari fœm. Præteriti, quàm in prima ejusdem abjiciunt, ut: הוּאֵי *fuit*, fœm. & *fui*, com. קָיִסֵי vel קָיִי *acquisivi*; הוּאֵי tamen etiam pro Imperativo Sing. fœm. invenitur, & habet aliquid Syriaismi. Futurum quoque & Participium Chaldaicam formam habent, ut: אֵל תִּקְרֵי *ne legas*, יִיִּי *vivat*, כְּרֵי *erimus*, תִּרְיִי *eris*, fœm. מְלִיךָ *implentes*, תִּנְךָ *docentes* masc. terminationis fœmininæ. Infinitivus cum Jod paragogico, ut וִידֵי *videre*. Participium Aphel plur. masc. in Vav cholem, ut suprà in Pahel אִתְּיָאוּ *adducentes*.

§. 54. Compositio Pronominum cum Particulis apud Talmudicos frequens est, ut: דרכא recordans ego, recordor, ככרינן putamus, קטלינו occidimus, תיכין possum, ידענא scio, תיכין docemus, אמרנו dicitis, &c. quibus contractis interdum Pronomina separata superaddunt, ut: עבדינו אתן facitis vos &c.

§. 55. Affixa Pronomina Verbis more Hebræorum & Chaldæorum ferè accedunt. His ergo prætermisissis de Verbis & Particulis Rabbinorum peculiaribus nonnulla adjungere non inconsultum videtur.

§. 56. Præter voces Hebræas multas Rabbinici Chaldæis mutuò sumunt, ut: שור rediit, &c. aut Hebræis Syro-Chaldaicam significationem imponunt, ut: רעפד rependit, ultus est, קלט sustulit, וולט voluit, פתרו destruxit, &c. aut Hebræis novam significationem ex ingenio affingunt, ut תען argumentum objecit, &c. Præcipua verò & frequentiora apud eos sunt sequentia: איכא est, sunt, ליכא non est, אית, in Talmud. איתא idem, איפשר possibile est, אי אפשר impossibile est, ככל frui, ברט comminisci, גרם causam esse, גרם legit, didicit, דוק accuratè consideravit, קקק idem, הררה cogitavit, imaginatus est, תחילי capti, תוהיר admonuit, תוהיר admonitus est, זכה mereri, זכניum esse, סבר composuit librum, סוה Talmud. conveniens fuit, שור revertit, טעה erravit, ייאש & שחח diffusus est, dubitavit, יחד unum fecit, unde se Judæi vocant, אום התיקדים Populus unientium, quia unitatem personarum in Deo statuunt. כון attendere, נכנס ingredi, כפר abnegavit, לקס vapulare, יתעלם eclipsin pati, חסל condonavit, בטל tollere, חסל capere, חסל permisit, סבר putavit, opinatus est, סיים finire, סיים convenire, consentire, עיין inspexit, סתם numerare, נכסר mortuus est, נכסר perditus est, נכסר didicit

dedit, פקד *præfractè negare*, כירט *exposuit*, זיין *signare*, כרך & פוכך *opus habuit*, קבל *accepit*, איקלע *advenit*, se *recepit*, Talmud. תפס *objecit* disputando, ברניל *assuefecit*, רמ *indicavit*, קל *ferre*, portare, accipere, sequente ו *auferre*, לא יתכן *non convenit*, תפס & תפי *tradidit*, docuit, תרנס *transtulit*, in linguam inprimis Chaldaeam &c.

§. 57. Particulæ Rabbīnorum triplices sunt, aliæ nativæ & propriæ, aliæ ex Nominibus & præfixo compositæ, aliæ per subsequens *ע* vel *ו* supplendæ. Primæ classis præcipuæ sunt *כי* ex Hebr. *non*, *אלא* *sed*, *nisi*, ex Græco *ἀλλὰ*, *אפיילו* *etiam*, *etiamsi*, *על פי* sequente plerumque *ע* *etsi*, *quavis*, *ברניל* *propter*, *הואיל* sequente *ו* *postquam*, *quandoquidem*, *היאך* *quomodo?* *הכי* *sic*, *itā*, *הרי* *ecce*, *certe*, *nonne?* *וכי* *et* *quid?* interrogativum, *חור* *circum*, *יותר* *magis*, *כבר* *jam*, *כנון* *quasi*, *sicut*, *כך* *sic*, *ita*, *unde* *כך* *נין* *interea*, *כל כך* *aded*, *כמו* *sicut*, *לכך* & *לפיכך* *idcirco*, *ergo*, *בלבד* *solum*, *מחמת* *propter*, *עדיון* *hactenus*, *hucusque*, *עכשו* *modo*, *nunc*, *מעכשו* *posthac*, *פחס* & *פחס* *simpliciter*, *absolutè*, *קודם* *ante*, *שוב* *rursus*, *amplius*, *חזק* *fortassis*, *si fortè*, &c. Secundæ classis sunt: *ברוי* *dilucidè*, *in confesso*, *במהרה* *festinanter*, *בפרט* *speciatim*, *in particulari*, *כמו* *sicut*, *לפי*, *על* *propter*, *propterea*, Talmud. *על* *omni*, *על כל פנים* *idem*, *על כל פנים* *omni*, *modo*, *לפי* *secundum*, *pro ratione*, *לפעמים* *interdum*, *מיד* *statim*, *confestim*, *מכל מקום* *nihilominus*, *מפני* *propterea*, *על* *juxta*, *כך* *quomodo?* *בהדיא* *clarè*, *manifestè*, &c. Tertiæ classis sunt: *אשר* & *אשר* *dum*, *donec*, *postquam*, *כדי* *ut*, *aded* *ut*, *ע* *postquam*, *quum*, *לפי* *quia*, *quod*, *ע* *propterea* *quod*, Talmud. *יד* *idem*, *ע* *donec*, *ע* *קודם* *antequam*, *ע* *cùm*, *quando*. Talmudicæ porro ex Targum maximam partem

petitæ, quibus tamen & alii, sed parcius, utuntur
 ſunt: אֲדַרְבָּא vel אֲדַרְבֵי è contrario, שׁוּ propter, pro-
 pterea, אִי vel אִין ſi, repetitum, ſive, אִךְ quomodo, ſicut
 אִיכּה ubi? ubinam? אִלּוּךְ ultra, אִלּוּךְ deinceps, אִמּוּ
 quando? אִלוּ ſi, אִלוּ quasi, אִלּוּכּוּן ſiquidem, אִלּוּ
 itaque, profectò, אִלּוּלּוּ & אִלּוּלּוּ ſi, niſi, אִלּוּךְ etſi pro
 vulgari אִלּוּ אִיכּה propter, אִלּוּךְ in, vel inter,
 repetitum, אִמּוּ, אִמּוּךְ, אִמּוּךְ ſeu, אִלּוּךְ foras, extra, אִין
 prater, אִין ſeu אִין אִין juxta, apud, אִין intus, אִין inprimis,
 maximè, אִין אִין non præciſè, non ſimpliciter,
 אִין אִין ne fortè, ne quando, אִין אִין ecce, ecce ego, אִין
 ubi, ubinam, אִין ſive אִין אִין dum, donec, אִין tunc,
 אִין & אִין ſicut, אִין אִין ubi? unde? אִין ſequente
 אִין vel אִין utinam! אִין אִין illuc, alibi, אִין vel אִין ſicut, è re-
 gione, coram, אִין nunc hucusque, אִין non, אִין prater,
 excepto, אִין אִין vel אִין ultra, אִין vel אִין supra,
 ſupernè, אִין אִין unde? אִין etiam, אִין aut etiam, אִין
 אִין ante, ex quibus duo priora ferè cum affixis
 uſurpantur. אִין אִין rursus, אִין אִין iterum, אִין
 Hieroſolym. pro אִין sub, אִין ibi, אִין vel אִין idem
 quod אִין cum, quando, poſtquam.

§. 58. Habent etiam Rabbini peculiareſ quas-
 dam loquendi formulas, uſu obſervandas, ut: אִין
 אִין caro & ſanguis: id eſt, homo mortalis, אִין
 inopinatò, quaſi per abreptionem mentis, אִין אִין &
 אִין ipſe contextus
 refutat, ut: אִין אִין & id genus alia. Etiam ſingula-
 riter ut: אִין אִין. Sic אִין אִין crux Chri-
 ſti, quaſi ſtamen & ſubtegmen; Ita Nizzachon ſta-
 men & ſubtegmen (volui dicere Creutz) Germanicè)
 manibus ſuis.

§. 59. Suas

§. 59. Suas quoque Masora, seu Critica textus sacri notas & voces habet, à vulgaribus nonnihil abeuntes. Sic (1.) in designandis numeris utuntur literis juxta §. 10. quas etiam legendo exprimunt, ut א Aleph, hoc est, unum, ב, 2. &c. Pro ל triginta plerumque integrè scribunt & legunt למ distinctionis gratia, pro ל"ל 39. scribitur, εὐφρησίας ἐνεκα, ל"ט quia vox לט maledicere notat. Sic pro ט aliquando ון reperitur. Millenarios per finales suppleunt, ut: ל"ד אכלד, id est, 1534. quot sunt versus Geneleos. Vide Alting. Fundam. (2.) Compendii causa voces ut plurimum decurtant, ut: אורי' vel אורי' pro אורייתא lex, בט' vel בטע' pro בטעם cum Accentu; כתיב' in Hagiographis, כלי' vel כליט' in hac significatione, vel locutione; בת' in medio, בכני' in Prophetis, ככפ' vel ככפ' in hoc libro, ככד' in sectione, vel hac sectione, כק' in Scriptura, כקו' in lege, כתי' in duabus formis vel significationibus. דל' vel דלו' quod in lege. דג' Dages, vel pl. Dagesfata, דחכ' quod defectivum, דכו' vel דכו' quod ei simile, vel pl. quæ eis similia, דתי' similes sunt, דכני' quæ putantur, דס' quod conjunctum, vel. pl. quæ conjuncta, דכפ' libri hujus, דקרי' quæ leguntur, ו' & unum, vel & Aleph וכו' & cetera, וחס' & defectivum, vel pl. & defectiva, וי' & signum, symbolum, locus Scripturae, etiam pl. & signa, כו' vel כול' omnia ista, & cetera, חל' plenum, חל' דל' plenum pleni, id est, omni modo plenum, etiam pl. omnia plena, חלעי' penacutum, חלכ' acutum, חי' signum, Symbolum, vel liber, & pl. signa loca, exempla ipsorum, חופ' finis ipsorum, חסו' versus, חס' Patash, vocalis, etiam pluraliter. קי' Kametz & pluraliter, קרי' Scriptura Sacra, קי' lene sine Dages, etiam pl. קי' principium ipsorum.

(3.) Utuntur etiam initialibus literis pro ipsis vocibus, quæ Abbreviaturæ ראשי תיבות proprie vocantur, ut: א"ב Alpha Bethum, א"ב"ב in Alphabeto

ו"ב, ז"ב, ח"ב, unum in lege, unum in Prophetis, unum
in Hagiographis, פ"ב unum defectivum, מ"ב unum
plenum, פ"ב Job, Proverbia, Psalmi, ז"ב Lex,
Propheta, Hagiographa. ח"ב Athnach, Sophpafuck
sive Sylluk, פ"ב unus versus Symbolum est, ב"ב
Exodus, & cum servili ב"ב in Exodo, ו"ב & exo-
dus. ב"ב Ben Ascher, ז"ב Bethbeth, vel duo duo, de
binis vocibus, quæ aliquid simile, vel dissimile ha-
bent; Sic מן ב"ב ex binis ejusmodi libris. ב"ב excepto
uno, ז"ב exceptis duobus, &c. ז"ב Ben Naphthali, ו"ב
auxilio Dei, ג"ב id est, tres tres, ut proximè in
Bethbeth. ז"ב liber Chronicorum, Daniel, Esra,
etiam cum copula ז"ב . ז"ב liber Chronico-
rum, Psalmi, Ecclesiastes, Esra, ז"ב voces,
ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב,
Jekutiel, Sacerdos filius
Jehuda, ז"ב sunt libri, ז"ב sic scribitur, ז"ב tota Scri-
ptura. ז"ב non est, non extat amplius, ז"ב non legitur
Aleph, ז"ב traditum est supra, ז"ב Deuteronomion,
ז"ב medium versus, ז"ב aliud exemplar, ז"ב Prophe-
ta, Hagiographa. ז"ב videtur mihi, ז"ב liber alius,
& pl. libri alii, ז"ב finis versus, seu Silluk, ז"ב liber
legis, item finis vocum, seu, ultima litera, ז"ב
hucusque verba ejus, ז"ב vide illic, ז"b versus, ז"b
quinque versus, ז"b opus habet consideratione, etiam
cum 1 servili, ז"ב . ז"ב . ז"ב legitur, item, Scriptura, ז"ב
est Symbolum vocum, ז"ב, ז"ב, ז"ב, ז"ב . ז"ב principii
capitis, ז"ב principium versus, & pl. principia ver-
sum, ז"ב nomen filii hominis, id est, Nomen pro-
prium. ז"ב Symbolum quinque Patriarcharum Seth,
Japhed, Lamech, Noah, Eber. ז"ב ז"ב Symbolum or-
dinis vocum, ז"ב non perdam, & ז"ב ז"ב non fa-
ciam (ubi ז"ב notat vocem ז"ב & ז"ב vocem ז"ב que
quint-

quinquies juxta Symbolum illud se consequuntur. Gen. 18.) ת"ל *Lex Sacerdotum*, id est, Leviticus, ת"ל *Dua significationes*, ת"ל *Lex*, *Propheta*, *Hagiographa*, ת"ל *duodecim*, sc. Prophetæ minores. (4.) Adhæc multis vocabulis Grammaticis utuntur, alio planè sensu, quàm in communi Lingua, vel apud alios Scriptores sumuntur, tum etiam Chaldaicis quibusdam & aliis minus vulgò notis, quorum integrum Alphabetum in Tiberiade sua Buxtorfius exhibet: quæ nos brevitatibus causa omittimus.

§. 60. Masoræ vestigia premit Cabbala, ex literarum, apicum & vocum variâ consideratione mysticam Scripturæ interpretationem eruens, cujus præcipuas species breviter uno alteroque exemplo indicabimus. Sic (1.) de Psalmis, quorum versus ordinem Alphabethi referunt, dicunt: *Omnis Psalmus Alphabeticè scriptus est ob dignitatem suam.* Kimchi ad Psalm. 25, 1. (2.) Ad Ezech. 38, 12. notant, quod sit unus de illis viginti sex כל ס"ו דתת בהן כל ס"ו *in quibus occurrit totum Alphabetum.* (3.) Ad vocem תפוק illudens. Gen. 21, 9. observant, quod vox, hæc per גמטריא *Gematriam*, seu, in numeris, idem valeat, quod vox לחרו *ad occidendum*, nempe 238. (4.) In nomine Josephi נדק טפט נפש *Notaricon*, ex singulis literis singulas voces faciunt נדק טפט נפש: *Justus ille (Joseph) appetitui concupiscibili restitit: Sed Potiphar animam ejus sine causa afflixit.* Sic è voce רבים *multi*, insurgunt contra me, eodem modo eruunt, רומיים, כנללים, יונים, & רומיים *Romanos, Babylonios, Græcos & Medos* seu Persas. (5.) Ex תלך שלם Gen. 14, 16. vicissim per תבות *initiales literas* faciunt טס *Semum.* (6.) Ex primis verbis Gen. 1, 1. בראשית בראשית *per תבות finales*

les literas, eliciunt vocem **אמת** *veritas*, quod omnes
 viae Dei dicuntur **אמת** & **אמת** *gratia & veritas*; (7.)
 Ex literis Majusculis Deut. 6, 4. **ע** & **ו** faciunt vo-
 cem **עו** *testis*, juxta illud Es. 43, 10. & Mal. 3, 5.
 (8) Contra ex **ו** minusculo in voce **ודם** Prov. 28, 17.
 arguunt eum, qui effundit sanguinem, occidere
quatuor, illum, liberos, uxorem, & posteritatem. (9.)
 Ex litera Nun inversa Num 10, 35. colligunt,
hostes ita conversos tergum duros. Similia mysteria
 eruunt ex literis suspensis, Mem clauso in medio
 vocis **לסנה** Esaiæ 9, 7. (10.) Habent quoque varias
 Alphabeti permutationes, quibus Scripturæ sen-
 sum occultatum putant. Sic illa: **תל מלך תל ופרסין**
 Dan. 5, 25. per **ט"ל ב"ט** scripta credunt, eoque a
 Chaldaeorum sapientibus legi non potuisse. Alpha-
 betum illud tale est:

ת ט ג ד ק ה ו ז ע פ ט י ס כל
 ק ת י ט ט ט ט ט ט ט ט ט ט

Eodem modo in voce **על** Jer. 25, 26. Regem **על**
 inveniunt. (11.) Sic ex voce **על** Esaiæ 7, 7. per aliud
 ejusmodi Alphabetum, quod **ט"ל ב"ט** vocant vocem
על *Ramla*, seu *Remalja* eliciunt. Alphabetum
 tale est:

ט ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל
 ל מ נ ס ע פ ז ח ט י כ ל

(12.) Sic voculam **נה** per **זח** exponunt juxta Al-
 phabethum aliud, quod **ט"ל ב"ט** vocant, quod tale:

ט ט ט ט ט ט ט ט ט ט
 ט ט ט ט ט ט ט ט ט ט

Ratio hujus combinationis est, quod binæ in sin-
 gulis versibus tantundem, nempe 10. in primo, 100.
 in secundo, & 1000. in tertio, faciunt. (13.) Ex his
 simplicibus modis interdum aliquot conjungunt. v.

gr. ex verbis *לכו השמיעה מי יעלה לנו השמיעה quis ascendet nobis in
 caelum?* Deut. 30, 12. per ראשי תיבות *חילה* vocem *חילה*
circumcisionem, & per סופי תיבות *Tetragrammaton*
יהוה eliciunt, quod neminem ad *יהוה* Dominum ascen-
 surum putant sine *חילה* *circumcisione*. (14.) Sic vocem
סרה Gen. 9, 29. de Sara exponunt. Siquidem *סרה*
 per Athbach respondent literæ *גנן*, quæ per Gemat-
 triam tautundem faciunt atque vox *סרה* sc. 95. Sic
 Deut. 33, 7. *שמע יהוה קול* *שמע* *audi Domine vocem*, ex literis
 initialibus *פיק* per Gematriam *יהזופט* *Josaphatum* col-
 ligunt, quia utraque vox in numeris 410. valet. (15.)
 Ex literarum ejusdem vocis divisione & inversione
 varia exsculpunt, ut nos per Anagrammata nostra.
 Sic ex prima voce Sacrae Scripturae *בית ראשון* alius *ראש*
Domum seu templum primum, alius *בית ראשון* *primam*
mensis Tisri, quo sc. mundus sit creatus, alius *ראש*
creavit duo, legem sc. scriptam & oralem, alius *ראש*
venerare Sabbathum, alius denique *ראש* *fœdus*,
ignis, seu *circumcisionem*, quæ per fœdus & legem,
 quæ per ignem denotetur. Eodem modo ex voce
אראמא *Arameus*, quo Laban Gen. 25, 20 cognomi-
 natur, *אראמא* *deceptorem* faciunt. (16.) Ex nume-
 ro literarum vel vocum in eodem versu similia col-
 ligunt, v. gr. in Levit. 1, 1. lit. *ב* quinquies occur-
 rens illis, V. libros legis, & dictiones novem, il-
 lum versum *אני יהוה ונ* *Exod. 20, 2.* qui totidem
 constat, in memoriam reducit. Sic Gen. 1, 1. ea-
 dem litera *ב* sexies occurrens, illis sex annorum
 millia, quot scil. mundus hic, secundum traditio-
 nem Domûs Eliæ, stabit, denotat. (17.) Ex ini-
 tiali quoque & finali ejusdem versûs litera mysteria
 quarunt. Sic Gen. 19, 23. incipit ab *ה* & desinit in *ה*
 inde concludunt, Lothum eodem die quinque mil-
 liaria emensum, priusquam sol exoriretur. Deut. 6,
 4. incipit à *א* desinit in *א* quod recitatio hujus ver-
 sus

sus *וְדַמּוֹנִים* *Dæmones* fuget. (18.) Eadem quoque vox cum simili in alio loco confertur, ut in benedictione illa Num. 6, 23. vox *כֵּה* sic, cum illo *כֵּה* quod Abrahamus dixit Gen. 22, 5. (19.) Defectum nominis Moysis in Parascha תּוֹרַת מֹשֶׁה Exod. 2, 20. tribuunt illi Exod. 32,

32. *Dele me de libro, quem scripsisti.* (20.) Eodem modo ex apicibus quarundam literarum, quos תּוֹרַת וּמִנִּין & זִינִין vocant, ex punctis extraordinariis, Accentibus item, vocalibus, varia lectione, cæterisque mysteria captant: imò etiam ex simili lectione, quam תּוֹרַת מִסְפָּרִים *Ordinationem Scribarum* vocant, vel plane diversa cum dicunt *כִּי לֹא כִי תִקְרָא כִּי לֹא*, *Ne legas sic, sed sic* utile aliquod monitum subijcere amant. Quæ omnia & similia nos brevitatis causa hîc omittimus. Quæ

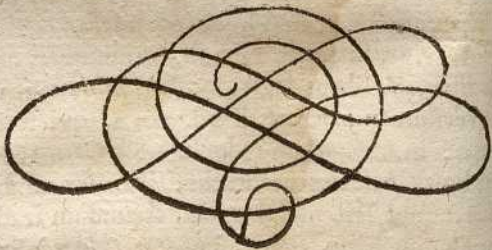
verò hæc talia vel usum vel abusum habeant, ad

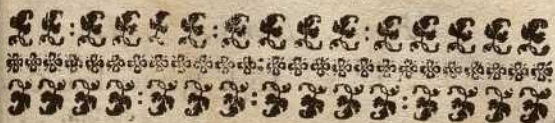
altiores disciplinas spectat. Vide in-

terim Clar. Hackspanium, Leus-

denium, & alios.

F I N I S.

SYNOPSIS
 INSTITUTIONUM
 ARABICARUM.
 SECTIO I. *Generalis.*
 CANON PRIMUS.

Rabica Lingua quarta est Hebraicæ propago, paulo longius, quam priores, a matre abiens.

Scripturæ genera apud Arabes, quia non nisi manu exaratis utuntur libris, pro subjecta materia, gentium diversitate, vel scribarum celebritate, ab Erpenio septem, a Seamano in Grammatica Turcica ad duodecim numerantur. Illud, quo Alcoranus vulgo describitur, & libri apud nos excuduntur, *Nischi* vocant.

Literas habent XXVIII. quarum figura pro loci, quem in dictione obtinent, diversitate nonnihil variat. Alia enim est initialis, quæ soli sequenti; alia mediana, quæ utrinque; alia finalis, quæ soli præcedenti; alia denique absoluta, quæ nulli annectitur. In sex tamen hisce *أ, ب, ج, د, هـ, و* quia non nisi præcedenti annecti possunt, figura initialis & absoluta, itemque mediana & finalis coincidunt. Quæ omnia ex subjecto schemate patent:

E *Figura*

Figura. Nomen. Potestas.

	ل	ا	Eliph	Spiritus lenis	Gra corum.
ب	ب	ب	Be	b	
ت	ت	ت	Te	t	
ث	ث	ث	Thle	t	blæsum.
ج	ج	ج	Gjim	g	Gallorum at e, i.
ح	ح	ح	Hha	h	ex imo pecto ductum.
خ	خ	خ	Cha	ch	cum rasioc gutturis.
	د	د	Dal	d	
	ذ	ذ	Dhfal	d	blæsum.
	ر	ر	Re	r	
	ز	ز	Ze	z	feu s. inter d as vocales.
س	س	س	Sin	f	initio dictioni
ش	ش	ش	Sjin	sch	
ص	ص	ص	Sad	ts	
ض	ض	ض	Dad	ts	blæsum.
	ط	ط	Ta	t	in gutture pro nunciatum.

INSTIT. ARABICARUM. 3

	ظ	ظ	Da	d blæsum.
ع	ع	ء	Ain	Ain Hebræorum:
غ	غ	ء	Gain	g in gutture.
ف	ف	ف	Fe	f
ق	ق	ق	Kaph	k in gutture.
ك	ك	ك	Keph	c ante a, o, u.
ل	ل	ل	Lam	l
م	م	م	Mim	m
ن	ن	ن	Nun	n
	و	و	Waw	w
ه	ه	ه	He	h
ي	ي	ي	Je	j consonum.

Omnes literæ basi lineæ incumbunt, nec ullæ infra eam descendunt, præter و ز ه & لا seu Lam Elif, & finales protractas: unde & ح ح ح annectendæ literis, quæ ductum suum in basi lineæ terminant, eas cum annexis supra lineam elevant, ut: التجربة التجربة has experientia.

Dictio in fine scribenda, si satis loci non inveniat, vel, dilatatis ad implendum lineæ spatium priorum vocum vinculis, tota initio sequentis lineæ reservatur, vel partem post inconnexibilem detrahit, eamque in MSS. quidem priori superscribit, vel in margine adjicit, in impressis vero initio sequentis lineæ ponit, contra quam in lingua Hebraica & Aramæa fieri consuevit.

Ad ornatum quoque scripturæ nexus quidam veniunt, ut *Y, L, Lam, Elif, Kef, Lam*. Inprimis autem *Mim* tam medianum quam finale præcedenti uno ductu circulari eleganter connectitur, ut *חם כסמ כס* &c. Sic le finale interdum retrocedit hoc modo: *י* pro *י*

Pronunciatio ex adjunctis aliarum Linguarum teris quodammodo cognosci potest: in quibusdam tamen, maxime *دضع*, recte pronuntiandis viva vox requiritur. Dux etiam *و* & nativum sonum interdum permutant, & *و* quidem cum *و* unde & hujus puncta adsciscit, hoc modo *و*; id quod in fine nominum tantum accidit, genus fœmininum & pluralem designandum: *و* autem vocali destitutum positumque immediate, sive in eadem, sive in diversa voce, ante *ب*, ut *Mim*; ante *لومير* ut litera sequens ante alias quascunque, præter se ipsum & gutturales (ubi nativum sonum retinet) ut *ו* Hebræorum seu *Nun* fractum, profertur, ut: *أنهار* Anhar

fluvis, ^{عندبر} Ambaron, *ambra*, مِرَّ مِزَبِ Mir
 rabbin, a Domino, ^{أنزل} angzala, *demisit*.

Numeri quoque exprimuntur literis, ut apud
 Hebræos, sed ordine a moderno eorum Alphabeto
 diverso, nempe prorsus Hebræo. hoc modo:

Monadici: ا ب ج د ه و ز ح ط

Denarii: ي ك ل م ن س ع ف ص

Centenarii: ق و ش ت ث خ ن ض ظ

Millenarius: غ. Ex quorum conjunctione re-
 liqui fiunt.

Mauri tamen Africæ incolæ, ut in Alphabeto
 moderno, sic etiam in ordine numerorum, non-
 nihil ab Orientalibus discrepant; de quibus vide
 Erpenium.

Recentiores Arabes etiam Indicis numerorum
 notis utuntur, ut nos, sed paulo aliter deforma-
 tis, sic:

١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ ٠

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 0.

Pro ultima tamen figura, seu Ziphra, subinde
 quintam usurpant, & tunc pro quinta hanc sub-
 stituunt ٩. Conjunctionio eorum eadem est, quæ
 apud nos, ut: ١٤٩٩ 1699.

Cæterum literæ *Gutturales* ع ح خ ح ڤ, *Labiales*
 ب و م, & *Palatina* ج ي ع ك, *Lunares*; *Dentales*

E 3 ^{١١} vero

vero *تَدَّ ظُنُّ* & *Linguales* *تَدَّ ظُنُّ*
Solares vocantur.

Quædam etiam literæ apud Arabes consequi se
 invicem in eadem dictione nequeunt, *incompatibiles*
 propterea dictæ. Tales sunt primo *Gutturales*
 omnes, nisi quod & interdum *تَدَّ ظُنُّ* subjungitur.
 Deinde *ب* & *ق*, *م* & *ب*, *ت* & *ث*,
خ, *ك* *ق* & *غ* & *ج*, *ظ* *ط* *ض* *ص* *س* &
ر, *ظ* *ط* *ض* *ص* & *ن*, *ق* & *و*, *ك* *ق* *ظ*
ش, *ض* *ص* & *س*, *ظ* *ض* *ص* & *ز*, *ل*
ظ *ط* & *ض*, *ظ* *ط* *ض* & *ص*, *ض* &
ن, *ك* *ق* & *غ*, *ق* *غ* & *ظ*, *ك* *ظ* & *ط*
 & *ك*, *ل* & *ن*. præter *لُنُّ* nequaquam,
عَلَنُّ manifestavit, nec non serviles, cum actu
 serviunt, ut: *لِرَبِّ* Domino.

Dux quoque similes initio dictionis rarissime
 concurrunt, nisi prior serviat.

§. 2. *Vocales* figura tres sunt, potestate quinque,
 nimirum *Phatha*, quod A & E; *Kesra*, quod I; &
Dshamma, quod O & U sonat, hoc modo:
بَ ba vel be, *بِ* bi, *بُو* bo vel bu.

Valet autem, juxta Erpenium, *Phatha* A clarum,
 & *Dshamma* O obscurum, cum ponuntur se-
 pra ultimas dictionum literas, aut supra

تَدَّ ظُنُّ

حَصَصَ طَظَعَعَقُ : alias illud nunc A clarum, nunc cum E mixtum; hoc nunc U clarum, nunc cum O mixtum, id quod ex usu potissimum discendum est.

Accidit porro Vocalibus his *Nunnatio* per geminationem figuræ, hoc modo: ب̄ ban, ب̄ bin,

ب̄ bow. Sed Phatha Nunnatum, nisi ponatur supra ð vel ꝑ pro I positum, assumit post se I mutum, hoc modo: ب̄ ban.

6. 3. Quiescentes literæ totidem sunt, quot apud Syros, nempe *Elif*, quod in Phatha; *ʒe*, quod in Kefra, & denique *Wawv*, quod in Dshanama quiescit; Hæ vero literæ *Debiles* Arabibus vocantur, quod non tantum, quando actu quiescunt, sed etiam cum moventur, in medio & fine dictionis, tam a suis quam immediate præcedentibus Vocalibus, varias mutationes patiuntur, juxta sequentes tam generales quam speciales Regulas.

I. Regulæ Generales:

(1.) Debiles omnes, Vocalibus quomodocunque destitutæ, quiescentes scil. vel Gjesmatæ, post Vocales heterogeneas iis fiunt homogeneæ: ut:

ذَوِي incile, بَيْر putens, ذَار ignis, pro ذَائِي.

ذَار, ذَوْر &c. Nisi quod *Wawv* & *ʒe* interdum post Phatha manent, & vel addito Gjesma diphthongescunt, vel sine eo instar *Elif* quiescunt, ut:

ذَوْر dies, ذَوْر nox, ذَوْر jecit eum, ذَوْر oppugnatio.

(2) Eadem quiescentes sequente Gjesma excidunt: quod tamen ad Elif otiosum per Wesla non extendendum, ut ^{يَتَخَفُ} *timeat*, ^{يَغْمُ} *stet*, ^{يَسِرُ} *eat*, ^{فَأَنْصُرُ} *itaque adjuva*.

II. Regulæ speciales de Elif.

(1) *Elif* Gjesmatum post aliud *Elif* Phathatum excidit, Phatha perpendiculariter picto vel adscripto Medda, ut ^{أَمِنَ} vel ^{آمِنَ} pro ^{أَمِنَ} *credidit*.

(2) Quiescens vero, sequente alio quiescente in Waw Phathatum mutatur, ut ^{نَوَاصِرُ} pro ^{فَأَنْصُرُ} *adjutrices*.

(3) Idem in medio dictionis (non tamen post voculas inseparabiles ^{أ ب ق ل و}) mobile per Dshamma in Waw; per Kesra in Je mutatur etiam post *Elif* quiescens, ut: ^{أَوَيْبُ} *pascua*, ^{قَائِلُ} *rogatus fuit*, ^{قَائِلُ} *dicens*, ^{سَوَاءُ} *aqua ejus*, ^{كَامٌ} *instar matris*.

(4) At mobile per Phatha post Dshamma in Waw, post Kesram in Je abit, ut: ^{سَوَاءُ} *studium*, ^{أَوَيْبُ} *agmen hominum*.

(5.) Ideo

(5) Idem Elif in fine dictionis post Dshamma in Waw, post Kesra in Je mutatur, ut ^{وَدُو} *vilis* fuit, ^{خَاطِبِي} *peccans*.

(6) Post Phatha denique mobile per Dshamma in Waw, per Kesra in Je convertitur, ut ^{تَغْتُو} *definis*, ^{سِنِّي} *foliorum Sena*.

III. Regulæ Speciales de Je.

(1.) Sic *Je* in medio dictionis, quiescens, post aliud Je, sæpe excidit, ut: ^{رَيْسِ} *pro رَيْسِ* *praefectus*.

(2.) Mobile autem per Phatha post Dshamma interdum in Waw mutatur, ut: ^{رَمَوَانِ} *pro رَمَوَانِ* *projectio, jaculatio*.

(3.) Idem in fine post Phatha nequit *reverti*, sed abjecta sua vocali, & rejecto ad Patha Nun Vocali, si quod adsit, instar Elif quiescit, & si aliud Je præcedat, in Elif mutatur, ut: ^{أَوْلِي} *prima, a, am*, ^{فَتِّي} *vir, viri, virum*, *pro* ^{أَوْلِي} *أَوْلِي*, ^{يِي} *Sed هَدَايَا* *pro* ^{يِي} *يِي*, ^{يِي} *يِي*, *res oblata, munera*.

(4.) Post Kesra vero non fert Dshamma vel Kesra, sed iis abjectis quiescit, & si adsit Nun Vocale,

id retrocedit, & Je excidit, ut: حَافِي *nudipes*, dis

pro حَافِي, رَامِي *jaculator*, ris pro رَامِي

(٢.) Denique post Dshamma id in Kefra mutat, ipsum non mutatur, etiam intercedente Waw quod in Je vertitur, ut: تَمَنِي *optatio*, أَيِد *manus*

pl. pro تَمَنِي, أَيِدِي; sic مَرَمِي *jactus*, pro مَرَمِي.

IV. Regulae speciales de Waw.

(1.) Eodem modo Waw in medio dictionis mobile per Phatha post Kefra interdum in Je mutatur, ut: ثِيَابٌ pro ثَوَابٌ *vestes*.

(2.) Quiescens vero post aliud Waw mobile saepe excidit, ut: طَاوِسٌ *pavo*, رُوَسٌ *capita*, pro طَاوِس. رُوَس.

(3.) Idem Waw in fine post Phatha nequit moveri, sed abjecta sua Vocali & rejecto ad Phatha Nun Vocali, si quod adsit, quiescit, in Elif mutatam, si sit testia dictionis litera; in Je, si quarta vel ulterior, ut: عَزَا, *oppugnavit*, عَصَا, *baculus*, يَغْزِي, *oppugnabitur*, مَعْطِي, *datum*, pro عَزُو, عَصُو, يَغْزُو, مَعْطُو.

(4.) Post Dshamma autem, non fert Dshamma vel Kefra, sed iis abjectis quiescit, & si adsit Nun

Vocale, id retrocedit & Waw excidit, ut: ^{وَوُو} *per-*
iens & *percutis*, ^{سَوَا} *suula*, e, pro ^{وَوُو} و, و;

^{وَوُو} و, و.

(5.) Post Kefra denique in Je mutatur; ut:
رضي pro ^{وَوُو} رضو *gratum habuit*.

(6.) Idem Waw servile in fine dictionis, ne eam
terminet, adsciscit Elif otiosum, ut: ^{وَوُو} *نصروا*,
juverunt, ^{وَوُو} *وصوا*, *jecerunt*, pro ^{وَوُو} *نصرو*, *وصو*.

V. Regulæ speciales de Waw & Je concurren-
tibus.

(1.) Waw & Je mobiles, ante Waw & Je quie-
scentes, excidunt, Vocali sua abjecta, si præcedat
Phatha, cum qua quiescens diphthongescit, aut reje-
cta in locum præcedentis Vocalis, si ea sit Dshamma
vel Kefra, ut: ^{وَوُو} *وصوا*, *jecerunt*, ^{وَوُو} *نغزوين*, *oppugna-*
beris *foem.* ^{وَوُو} *أعزبي*, *oppugna*, f. ^{وَوُو} *غازون*, *oppu-*

gnantis, ^{وَوُو} *يرمون* *jacent*, pro ^{وَوُو} *ويوا*, ^{وَوُو} *نغزوين*,
^{وَوُو} *يرمون*, ^{وَوُو} *غازون*, ^{وَوُو} *أعزوي*.

(2.) Eadem mobiles, ante literam mobilem post
Phatha sæpe in Elif quiescens mutantur, ut: ^{وَوُو} *قام*
stetit, ^{وَوُو} *سار*, *profectus fuit*, pro ^{وَوُو} *قوم*, ^{وَوُو} *سير*.

(3.) Ita

(3.) Ita vero concurrentes, ut prior Vocale non habeat, in Je Tefdidatum coalescunt, ut: ^سيام pro ^سايوام ^ع dies pl.

(4.) Finales denique, post Elif servile, in Harum mutantur, ut: ^سوان, *pallium*, ^سسما, *caelum*, pro

^سوان, ^سسما.

Nota: Suffixa omnia censentur *Elif* in medio collocare, non vero *Waw* & *Je*, ut: ^سواو, *aqua ejus*,

^سوايه, *aque ejus*, ^سويده, *jecit illum*, ^سغزاه, *oppugnavit eum*, non ^سوايه, ^سسما, ^سويده, ^سغزوه.

§. 4. Vocales omnes sua natura breves, breves per se syllabam constituunt; producuntur autem quoties litera sequitur in eadem syllaba, five illa sit expressa, quiescens aut mobilis, seu latens in Tefdid, Nunnatione vel Medda.

§. 5. Scheva hic nullum est, nisi quiescens, quod *Giesma* vocatur, & circello supra literam notatur, hoc modo: ^سان In, *si*.

§. 6. Loco Scheva mobilis, tam simplicis quam compositi, Vocalis adhibetur.

§. 7. Diphthongum quodammodo referunt *Waw* & *Je* praecedente Phatha, ut: ^سبيت *domus*, ^سيوم *dies*.

§. 8. D.

§. 8. *Dages lenis* apud Arabes nullus est usus, quia literæ eorum omnes, præter duas supra enumeratas, *Nun* scilicet & *He*, sonum suum constanter retinent.

§. 9. Loco *Dages fortis* figuram quasi Græci ω literis superscribunt, quod *Tesdid* vocatur, & literam cui incumbit, geminat, ut: ^آأ Anna quod.

Tesdid hoc, ut *Dages* Hebræorum, aliud est necessarium, quando scil. Vocalis immediate præcedit; aliud *Euphonicum*, quod ante se habet *Gjesma*. Illud vel *characteristicum* est, vel *compensativum*; de quibus suo loco. Hoc commune vel *initiale*.

Commune est vel *Deltale*, quod literæ ت post ن; vel *Lamdale*, quod literis Solaribus post Lam articuli inscribitur, ut: ^توجدت *invenisti*, ^آأرب *Dominus*; ubi tamen Lam articuli ante aliud Lam non raro omittitur, ut: ^آأيل *nox*, ^آأي *qui*; etiam cum

Elif, ut: ^آأيل *nocti*.

Initiale apponitur literis ^وأو post Nun *Gjesmatum*, sive expressum, sive latens in Vocali Nunната; ut: ^وأرب *a Domino suo*, ^وأرب *cor mundum*. Aut cuius non gutturali, post sui similem

Gjesmatam, ut: ^وأرب *qui petit veniam a*

Domino suo. Quod tamen non alia de causa fieri videtur, quam ut duæ voces in unam conjungantur.

§. 10. Adhibentur tamen & aliæ quædam notæ

Ortho-

Orthographicæ, literæ Elif imprimis inservientes, ut: *Hamza, Wesla & Medda.*

Hamza est servus literæ Elif mobilis, eique cum Vocali appositum, motum ejus indicat actualem,

ut: ^اأَنْ, ^اإِنْ, ^اأَنَّ, *an, in, on*, ut sine e

potentialem, ut: ^ايَأْمَنُ *securus est.* Sæpe etiam pro ipso Elif scribitur, idque potissimum in fine vocis, præcedente aliqua quiescentium ^او ^اي, vel in medio post Giesma, aut aliud Elif antecedens. Literis autem *Wawu & Je* impositum, eas pro Elif stare indicat, ut:

^اسُقُ *aqua*, ^اسُقُ *malum*, ^اسُقُ *شيء*
res, ^ايَسْأَلُ *rogabis*, ^اأَنْ تَرْتَدُّ *an terruit?* ^ايَسْأَلُ *يؤمن*

credet, ^اأَنْ يَزُرَ *cinge.*

Wesla eidem literæ Elif inscribitur, ut virgula occultans Syrorum, notatque consonam sequentem Giesmatam vel Tefdidatam, neglecto Elif, cum præcedentis vocis ultima Vocali in unam syllabam conjungendam, ut: ^اقَلْبُ الْمَلِكِ *cor Regis.*

Elif porro huic unioni subjectum, est *triplex*, nempe *Articulare, Nominale & Verbale.* Istud est

Articuli ^االَّذِي & ^االَّذِي *qui*; illud decem nominum

^اأَمْرًا *vir*, ^اأَمْرًا *mulier*, ^اأَبْنٍ *filius*, ^اأَبْنَةٍ *filia*,

^اأَبْنٍ *filius*, ^ااِثْنَانِ *duo*, ^ااِثْنَانِ *dua*, ^ااسْمٍ *nomen*,
 است

أسن ^س nates, ^س أيمان ^س juramentum. Hoc Imperati-
vi primæ Conjugationis, quod *Elif Imperii*; &
initiale Conjugationum derivatarum secundæ & ter-
tiæ classis, in Præteritis, Imperativis & Infinitivis
Activis, quod *characteristicum* dicitur.

In his ergo omnibus, nisi ponantur initio senten-
tiarum, aut post Articulum, Elif vocali sua priva-
tur, & consona sequens unitur cum Vocali termi-
nante dictionis præcedentis, vel particulæ præ-
fixæ.

Quod si autem præcedens dictio terminetur in
consonam Gjesmatam, ea pro Giesma assumit Kesra;
aut si sit terminatio Verbalis ^{وَأ} & ^{تُمْ}, vel affixum
^{كُم} & ^{هُم} Dshamma; sola particula ^{مِنْ} a,
de, Phatha.

Vocalis Nunnata ante solum Articulum abjicit
Nun, sed alibi retinet & tunc Elif unionis vocalem,
etsi adscriptam non habet, in pronuntiatione assumit,
ut: ^{مَدِينَةً} ^{أَفْتَتَكْتَ} ^{يَدُ} ^{أَبْنِكَ} *manus filii tui, urbs qua capta est.*

Nota I. Quiescentes ^{أَوِي} [præter affixa ^ي &
^{نِي}, quæ Phatha assument] non obstant unioni,
ut: ^{مَدِينَةً} ^{غَزَا} *oppugnavit urbem, sed*
^{كِنَا} ^{بِي} ^{الْعَظِيمِ} *liber meus magnus.*

Nota II. Elif hoc unionis sequente immediate
Vocali excidit, ut: ^{مَدِينَةً} ^{أَمْرًا} *entende.*

Medda denique est figura instar accentus circumflexi Græcorum, & apponitur Elif quiescenti ante Hamz, syllabamque producit. Interdum eidem mobili, nec non aliis literis pro Phatha, ob Elif seu vile excidens, appingitur, (quo casu tamen etiam Phatha manere potest, sed perpendiculariter erectum) sed & compendiis vocum seu abbreviationibus denotandis adhiberi solet, ut: سَمَاءٌ *caelum* hic هَذَا vel هَذَا pro صَدِيقٌ *justus*.

§. 11. Accentuum figuras Arabes nullas habent. Elevantur autem in dissyllabis penultima, siue brevis siue longa sit; in polysyllabis penultima, si ea longa sit, alias antepenultima. Quæ vero dictiones per Elif unionis coherent, earum ultima tantum attenditur. Distinctionum vero tam majorum, quam minorum notæ sunt ٠ ٠ ٠ ٠ . Interdum & literarum figuræ ٠ ٠ ٠ ٠ . Triplex vero punctus creatus & caudatus ٠ rhythmici in Alcorano, non distinctionis, nota est.

§. 12. In Derivatione vocum ex Lingua Hebræa vel Aramæa certæ regulæ dari nequeunt. Sufficit notasse Collationem literarum cum Hebræis, quam supra §. 1. de Numeris in præcipuis xxv. dedimus. Reliquas sex, quibus Arabes Alphabetum Hebraicum excedunt, Castellus in Lexico suo ad cognatas, nempe ث , ad ت , خ , ad ح , ن , ad و , ض , ad ص , ظ , ad ط , & denique ع ad ع reducit; Judæi in Pentateucho easdem vel puncto, vel linea a suis distinguunt: Puncto ح ظ , hoc modo ح ظ , lineis ح ظ

ف, hoc modo $\bar{\eta} \bar{\zeta} \bar{\eta} \bar{\zeta} \bar{\eta}$. Syri vero pro ح & ط & ع hisce ح & ط & ع pro ح & ط & ع nudis ح & ط & ع , utuntur, unde utrorumque Alphabetum ad Arabica repræsentanda facile colligitur.

§. 13. *Serviles literæ* Arabibus totidem sunt quot Hebræis, nempe undecim; ex quibus septem formativæ, quæ Conjugationum, temporum, personarum, Numerorum, Generum & Nominum formationi inserviunt, & hac voce comprehendi solent فَتَسْنُو *pinguescent*. Reliquæ profus accidentales hac voce continentur بِقَلْبِكَ *in nave*.

§. 14. *Præfixa* Arabibus sunt octo, his vocibus memoriz causa comprehensa فَكَلُوا أَبْنَسَ . Ex quibus ب per Kesra, ج per Kesra & Phata, reliqua omnia per Phata dictionibus præfigi solent. ع & ح quoque præfixa videntur in مِمَّا *a quo*, & مِمَّا *cum quo*.

§. 15. *Gutturales* non mutant Vocales, nisi quod secunda & tertia Gutturalis, in Futuro activo primæ Conjugationis, Kesra & Phata Præteritii oriundum, ad secundam radicalem, interdum in Phatha mutat, ut: دَانَا pro دَانَا *donavit*.

§. 16. Punctum primæ radicalis in Verborum radicibus (quod apud Hebræos Kametz, apud Arabicos Scheva) sicut & ultimæ (quod illis est scheva

quiescens) hic semper est Phatha; sic in reliquis Arabes suo nituntur talo.

§. 17. Cum Scheva mobile non agnoscat Arabes, Præfixa sua dictionibus per consueta particula sine ulla mutatione apponunt.

§. 18. *Gutturales* omnes, ne Elif quidem excepto, tam Dages forte seu Tesdid, quam Scheva

quiescens seu Gjiesma admittunt, ut ^عسائر *reliquæ*

^عپارس *fossio parsi.*

SECTION II.

DE NOMINE ET PARTICULIS.

§. 19.

GENUS Nominum triplex est, Masculinum, Fœmininum & Commune, ut in reliquis affinitibus

Præter ea quæ significatione Fœminina sunt (Nomina Mulierum, Regionum, Urbium, Meteororum geminorum) & alia nonnulla, quæ in lingua

Arabicam radicalem exeunt, ut ^عأرض *terra* &c. (quæ in usu committimus) Fœminina ordinariè sunt, quæ

terminantur in ^ةة, ا, & ^يي servilia, ut ^عقصة *sententia*

^عكبرياء *superbia*, ^عذكرى *recordatio*. Reliqua omnia cum paucis in ^ةة terminatis Masculina

sunt, ut: ^عخليفة *summus Imperator*, ^عأب *pater*

^عبيت *domus* &c.

Numeralia autem *Cardinalia* a tribus ad decem

ut in reliquis affinibus, sub terminatione masculina, fœminina sunt, & contra. Literarum quoque Nomina Communia sunt, sed fœminina sæpius. Adjectiva quædam Communia infra indicabuntur.

§. 20. Loco He Demonstrativi Arabes utuntur

Articulo **أل** in omni Numero, Genere & Casu, & quidem iisdem legibus, quibus Hebræi suo He. Nihil vero mutat, nisi quod Nun Vocale Nominibus tam præcedentibus, quam illis quibus præfigitur, aufert, ut: **عَبْدُ اللَّهِ** *servus*, **الْعَبْدُ** *servus Dei*.

§. 21. Motio Masculini in Fœmininum fit hoc modo. In Substantivis additur terminatio **ة**, abs-

que ulteriori mutatione, ut: **أَبٌ** *patruus*, **أُمٌّ** *amita*. In Adjectivis omnes Fœmininorum terminationes assumi solent, & **ة** quidem communiter, ut:

كَبِيرٌ *magnus*, **كَبِيرَةٌ** *magna*; **أَسْوَدٌ** *servile in*

Absolutis formæ **أَفْعَلٌ** ut: **أَصْفَرٌ** *flavus*, **أَصْفَرَةٌ**

flava. Denique **يٌّ** servile in Comparativis & Superlativus ejusdem formæ, **أَطْوَلٌ** *longior*, vel *longissimus*, **أَطْوَلِيٌّ** *longior*, vel *longissima*, & Abso-

lutis quibusdam formæ **نَصِيرٌ** & **نَصْرَانٌ** ut:

مُسْكِرِيٌّ *ebrius*, **مُسْكِرِيَةٌ** *ebria*, **غَضَبَانٌ** *iratus*

عَضَبِي irata. Huc pertinent Numeralia
 primus, أولي prima, أَحَدٌ unus, أَحَدِي una. Si
 آخر alius أَخْرِي alia.

Quinque tamen formæ Adjectivorum sub e-
 dem terminatione fere sunt Generis communis
 nempe نُصْرٌ, مُنْصَرٌ, مُنْصِرٌ, مُنْصِرٌ & مُنْصِرٌ
 et si nonnunquam in Fœminino ة assumunt. No-
 tandum quoque, quod a Substantivis Masculinis
 totum homogeneum significantibus, formata Fœ-
 minina partem illius significant, ut: نَبِيْنٌ strame-
 نَبِيْنَةٌ particula straminis.

§. 22. Loco formæ Emphaticæ apud Arabes
 usurpatur Articulus آل, ut jam meminimus,

§. 23. Numerus Dualis hic frequentior est
 quam in reliquis affinis, & formatur a quovis
 Singulari adjecto أَن, absque ulla ulteriori ter-

tatione, ut وَجُلٌ vir, وَجُلَانِ duo viri; & tamen
 Fœmininorum in ت transit; و vero & ي, in Sin-
 gulari post Phatha quiescentes, fiunt mobiles, & de-
 nique أ servile (nisi sit pro و & ي) mutatur in
 ut: كَبِيْرَةٌ magna, كَبِيْرَتَانِ dua magna.

فَتَيَّي pro فتَيَّي (juxta §. 3.) فتَيَّيَان duo pueri,

صَفْرَاءُ flava, صَفْرَاءُوَان dua flava. Quando autem

est pro و vel ي, libere manet vel mutatur, ut:

رِبَائٍ vestis, رِبَائِيْن & رِبَائِيْن dua vestes.

Pluralis fit a Singulari dupliciter, vel perfecte, quem *Sannum* vocant, vel imperfecte, quem *Fraetum* dicunt.

Sannum potissimum formant Nomina Propria rationalium, & Adjectiva formantia Fœmininum in ة, cum de rationalibus prædicantur: & Ma-

sculina quidem in وَرَب فœminina in آت, ut:

مَرْيَمَ Maria, مُحَمَّدُون مُحَمَّدُون مُحَمَّدُون Mohammedes

مَرْيَمَات.

Nulla autem fit Singularis mutatio, nisi quod Fœminina in ة, & Masculina in ي, præcedente Kesra, id una cum Kesra; præcedente autem Phatha,

solum ي abjiciunt, ut: نَاصِرَةٌ adjuvans f.

نَاصِرَاتٌ adjuvantes f. الْقَاضِي Judge

القَاضِيَاتُ Judges, مُوسَى Moses, مُوسَوَات.

Substantiva autem Fœminina perfecta (non derivata a Verbis imperfectis) nuda vel sola ة aucta, quorum media radicalis habet Gjesma, mutant illud in Plurali in vocalem eandem, quam habet

prima, ut: ^ددَعْدُ *Daado*, ^ددَعْدَاتٌ. Quorum
 vero prima habet Kesra vel Dshamma, ea Gjesma
 etiam retinere possunt, vel in Phatha mutare, ut:
^ددَعْدُ *Gjomra*, ^ددَعْدَاتٌ vel ^ددَعْدَاتٌ vel ^ددَعْدَاتٌ

Plurale *fractum* est, quod formatur imperfecte
 seu non in ^نوَنَ & ^تأَتِ, & fit a plerisque singulari-
 bus, tam rationalibus, quam irrationalibus. For-
 mæ ejus admodum variant. A nudis trilateralibus
 eorumque fœmininis ortæ ab Erpenio numerantur
 22, quibus Wasmuthus 4. adjecit, ut sint in uni-
 versum 26. quæ cum singularibus, a quibus for-
 mantur hæ sunt:

Prima ^ددَعْدُ a singularibus ^ددَعْدَاتٌ (rariorum)
^ددَعْدَاتٌ vel ^ددَعْدَاتٌ & ^ددَعْدَاتِي.

(2) ^ددَعْدُ a Substantivis *quadrilateralibus* quorum
 ultima non est ^وو vel ^يي, penultima vero una est
 quiescentibus ^وأَوِي actu quiescens. Duplicatione
 tamen secundam interposito ^اا quiescente, sæpius
 obtinent formam decimam quartam.

(3) ^ددَعْدُ ab Adjectivis formæ ^ددَعْدَاتٌ eorum-
 que fœmininis ^ددَعْدَاتٌ.

(4) ^ددَعْدُ a singularibus ^ددَعْدَاتٌ.

(5) ^ددَعْدُ a singularibus ^ددَعْدَاتٌ, ^ددَعْدَاتٌ, ^ددَعْدَاتٌ &

ذَصْرَةٌ & ذَصْرٌ Substantivis ذَصْرٌ & ذَصْرَةٌ item ذَصْرٌ non habentibus tertiam radicalem secundæ similem, aut و ي. Adjectivis ذَصِيرٌ & ذَصِيرَةٌ, (non tamen participiis hujus formæ passivæ sunt) ذَصْرَانٌ & ذَصْرَانَةٌ, & denique ذَصْرَانٌ & ذَصْرَانَةٌ.

(6) ذَصْرٌ, ذَصْرٌ, ذَصْرٌ a Singularibus ذَصْرٌ, ذَصْرٌ, ذَصْرٌ, ذَصْرٌ interdum quoque ذَصِيرٌ & ذَصِيرٌ.

(7) ذَصْرٌ & ذَصْرَةٌ a Singularibus ذَصْرٌ non habentibus ultimam و vel ي. Differentiæ tamen causa Masculinum interdum assumit ا ante ultimam radicalem.

(8) ذَصْرَةٌ ab Adjectivo, quod de re rationali prædicatur, formæ ذَصْرٌ, non habentis ultimam و vel ي.

(9) ذَصْرَةٌ ab Adjectivo rationali ذَصْرٌ quiescentis ultima.

(10) ذَصْرٌ, a Substantivis formæ ذَصْرٌ & ذَصْرٌ paucis formæ ذَصْرٌ & ذَصْرٌ.

(17.) نَصْرٌ & نَصَارٌ a Singularibus نَصْرَانٌ

sæpe etiam a نَصْرٌ & نَصْرٌ concavorum Waw, & paucis aliis.

(18.) نَصْرٌ & نَصْرٌ a Substantivis نَصْرٌ, نَصْرٌ & نَصِيرٌ, quorum media non est و vel ي.

(19.) نَصِيرٌ ab Adjectivo rationali نَصْرَاءٌ, cujus tertia radicalis non est secundæ similis; nec و vel ي.

(20.) نَصِيرٌ ab Adjectivo rationali أَنْصَرَاءٌ, cujus tertia radicalis est secundæ similis, aut و & ي. Sic & in paucissimis perfectis.

(21.) نَصِيرٌ ab Adjectivis formæ نَصْرِيٌّ, & interdum quoque نَصْرٌ vel نَصْرٌ, significantibus dolorem aut destructionem.

(22.) نَصْرِيٌّ a Singulari نَصْرِيٌّ.

(23.) نَصْرٌ a Singulari نَصْرٌ.

(24.) نَصْرٌ a Singulari نَصْرٌ.

(25.) نَصْرٌ a Singularibus quibusdam formæ نَصِيرٌ.

(26.) ^سنَصَارَةٌ a Substantivis ^سنَصْرٌ & paucis

formæ ^سنَصْرٌ & ^سنَصْرٌ.

Si quæ autem harum formarum ab aliis etiam singularibus trilateris & nudis eorumque fœmininis veniunt, id speciale est. Sicut etiam observanda sunt singularia, quorum pluralia diversas habent formas a nominatis. Ea quoque singularia, quorum formæ hic in diversis classibus comparent, diversa ut plurimum habent Pluralia, licet non perpetuo omnia illa, quæ a talibus formis derivari possunt: id quod usui committendum.

Observandum etiam formas 11. 12. 13. & 14. Pluralia paucitatis vocari, & usurpari cum Numerabilibus tantum, si scilicet aliud ejusdem Singularis plurale extet; sin minus, etiam has generaliter usurpari, ut cæteras.

Quadrilitera porro *nuda* omnia & *ancta* pleraque cum suis fœmininis formant Plurale fractum, assumpto Elif quiescente post secundam literam, qua una cum prima Phatha possidet, sicut tertia Kefra,

ut sit formæ قَبَائِرٌ, ð autem finale excidit: at literæ quiescentes اوي ultimam radicalem præcedentes plerumque manent, sed mutato و & ا ob Kefram præcedens in ي. Interdum tamen etiam excidit, assumpto in ejus complementum ð finali, quod & alias interdum accedit, ut: ضِفْدَعٌ rana,

سُلْطَانٌ, قَنَابِيلٌ, قَنَابِيلٌ lampas, ضِفْدَاعٌ

Princeps

Princeps. ^{أَبَالَيْسُ} ^{أَبَالَيْسُ} ^{أَبَالَيْسُ} *Diabolus*, ^{أَبَالَيْسُ}
 & ^{أَسَاقِفَةٌ} ^{أَسَاقِفَةٌ} ^{أَسَاقِفَةٌ} *Episcopus*, ^{أَسَاقِفَةٌ} ^{أَسَاقِفَةٌ} ^{أَسَاقِفَةٌ} *أَسَاقِفَةٌ* & ^{أَبَالَيْسَةٌ} ^{أَبَالَيْسَةٌ} ^{أَبَالَيْسَةٌ} *أَبَالَيْسَةٌ*.

Hanc pluralis formam etiam adsciscunt Adje-
 ctiva formæ ^{أَكْبَرُ} ^{أَكْبَرُ} ^{أَكْبَرُ} *أَكْبَرُ* tam absoluta, quam Compara-
 tiva & Superlativa, ut: ^{أَكْبَرُ} ^{أَكْبَرُ} ^{أَكْبَرُ} *niger*, ^{أَكْبَرُ} ^{أَكْبَرُ} ^{أَكْبَرُ} *أَكْبَرُ*,
major & maximus ^{أَكْبَرُ} ^{أَكْبَرُ} ^{أَكْبَرُ} *أَكْبَرُ*. Item Pluralia quæ-
 dam aucta trilaterorum, ob copiam & varietatem
 sermonis, ut: ^{أَطَافِيرُ} ^{أَطَافِيرُ} ^{أَطَافِيرُ} *ungues* ^{أَطَافِيرُ} ^{أَطَافِيرُ} ^{أَطَافِيرُ} *أَطَافِيرُ*. Eodem
 quoque referri possunt formæ 15. & 16. trilatero-
 rum supra expositæ.

Quingue tandem & plurium literarum Singula-
 ria, non annumeratis ^{أَوِي} ^{أَوِي} ^{أَوِي} *أَوِي* & ^{أَوِي} ^{أَوِي} ^{أَوِي} *أَوِي* quiescentibus,
 eandem quidem pluralis formam assumunt, sed ab-
 jecta tamen litera una vel pluribus. *Nuda* enim
pentagrammata abjiciunt ultimam radicalem &
 interdum penultimam manente ultima, nisi ultima
 sit ^و ^و ^و *و* vel ^ي ^ي ^ي *ي* diphthongescens cum Phatha, tunc
 enim utraque manet, sed ^و ^و ^و *و* in ^ي ^ي ^ي *ي* ob Kesra præce-
 dens, mutato, ut: ^{سَفْرَجَلُ} ^{سَفْرَجَلُ} ^{سَفْرَجَلُ} *malum cydonium*,
^{خَرَارِقُ} ^{خَرَارِقُ} ^{خَرَارِقُ} *خَرَارِقُ* & ^{خَرَارِقُ} ^{خَرَارِقُ} ^{خَرَارِقُ} *خَرَارِقُ*,
^{سَفَاحِجُ} ^{سَفَاحِجُ} ^{سَفَاحِجُ} *سَفَاحِجُ*, ^{سَفَاحِجُ} ^{سَفَاحِجُ} ^{سَفَاحِجُ} *سَفَاحِجُ*,
Aucta vero ab-
 jiciunt serviles, præter ^م ^م ^م *م*, quando cum ^ن ^ن ^ن *ن* aut ^س ^س ^س *س*
 servit,

parum ad clariorem cognitionem facit, satis erit singulorum Numerorum declinationem per se spectare.

Triptota igitur sunt omnia fere Singularia ac Pluralia fracta, terminantque *Nominativum* in ^s on, *Genitivum* in = in, & *Accusativum* in = an, ut:
 رَجُلٌ vir, Gen. رَجُلٍ viri, o, Accusat. رَجُلًا virum.

Diptota sunt (1.) *Dualia* omnia, habentque in *Nominativo* رَجُلَيْنِ in Gen. & Accus. رَجُلَانِ, ut: Nom. رَجُلَانِ duo viri, Gen. & Accusat. رَجُلَيْنِ duorum virorum, duobus viris & duos viros.

(2.) *Pluralia sana Masculina*, habentque in *Nom.* رَجُلُونَ, in Gen. & Accus. رَجُلِينَ, ut: Nom. رَجُلُونَ credentes, Gen. & Accus. رَجُلِينَ credentium, credentibus, & credentes.

(3.) *Pluralia sana Feminina*, habentque in *Nom.* أمهات in Gen. & Accus. أمهات, ut *Nom.* أمهات matres, Gen. & Accus. أمهات matrum, ibus, & es.

(4.) *Nomina invariabilia*, quæ dicuntur, seu quorum ultima non admittit Nunnationem, habentque in *Nom.* عثمان, in Gen. & Accus. عثمان, ut: *Nom.* عثمان عثمان, Gen. & Accus. عثمان عثمان, mani, o, um. Sunt

Sunt autem *invariabilium sex classes.* (1) Adjectiva positiva & comparativa formæ ^{أَفْعَلٌ} *nifi* (quod rarius fit) fœmininum in δ forment. (2) Adjectiva terminata in ^{أَن} servile, seu non formantur fœmininum in δ . (3) Nomina terminata Elif (servili, vel ^ي quiescente instar Elif ^{صَغْرًا} *flavus* ^{نَكْرِي} *recordatio*; (4) Pluralia fracta formantur, ut: ^{قَمَاطِيرُ} & ^{قَمَاطِرُ}, & ex iis, quorum ultima est litera quiescens, quæque alias triptota sunt, illa, quæ Kesra penultimum in Phatha mutantur, ut: ^{عَدَارِي} *virgines*, pro ^ي & ^ي; Sic ^{عَسَارِي} *Christiani*. (5) Propria locorum quorumlibet, ut: ^{مِصْرُ} *Egyptus*. (6.) Denique nomina propria hominum pleraque, imprimis Masculina in ^{أَن}, & Barbara pluribus quam tribus literis constantia, nec non Fœminina terminata δ , item constantia literis quatuor, vel tribus, quarum media movetur, aut quiescit in Dshamma, ut ^{عِيشَةُ} *Aischa*.

*Reliqua trilatera modo Diptota sunt, modo Triptota, ut: ^{سَكْرٌ} & ^{سَكْرٌ} *sakar*, ^{دَعْدٌ} & ^{دَعْدٌ} *Danda*. Quod & cæteris invariabilibus interdum, maxime in Pœsi, accidit; quemadmodum etiam variabilia in*

terdum

terdum Diptota fiunt, sed utrumque rarum est.

Per accidens tamen Monoptota vel Diptota evadunt, quorum ultima est و vel ي mobile, juxta §. 3.

رَحًا, وَا, وِ, عَصَوُ, pro baculus, i, o, um,

مِلا, ا, ام, pro ي, رَحِي, يَا.

Accidit porro Casibus hisce *Apocope & Permutatio*. Nam (1.) Nun casuale tam vocale quam consonum abjicitur in Dualibus & Pluralibus: & consonum quidem cum in statu regiminis tum ante affixa; Vocale ibidem & propter Articulum tam proprium, quam sequenti voci praefixum, hoc modo:

كِتَابًا, Dual. كِتَابَ, كِتَابِ, كِتَابُ,

كِتَابَيْ, Plur. كُتُبُ, كُتُبِ, كُتُبِي,

ut كِتَابُ مُوسَى liber Mosi, كِتَابَةُ liber

ejus, &c. Sic كِتَابُ الَّذِي hic liber,

liber qui.

Sed tria haec أَبٌ pater, أَخٌ frater, & حَمٌ socer,

interdum & رَحْمَةٌ res, muliebria, Nun ob constructionem regiminis & affixorum abjecto, ejus loco in Nominativo assumunt و, in Gen. ي, in Accus.

أَبُو أَوْ, hoc modo; أَبَا, أَبِي, أَبُو,

Pater Davidis, أَبُو أَبِي pater eius; Sic Nom. أَبُو

Gen.

Gen. **فِي**, Accus. **فِي**, Possessor, *is, em*; & a **فِي** oris, Gen. **فِي** Accus. **فِي** in regimine & ante affixa dicitur.

(2.) Nominativus accipit terminationem Accusativi in subjecto Enunciationis, præcedentibus immediate vel intercedente sola Præpositione, his præter particulis **أَنَّ** etenim, uti, **أَنَّ** quod, **كَأَنَّ**

sicuti, ut si, **لَئِنْ** & **لَئِنْ** sed, **لَئِنْ** utinam **لَعَلَّ** fortassis. Sed assumpta in fine particula **مَا**

semper; **لَئِنْ** ut plurimum, illam virtutem amittunt. Sic **لَا** non est, immediate præpositum Appellativo, Nominativo dat Accusativi terminationem, sed sine Nun Casuali, ut: **لَا** وَيَبَّ فِيهِ est dubium in eo. Sed repetitum libere influit

alterutrum, vel utrumque, ut: **حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ** vel **حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ** vel **حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ** non est virtus nec potentia, nisi in Deo.

(3.) Vocativus per Accusativum concipitur, ut **يَا** **عَبْدَ اللَّهِ** o vir, **يَا** **عَبْدَ اللَّهِ** o serve Dei.

fit Nominis Proprii, vel Appellativi possidentis articulum, vel absolute positi, quod significat rem, quam vocans intuetur: tum enim concipitur per Nominativum, sed absque Nun Vocali, ut:

يَا آدَمُ *ô Adam* يَا رَجُلٌ *ô tu vir*, (quem scilicet aspicio.) Si quis porro ad opem invocetur, adhibetur non raro Genitivus, præfixo *ل* ut:

يَا زَيْدٌ *ô zeide* sc. adjuva, vel Accusativus adjecto *ا*, ut:

يَا زَيْدًا. Adjectivum autem Vocativo additum, vel Substantivum ei per Conjunctionem copulativam adjunctum sine affixo, indifferenter Nominativi vel Accusativi; cum Affixo, solius Accusativi terminationem admittit. Denique cum Vocativo addendum est Pronomen *mi* vel *mei*, id regulariter fit per affixum *ي* vel simpliciter quiescens in Kesra,

vel mobile per Phatha, vel omisso *ي* & retento Kesra, aut mutato, raro in *ا*, rarissime in Dhsamma,

hoc modo: غُلَامًا, غُلَامِ, غُلَامِي, غُلَامَيْ.

غُلَامِ, ut: يَا غُلَامِي *ô puer mi*; pro أَبِي *pater*

& أُمِّي *mater mea*, interdum dicitur أَبٌ &

أُمٌّ quod speciale est.

Accusativo quoque Arabes utuntur (1) post Substantiva mensuræ & ponderis, (2) post Numeros Cardinales a decem ad centum & eorum interrogativa

gariva كَمَا , كَأَيِّنْ , كَذَا quot (si
 habeant præpositionem) (3.) post verba substantivæ
 & nuncupandi passiva, كَانَ fuit, صَارَ factus
 كَيْسٌ non est, مَا دَامَ quamdiu fuit, vel مَا
 (4.) ad exprimendum temporis (spatium, seu qua-
 diu. (5.) Subjectum vel partem, ut apud Græcos
 intellecta præpositione κατά. (6.) Statum denique
 finem vel Emphasin, quæ Latinis per Nominativum
 Participii, Gerundium in dum, vel Infinitivum
 exprimi solent.

§. 26. Regimen non admittit articulum, &
 jicit Nun Casuale, tam consonum, Numerorum
 scilicet multitudinis, quam Vocale Singulare
 Pluralium, nec aliam mutationem subit.

§. 27. Affixa quoque Nominibus junguntur
 sublato solo Nun casuali, & mutato δ̄ fœmininorum
 in ت, nec non Hamza ultimo in و vel ي jure

§. 3. Solum ي, præcedente litera mobili, tollit
 ultimam vocalem, ut: كِتَابٌ liber كِتَابِي

liber meus; & præcedente aliqua literarum ي
 vocali destituta, loco Kesra ante se, excipit Phata

supra se, ut: غُذَيَانٌ duo pueri, غُذَيَايَ duo pueri
 mei, imo post Kesra interdum, imprimis in Vocativo,

excidit, ut: رَبِّ Domine mi pro رَبِّي; quod

fere perpetuum, cum præcedit aliud ي deficiente
 dens ex Hamza, ut: آبَائِي patres mei.

§. 28. De mutatione terminalis puncti, nulla hic potest dari generalis regula. Adeundæ ergo sunt regulæ speciales, de motione, declinatione, regimine, affixione & Articulo, supra expositæ.

§. 29. *Forma* quoque Nominum, ratione mutationis, nihil habent peculiare: Operæ pretium tamen erit formationem eorum tam in genere, quam in specie considerare.

Nomina igitur in genere sunt vel *primitiva* vel *derivativa*. *Illa pauca sunt*, ut: $\text{فم}^{\text{س}}$ *os, oris*. *Derivata* pleraque eaque partim nuda, partim aucta. *Nuda*, quæ solis constant radicalibus literis, duabus, tribus, vel pluribus, non connumeratis quiescentibus, ut: $\text{رجل}^{\text{س}}$ *vir*, $\text{كتاب}^{\text{س}}$ *liber*, &c. *Aucta* quæ

præter radicales habent unam vel plures ex literis fervilibus ينسينا . Ex quibus ي in principio, medio & fine promiscue; ت in principio, & in medio ex sola VIII. Conjugatione, in fine, sed per ث scriptum; س in medio cum duabus aliis, ex Conjugatione X. م in principio & raro in fine; و in medio ex VI. Conjugatione, & sæpius in fine; ا denique in principio & fine, quo casu tamen aliud Elif, sed quiescens, ante se habet.

§. 30. In specie a *Nominibus* derivata, sunt vel *Substantiva* vel *Adjectiva*. Illa sunt (1.) *Diminutiva* formæ $\text{نصير}^{\text{سو}}$ in triliteris & $\text{قبيطر}^{\text{سو}}$, in pluriliteris.

(2.) *Augmentativa* formæ $\text{نصور}^{\text{سو}}$, $\text{نصير}^{\text{سو}}$, $\text{نصير}^{\text{سو}}$,
 6 2 نصار

نَصَارٌ & مَنَصَارٌ (3.) *Localia Collectiva* formæ

مَنَصَارَةٌ quæ a pluriliteris formari nequeunt, vel

denique (4.) *Localia Singularia*, formæ نَصْرٌ

& مَنَصَارٌ. Hæc sunt (1.) *Possessiva*, quæ definiuntur

in نَصْرٌ, ut نَصْرٌ اِنْسَانِيٌّ *humanus*, (2.) *Gentilia* ejusdem

terminationis, ut نَصْرٌ مِصْرِيٌّ *Egyptius*, & *Egypticus*.

Vel (3.) *Comparativa & Superlativa* formæ

اَنْصَرٌ; intelligitur autem esse *Comparativus*, si post

se habet مِنْ *pra*, *Superlativus* cum ponitur absolute,

vel in regimine.

§. 31. *Verbalia* itidem sunt vel *Substantiva* vel *Adjectiva*. *Substantivorum* præcipuæ classes sunt sex:

(1.) *Nomen Actoris* formæ نَاصِرٌ, aliaque *Participia*

Substantive accepta; (2.) *Circumstantiæ Loci & Temporis*,

formæ مَنَصْرٌ. Hæc formantur in prima trilitera

Conjugatione a Futuro activo præformante نَصْرٌ

in مَنَصْرٌ mutata, & vocali penultima Phatha vel

Kesra manente, Dhamma in Phatha converso, exceptis decem,

quorum quinque Dhamma perpetuo in Kesra mutant, reliqua promiscue Phatha vel Kesra

possident, ut unum sub مَنَصْرٌ interdum irregulariter Kesra

habet, de quibus vide Erpenium. In verbis autem

tem similibus Waw abjectum redit, & penultima perpetuo Kesra habet; sicut in Defectivis perpetuo Dhamma. Interdum quoque in Locorum nominibus δ in fine assumitur, & tunc penultima radicalis interdum Dhamma habet, præter مَظَنَّة locus

existimationis, quod cum Kesra legitur. In Verbis autem quadriliteris & Conjugationibus Derivativis omnibus, solum م pro أَتَيْن ponitur, ut plane conveniat cum Participio Passivo, ut مُتَّزِن locus & tempus contristationis. (3.) Instrumenti, formæ مُتَّصِر

مُتَّصِر & مُتَّصِرَةٌ . Ex quibus tamen IV. Dhamma

ma tam super م , quam media radicali possident.

(4.) Actionis, quorum formæ pro diversa Conjugatione variant. A Verbo perfecto primæ Conjugationis

Verborum transitivorum نَصَرَ , intransitivorum, si media in præterito habet Phatha نَصَرُوا , si Dhamma

نَصَرُوهُ vel نَصَرَتْهُ , si Kesra نَصَرَ . Sed innumera

excipiuntur quæ aliter habent, adduntque Grammatici hisce quinque formis alias XXVIII. ut sint in univ. sum XXXII. quarum aliæ puræ, aliæ auctæ.

Puræ in media radicali habent vel Gjesma نَصَرَ & نَصَرُوا

& نَصَرَ , vel Phatha breve, ut: نَصَرَ , نَصَرُوا , نَصَرُوا

aut longum نَصَار , نَصَار , نَصَار , vel Kesra breve,

نَصْرٌ aut longum نَصِيرٌ, vel Dhamma longum

نَصُورٌ & نَصُورٌ. *Aucta* prioribus formis adduntur literam fervilem, vel in fine, vel in principio, ut

utrinque. *In fine* ة vel ي vel اَن, ut: نَصْرَةٌ

نَصْرَانٌ & نَصْرِيٌّ, cum sociis, & primo Phath

torum, vel solum ة ut: نَصْرَةٌ, نَصَارَةٌ cum sociis

نَصُورَةٌ & نَصُورَةٌ. *Ab initio* م ut: نَصْرٌ

نَصْرٌ, utrinque نَصْرَةٌ & نَصْرَةٌ. *A Conjugationibus*

derivatis nempe I. fit تَنْصِيرٌ & interdum

نِصَارَةٌ. III. نِصَارٌ & نِصَارٌ, نِصَارٌ, تَنْصِيرَةٌ

نِصَارٌ & نِصَارٌ. IV. اَنْصَارٌ, raro نِصَارٌ

نِصَارٌ. V. تَنْصُرٌ. VI. تَنْصُرٌ. VII. نِصَارٌ

نِصَارٌ. VIII. اَنْصَارٌ. IX. اَنْصَارٌ. X. اَنْصَارٌ. XI.

اَنْصَارٌ. XII. اَنْصَارٌ. XIII. اَنْصَارٌ. XIV.

اَنْصَارٌ. XV. اَنْصَارٌ. XVI. اَنْصَارٌ. XVII.

اَنْصَارٌ. XVIII. اَنْصَارٌ. XIX. اَنْصَارٌ. XX.

اَنْصَارٌ. XXI. اَنْصَارٌ. XXII. اَنْصَارٌ. XXIII.

اَنْصَارٌ. XXIV. اَنْصَارٌ. XXV. اَنْصَارٌ. XXVI.

اَنْصَارٌ. XXVII. اَنْصَارٌ. XXVIII. اَنْصَارٌ. XXIX.

اَنْصَارٌ. XXX. اَنْصَارٌ. XXXI. اَنْصَارٌ. XXXII.

a modo a verbis imperfectis, observatis saltem regulis

mutationum tam generalibus, quam specialibus.
 (5.) *Nomen vicis dictum*, quod a trilateris primæ

Conjugationis perpetuo est formæ ^صنَصْرٌ, a quadrilateris vero & derivatis Conjugationibus fit a Nominis Actionis non terminato in ^دد, adjecto ^دد; Nam quæ in ^دد exeunt, non formant nomen vicis, sed ad exprimendam actionis unitatem addunt Adjectivum

numeri cardinalis ^ووَاحِدٌ unus. (6.) *Nomen specificationis* fit eodem modo a Nominis actionis absoluta non terminato ^دد, adjecto ^دد, & in verbis quadrilateris & Conjugationibus Derivatis non differt a præcedenti nomine vicis. Sed in trilateris primæ Conjugationis prima radicalis perpetuo habet Kefra,

estque adeo formæ ^صنَصْرٌ. Apud Poëtas tamen hæc forma non raro cum præcedente, ut Nomen instrumenticum Nominis circumstantiæ, confunditur.

Adjectivum Verbale varias habet formas ^ععَظِيمٌ

^ممَاجِنٌ magnus, ^صأَصْفَرٌ flavus, ^ططَيِّبٌ bonus, ^ننَاصِرٌ adjuvans.

Atque sic reliqua Participia Adjective accepta.

¶ §. 32. Ad Derivativa quoque referuntur *Adjectiva Numeralia*, tam Cardinalia quam Ordinalia, cujusmodi sunt:

Cardinalia ^ووَاحِدٌ fœm. ^ووَاحِدَةٌ, vel ^أأَحَدٌ

^أأَحَدِي unus, una, ^ااِثْنَانِ fœm. ^ااِثْنَانِ duo, dua,

^ثثَلَاثَةٌ

ثَلَاثَةٌ, fœm. ثَلَاثٌ *tres*, أَرْبَعَةٌ, fœm. أَرْبَعٌ
quatuor, خَمْسَةٌ, fœm. خَمْسٌ *quinque*, سِتَّةٌ,

fœm. سِتٌّ *sex*, سَبْعَةٌ, fœm. سَبْعٌ *septem*, ثَمَانِيَةٌ,

fœm. ثَمَانٍ *octo*, تِسْعَةٌ, fœm. تِسْعٌ *novem*, عَشْرَةٌ,

fœm. عَشْرٌ *decem*, عِشْرُونَ *viginti*, ثَلَاثُونَ *trigin-*

ta, &c. مِائَةٌ, *centum*, مِائَتَانِ *ducenti*, أَلْفٌ *mille*,

بِأَلْفَيْنِ *bis mille*. Ex his componuntur reliqua, ut:

أَحَدٌ وَعَشْرٌ, & fœm. أَحَدِي عَشْرَةٌ *undecim*,

اِثْنَا عَشْرٌ, fœm. اِثْنَتَا عَشْرَةٌ *duodecim*,

ثَلَاثَ عَشْرٍ, fœm. ثَلَاثَ عَشْرَةٍ *tredecim*, &c. In reliquis

accedit conjunctio, ut: أَحَدٌ وَعِشْرُونَ *viginti*
unum, & sic de cæteris.

Ordinalia sunt أَوَّلٌ *primus*, أَوَّلِي *prima*, ثَانٍ

fœm. ثَانِيَةٌ *secundus*, اِثْنَانِ *tertius*, ثَالِثِ *tertius*, fœm. ثَالِثَةٌ

tertius, اِثْنَانِ *tertius*, رَابِعِ *quartus*, رَابِعِي *quartus*, اِثْنَانِ *tertius*; Sic

خَامِسِ *quintus*, سَادِسِ *sextus*, سَابِعِ *septimus*,

ثَامِنِ

ثَامِنٌ *octavus*, تَاسِعٌ *nonus*, عَاشِرٌ *decimus*,
 quorum fœm. similiter addit literam ð. Reliqua
 sunt communia & aptota, ut: عِشْرُونَ *vigesimus*,
 ا, ثَلَاثُونَ *trigesimus*, ا, &c. ut Cardinalia. Com-
 posita ex his حَادِي عَشْرَةَ *undecimus*, fœm. حَادِيَّةٌ عَشْرَةٌ
undecimus, ا, ثَانِي عَشْرَةَ *duodecimus*, fœm. ثَانِيَّةٌ عَشْرَةٌ
duodecimus, ا. &c. حَادِي وَعِشْرُونَ *vigesimus primus* &c.

§. 33. Pronomina separata sunt:

(1.) Personalia, ut:

1. Pers. comm.	{	Sing.	أَنَا <i>ego</i> .	
		Plur.	نَحْنُ <i>nos</i> .	
2. Pers.	{	Sing.	Masc.	أَنْتَ <i>tu, vir</i> .
			Fœm.	أَنْتِ <i>tu, fœmina</i> .
	{	Dual.	Comm.	أَنْتُمَا <i>vos</i> .
			Plur.	Masc.
	Fœm.	أَنْتُنَّ <i>vos, fœminæ</i> .		

	Sing.	{	Masc. هُوَ ille.
			Fœmin. هِيَ illa.
3. Pers.	Dual.	Com.	هُمَا illi duo, vel illa dua.
			Plur.
	Fœmin. هُنَّ illa.		

(2.) *Demonstrativa propinqui*, Sing. Masc. هَؤُلَاءِ hic, fœm. هَؤُولَاءِ illæ, vel هَؤُولَاءِ, هَؤُولَاءِ, & هَؤُولَاءِ hæc.

Dual. Masc. Nominativo	هَؤُولَاءِ Gen. هَؤُولَاءِ
	hi duo &c.
Fœm. Nominat.	هَؤُولَاءِ, Genit. هَؤُولَاءِ
	he dua &c.
Plur. Comm.	هَؤُولَاءِ & هَؤُولَاءِ hi, hæ.
	{
Remoti Sing.	{ Masc. هَؤُولَاءِ ille.
	{ Fœm. هَؤُولَاءِ illa.

Fit a præcedenti, addito suffixo هَؤُولَاءِ, cujus declinationem quoque sequitur. Dicitur etiam هَؤُولَاءِ iste, هَؤُولَاءِ ista, هَؤُولَاءِ isti vel ista per Epenthese

fin; & نَالِكُمْ per paragogen.

Utrique porro, nisi Lam illud intercedit, crebro præfigitur adverbium Demonstrandi هَا, cujus Elif excidit, & per Phatha perpendicularare, vel Medda representatur hoc modo: هَذَا vel هَذَا hiccæ, & sic in fœminino, in utroque Duali & Plurali.

(3.) *Relativum* ex Article **أَلْ** & **أَلَّذِي** componitur, hoc modo:

Sing. { Masc. **الَّذِي** qui.

{ Fœm. **الَّتِي** qua.

Dual. { Masc. Nom. **الذَّانِ** Gen. **الذَّيْنِ**

{ Fœm. Nom. **التَّانِ** Gen. **التَّيْنِ**

Plur. { Masc. **الَّذِينَ**, **الَّذِي**, **الَّذِي**

{ Fœm. **الَّذِي**, **الَّذِي**, **الَّذِي**

Nun Duale hic & in Demonstrativis interdum habet Teldid, in compensationem ultimæ singularis excidentis.

Cæterum hoc *Relativum* non patitur ante se literas serviles præter has quatuor **فكلو**, ac rarissime usurpatur in calu obliquo, sed defectus hi suppleantur

plentur per Affixa vocum sequentium, ut pro
 بِالَّذِي dicitur بِذِ الَّذِي in quo, & pro
 الَّذِي dicitur مِنْ الَّذِي a quo, pro
 الَّذِي quem vidi &c.

(4.) Interrogativa sunt utriusque Numeri & Ge-
 neris, de persona مَنْ quis? qui? de re مَا quid? quae
 sed utrumque etiam pro Relativo ponitur & inclu-
 dit antecedens, pro is qui, ii qui; id quod, ea qua.

Interrogativum quoque est Nomen أَي quid? &
 regit Genitivum, ut reliqua Substantiva, ut
 مَنْ أَي كِتَابٍ quid libri? كِتَابٍ
 ex quo libro?

(5.) Reciprocum per Nomen نَفْسٍ cum suffixo
 exprimitur, أَحَبَّنِي نَفْسِي dilexi me, أَحَبَّكُمْ
 أَنفُسَكُمْ dilexistis vos. Rarius per affixum e-
 jusdem personae أُحِبُّنِي diligo me.

§. 34. Affixa Nominibus cujusvis Numeri,
 Generis & Casus accedunt, ut dictum §. 27. sunt
 autem sequentia.

1. Pers. com. ني Sing ي cum verbis ac particulis
 Plur. نا

2. Pers.

2. Perf. { Sing. { Masc. كِي.
 { Fœm. كِي.
 { Dual. Com. كِيَا
 { Plur. { Masc. كِيْم
 { Fœm. كِيْنَ

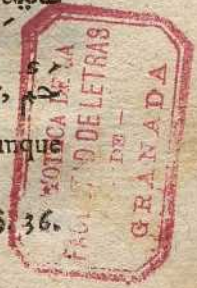
3. Perf. { Sing. { Masc. هَا.
 { Fœm. هَا.
 { Dual. Com. هَا
 { Plur. { Masc. هُم
 { Fœm. هُنْ

Nunquam autem mutantur, nisi quod (1.) ي prima personæ loco Kesra ante se habet Phatha supra se, cum annectitur dictioni terminatæ aliqua literarum اوي vocali destituta. Et post Kesra interdum excidit, ut supra jam monuimus. (2.)

هَمَا, هُم & هُنْ Dhšamma in Kesra mutant, cum immediate præcedit Kesra, vel ي vocali destitutum, ut وَبِهِ وَهُنْ a Domino suo, فِيهِ in eo, عَلَيْهِ super eo.

§. 35. De nominibus أَب pater, أَخ frater, فُؤَاد socer, هُنْ res, وَ possessor, فَم os, oris, eorumque mutatione cum affixis, supra monuimus.

§. 36.

§. 36. Particulis affixa accedunt, ut Nominibus nisi quod pro **ي** primæ personæ **ذِي** recipiunt, Verba, & **ي** finale post Phatha instar Elif quiescens constanter retinent, ut: **أَلَيْهِ** ad eum; secusquam Nomina & Verba, quæ illud libere in Elif quiescens mutant, vel relinquunt, ut: **فَتَّبِي** puer ejus, **فَتَّبَهُ** vel **فَتَّبَهُ** puer ejus, **رَمَاهُ** jecit, **رَمَاهُ** vel **رَمَاهُ** jecit eum.

SECTIO III. DE VERBO.

§. 37

Verbum tredecim Conjugationibus variatur, quarum singulæ (præter Nonam & Undecimam) duas habent formas, Activam & Passivam. Ex his prima nudam radicem continet, reliquæ Characteristicis vel una, vel duabus, vel tribus distinguuntur, hoc modo:

Conjugationes.

Prim. s. Nud. Derivatæ cum Characteristica.

	I.	II.	III.
فَعَلَ 1.	فَعَّلَ 2.	تَفَعَّلَ 3.	اِسْتَفَعَّلَ 4.
	فَاعَلَ 5.	تَفَاعَلَ 6.	اِفْعَالَ 7.
	اَفْعَلَ 8.	اَنْفَعَلَ 9.	اَفْعُوَلَ 10.
		اَفْتَعَلَ 11.	اَفْعُوَلٌ 12.
		اَفْعَلٌ 13.	

In harum formatione observandum (1.) quod inter affirmantes Nun servile in septima Conjugatione primæ radicali simili per Tefdid inseritur: (2.) Prima radicalis ا, ت, و, ي, in octava Conjugatione Euphoniæ gratia in ت mutatur, & deinde sicut ipsum ت originarium cum sequenti ت servili per Tefdid coalescit. (3.) Ipsum porro ت servile ejusdem Conjugationis post ص, ض, ط, ظ, in ط, post و, ن, ج, in و mutatur, & cum similibus ط, ظ, و, in eandem coalescit, post و vero vel manet, vel in و, vel و promiscue, post ج interdum in ج contrahitur.

Significatio tam Conjugationum, quam Temporum, etsi vestigia matris Hebrææ, ut cæteræ, Sorores; plerumque legit, est tamen, ubi ab illis paulo longius recedit.

Prima enim Conjugatio, ut in Hebræa simplicem actionem, eamque vel transitivam, vel intransitivam habet, ut: كَتَبَ scripsit, حَزَنَ tristatus

fuit. Secunda & Quarta ex absolutis transitiva, ex simpliciter transitivis dupliciter transitiva formant, ut Hebræorum Pihel & Hiphil, quibus respondent. Tertia & Sexta cooperationem, illa activam, hæc absolutam significant. Quinta, Septima & Octava, absolutam & Passivam significationem, hæc quidem a Prima, illæ a Secunda & Quarta obtinent. Nona & Undecima absoluta colorum & deformitatis, illa mediocriter, hæc vehementer intendunt. Decima peritiam sui primi designat. Duæ ultime, quæ rarissimæ sunt, significationem intendunt.

Tem-

Tempus *Præteritum* absolute positum Perfecto nostro Indicativo responder: sed cum Verbo Substantivo كَانَ *fuit*, Plusquamperfectum; Cum Particula كَو *si* Præsens, vel Præteritum Subjunctivi, sequente vel alio Præterito cum Præfixo لَ quod eodem modo exponendum, vel Futuro cum كَم *non*; Cum اَر *Præsens* vel Futurum Subjunctivi, sequente alio vel Præterito vel Futuro cum كَم; Denique cum اَنْ vel اَنَا *cum* sæpe Futurum Subjunctivi notat.

Futurum absolute positum Indicativi nostro Præsens vel Futurum; cum præfixo سَ vel particulis سَوْ, سَو, سَيِّ vel سَف Futurum tantum sicut & cum particula negativa كَنْ *nequaquam*. Cum لا *non*, Futurum; cum لا *non*, Præsens frequentius; cum كَيْسَ, utrumque denotat. Denique cum كَمْ *non* & كَمَا *nondum*, Præteritum Perfectum; Cum verbo Substantivo كَانَ *fuit*, Imperfectum Indicativi; cum particula كَو *si*, Imperfectum; cum اَنْ *ut*, Præsens Subjunctivi notat.

Imperativus affirmative tantum usurpatur, negativus per Futurum præcedente لا *non*, exprimitur.

Participium nostro responder, sed, quia omissione temporis sæpe nominascit, non raro Futurum ejus loco usurpari solet.

§. 38. *Terminale Punctum* inter flectendum in omnibus Conjugationibus excidit, succedente ante afformantes Syllabicas Gjesma. Unde in Conjugatione IX. & XI. Consona per Teidid geminata in suas simplices resolvenda est, restituta vocali præcedente elisa.

§. 39. Præteritorum tertia Singularis fœminina addit تٌ, Dualis Masc. اٌ, Fœm. تاٌ; Pluralis Masc. واٌ, Fœm. (و); Secunda singularis Masc. تٌ, Fœm. تٌ; Dualis Com. اٌ, Pluralis Masc. تٌ, Fœm. تٌ. Prima communis Singularis تٌ, Pluralis اٌ.

§. 40. Participia flectuntur ut Nomina. Extra Activum primæ Conjugationis Characteristicum præfigitur. A singulis autem, tam Activis quam Passivis, singula formantur.

§. 41. Loco Infinitivi, verbo suo, augendæ significationis causa, addunt Nomen Actionis, cujus formas, supra §. 31. enumeravimus, idque in Accusativo, quod per Gerundium in Do utcunque reddi potest, ut: ^{هو} ذصرا *juvando*.

§. 42. Imperativus a solo Activo formatur, & usurpatur tantum in præceptis affirmativis, precautionibus & hortationibus: nam præcepta negativa, deprecationes & dehorationes sunt per Futurum Apocopatam præposita particula *Yne*. Loco Passivi
H idem

idem Futurum usurpatur præfixo **ل**, ut: **لَيُنْصَرُّ**
adjuvetur. Personas distinguunt afformantes

Singularem fœmininam, **أ** Dual. communem, **وا**
 Plur. Masc. **وا** Fœmininam.

§. 43. Futurum flectitur per Præformantes & Afformantes, ut apud Hebræos. *Præformantes* sunt quatuor **أتين**, quarum **أ**, primam Sing. **ت**, Plur. communes; **ت**, secundam quamvis & tertiam quæque Fœmininam Sing. ac Dualem. **ي**, tertiam Mascul. cujusvis Numeri, & fœmininam quoque Pluralem. *Afformantes* totidem **يونا**, quarum **و** solum Pluralem fœm. cum præcedente **و**, Pluralem Masc. cum **أ**, Dualem quamvis, & cum **ي** secundam Singularem fœmininam format.

§. 44. Conjugatio prima verborum perfectorum, quæ, sicut apud Hebræos, tribus literis radicalibus constat, iisque semper præsentibus, & semper mobilibus, in Activo hoc modo flectitur. *Præteritum* habet in prima & ultima radicali semper Phatha, in secunda quoque sæpissime Phatha, significatione vel Intransitiva, ut: **قَعَدَ** *sedit*, vel Transitiva, ut: **ضَرَبَ** *verberavit*: rarius Kesra, significatione quoque vel Intransitiva, ut: **فَرِحَ** *gavisus est*, vel Transitiva, ut: **عَلِمَ** *scivit*, rarissime Dhamma, significatione tantum Intransitiva, ut: **حَسَنَ** *bonus factus*

Ac primæ quidem duæ vocales inter flectendum constanter manent, ul̄ima excidit, ut supra monitum. *Participium* in prima radicali habet Phatha sequente Elif quiescente, in secunda Kesra, in ultima Dhamma Nunnatum, ut Nomina, quorum more etiam flectitur, per Genera, Numeros & Casus.

De *Infinitivo* ejusque formis vide §. 31.

Imperativus formatur hoc modo: (1.) adjicitur vocalis primæ & ultimæ radicalis; (2.) Media vocalis retinetur, si sit Dhamma; mutatur in Phatha, si sit Kesra; in Dhamma vel Kesra, si sit Phatha: Si tamen media vel ultima sit gutturalis, non raro servatur. (3.) Præfigitur unionis cum Dhamma, si penultima Dhamma habeat; cum Kesra, si ea habet Phatha vel Kesra.

In *Futuro* præformantes semper Phatha, & prima radicalis Gjesma, secunda vocalem Imperativi, tertia Dhamma possidet: quod tamen vel abjicitur per Apocopen, vel in Phatha mutatur per Antithesin, vel Nun adsciscit per paragogen.

(1.) *Abjicitur* substituto Gjesma præcedentibus hisce XVIII. particulis كَمْ non, لَمَّا nondum, نَ ne,

Imperativum, اَنْ id quod, quicquid, مَنْ vel

أَيُّ quicumque, كَيْفَمَا quotiescunque, كَيْفَمَا

(apud nonnullos etiam كَيْفَى quomodocunque,

أَيْنَمَا, سَتَيْبِي حَيْثُمَا, أَيْنَبِي, أَيْنَبِي

& in Carmine quoque اَنْ quum, sequente

scil. per apodosin alio quocunque verbo; vel præcedente alio Futuro cum illis particulis, vel etiam solo Imperativo; præcedente autem Præterito cum his particulis, Futurum libere vel apocopatur, vel integrum manet.

(2.) Mutatur in *Phatha* præcedentibus hisce XV.

لَنْ *nequaquam*, لَ ut, أَنْ *ut*, (non *quod*, nisi præcedat verbum opinandi, qualia sunt ^{حَسِبَ} ^{زَعَمَ} ^{رَأَى} ^{ظَنَّ}, &c.) كَيْ *ut*, horumque compositis, لَأَنَّ ^{لَأَنَّ} ^{لَأَنَّ}, لِيَلَّا & أَلَّا *ut*, لِيَلَّا ^{لِيَلَّا} ^{لِيَلَّا}, لَكَيْ ^{لَكَيْ} ^{لَكَيْ}

أَنْ ^{أَنْ} ^{أَنْ} responsionis & retributionis particula, bene, age, (sed non nisi ponatur initio sententiæ & immediate, vel intercedente solo juramento, vocatione aut negatione, ante Futurum rem futuram significans: præfixa vero sola و vel ف copula libere influit) حَتَّى *pro ut*, vel *donec*, أَوْ *ut*, ف in apodosi, cum causalis potius est, quam copulativa, & denique و post Futurum pro *et simul*.

Denique (3.) *Nam* adsciscit vel leve نَ, vel grave و, cum rem futuram quodammodo petit, ut fit interrogando, imperando vel optando, & cum præcedit juramentum. Id quod Imperativo interdum quoque accidit.

Passivum in Præterito mutat punctum primæ radicalis in Dhamma, secundæ in Kefra, ultimum Phatha retinet.

Participium in principio adsciscit م cum Phatha, prima radicali Gjesmata, secundæ tribuit Dhamma se-

sequente و quiescente, tertia habet Nunnationem, ut Nomina. Sunt tamen & Participia Hebraicæ & Chaldaicæ formæ ^صنصور & ^صنصير, quæ nunc Acti-
ve, nunc Passive significant.

Futurum literis præformantibus ^نأنين Dhamma, primæ radicali Gjesma, secundæ Phatha, tertiæ Dhamma tribuit, cui eodem modo & iisdem conditionibus, ut Activo, Apocope, Antithesis & Paragoge accidunt.

§. 46. Verba *Derivata primæ Classis in Præteriti* flexione primæ Conjugationis normam, in utraque forma, Activa sc. & Passiva, sequuntur.

Participium utrumque Activum sc. & Passivum formant a Futuro, posito م pro ^نأنين, & Nunna-
ta vocali ultima.

Infinitivi habent speciales formas, de quibus supra §. 31.

Imperativus fit a Præterito suo, mutatque vocalem secundæ radicalis in Kesra, & tollit ultimam, substituto Gjesma.

Futurum fit ab Imperativo præpositis literis ^نأنين, cum Dhamma, excluso Elif characteristico quartæ Conjugationis. A quo Passivum non differt, nisi solo Phatha penultimæ.

§. 47. Reliquarum *Conjugationum Derivatarum* tam trilaterarum, quam quadrilaterarum, secundæ scil. & tertiæ Classis, formatio talis est.

Præteritum Activum in penultima semper Phatha habet, ut Derivata primæ Classis, nunquam Dhamma vel Kesra, ut radix.

Participium fit a Futuro assumpto م cum Dhamma pro ^نأنين & penultima Vocali retenta, si fit Kesra, vel mutata in Kesra, si Phatha.

Imperativus ultimam Vocale[m] Præteriti abijci substituto Gjesma, & penultimæ in V. & VI. Conjugatione Phatha; in reliquis Kesra tribuit: unde in Conjugatione IX. & XI. ultima Tesdidata in sua simplices necessario resolvitur, ut prior Kesra posterior Gjesma capere possit.

Futurum præterito præfigit literas **أَنْبِرِ**, quæ characteristicum Elif excludunt, & Phatha ultimum in Dhamma mutat, penultimo Phatha in V. & VI. Conjugatione retento, in cæteris in Kesra mutato **ت** quoque præformante in V. & VI. ob **ت** initiale, Euphoniæ gratia, subinde abjecto.

In eorundem *Passivis Præteritum* duas Vocales Activi primam in Dhamma, & penultimam in Kesra mutat, ultima servata.

Participium pro **أَنْبِرِ** Futuri assumit **م** cum Dhamma, & ultimam Nunnat.

Futurum fit a Præterito præfixis literis **أَنْبِرِ** cum Dhamma, quæ characteristicam excludunt, & vocales intermedias in Phatha, ultimum Phatha in Dhamma mutat.

Eodem modo formantur *quadrilitera* II. V. VII. & IX. Conjugationis; cæteris enim Conjugationibus hæc verba destituuntur.

Paradigma Verborum Perfectorum.

C O N J U G A T I O I.

Activum.

Plur.	Dual.	Sing.	
نَصَرُوا m.	نَصَرَا m.	نَصَرَ m.	} 3. Per
نَصَرْنَ f.	نَصَرْنَا f.	نَصَرْتُ f.	
		نَصَرْتُ	

نَصْرْتُمْ m.	نَصْرْتُمَا c.	نَصْرْتِ m.	} 2. Perf.
نَصْرْتُنَّ f.		نَصْرْتِ f.	
نَصْرْنَا c.		نَصْرْتِ c.	1. Perf.

Participium.

Plur.	Dual.	Sing.
نَاصِرُونَ	نَاصِرَانِ	نَاصِرٌ m.
نَاصِرَاتٌ	نَاصِرَتَانِ	نَاصِرَةٌ f.

Imperativus.

Plur.	Dual.	Sing.
انصروا m.	انصرا c.	انصر m.
انصرنَّ f.		انصري f.

Ejusdem forma paragogica gravis.

Plur.	Dual.	Sing.
انصرون m.	انصران c.	انصرون m.
انصرتان f.		انصرون f.

Ejusdem forma paragogica levis.

Plur.	Dual.	Sing.
انصرون c.	caeret.	انصرون m.
		انصرون f.

Sic & reliqui أضربُ verbera, أعلمُ / cito,

Futurum.

Plur.	Dual.	Sing.
يُنصرونُ m.	يُنصرانُ m.	يُنصرُ m.
يُنصرنُ f.	تُنصرانُ f.	تُنصرُ f.
تُنصرونُ m.	تُنصرانُ c.	تُنصرُ m.
تُنصرنُ f.		تُنصرونُ f.
تُنصرُ c.		أنصرُ c.

Ejusdem forma Apocopata.

Plur.	Dual.	Sing.
يُنصروا m.	يُنصراُ m.	يُنصرُ m.
يُنصرنُ f.	تُنصراُ f.	تُنصرُ f.
تُنصروا m.	تُنصراُ c.	تُنصرُ m.
تُنصرنُ f.		تُنصريُ f.
تُنصرُ c.		أنصريُ c.

Ejusdem

Ejusdem forma Phathata.

Plur.	Dual.	Sing.	
يَنْصُرُوا m. } يَنْصُرْنَ f. }	يَنْصُرَا m. } تَنْصُرَا f. }	يَنْصُرُ m. } تَنْصُرُ f. }	} 3.
تَنْصُرُوا m. } تَنْصُرْنَ f. }	تَنْصُرَا c.	تَنْصُرُ m. } تَنْصُرِيهَا f. }	
تَنْصُرُ c.		أَنْصُرُ c.	1.

Ejusdem forma paragogica gravis.

Plur.	Dual.	Sing.	
يَنْصُرُونَ m. } يَنْصُرْنَانِ f. }	يَنْصُرَانِ m. } تَنْصُرَانِ f. }	يَنْصُرُونَ m. } تَنْصُرْنَ f. }	} 3.
تَنْصُرُونَ m. } تَنْصُرْنَانِ f. }	تَنْصُرَانِ c.	تَنْصُرُونَ m. } تَنْصُرْنَ f. }	
تَنْصُرُونَ c.		أَنْصُرُونَ c.	1.

Ejusdem forma paragogica levis.

Plur.	Dual.	Sing.	
يَنْصُرُونَ m.	caret.	يَنْصُرُونَ m. } تَنْصُرْنَ f. }	} 3.

H 5

تَنْصُرْنَ

Plur.	Dual,	Sing.
كُنُصْرُونَ m.		كُنُصْرَانِ m. }
		كُنُصْرَيْنِ f. }
كُنُصْرَيْنِ c.		كُنُصْرَانِ c.

Passivum,
Præteritum,

Plur.	Dual,	Sing.
كُنُصِرُوا }	كُنُصِرَا }	كُنُصِرَ m. }
كُنُصِرُونَ }	&c. كُنُصِرْتَا }	كُنُصِرْتِ f. }
&c. كُنُصِرْتُمْ }		&c. كُنُصِرْتِ m. }

Participium,

Plur.	Dual,	Sing.
&c. كُنُصُورُونَ	كُنُصُورَانِ	كُنُصُورٌ

Futurum,

Plur.	Dual,	Sing.
يُنُصِرُونَ m. }	يُنُصِرَانِ m. }	يُنُصِرُ m. }
&c. يُنُصِرُونَ f. }	يُنُصِرَانِ f. }	يُنُصِرُ f. }

CONJUGATIONES DERIVATÆ
I. CLASSIS.

Activum.

Fut.	Imperat.	Partic.	Præt.	
يُنصِرُ	نَصِرْ	نَاصِرٌ	نَصَرَ	2. Conj.
يُنَاصِرُ	نَاصِرْ	نَاصِرٌ	نَاصَرَ	3. Conj.
يُنْصِرُ	انْصِرْ	مَنْصِرٌ	انْصَرَ	4. Conj.

Passivum.

Fut.	Imper.	Partic.	Præt.	
يُنْصَرُ	caret.	مَنْصِرٌ	نُصِرَ	2. Conj.
يُنَاصَرُ		مَنْصِرٌ	نُوصِرَ	3. Conj.
يُنْصَرُ		مَنْصِرٌ	انْصِرَ	4. Conj.

CONJUGATIONES DERIVATÆ
II. & III. CLASSIS.

Activum.

Fut.	Imperat.	Partic.	Præt.	
يُنْتَصِرُ	تَنْصِرْ	تَنْصِرٌ	تَنْصَرَ	5. Conj.
يُنْتَاصِرُ	تَنْاصِرْ	تَنْاصِرٌ	تَنْاصَرَ	6. Conj.
يُنْصِي	انْصِرْ	مَنْصِرٌ	انْصَرَ	7. Conj.
			انْتَصِرْ	

Fut.	Imp.	Part.	Præt.	
يَنْتَصِرُ	اَنْتَصِرْ	مَنْتَصِرٌ	اَنْتَصَرَ	8. Conj.
يَنْتَصِرُ	اَنْتَصِرِي	مَنْتَصِرَةٌ	اَنْتَصَرِي	9. Conj.
يَسْتَنْتَصِرُ	اسْتَنْتَصِرِي	مَسْتَنْتَصِرَةٌ	اسْتَنْتَصَرِي	10. Conj.
يَنْتَصِرُ	اَنْتَصِرِي	مَنْتَصِرَةٌ	اَنْتَصَرِي	11. Conj.
يَنْتَصِرُ	اَنْتَصِرِي	مَنْتَصِرَةٌ	اَنْتَصِرِي	12. Conj.
يَنْتَصِرُ	اَنْتَصِرِي	مَنْتَصِرَةٌ	اَنْتَصِرِي	13. Conj.

Passivum.

Fut.	Partic.	Præt.	
يَنْتَصِرُ	مَنْتَصِرٌ	نُتَصِرُ	5. Conj.
يَنْتَصِرُ	مَنْتَصِرَةٌ	نُتَصِرِي	6. Conj.
يَنْتَصِرُ	مَنْتَصِرٌ	اَنْتَصِرُ	7. Conj.
يَنْتَصِرُ	مَنْتَصِرَةٌ	اَنْتَصِرِي	8. Conj.
يَسْتَنْتَصِرُ	مَسْتَنْتَصِرٌ	اسْتَنْتَصِرُ	10. Conj.
يَنْتَصِرُ	مَنْتَصِرٌ	اَنْتَصِرُ	12. Conj.
يَنْتَصِرُ	مَنْتَصِرٌ	اَنْتَصِرُ	13. Conj.

§. 48. Inchoata a Nun hic sunt regularia. Hunc ergo locum *Verbis quadriliteris* tribuemus, quæ quatuor solum agnoscunt Conjugationes, quarum prima secundæ, secunda quintæ, tertia septimæ, quarta nonæ trilaterorum respondet. Eorum ergo flexio talis est:

Activum.

Fut.	Imp.	Part.	Præt.	
يَقْبَطُرُ	قَبَطِرْ	مَقْبَطُرٌ	قَبَطَرَ	2. Conj.
يَنْقَبَطِرُ	نَقَبَطِرْ	مَنْقَبَطِرٌ	نَقَبَطَرَ	5. Conj.
يَقْبِنَطِرُ	قَبِنَطِرْ	مَقْبِنَطِرٌ	قَبِنَطَرَ	7. Conj.
يَقْبَطِرُ	اقْبَطِرْ	مَقْبَطِرٌ	اقْبَطَرَ	9. Conj.

Passivum.

Fut.	Part.	Præt.	
يَقْبَطُرُ	مَقْبَطُرٌ	قَبَطِرُ	2. Conj.
يَنْقَبَطِرُ	مَنْقَبَطِرٌ	نَقَبَطِرُ	5. Conj.
يَقْبِنَطِرُ	مَقْبِنَطِرٌ	قَبِنَطِرُ	7. Conj.
يَقْبَطُرُ	مَقْبَطِرٌ	اقْبَطِرُ	9. Conj.

§. 49. Verba Geminantia mediam *Surda* Arabibus dicuntur.

Hæc Conjugationes, II. V. IX. & XI. (quæ Tefdid habent,) & Imperativum I. Conjugationis, regularitet

ter formant (quanquam etiam hic excepto Fœemino plurali, non raro contrahitur, ultima Phathata vel Kefrata, & abjecto Elif Imperii, ob sequentem immediate Vocalem, juxta §. 10.) In cæteris temporibus prior geminatarum posteriori vocalem habenti per Telsdid inferitur, propria vocali vel abjecta, si scilicet præcedens vocalem habeat, vel rejeta in præcedentem, si Gjesma. Quod si autem posterior Gjesma habeat, contractio fieri nequit, eoque flexio regularis manet. In Futuro autem post particulas Gjesmantes vel analogia servatur vel contractio instituitur, ut in Imperativo, nisi quod ultima interdum quoque Dhamma possidet cum penultima Dhamma habet; Flexio igitur talis est.

Activum.

Plur.	Dual.	Sing.
مَدَّوْا	مَدَّا	مَدَّ 3. Per
مَدَّنْوْا	مَدَّنَّا	مَدَّنْتَ
&c. مَدَّنْتُمْ	مَدَّنْتُمَا	&c. مَدَّنْتُ

Participium.

Plur.	Dual.	Sing.
مَدَّوْنَ	مَدَّانِ	مَدَّانٌ
مَدَّانَاتُ	مَدَّانَتَانِ	مَدَّانَةٌ

Imperativus.

Plur.	Dual.	Sing.
&c. اَمْدُونُوا	اَمْدَانِ	اَمْدُنْ

& contracte

اَمْدُوا	اَمْدَا	اَمْدُ vel اَمْد
----------	---------	------------------

اَمْدُونْ

اَمْدِي

Futurum.

Plur.	Dual.	Sing.	
يَمْدُونْ	يَمْدَانِ	يَمْدُنْ	3. Pers.
&c. يَمْدُونْ	يَمْدَانِ	&c. يَمْدُنْ	

Passivum.

Plur.	Dual.	Sing.	
اَمْدُوا	اَمْدَا	اَمْدُ	3. Pers.
اَمْدُونَ	اَمْدَانِ	اَمْدُنْ	
&c. اَمْدُونْ	اَمْدَانِ	&c. اَمْدُنْ	2. Pers.

Participium.

Plur.	Dual.	Sing.
&c. اَمْدُونُ	اَمْدُونَانِ	اَمْدُونٌ

Futu-

	<i>Futuram.</i>		
	Plur.	Dual.	Sing.
	يَمْدُونَ	يَمْدَانِ	يَمْدٌ 3. Perf.
	&c. يَمْدُونَ	&c. يَمْدَانِ	&c. يَمْدٌ

§. 50. *Quiescentia Elif* nulla dantur, sed *Elif* radicale semper movetur, unde verba vocantur *Hamzata* & perfecte flectuntur, observata tantum mutatione *Elif*, secundum §. 3.

Conjugatio ergo talis est.

Hamzata Phe: Prima Conjugatio.

Activum.

Fut.	Imper.	Partic.	Præt.
يَأْتِرُ	أَيْتِرْ	أَيْتِرٌ	أَتَرَ Conj. 1.
	al. أَوْتِرْ		

Passivum.

Fut.	Partic.	Præt.
يُوتِرُ	مَاتِرٌ	أَتِرُ

Reliquæ Conjugationes.

Activum.

Fut.	Imp.	Part.	Præt.
يُوتِرُ	أَتِرْ	مَاتِرٌ	أَتَرَ 2.
			يُوتِرُ

يُوَافِرُ	أَتَرُ	يُوَافِرُ	أَتَرُ 3.
يُوَوِّفِرُ	أَوِّفِرُ	يُوَوِّفِرُ	أَوِّفِرُ 4.

Passivum.

Fut.	Part.	Præt.
يُوَوِّفَرُ	وَوِّفِرُ	أَتِرُ 2.
يُرَافِرُ	رَافِرُ	أَوِّفِرُ 3.
يُوَوِّفِرُ	وَوِّفِرُ	أَوِّفِرُ 4.

Et sic in cæteris Conjugationibus Hamza ob
Dhamma, Kesra aut aliud Hamza, mutatur vel
excidit.

Hamza Ain & Lam eodem modo flectuntur,
observatis iisdem regulis: v. g. *Hamzatum Ain.*

Activum.

Fut.	Imp.	Part.	Præt.
يَسْأَلُ	اسْأَلْ	سَائِلٌ	سَأَلَ Conj 1.

Passivum.

Fut.	Part.	Præt.
يُسْأَلُ	مَسْأُولٌ	سُئِلَ

I. K

Ham-

*Hamzatum Lam.**Activum.*

Fut.	Imp.	Part.	Præt.	
يَهْنُو	أَهْنِ	هَانِي	هَنَا	Conj.

Passivum.

Fut.	Partic.	Præt.
يَهْنِي	هَنْوِي	هَنْي

Sed notandum *Hamzata Ain* interdum, etsi raro, conjugari more concavorum, ut:

Activum.

Fut.	Imp.	Partic.	Præt.
يَسَائِلُ	سَلْ	سَائِلٌ	سَالٌ

§. 51. *Quiescentia Phe*, hoc est, quæ primam radicalem و vel ي habent, Arabibus *Similia* dicuntur: & priora quidem exiguam Anomaliam habent, quæ in eo consistit, quod و in Futuro Activo primæ conjugationis, cum penultima ejus habet

Kesra, excidit, ut: يَبْعُ, يَرِثُ, يَعِدُ. pro يُوْعِدُ

&c. Sic in Imperativo عِدْ, مِتْ, pro أُوْعِدْ &c.

in Infinitivo formæ فَعَلَةٌ, ut: عِدَةٌ, Cum autem penultima in Futuro Kesra non habet, regularia sunt, ut: يُوَجِّلُ, يُوَجِّدُ, & Euphonia

causa, **يَا جُلُّ** **يِيَجُلُّ** vel **يِيَجُلُّ**. Sic Imperativus
أَوْجِدْ **أَيَجُلُّ**. Sex tamen hæc, quorum ultima
 est gutturalis, **وَسِعَ** **وَطِيَّ** *subjecit*, **وَضَعَ** *amplus fuit*,
وَوَعَّ *cecidit*, **وَوَعَّ** *scivit*, **وَوَهَبَ** *donavit*, **وَوَضَعَ** *po-*
suit, & unum cujus ultima **وَوَرَّ** *sivit*, etsi penul-
 tima Futuri Phatha habet, **وَو** tamen similiter abji-
 ciunt, ut: **يُطَأُّ**, **يُسَعُّ** &c. & in Imperativo **طَأُّ**,
سَعُّ &c.

Quiescentia autem *Phe* **ي**: mutant illud in **و**,
 cum Gjesma habet post Dhamma, ut: **أَيَسَّرَ** *di-*
ves fuit, Particip. **يُوسِرُ**, Fut. **يُوسِرُ** &c.

In reliquis utraque perfecte flectuntur, nisi quod
 in VIII. Conjugat. **و** & **ي** sequenti **ت** inferuntur
 per Tesdid, ut supra monitum: ubi tamen etiam
 aliquando manent, & accommodant se vocali præ-
 cedenti, ut:

Activum VIII. Conjugat.

Fut.	Imper.	Partic.	Præter.
يَتَعَدُّ	اتَّعَدُّ	تَتَعَدُّ	اتَّعَدَّ
يَأْتَعَدُّ	أَيْتَعَدُّ	تُوتَعَدُّ	أَيْتَعَدَّ

§. 52. Media Wawu vel se quiescentia Arabib'

Concava dicuntur: Hæ vero literæ in I. IV. VII. VIII. & X. Conjugatione aut excidunt, aut vocali sua amissa quiescunt.

Præterita in tertiis personis (excepta plurali fœminina) mediam و & ي, abjecta vocali, in Elif mutant, etiam cum media habet Kesra vel Dhamma. In reliquis personis ipsas و & ي abjiciunt, vocali earum ad præcedentem literam, cujus vocalis perit, rejecta, non mutata, si fuerit Kesra vel Dhamma; mutata si Phatha, & quidem in Concavis و in Dhamma, in Concavis ي in Kesra.

In Futuro, penultima radicalis, si in Præterito Phatha habet, id quiescencia و in Dhamma, quiescencia ي in Kesra, si Kesra, utraque in Phatha mutant; si Dhamma illud regulariter manet. Rejjicitur autem vocalis ea ad primam radicalem, ut secunda in ea quiescat, idque sine ulla mutatione, si vocalis sit Dhamma vel Kesra; in Elif conversa, si sit Phatha. At in plurali fœminino, ob Gjesma literæ sequentis, quiescens prorsus excidit. Id quod eadem de causa in Apocope iis personis accidit, quarum tertia radicalis Gjesma recipit.

In imperativo Elif non præfigitur: accipit enim prima radicalis vocalem secundæ, quæ quiescit expresse, præterquam in singulari masculino & plurali fœminino, (ubi excidit ob sequens Gjesma) nisi accedat Nun paragogicum, quod tertiæ radicali dat Phatha.

In Participio و & ي ob præcedens Elif quiescens mutatur in Hamza, seu Elif mobile, quod ob præcedens Kesra iterum in ي mutatur: Conjugatio igitur Concavorum est talis,

Activum I. Conjugationis.

Præteritum.

Plur.	Dual.	Sing.
قَالُوا	قَالَا	قَالَ 3. Perf.
قُلْتُمْ	قُلْتُمَا	قُلْتَ 2. Perf.
&c.		

Participium.

Plur.	Dual.	Sing.
قَائِلُونَ	قَائِلَانِ	قَائِلٌ
&c.		

Imperativus.

Plur.	Dual.	Sing.
قُولُوا	قُولَا	قُلْ
قُلُّوا		قُولَايَ

Futurum.

Plur.	Dual.	Sing.
يَقُولُونَ	يَقُولَانِ	يَقُولُ 3. Perf.
&c.	يَقُولَانِ	يَقُولُ

Concavum ^{بي}

Activum I Conjugationis.

Præteritum.

Plur.	Dual.	Sing.
سَارُوا	سَارَا	سَارَ 3. Perf.
	I. K. 3	سَارَتْ

Plur.	Dual.	Sing.
سِرْن	سَارْتَا	سَارَت
&c. سِرْتُمْ	سِرْتُمَا	سِرْت 2. Perf.

Participium.

Plur.	Dual.	Sing.
سَائِرُونَ &c.	سَائِرَان	سَائِر

Imperativus.

Plur.	Dual.	Sing.
سِيرُوا	سِيرَا	سِرْ
سِرْن		سِيرِي

Futurum.

Plur.	Dual.	Sing.
يَسِيرُونَ	يَسِيرَانِ	يَسِيرُ 3. Perf.
&c. يَسِرْنَ	تَسِيرَانِ	تَسِيرُ 2. Perf.

Passivum Concavi و.

Prateritum.

Plur.	Dual.	Sing.
قِيلُوا	قِيلَا	قِيلَ 3. Perf.
		قِيلَ

	قَلْبِنَ	قَلْبَتَا	قَلْبَتْ	
&c.	قَلْبِنُمْ	قَلْبَتُمَا	قَلْبَتْ	3. Perf.

Participium.

	Plur.	Dual.	Sing.	
&c.	مَعْتُولُونَ	مَعْتُولَانِ	مَعْتُولٌ	

Futurum.

	Plur.	Dual.	Sing.	
	يُعَالُونَ	يُعَالَانِ	يُعَالُ	3. Perf.
&c.	يُعَلْنَ	تُعَالَانِ	&c. تُعَالُ	

Passivum Concavi بِ

Præteritum.

	Plur.	Dual.	Sing.	
	سَيَرُوا	سَيَرَا	سَيَرَ	3. Perf.
	سَيَرُوا	سَيَرَتَا	سَيَرَتْ	
&c.	سَيَرْتُمْ	سَيَرْتُمَا	سَيَرَتْ	2. Perf.

Participium.

	Plur.	Dual.	Sing.	
&c.	سَيِيرُونَ	سَيِيرَانِ	سَيِيرٌ	

	<i>Futurum.</i>			
	Plur.	Dual.	Sing.	
	يُسَارُونَ	يُسْرَانِ	يُسَارُ	3. Perf.
&c.	يُسْرِنَ	نُسَارَانِ	نُسَارُ	

Similis est ratio Conjugationum
Derivatarum.

Activa.

Fut.	Imp.	Part.	Prat.	
يَغْيِلُ	اَقْلُ	مَغْيِلٌ	اَقَالَ	4.
يَسِيرُ	اَسِرُ	مَسِيرٌ	اَسَاوُ	
يَنْعَالُ	اَنْعَلُ	مَنْعَالٌ	اَنْعَالَ	7.
يَنْسَلُ	اَنْسَلُ	مَنْسَلٌ	اَنْسَارُ	
يَغْتَالُ	اَقْتَلُ	مَغْتَالٌ	اَقْتَالَ	8.
يَسْتَاوُ	اَسْتَرُ	مَسْتَاوٌ	اَسْتَاوُ	
يَسْتَغْيِلُ	اَسْتَعْلُ	مَسْتَغْيِلٌ	اَسْتَعَالَ	10.
يَسْتَسِيرُ	اَسْتَسِرُ	مَسْتَسِيرٌ	اَسْتَسَاوُ	

Passiva

Passiva.

Fut.	Partic.	Præter.
يُعْمَلُ	مُعْمَلٌ	4. أُعْمِلَ
يَسَاوُ	مَسَاوٌ	أَسِيرٌ
يُنْعَلُ	مُنْعَلٌ	7. اُنْعِيْلَ
يَنْسَاوُ	مَنْسَاوٌ	أَنْسِيرٌ
يُعْتَلُ	مُعْتَلٌ	8. أُعْتِلَ
يَسْتَاوُ	مَسْتَاوٌ	أَسْتِيرٌ
يَسْتَعْلُ	مَسْتَعْلٌ	10. اُسْتَعْيِلَ
يَسْتَسَاوُ	مَسْتَسَاوٌ	أَسْتَسِيرٌ

Reliquæ Conjugationes perfecte flectuntur. Quin & verba quædam mediam و vel ي habentia, in primis illis Conjugationibus regulariter subinde inflecti reperies. Quædam etiã in prima Conjugatione imperfecta, in quarta vero modo perfecta, modo imperfecta sunt. Sic Concava و in X. Conjugatione sapissime perfecte conjugatur, quod usus docebit.

§. 53. *Quiescentia Lam*, h. e. quæ ultimam radicalem و vel ي habent, *Defectiva* Arabibus proprie vocantur. Horum

Præteritum و in Elif quiescens mutat, ي retinet, sed abjecta sua vocali instar Elif quiescens: utramque

l. K 5

vero

vero abjicit una cum vocali sua in 3. Fœminin, Sing. & Duali, ut & Masculino Plurali. Cum autem media radicalis habet Dhſamma, non mutatur و radicale, sed cum media Kesra possidet, و ubique in ي convertitur, & in sola 3. Plurali masculul, excidit, ut: ^وسروا *potius fuit.* رَضِيَ

gratum habuit رَضُوا.

In *Futuro* ultima radicalis, abjecto Dhſamma suo, quiescit: Penultima si in Præterito Phatha habet, id quiescentia و in Dhſamma, quiescentia ي in Kesra mutant, ut in Concavis; Sed ob gutturalem Phatha manet, ut in verbis perfectis. Quod si penultima Præteriti habet Dhſamma, id regulariter manet; sin Kesra, id in Phatha abit, و in ي mutato, quod instar Elif quiescit. In plurali Masc. & secunda Sing. Fœm. fit contractio, quæ aufert differentiam plur. Masc. & Fœm. cum penultima habet Dhſamma: secundæ vero Sing. Fœm. & fœm. plur. cum penultima possidet Kesra vel Phatha. Potro præpositis particulis Gjesmantibus, ultima radicalis excidit, & Nun regulariter abjicitur. At cum particulæ Phathantes præmittuntur, ultima regulariter recipit Phatha, nisi penultima Phatha habeat. Interdum tamen, licet rarissime, ultima post particulas Gjesmantes manet, ut و post Dhſamma.

Imperativus abjicit ultimam radicalem in Sing. masc. in Sing. Fœminino & plur. Masc. fit contractio ut In Futuro. In Duali ultima manet. Cum Nun paragogico ubique redit.

Participium in Sing. Masc: Waw finale post Kesra in Je mutat, &, quia hoc in fine post Kesra non fert Kesra, vel Dhſamma, rejecta ad præceden-

cedentem vocalem Nunnatione, cum vocali sua ab-
jicit juxta §. 3.

Conjugatio ergo talis est.

Activum I. Conjug. Defectivi و.

Præteritum.

Plur.	Dual.	Sing.	
غَزَوْا	غَزَرَا	غَزَا	3. Perf.
غَزَوْنَ	غَزَتَا	غَزَتْ	
&c. غَزَوْدُمْ	غَزَوْتُمَا	غَزَوْتُ	2. Perf.

Participium.

Plur.	Dual.	Sing.
غَزَوْنَ	غَزِيَارِ	غَازٍ
غَزِيَاتٌ	غَزِيَتَانِ	غَازِيَةٌ

Imperativus.

Plur.	Dual.	Sing.
أَغْزُوا	أَغْزُوا	أَغْزِ
أَغْزُونِ		أَغْزِي

Futurum.

Plur.	Dual.	Sing.	
يَغْزُونِ	يَغْزَوَانِ	يَغْزُو	3. Perf.
		يَغْزُو	

يَغْزُونَ	تَغْزُونَ	تَغْزُو
&c. تَغْزُونَ		&c. تَغْزُو 2. Pers.

Activum Def. ب.

Præteritum.

Plur.	Dual.	Sing.
وَصَّوْا	وَصَّيَا	وَصَّي 3. Pers.
وَصَّيْرُونَ	وَصَّيْرَانِ	وَصَّيْرٌ
&c. وَصَّيْتُمْ	وَصَّيْتُمَا	وَصَّيْتُ 2. Pers.

Participium.

Plur.	Dual.	Sing.
وَأَمُّونَ	وَأَمِّيَانِ	وَأَمِي
وَأَمِّيَاتٌ	وَأَمِّيَاتَانِ	وَأَمِيَّةٌ

Imperativus.

Plur.	Dual.	Sing.
أَرْصُوا	أَرْصِيَا	أَرْصِ
أَرْصِينِ		أَرْصِي

Futurum.

Plur.	Dual.	Sing.
يَرْصُونَ	يَرْصِيَانِ	يَرْصِي 3. Pers.
		يَرْصِي

يُرْهِبُونَ

تُرْهِبِي

&c. تُرْهِبُونَ

&c. تُرْهِبِي 2, Perf.

Passivum Def. و

Prateritum.

Plur.

Dual.

Sing.

عُزِيُوا

عُزِيَا

عُزِيَتْ 3. Perf.

عُزِيْنَ

عُزِيْنَا

عُزِيْتِ

&c. عُزِيْتُمْ

&c. عُزِيْتُمَا

Participium.

Plur.

Dual.

Sing.

&c. عُزُوْنَ

عُزُوَانِ

عُزُوٌ

Futurum.

Plur.

Dual.

Sing.

يُعْزَوْنَ

يُعْزَوَانِ

يُعْزِي 3. Perf.

&c. يُعْزَوْنَ

تُعْزِي

&c. تُعْزِيْنَ 3. Perf.

Passivum Def. ي

Prate-

Præteritum.

Plur.	Dual.	Sing.	
رُصِبُوا	رُصِبَا	رُصِبَ	3. Per.
رُصِبْنَ	رُصِبْتَا &c.	رُصِبْتَ	
رُصِبْتُمْ &c.		رُصِبْتَ &c.	2. Per.

Participium.

Plur.	Dual.	Sing.
رُصِبُونَ &c.	رُصِبَانِ	رُصِبٌ

Futurum.

Plur.	Dual.	Sing.	
يُرْصِبُونَ	يُرْصِبَانِ &c.	يُرْصِبُ	3. Per.
يُرْصِبْنَ &c.		يُرْصِبُ	
		يُرْصِبْنَ	2. Per.

Atque hujus Conjugationis normam Derivata
omnes sequuntur.

*Defectiva و.**Passiva.**Activa.*

Fut.	Præt.	Fut.	Præt.
يُعْزَبُ	عُزِبَ	يُعْزِبُ	عَزَبَ 2.
يُعْزَبَانِ	عُزِبَا	يُعْزِبَانِ	عَازَبَا 3.

عُزِبَ

	يُعْزِي	أُعْزِي	يُعْزِي	4. أُعْزِي
Perf.	يُنْعَمِي	دُنْعَمِي	يُنْعَمِي	5. نُنْعَمِي
	يُعْتَرِي	أُعْتَرِي	يُعْتَرِي	8. أُعْتَرِي
Perf.	يُسْتَعْرِي	أُسْتَعْرِي	يُسْتَعْرِي	10. أُسْتَعْرِي

Defectiva ي.

Passiva.

Activa.

Fut.	Præt.	Fut.	Præt.
يُرْصِي	رُصِي	يُرْصِي	2. رُصِي
يُرْأِي	رُؤِي	يُرْأِي	3. رُؤِي
يُرْصِي	أُرْصِي	يُرْصِي	4. أُرْصِي
يُنْصِي	نُصِي	يُنْصِي	5. نُصِي
يُرْثِي	أُرْثِي	يُرْثِي	8. أُرْثِي
يُسْتَرْصِي	أُسْتَرْصِي	يُسْتَرْصِي	10. أُسْتَرْصِي

§. 54. *Compositam Anamoliam* habent verba dupliciter & tripliciter imperfecta: *Dupliciter imperfecta* sunt vel Hamzato - quiescentia, vel dupliciter quiescentia, quæ *Involuta* Arabibus dicta. *Hamzato - quiescens* est quadruplex, 1. Hamzatum Phe, & quiescens Ain, ut: *أَب* pro *أوب* reversus est. 2. Hamzatum Lam & quiescens

quiescens Ain ut سَاءَ pro سَوًّا *contristavit*, جَاءَ pro جِيًّا *venit*. 3. Hamzatum Phe & quiescens Lam, ut: أَتَيْ *venit*. 4. Hamzatum Ain & quiescens Lam, ut: نَأَى *recessit*. Hæc Conjugationes simpliciter imperfectorum per omnia sequuntur. Sed verbum رَأَى *vidit*, ob frequentem usum Hamza abjicit, vocali ejus ad præcedentem rejecta quoties, Gjesma habet. Fit hoc in Futuro & Imperativo primæ, & in quarta Conjugatione tota ubi tamen & alia hujus classis omnia Hamza abjicere posse Grammatici tradunt.

Præcipua ergo tempora hæc sunt.

Fut.	Imper.	Partic.	Præter.
يُؤْوِبُ	أَبُ	أَيْبٌ	أَبٌ 1. Classis
يَسْوِي	سُو	سَائِيٌّ	سَاءَ 2.
يَجِييُ	جِييُ	جَائِيٌّ	جَاءَ
يَأْتِي	أَيْتُ	أَتٌ	أَتَيْ 3.
يَنَأِي	أَنَأُ	نَأَى	نَأَى 4.
رِي يَرِي vel رَ	رَ vel رَأَى	رَأَى vel رَ	رَأَى

Conjugat. quartæ.

Fut.	Imper.	Partic.	Præter.
يُرِي	أَرِّ	صِرٌّ	أَرَّى
&c. نُرِي	&c. أَرِّ	&c. صِرٌّ	أَرَّتْ
			&c. أَرَّتْ

§. 55. *Dupliciter quiescentia seu involuta, duplicia sunt vel separata, quæ in prima & ultima, ut:*

قَوِيَ custodivit, وَجَبِيَ unguam attritam habuit; vel conjuncta, quæ in media & ultima quiescunt, ut:

شَوِيَ assavit, قَوِيَ valuit, حَبِيَ vixit. Conjugatio eorum sequitur simpliciter quiescentia, & est talis.

Activum I. Conjugatio.

Fut.	Imp.	Part.	Præter.
قَدْ يَغِي	قِ vel قِ	وَأَى	وَقِيَ Sep.
يُوجِبِي	أَيِّجِ	وَأَجِ	وَجَبِيَ
يَشْوِي	أَشْوِ	شَاوِ	شَوِيَ Conj.
يَغْوِي	أَقْوِ	قَاوِ	قَوِيَ
يَهَيِّأِ	أَحْبِ	حَابِ	حَبِيَ

§. 56. Verba tripliciter imperfecta sunt Hamzata
Phe & Involuta conjuncta, ut: **أَوِيَ** *recepit*, vel
Hamzata Ain & Involuta separata, ut: **وَأَيَّ** *stetit*
promissis. Et sic flectuntur.

Activum.

Fut.	Imp.	Part.	Præt.
يَأْوِي	أَيُّو	أَوِ	أَوِيَ 1. Conj.
يَأَيَّ	أَيَّو v. 1.	وَأَيَّ	وَأَيَّ 2. Sep.

§. 57. Suffixa in verbis nihil mutant, nisi quod
otiosum post **و** servile pellunt, & terminationem
literam **و** cum Dhamma adjiciunt, ut:
تَصَرُّوْنَا *adjuverunt nos*, **تَصَرُّوْنَا** *adjuvisse*
eum. *Te* autem finale post Phata quiescens instat
Elif, libere in Elif quiescens mutant, vel relin-
quunt, ut: **رَمَاهُ** vel **رَمَاهُ** *jecit eum*. Ubi autem
verbo duo interdum annectunt suffixa, quorum
unum per Dativum exponendum; ut: **أَعْطَانِي**
dedit mihi eum, **يَكْفِيكَ** *sufficere fecit tibi*
illos. Quin & seorsum affixa verbis apponunt me-
diante particula **أَيَّ**, ut: **ضَرَبَ أَيَّكَ** *verberavit*
te. Sic **أَيَّيَّ** *me*, **أَيَّه** *eum* &c. Actiones reci-
procas per nomen **تَعَسَّ** & pl. **أَتَعَسَّ** cum suffi-

no exprimunt, ut: أَحَبَبْتُ نَفْسِي dilexi me,

أَحَبَبْتُمْ أَنْفُسَكُمْ dilexistis vos; rarissime per

nudum affixum, ut: أَحَبِّبْنِي diligo me.

§. 58. Particulæ sunt Adverbia, Præpositiones, Conjunctiones & Interjectiones, quarum quædam perpetuo aliis vocibus præfiguntur, aliæ separatim usurpantur.

Adverbia inseparabilia sunt ^E interrogandi, an? & cum Genitivo nominis Dei, jurandi (sicut & Præpositiones ^E و, ^E ل, & Coniunctio ^E و, etiam cum aliis nominibus) ^E س temporis, Futuro præfixum, post, ^E كى similitudinis sicut, instar, cum Genitivo, ^E ل cum Genitivo, Vocandi ad opem.

Separabilia sunt vel (1.) Loci ut: حَيْثُ, أَيُّنَ, هَاهُنَا, هُنَا, هُنَا, هُنَا, حَيْثُمَا, حَيْثُكُمْ, هُنَاكَ vel هُنَاكَ illic; Ex quibus reliqua formantur, mediantibus Præpositionibus ^E مِنْ, à, &

أَلَيْ ad.

(2.) Temporis, ut: ^E مَتَى quando, cum, قَدْ jam, ante, cum Præterito; interdum, cum Futuro;

(sæpe etiam cum Præterito, vacat, aut indicat illud non venire loco Futuri vel Præsentis, aut Emphasin solum aliquam importat, etiam cum præfixis

أَنْ، ثُمَّ، & تَمَّتْ، deinde، قَطُّ (كُلٌّ) & وَ

تَوْبَةً، يَوْمَ، quum، أَيَّامًا، & أَنَا، اذًا

قَبْلَ، حَتَّى، post، postquam، بَعْدَ، لَمَّا

أَنْتَ، & alia ex his vel inter sese, vel cum Præpositionibus aut Pronomine مَا conflata.

(3.) Vocandi, ut: أ propinquum, أَيْ medio-
criter distans, يَا، & أَيَّاءَ، remotum, يَا omnia
بِأَيْتِنَهَا & أَيَّتِنَهَا vel fœminine يَا أَيَّتِنَهَا & أَيَّتِنَهَا
ô, sequente articulo.

(4.) Demonstrandi, ut: هَذَا، هَا، أَنْ، & fœminine هَذِهِ، en, ecce.

(5.) Interrogandi ut: أ، هَلْ، رَبُّ، an? num-
quid? & cum negatione لَمْ، لَا، مَا، accedente
interdum & Coniunctione وَ vel وَ، ut: أَمْ،
كَيْفَ? quare? لَمْ & لَمَّا، annon? أَوَّلًا،
أَنْتَ، quomodo?

(6.) Affor-

(6.) *Affirmandi*, ut: جَیْرٌ، بَلَّیْ، نَعَمٌ، اَیْ،
 Amen. اَمِيْنٌ، *etiam*، اَنْ، اَجَلٌ

(7.) *Negandi*, ut: لَا *non* & *ne* prohibendi;
 كَلَّا *nequaquam*, مَا، لَمْ، كَيْسَ *non*, quod
 conjungatur ut verbum, كَسْتِ، كَيْسَتْ،
 كَسْتِ &c. Sic اَنْ *seq.* اِلَّا *nisi*, لَمَّا *non*, & *nondum*,
 كُنْ *nequaquam*.

(8.) *Excludendi*, ut: فَعَطٌ *solum*, quod sem-
 per postponitur, اَذْمًا *solummodo*, *tantum*.

(9.) *Optandi*, ut: كَيْتَ، يَأَلَيْتَ *utinam*, e
utinam!

(10.) *Dubitandi*, ut: لَعَلَّ *fortasse*, رَبَّ *forfan*,
interdum, quod Nominativo dat Genitivi termi-
 nationem.

(11.) *Hortandi*, ut: اَنْ *age*, اِنَّا *idem*
 & *utique*.

(12.) *Qualitatis*, ut: كَمَا *sicuti*, كَأَنَّ
ac si.

Reliqua fere exprimuntur per *Accusativos* No-
 minum, sive nudos, ut: حَسَنًا *bene*, شَرًّا *male*

مَعًا simul, ^{أَمْسَا} heri, ^{عَدَا} cras, &c. seu cum Articulo, ut: ^{أَلْيَوْمَ} hodie, ^{أَلْآنَ} nunc, vel per Genitivum cum Præpositione ^{مِنْ} ^{أَلْبِي} & simili, ^{مِنْ} ^{فَوْقَ} desuper, ^{أَلْبِي} ^{أَلْآنَ} hætenus.

§. 59. Præpositiones similiter sunt inseparabiles, vel separabiles, omnesque Genitivum regunt, præter exceptivas, ^{عَدَا} ^{حَاشَا} ^{خِلَا} præter, quæ sæpe quoque Accusativum, & ^{أَلَّا} nisi quæ in oratione affirmante Accusativum, in negante, cum nomen unde fit exceptio recitetur, casum nominis intellecti; cum exprimitur, vel eundem cum expresso, vel Accusativum, postulat: ^{سُوِي} vero ^{غَيْرَ} ^{سُوِي} præter, regulariter Genitivum regunt,

sed ipsæ terminationem mutant eo modo, quo exceptum per ^{أَلَّا}; Nam in affirmatione terminatur Phatha, in negatione ea vocali, qua nomen præcedens, aut Phatha, si nomen illud exprimitur.

Sunt autem Præpositiones Inseparabiles ^{بِي} in, cum, per, propter, ^{لِ} ad, ob, propter, per. Sic ^{مِنْ} & ^{عِن} in ^{مِنْ} a quo, ^{عِن} cum quo.

Separatæ sunt vel genuinæ, vel a nominibus adscitæ.

Illarum præcipue sunt ^{مِنْ} a, ab, ex, de; ^{أَلْبِي} ad, cum, ^{حَتَّى} usque ad, ^{فِي} in, super, de, ^{عِن} a, de, ^{عَلَيْ}

مِنْهُ & مِنْهُ، لَدَيْهِ، كَدَيْهِ، *super, de, inde a, de tempore, quæ omnia una cum exceptivis mox enumeratis admittunt affixa, præter*
 مِنْهُ & مِنْهُ، حَتَّى.

A nominibus petita sunt Substantiva in Accusativo Adverbialiter posita, sed sine Nun casuali ob regimen, ut: أَمَامَ، قَدَامَ، *ante, قَبْلَ، infra, تَحْتِ، coram, عِنْدَ، apud, مَعَ، cum, وَ، prater & infra, de numero, & non autem subintellecta simul præpositione, si quæ præcessit, عِندَ، trans, بَدَلِ، pro, حَوْلِ، circa, بَيْنَ، inter, خَلْفَ، post, نَحْوَ، versus: quo pertinent superiores, سِوَا، &c. vel in Genitivo, præcedente alia præpositione, ut: مِنْ، superne, بَعْدِ، post, مِنْ، prater, مِنْ، أجل، propter, لِأَجْلِ، idem, &c.*

§. 60. *Conjunctiones Inseparabiles sunt وَ، etiam, non includens ordinem, & فِ، ac, dein, jungitque præcedenti id, quod re ipsa posterius est & sequitur, sed sine mora; quo differt اَنْ. Initio tamen sententiæ & post dictionem completivam, sæpe redundat. Cum Imperativo emphasin importat, & per igitur commode reddi potest.*

Separatae sunt (1.) Copulativa, ut: ثُمَّ، deinde, حَتَّى، idem. (2.) Ad-

(2.) *Adversativa*, ut: كُنْ & لَكُنْ, بَلْ
sed, non autem, وَوَأَنْ, وَوَأَنْ, وَوَأَنْ *et si, quamvis*

(3.) *Conditionales*, ut: لَوْ, *si*, de Præterito
 هَلَّا, هَلَّا, هَلَّا, لَوْلَا, لَوْلَا, لَوْلَا, *si*, de Futuro, لَيْسَ, لَيْسَ, *an*

(4.) *Disjunctiva*, ut: أَوْ, أَوْ, *vel, aut*, أَمْ, أَمْ, *an*

(5.) *Causales*, *nam, etenim, utique*, *an*
 كَيْ, حَتَّى, *quia*, *quia*, *quod*, *quod*, *quod*
 كَيْمَا, *ne*, *eo quod*, *ne*, *eo quod*

(6.) *Conclusiva*, ut: مِنْ ثَمَّ, *propterea*.

(7.) *Expletiva*, ut: أَمَّا, أَمَّا, *an*, *an*, *an*
&c. autem, *an*, *an*

Interjectiones docebit usus, وَيْلٌ *va*, *Nomen est*
 & cum *Articulo* *al-wail* dicitur, regitque *Genitivum*
 كَذَا, *quod*, & كَيْمَا, *quod*, & كَيْمَا, *quod*
Nomina quidem sunt, sed particularum more immutabilia.

Quod & *Nominibus sonitus*, animaliumque *voces significantibus*, & *paucis quibusdam aliis*, *Præteriti* aut *Imperativi* *valorem obtinentibus*, contingit
 ut: نَزَالٌ *descendit*, هَاتِ *offer*, عَاتِقٌ *descendit*

descendit, &c.

FINIS.

SYNOPSIS
 INSTITUTIONUM
 ÆTHIOPICARUM.

SECTIO I. *Generalis.*

CANON PRIMUS.

Thiopica Lingua quinta est Hebraicæ progenies, ad Arabicam quam cæteras propius accedens, Ordinem scribendi & legendi a sinistra ad dextram cum Occidentalibus observat. *Literas* ha-

bet sibi proprias viginti sex, omnes consonas, quarum ordo, figura, nomen & potestas talis est:

U:	Hoi. h,	ሀ	Y:	Caph. c,	ሀ
Λ:	Lawi. l,	ለ	W:	Wawe. w,	ወ
h:	Haut. h,	ሀ	O:	Ain. a,	ዐ
∞:	Mai. m,	መ	H:	Zai. z, Gall.	ሀ
s. W:	Saut. Ss,	ሀ	P:	Jaman. J,	ሀ
z:	Ryys. r,	ሀ	D:	Dent. d,	ወ
ñ:	Saat. Ss,	ሀ	G:	Geml. g,	ሀ
Φ:	Kaph. 'k,	ቀ	M:	'Tait. t,	ሀ
Ω:	Beth. b,	ቀ	⊗:	'Pait. 'p,	ሀ
10. T:	Tawi. t,	ተ	⊗:	'Zadai. 'z,	ሀ
z:	Harm. h,	ሀ	⊗:	'Zappa. 'z,	ሀ
z:	Nahas. n,	ሀ	z:	Aph. f,	ሀ
h:	Alph. a,	አ	26. T:	Pfa. p,	ሀ

Ex his **Å**: & **T**: non nisi in peregrinis, Græcis scilicet, & Latinis vocibus usurpantur. Ad exprimenda autem Amharica has septem **Ĥ**: **T**: **Z**: **N**: **H**: **P**: **M**: ad Lusitanica & Italica tres **Œ**: **Œ**: & **Λ**: adjectis quibusdam cornibus deo. quæ hoc modo:

Ĥ : Schât. sch. Ÿ	Ĥ : Djent. dj.
T : Tjawi tj.	M : Tschait. tšch.
Z : Gnahas. gn. Gall.	Ÿ : Mja. mj.
N : Chaph. ch. Germ.	Œ : Va. v. Lat.
H : Jai. j. Gal.	Λ : Lja. lj. Gal.

Harum porro literarum omnium nullæ connectuntur, nisi **Z**: quod in nomine Dei cum **H** interdum coalescit, hoc modo **H**:

Å **N** **Å** **N** **Å** **C**:

Potestas earum proxime accedit ad eas, quas adjecimus, unde apparet **U**: **h**: & **Z**: itemque **W** & **Ĥ**: nec non **Å**: & **Ÿ**: & denique **Å**: & **Ÿ**: eodem fere modo pronunciari; id quod non parvam in scriptura confusionem parit, dum una cognatarum sæpe pro altera ponitur; ideoque in investigandis in Lexico vocibus probe notandum, ut vox sub una litera non inveniatur, ad cognatas pergamus.

Quatuor illæ **Φ**: **M**: **Å**: **Å**: seu **Ÿ**: sonant habent ab Europæorum consuetudine prorsus abhorrentem: Accedit autem aliquo modo ad **k** & **t** Belgarum & **z** Germanorum, in his formulis, *hebbe, 'tis, z' nachts*; sed longe validiori instrumentorum collisione effertur, ut non nisi ex auditu ab-

disci possit. Ut autem, qui Præceptore destituitur, ad genuinum eorum sonum propius accedat, primo adscriptæ Singularum potestati vocalem i præponat, sic: ik: it: ip: iz: posteaque, hac quasi per apostrophum omiſſa, vocales addat, hoc modo: 'K-a, 'k-e, 'k-i, &c. Sic 't-a, 'p-a, 'z-a, &c.

Numeros Æthiopes non literis suis, sed peculiaribus quibusdam figuris, ex Græcis literis, ut apparet, formatis, designant, & duabus lineolis includunt, hoc modo:

1. \bar{O} : α .	50. $\bar{\Psi}$: ν .
2. \bar{B} : β .	60. $\bar{\Sigma}$: ξ .
3. $\bar{\Gamma}$: γ .	70. \bar{C} : \omicron .
4. $\bar{\Delta}$: δ .	80. $\bar{\Pi}$: π .
5. \bar{E} : ϵ .	90. \bar{Z} : ς .
6. \bar{Z} : ζ .	100. \bar{P} : ρ .
7. $\bar{\Sigma}$: ξ .	200. \overline{BP} : σ .
8. $\bar{\Gamma}$: γ .	300. $\overline{\Gamma P}$: τ .
9. $\bar{\Theta}$: θ .	400. $\overline{\Delta P}$: &c.
10. \bar{I} : ι .	1000. \overline{IP} : quod \overline{OW}
20. $\bar{\Sigma}$: ξ .	\overline{CF} : $\infty \lambda \tau$:
30. $\bar{\Omega}$: ω .	decies centum scri-
40. $\bar{\Omega}$: ω .	bunt & efferunt.

Ex his reliqui componuntur, majori semper præposito, ut: \overline{IO} : 11. \overline{IB} : 12. &c. \overline{BO} 21. \overline{BO} 22. &c. \overline{PO} : 101. \overline{PB} 102.

Cæterum distinguuntur literæ, ut in reliquis Orientalibus, secundum organa, quibus proferuntur, in quinque classes, nempe

(1.) *Gutturales*, U: ḥ: ʕ: ḫ: ʁ:(2.) *Linguales*, Λ: Ζ: Τ: ζ: Ρ: Μ(3.) *Palatinas*, Φ: Ψ: Γ: Π:(4.) *Dentales*, W: ḡ: H: ḫ: θ:(5.) *Labiales*, Ω: Ϝ: Θ: ḫ: Ζ: Τ

Et inter *Linguales* T Ρ Μ inter *Palatinas* Φ: Ψ: Γ: ob majorem soni similitudinem, *cognata*; reliquæ earundem classium *extraneæ* vocantur

§. 2. *Vocales* suas Æthiopes neque literis peculiaribus, ut Occidentales, neque punctis separatis ut Orientales, sed certis lineolis vel circellis, ipsarum literarum figuræ ad dextram, in summo, medio vel imo, annexis; aut decurtatione, productione vel fractione alicujus fulcri, exprimunt: & numerant septem; ex quibus totidem literarum, vel potius Syllabarum exurgunt ordines, quorum primus figuram simplicem, reliqui compositas obtinent, & leguntur primus per a breve, secundus per u, tertius per i, quartus per a longum, quintus per e longum, sextus per e vel y breve, septimus denique per o, hoc modo:

Ordo	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ	ḡ
	a.	u.	i.	a.	e.	e, y.	o.
H.	U:	U:	Ψ:	Ψ:	Ψ:	U:	U:
L.	Λ:	Λ:	Λ:	Λ:	Λ:	Λ:	Λ:
H.	ḥ	ḥ:	ḥ:	ḥ:	ḥ:	ḥ:	ḥ:
M.	Ω:	Ω:	Ω:	Ω:	Ω:	Ω:	Ω:

Ordo I. II. III. IV. V. VI. VII.

5. S. W: W: U: U: U: W: W:

R. L: L: L: L: L: C: C:

S. H: H: H: H: H: H: H:

K. P: P: P: P: P: P: P:

B. O: O: O: O: O: O: O:

10. T. T: T: T: T: T: T: T:

H. Z: Z: Z: Z: Z: Z: Z:

N. Z: Z: Z: Z: Z: Z: Z:

A. A: A: A: A: A: A: A:

C. H: H: H: H: H: H: H:

15. W. O: O: P: P: P: O: O:

A. O: O: O: O: O: O: O:

Z. H: H: H: H: H: H: H:

Gall. J. P: P: P: P: P: P: P:

D. P: P: P: P: P: P: P:

20. G. T: T: T: T: T: T: T:

Ordo I. II. III. IV. V. VI. VII.

T. M: M: M: M: M: T: M:

P. R: R: R: R: R: R: R:

Z. R: R: R: R: R: R: R:

Z. Θ: Θ: Θ: Θ: Θ: Θ: Θ:

F. L: L: L: L: L: L: L:

26. P. T: F: T: T: T: F: T:

Eodem modo & reliquæ peregrinæ, Amharicæ scilicet & Lusitanicæ, per septem ordines variantur, singulis figuris primitivarum suarum formas assumuntibus, ut: Π: Π: Π: &c. J: J: J: &c.

Ex his primus & sextus ordo, vocalem breves denotantes, sonum nonnihil variant. Primus enim a Anglicum seu æ Belgicum, sed breve & valde obscurum refert, indeque nunc per a nostrum, nunc per e effertur, ut: ΦΩΛ: 'Kabbára *sepelivir* ΩΖΛ: *mentes, Spiritus*. Gutturales tamen hujus ordinis per a clarum efferuntur, ut in quanto ordine, quæ res apud Analogiæ Grammaticæ imperitos varias confusiones parit, ut in libris eorum tam impressis, quam MSS. passim videre est.

Sextus ordo non tantum ambigui est soni, inter e & γ, seu u Gallorum mediū, sed interdum quoque sono vocalis abjecto mutescit, &, ut litera scheva-

ta apud Hebræos, cum præcedente litera in unam Syllabam conjungitur. Vide infra §. 5.

§. 3. Literæ **Ḳ**: **U**: **ፀ**: **P**: quæ apud Hebræos & Chaldæos quiescunt, hic post vocalem brevem sæpe excidunt; & præcedenti vocalem longam tribuunt, in qua velut implicite quiescere videntur. Sic

(1.) **Ḳ**: Characteristica Conjugationum IV.V. IX. & X. in utroque Futuro post literas præformantes **Ḳ**: **ፐ**: **ፑ**: **ፒ**: excidens, illas in quartum ordinem transfert; quod tamen in prima, ob soni similitudinem, vulgo negligitur, ut: **Ḳፐፑፒ**: **ፐፑፒፑ**: **C**: **ፑፑፑፑ**: **ፑፑፑፑ**: & **Ḳፐፑፒ**: **ፐፑፒፑ**: &c. Eadem characteristica Verborum, tam in Præterito, quam Futuro, post præfixam particulam **Ḳ**: *non, ne*, mutatur in **P**: ejusdem ordinis, cujus characteristica fuit, vide infra §. 14.

(2.) **U**: in suffixis tertiæ personæ **ፑ**: **ፑ**: **ፑ**: **ፑፑ**: & **ፑፑ**: post literas primi & sexti ordinis excidit, & vocalem suam in præcedentem transfert ut: **ፑፑፑፑ**: pro **ፑፑፑፑፑ**: *voluntas ejus* **ፑፑፑ**: *fundavit eam* &c.

(3.) **ፀ** & **P**: sexti ordinis mutæ post literam aliquam ejusdem ordinis in Vocales homogeneas, **ፀ**: scil. in *u*, & **P**: in *i*, resolvuntur, ut: **ፑፑፑ**: **H**: pro **ፑፑፑፑፑ**: *alveus fluminis*. **ፑፑፑ**: pro **ፑፑፑፑ**: *pone*, **ፑፑፑፑ**: pro **ፑፑፑፑፑ**: *stem*. At in Fut. 2. defectivorum prima, **ፀ**: hoc post literas **Ḳ**: **ፑ**: **ፐ**: **ፒ**: sine compensatione excidit, ut: **ፑፑፑ**: pro **ፑፑፑፑፑ**: *cadam*. In paucis aliis analogia servatur, ut: **ፑፑፑፑ**: *que est*, **ፑፑፑፑ**: *vita*.

(4.) Eadem post literam primi ordinis resolvuntur, **Θ**: in *o*; **Ρ**: in *e*, ut **ΦϞ**: pro **ΦΘϞ**: *stetit*, **ΥϞ**: pro **ΥΡϞ**: *posuit*, Sic **Θ**: primi ordinis, in unico verbo **ΥΛ**: pro **ΥΛΘ**: *fuit*: & **Ρ**: tertia radicalis in Nominibus formæ **ἸΛΤ**: ut: **ἸΛΤ**: pro **ἸΚΡΤ**: *remissio*. Itemque **Θ**: secunda radicalis in quarta Conjugatione, ut: **ἄϞ**: pro **ἄζϞ**: *soporavit*. Interdum tamen utraque post literam primi ordinis manet & diphthongescit, ut **ἄϞΤ**: *chorde*, & **ΡΑ**: *potentia*. Sic ante affirmantes in Præteritis tertiæ **Ρ**: ut **ΘΡΡἸ**: *posuisti*. Et in unico Præterito secundæ **Ρ**: **ἦΡ**: *vixit*.

(5.) Eadem ante se vix patiuntur Vocales homogeneas *u* & *i* ideoque præcedentes literas secundi vel tertii ordinis in sexum mutant, ut **ΥΛΘ**: pro **ΥΛϞ**: *existens*, **ΛΚἄΡ**: pro **ΛΚ**: **ἄΡ**: *ad videndum*. Formata tamen **ἸΛΚ**: tam in verbis, quam Nominibus vocalem tertii ordinis retinet, ut: **ἸΛΡ**: *Propheta*. Interim scribentium incuria etiam vocalis tertii ordinis ante suffixum **Ρ**: pro sexto reperitur, ut: **ἄϞΛἸΡ**: pro **ἄϞΛἸΡ**: *Deus meus*.

(6.) E contrario Vocales *u* & *i*, quæ in diversis Verborum temporibus personas terminant, accedente affixo tertiæ personæ in literas resolvuntur **Θ**: & **Ρ**: quæ affixa in se recipiunt, ut a **ΡἸΛ**: *dicunt*, fit **ΡἸΛΡ**: *dicunt ei*, f. ab **ἦϞἸ**: fit **ἦϞἸΡ** *complexa es eum*.

Idem fit in plurali Nominum, accedente Syllaba **ἄν** & **ἄτ**, **ΘΛἸ**: *hares*, pl. **ΘΛἸΡ**: **ἸΡΤ**:

ሰፆፐፐ : Sic in Nomine ኅኅብ : *stella*, fit pl.
ኅፆኅብፐፐ : & **ፐሐዘ** : *flumen*, **ፐሐይ**
ዘፐ :

§. 4. *Vocales omnes*, ut in Syllabario §. 2. apparet, longæ sunt, præter *a* primi & *e* seu *y* sexti ordinis, quæ breves.

§. 5. *Scheva mobile* Æthiopes nullum agnoscunt, sicut nec peculiarem notam quiescentis habent. Interim quiescentis loco usurpatur sextus ordo, quando abjecto sono vocalis cum litera præcedente in Syllabam coalescit, id quod fit

(1.) In medio, post literam primi vel sexti raro alterius ordinis ut : **ፆንባር** : nisi illa sit præfixum aliquod, ut : **ባፋቆር** : *per amorem*, aut antepenultima Adjectivorum Fœmiuinorum formæ **ንባርፐ** : *factum*, & horum Substantivorum **አንብፐ** : *fœmina*, **ዛንብፐ** : *panis*. Vel penultima Futuri primi Activi, ut : **አንባር** : *faciam*, aut antepenultima formæ **አፆኸል** : *jurabo*, ut scilicet distinguatur a Futuro secundo ejusdem formæ **አፆኸል** : *jurem*, quod sequitur regulam communem. Vel denique penultima ante suffixa primæ personæ **P** ; & **ፈ** : ut : **ልብፆ** : *cor meum*, in quibus omnibus effertur.

(2.) In fine, quavis litera præcedente, & quidem tam simplex **ልብ** : *Cor*, **አፐፐር** : *Chordæ*, quam geminus, ut **ፋቆር** : *amor*.

§. 6. *Scheva compositum* Gutturales non magis, quam reliquæ simplex mobile, agnoscunt : quiescens autem iisdem conditionibus, quibus reliquæ, admittunt.

§. 7. *Diphthongi* apud Æthiopes non tantum per literas **ፐ** : & **ፆ** : sexti ordinis mutas, post
M 5 lite-

literam primi vel quarti ordinis, ut apud reliquos Orientales, formantur, ut: $\text{Ḳ} \text{Ḳ} \text{Ḳ}$: *menses*, $\text{Ṭ} \text{Ṭ} \text{Ṭ}$: *constitutus est*; Sed & quatuor literæ Ḳ : Ḳ : Ḳ : & Ḳ : assumtis peculiaribus quibusdam punctis, Diphthongum in primo, tertio, quarto, quinto & sexto ordine vulgo constituere creduntur, hoc modo:

	I.	III.	IV.	V.	VI.
	uâ.	ui.	uâ.	ue.	uy.
'K.	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: —	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: —
H.	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: —	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: —
Q.	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: —	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: —
G.	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: —	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$:	$\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: —

Quod tamen a Clariss. Castello in dubium vocatur, quia hæ formæ simplicium vocalium mutationem, etiam in quiete sexti ordinis, per omnia sequuntur.

§. 8. *Dages lenis* apud Æthiopes nullus est usus, quia omnes literæ nativum suum sonum, quem his assignavimus, ubique retinent.

§. 9. Alia ratio est *Dages fortis*, cujus etiam nullam peculiarem notam habent, vim tamen in genitandis literis agnoscunt. *Dagessatæ* enim intelliguntur, eoque in pronuntiatione geminandæ:

(1.) Media radicalis secundæ Conjugationis, ut $\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: *fecit*, $\text{Ḳ} \text{Ḳ}$: *Lammada*, *assuetus fuit*, Excipe tamen *Gutturales*.

(2.) Ultima litera secundæ pluralis masculinæ Verborum ut: $\text{Ḳ} \text{Ḳ} \text{Ḳ}$: *fecistis*.

(3.) Media radicalis Nominum formæ **ገጠር**:
ut: **ጭሮስ**: *Kyddus, sanctus.*

(4.) Quævis litera, ante quam eadem, vel cognata sexti ordinis, elisa est, ut **ጸሮ**: pro **ጸሮሮ**:
arsis, **ጭሮጥ**: pro **ጭሮጥጥ**: *rapaces.*

(5.) Dentalis quæcunque, post *Linguales* sexti ordinis **ጥ**: **ሮ**: & **ጠ**: quas ante se ferre nequeunt, expulsas, ut: **ጭሮጠር**: pro **ጭጥሮጠር**: *recordatur*; **ጭሮጠፋ**: pro **ጭጥሮጠፋ**: *scribitur*. Sic **ስሮ**: pro **ስሮሮ**: *sex*, **ስሮ**: *Syssa*, pro **ስሮሮ**: *sexaginta.*

§. 10. Æthiopes porro singulas voces separatas duobus crassioribus punctis perpendicularibus, periodos vero quatuor vel pluribus distinguunt. Numerales quoque notas duabus lineis parallelis, quarum una supra, altera infra eam scribitur, includunt.

§. 11. *Accentuum* Notas nullas habent ac vix regulas. Ut plurimum quidem Vocalium quantitatem in pronuntiando sequuntur, sed non semper. Nam brevis quoque accentum obtinet

(1.) Secunda radicalis in præter. secundæ Conjugationis formæ **ገጠረ**: ut **ጸጠረ**: *Nabbára, sedit.*

(2.) Prima radicalis Futuri primi, ut **ጸረጭሮ**:
visitabo, **ጸሮጠላ**: *jurabo.*

(3.) Penultima inter duas breves, ut **ጭረስ**:
Spiritus, **ሀረር**: *urbs*, **ጸላ**: *qui*: Præter
ጸስሮ: *quia*, quod *smá* legitur.

(4.) Quæcunque ante affixa primæ personæ **P**:
& **ጸ**: quæ accentum ad se trahunt, ut **ጸሮላላ**
P: *Deus meus*, **ጸሮላላላ**: *Deus noster.*

(5.)

(5.) Litera **ח**: in suffixo plurali secundæ personæ, ut **עִמָּחֵנוּ**: *nobiscum*.

(6.) Eadem in affirmantibus pluralibus, ut: **עָשִׂיתֶם**: *fecistis*.

Alias ultima longa accentum habet, ut **כָּל־אֶרֶץ**: *omnis*, **אִישׁ**: *vir*, **עֲמָל**: *labor*, **עָשִׂיתֶם**: *factus*, **אֱלֹהֵינוּ**: *Deus*, **שָׁמַיִם**: *cælum*.

§. 12. In Derivatione Vocum ex Arabica vel Hebraica lingua notanda est literarum cognatio, non tantum ratione potestatis, sed & organi, quæ supra in recensione literarum, earumque distributione secundum organa, ostensa est.

§. 13. *Serviles* literæ apud Æthiopes sunt duodecim nempe **U: A: O: H: N: T: Z: K: Q: D: H: P:** quæ tamen sæpe etiam, ut reliquæ omnes, *Radicales* propterea dictæ, radicem constituunt.

§. 14. *Præfixa* sunt Pronom. **H** Relat. *qui*, vel conjunctio causalis, *ut, quod*, vel Nota Genitivi, ut **U** Hebræorum, **A**: Præpositio, *ad*, vel Adverbium optantis, vel nota Dativi. **N**: Præpositio, *in*, **D**: conjunctio copulativa **E**, **K**: Præpositio, *ab, ex, de*, vel adverbium affirmandi, *utique*, **K**: Adverbium Negandi vel prohibendi, *non, ne*, quod verbis præfixum Alph characteristicum 4. 5. 9. & 10. Conjugationis, nec non primæ personæ Futuri in **P**: ejusdem ordinis convertit, ut **K.P.K.O.L**: *nesciuit*, **K.P.Z.C.U**: *non timebo*: quo casu prima persona a tertia solo sensu discerni potest, ad quam ambiguitatem vitandam subinde, licet raro, **K**: servatur, ut **K.K.Z.P.P**:

Præter hæc, quæ dictionibus ab initio præfigurantur, Æthiopes etiam particulas habent, quæ dictionum

num fini, ut pronomina, suffiguntur, ut sunt **U**: & **I**: Adverbia interrogandi, *ne? anne?* **Ḥ**: & **ፆ**: *autem*, **ገ**: *ergo*, **ሂ**: & **ሄ**: *que, quoque*, Conjunctiones.

§. 15. *Gutturales* non tantum in fine, ut in cæteris Linguis cognatis, sed & in medio vocum, mutationes quasdam vocalium in literis præcedentibus inducunt: Nam

(1.) Gutturalis sexti ordinis muta, literam primi ordinis, in tertia persona utriusque Numeri & Generis Præteriti primæ conjugationis, in sextum, alibi in quartum ordinem transfert, ut: **ርአዎ**: *vidit*, **ሰአኝ**: *nequivit*, **ርኝገ**: *esurivit*; At **ሰገፆ** **ሀገ**: *audivisti*, **አሰገፆ**: *audiam*; **ጸላአገ**: *inimici*, **ጸላዳር**: *habitatio*.

(2.) Gutturalis licet sexti ordinis non sit, vocalem tamen sexti ordinis ante se amat, ut: **ገለሀ**: *edit*, **አርሰሐ**: *condemnavit*. Et sic in omnibus Conjugationibus, quando ultima est Gutturalis. Quin & in quarta Conjugatione Defectivorum media **ፀ**, ipsum **ፀ**: expellit, ut **አገሐ**: pro **አገፀሐ**: *attulit*, **አገሐ**: pro **አገፀሐ**: *potestatem dedit*.

§. 16. Vocalis quarti, quinti & septimi ordinis est immutabilis, in prima radicali verborum cujuscunque Conjugationis, & ultima Nominum in statu Constructo & ante affixa, ut: **ደገርሰ** a **ገረሰ**: *benedixit*: **ፆኝደገ** **ፆ**: *afflictio mea*. Reliquæ vocales tam simplices, quam compositæ, seu vulgares Diphthongi, tam in flexionibus quam regimine varie mutari solent, ut suo loco videbitur.

§. 17. Particulæ inseparabiles in vocibus quibus affiguntur, nihil mutant, præter **አ**: *non, ne*, quod **አ**: caracteristicum verborum in **P**: & suffi-

xum **א**: *autem*, quod **ז**: pronominis **אז**: *ego*, ex primo ordine transfert in sextum, hoc modo **אזא**: *ego autem*.

§. 18. *Gutturales* Dages forte cum Hebræis respuunt, Scheva autem simplex quiescens in sexto ordine iisdem, quibus reliquæ literæ, conditionibus sustinent, ut **אזאז**: *menses*, **אזאזאז**: *audiam*.

SECTIO II. DE NOMINE ET PARTICULA

§. 19.

GENUS Nominum Substantivorum apud Æthiopes, ob creberrimam Enallagen, non adeo liquidum est; certior tamen ejus ratio ex suffixis **א**: **אז**: **אזא**: quam ex Adjectivo aut Verbo adjuncto petitur.

Cæterum præter ea, quæ, ut in cæteris Orientalibus Linguis, significatione Fœminina sunt, (quibus hic Nomina quantitatis & qualitarum abstracta accensenda,) Fœminina sunt, quæ desinunt in **א**: (tertile nec non **אז**: sexti ordinis, ut **אזאזאז**: *signum*, **אזאזאז**: *nativitas* &c. Sic **אזא**: *domus*, **אזאז**: *urbs*, **אזאזאז**: *terra* &c. Præter **אזאז**: *gramen*, **אזאזאז**: *firmamentum*, **אזאזאז**: *mons*, **אזאזאז**: *servus*, quæ Masculina. Reliqua vel Masculina sunt vel Communia. De Numeralibus vide infra suo loco. §. 32.

§. 20. Æthiopes neque Articulum cum Hebræis & Arabibus, neque statum Emphaticum cum Aramæis habent. Restrictio, igitur, si opus est, per Pro-

nomen Demonstrativum, ut apud Latinos, faci-
enda est.

§. 21. Motio Masculini in Fœmininum fit hoc
modo (1.) Adjectiva formæ ገቢር : faciunt Fœmi-
ninum adjecto ት : & mutata secunda radicali ex
secundo ordine in sextum, ut ብዙሃ : *multus*,
ብዙሃት : *multa* ; Sic Defectiva tertia ወ :
ጸዕዮ : *albus*, ጸዕዮት : ዓለዎ : *exi-*
stens, ዓለት : vide supra §. 3. n. 3.

(2.) Adjectiva formæ ገቢር : transferunt secun-
dam radicalem ex tertio in quartum ordinem, sine
ulteriori mutatione, ut ሐዲስ : *novus*, ሐዲስ :
nova, ዐቢይ : *magnus*, ዐቢይ : *magna*.

(3.) Cætera tam Adjectiva quam Substantiva
mobilia assumunt simpliciter ት : ut ካልክ : *al-*
ter, ካልክት : ብክሲ : *vir*, ብክሲት : *mu-*
lier, &c. Irregularia sunt ሕዳድ : *unus*, ሕዳድ :
una, ክልሔ : *duo*, ክልሔ : *duæ*, ስሉ :
omnis, ስሉ : ሕንባ : *Leo*, ሕንባዊት :
leona, ዮርዮ : *sponsus*, ዮርዮት : *sponsa*,
አዮገ : *asinus*, አዮገት :

Neutrum nostrum absolute positum per Fœmi-
ninum exprimunt, tam singulare quam plurale, ut :
አኪት : *malum* seu *mala res*, ወረዳት : *bona*,
seu *res bone*.

§. 22. Forma Emphatica Æthiopibus nulla est,
ut jam monuimus, §. 20.

§. 23. Duali Æthiopes carent : ad eum igitur
exprimendum usurpandum Numerale ክልሔ :
duo, ክልሔት : *duæ*.

Plura-

Pluralis, ut apud Arabes, duplicem habet formam, sanam scilicet & fractam. Pluralis sanus Masculine in *ân*, Fœminine in *ât* desinit.

In *ân* ergo formant pluralem (1.) Adjectiva Masculina omnia, ut: **ⲛⲏⲓ**: *multus*, **ⲛⲏⲓⲛ**: **ⲛⲟ**: *impius*, **Ⲙⲏⲟⲛ**: **ⲙⲣⲏ**: *novus*, **ⲙⲣⲏⲓ**: **ⲛⲗⲁⲕ**: *altus*, **ⲛⲗⲁⲕⲓ**:

(2.) Substantiva actorem significantia, quæ formam Adiectivorum habent, ut: **ⲛⲣⲣ**: *pauper*, **ⲛⲣⲓ**: **ⲛⲧⲁⲕ**: *peccator*, **ⲛⲧⲁⲕⲓ**:

(3.) Desinentia in *i* tertii ordinis, illud in *P* resolvent, ut: **ⲛⲟⲣⲣ**: *cœlestis*, **ⲛⲟⲣⲣⲟⲣ**: **Ⲙⲗⲣ**: *cenitor*, **Ⲙⲗⲣⲓ**: Præter **ⲘⲘⲧ**: *senex*, **ⲁⲟⲘⲧ**: **ⲛⲏⲣ**: *Propheta*, **ⲛⲏⲣⲓ**: & plurima alia hujus formæ, quæ plurale fractum septimæ formæ **ⲛⲟⲘⲧ**: usurpant, ut: **ⲁⲙⲗ**: *scriba*, **ⲁⲙⲗⲓ**: **ⲙⲘⲏ**: *agricola*, **ⲙⲘⲏⲓ**: **Ⲙⲣⲟⲓ**: *sacerdos*, **Ⲙⲣⲟⲓ**: **ⲁⲗⲁ**: *hostis*, **ⲁⲗⲁⲓ**: **ⲛⲗⲘ**: *factor*, *auctor*, utroque modo facit **ⲛⲗⲘⲓ**: & **ⲛⲟⲘⲧ**:

In *ât* vero formant pluralem (1.) omnia Fœminina quorum Masculina pluralem sanum format: ut: **ⲛⲏⲓⲓ**: *multa*, **Ⲙⲗⲣⲓ**: *existentes* *fœm.* **ⲛⲟⲣⲣⲟⲣⲓ**: *cœlestes*, *fœm.*

(2.) Voces vocali longa destitutæ, & in fine *ⲓ* servili auctæ, ut: **ⲛⲟⲣⲟⲓ**: *testis*, **ⲛⲟⲣⲟⲓⲓ**: **ⲗⲣⲓ**: *nativitas*, **ⲗⲣⲓⲓ**: Sic **ⲛⲟⲘⲧⲓ**: *lumen*, **ⲛⲟⲘⲧⲓⲓ**:

(3.) Desinentia in *â* quarti ordinis tam Masculina quam Fœminina, ut: **ⲙⲣⲘⲣ**: *Apostolus*, **ⲙⲣⲘⲣⲓ**: **ⲁⲗⲓ**: *gratia*, **ⲁⲗⲓⲓ**: Præter **ⲙⲘⲟ**: **ⲙⲘⲟⲓ**: *P*:

P: *porcus*, አሙርፍ: & አንባሳ: *Leo*, አኛ ብስጥ:

(4.) Nomina personarum propria & officiorum peregrina, ut: ግብረክ: *Macarius*, ግብረ ካር: አዳክ: *Metropolita*, አዳክጥ: አዳክ: ጳጳሳጥ: *Episcopi*.

Plurale fractum pro diversa Singularis forma variat. Nuda trilitera & defectiva duarum literarum decem habent formas, duas scilicet nudas, sex una servili, አ: scilicet ab initio, vel ጥ: in fine; & duas utraque auctas, quæ cum suis Singularibus hæ sunt:

(I.) ንብር: quæ fit (1) a Singulari formæ ን ብር: ut: ሙዘብ: *populus*, ሙዘብ: አብኝ: *lapis*, አብኝ: (2.) a Defectivis formæ አዳ: *manus*, አዳፍ: አብ: *Pater*, አብፍ: አፋ: *os*, አፋፍ: Præter ከፍ: *nomen*, quod habet አከፍጥ: & ሙጸ: *sagitta*, አሙጸ: & አሙጸጥ:

(II.) ንብር: ab unica voce ፍልዳ: *filius*, ፍልዳ:

(III.) አንብር: a Sing. ንብር: ut: በገዕ: *avis*, አበገዕ: Sic ፍለጥ: *filia*, አፍልዳ:

(IV.) አንብር: fit (1) a forma ንብር: ut: ገፍክ: *obulus*, አገፍክ: ሙረገ: *palmes*, አሙረገ: ሀንር: *urbs*, አሀንር: interdum አሙንር: (2.) a forma ንብር: ut: ሀጸፍ: *ramus*, አሀጸፍ:

(V.) አንብር: fit (1.) a forma ንብር: ut: ፍርኛ: *mensis*, አፍርኛ: ሀፍፍ: *columna*, አሀፍፍ:

አዕጻዮ: (2) a forma **ገብር:** ut **ዘዕን:** *tempus*, **አዘጻን:** **ፈለገ:** *flumen*, **አፋላገ:** **አዕት:** *ancilla*, **አአጻት:** (3) a forma **ገብር:** ut: **ዐዮር:** *terra*, **አዐዮር:** Sic a Defectivis media **ዐ:** vel **ዮ:** revocata litera originali, ut: **ቤት:** *domus*, **አብዮት:** **ቤዘ:** *Venus*, planeta, **አብዮዘ:** **ዐፋ:** *avis*, **አዕዮፋ:** **ሣን:** *spina*, **አሣዮን:**

(VI.) **አገብር:** a nonnullis Singularibus formæ **ገብር:** ut: **ባትር:** *baculus*, **አባትር:** **ዐገር:** *collis*, **አዐገር:**

(VII.) **ገብርት:** a Singulari formæ **ገብር:** ut: **ጸሐፊ:** *scriba*, **ጸሐፋት:** **ጸላኢ:** *enimicus*, **ጸላኢት:** Sic **ንጉሠ:** *rex*, **ንጉሠት:**

(VIII.) **ገብርት:** fit constanter a formæ **ገብር:** ut: **አርዮ:** *bestia*, **አራዊት:** **ሳርዮ:** *exercitus*, **ሳራዊት:**

(IX.) **አገብርት:** fit a formis [1] **ገብር:** ut **ፈዮን:** *discipulus*, **አርዮን:** **ዮር:** *pardus*, **አዮርት:** [2] a **ገብር:** ut: **ባር:** *mare*, **አባርት:** **ላህዮ:** *bos*, **አላህዮት:** [3] a **ገብር:** ut: **ርእስ:** *caput*, **አርእስት:** **ንብር:** *aquila*, **አንብርት:**

(X.) **አገብርት:** a pluralibus formæ quintæ, quæ **ት:** servite in fine assumunt: sic a **ቆዮን:** *legumen*, fit pluralis quintæ formæ **አቆዮን:** & hinc alius **አቆዮንት:**

Quatuor vero literarum Nomina, nec non adjectiva, quæ plurale fractum admittunt, duas habent formas, nempe

(I.) ግብር: quæ fit (1.) a Defectivis utrinque auctis, quæ ጥ: abjiciunt & vocalem longam in literam homogeneam resolvunt, ut: ግሌጥ: canticum, ግሌይ: ግሌጥ: dies, ግዕል: ግርጌጥ: grex, ግሪይ: ግስጥ: fenestra, ግሳግዕ: Sic ግግሳጥ: culter, gladius, ግግሳጥ: አጸግህጥ: digitus, አጸግህ: (2.) a verbalibus quibusdam in ጥ: servile desinentibus & vocali longa præditis, ut: ሌሊጥ: nox. ሌይይ: Sic ግሌሊጥ: articulus, ግሌይይ: & ግሌይይጥ: ግሳጥ: Janua, ግዕዕግዕ: ግግሳጥ: peccatum, ግግዕጥ: ግሪህጥ: ager, ግሪህጥ:

(II.) ግብርጥ: fit (1.) a Singulari aucto ab initio ግ: servili, ut: ግሌሳጥ: argulus, ግሌሳጥ: ግብረጥ: fulmen, ግብርጥ: Sic ግግብር: Consiliarius. ግሪህጥ: spiritus, ግግሳጥ: iber, ግግሳጥ: Judex, ግግሳጥ: Hæc imitatur አግሳጥ: Deus, አግሳጥ ግጥ: & አግሳጥ: porta, አግሳጥ: (2.) a vocibus ጥ: servili carentibus, quæ vocalem tertii vel septimi ordinis in plurali in ግ: & ግ: resolvunt; ut: ግግሳጥ: stella. ግግሳጥ: ግሪህጥ: cohæres, ግግሳጥ: ግግሳጥ: torrens, ግግሳጥ: ግሪህጥ: juvenis, ግሪህጥ: (3.) a sequentibus anomalis ግሪህጥ: ferrum, ግሪህጥ: ግሪህጥ: senex, ግሪህጥ: ግግሳጥ: regio. ግግሳጥ: ግግሳጥ: spectrum, አግሳጥ: አግሳጥ: dominus, አግሳጥ: vel አግሳጥ:

Utramque pluralis formam admittunt sequentia:
 ግግሳጥ: labium, ግግሳጥ: & ግግሳጥ:
 N 2 ግግሳጥ:

ገግጾ: *ostium*, ገግጾወ: & ገግጾት:
 ሊቐ: *doctor*, ሊቐኝ: & ሊቐኛት: *itemque*
 ሊቐወኝት:

Plane anomala sunt sequentia: ኧሳት: *soror*,
 አሳት: አንስት: *foemina*, አንስትፆ: ኅብ
 ስት: *panis*, ኅብወዝ: አረፋት: *murus*,
 አረፋት: ፋኛት: *via*, ፋኛወ: ቆኛት:
cingulum, ቆኛወት: & ቆኛትት: ግሰኝቆ:
cithara, ግሰኝቆወ: ግሰኝቆት: & ግሰ
 ኛቆትት: Singularia tantum sunt ሰብአ: *ho-*
mo, ኧንስሳ: *bestia*, & alia usu cognoscen-

§. 25. Casus interdum per particulas distinguuntur. Sic Genitivum notat Relativum, Masc. H: præfixum, fœm. ኧኝት: ut Psalmus Hፆቆት: *Davidis*; Porta ኧኝት: ኧገዚአብሔር: *Domini*. Dativum ለ: ut: ለፆቆት: *Davidi*. Accusativum idem ለ: & in propriis virorum ሃ: paragogicum, ut: ለፆቆት: vel ፆቆትሃ: *Davidem*. Vocativum particula አ: præfixa, ut: አፆቆት: ፊ *David* (Sed አብ: *Pater*, Vocativum facit አባ: ፊ *Pater*, & ኧገዚአ: *Domine*, ኧገዚአ: ፊ *Domine*) Ablativum አዎ: præfixum, vel አዎኝ: ut: አዎፆቆት: ፊ *David*.

§. 26. Status constructus apud Æthiopes longe ampliorem habet usum, quam apud Hebræos. Usurpatur enim apud hos non tantum in regimine Substantivi cum Substantivo diversæ rei, in quo regens, non rectum, pro more cæterorum Orientalium mutatur, sed etiam Verbi cum Nomine. Nam Verba Activa, & Neutra quædam, in specie Verba Passionis, Loci, Temporis, Copiæ & Inopiæ, imo & Sub-

Substantiva ሆኝ: *fuit*, ሆ: *est*, vel *habet*, ejusque negativum አልሶ: *non est*, aliaque usu cognoscenda, Nomen regunt in statu constructo, quod Accusativo, Ablativo, Nominativo vel Dativo nostro redditur.

Formam vero simplicem vel servat vel mutat, juxta sequentes regulas.

(1.) Quæcunque in Vocalem quarti, quinti vel septimi Ordinis desinunt, in regimine nihil mutant, ut §. 16. notatum.

(2.) Litera finalis secundi ordinis mutatur in primum, ut: አሐዶ: *unus*, አሐዶ: sic ክልኔፎ: *duo*, ክልኔፎ: ወለከፎ: *tres*, ወለከፎ: &c. Sed ነጥሎ: *omnis*, facit ነጥሎ: & ነኝፎ: *vanitas*, ነኝፎ:

(3.) Litera tertiæ Ordinis mutatur in quintum, ut: ንገረ: *factor*, ንገረ: ብኣሰ: *homo*, ብኣሰ: Præter አሐፎ: *una*, quod አሐፎ: & ዳረ: *sacrificulus*, quod ዳረ: facit.

(4.) Litera sexti Ordinis mutatur in primum, ut: ኝጉወ: *Rex*, ኝጉወ: sic ቦሐነፎ: *aries*, ቦሐነፎ: ሀኝፎ: *gemma*, ሀኝፎ: sed አብ: *pater* facit አብ:

§. 27. Pronomina affixa Nominum fini junguntur secundum has regulas.

(1.) Vocales quarti, quinti & septimi Ordinis propter affixa non mutantur, ut supra patuit, ut: ዳኝደቤዎ: *tribulatio mea*.

(2.) Affixa primæ & secundæ personæ Nominibus singularibus sine ulla mutatione accedunt, ut: አዳላክክ: *Deus tuus*, ዳክካደዎ: *refugium meum*, obliviscere አክከክ: *populi tui*. f.

(3.) Affixa tertiæ personæ, post literam primi vel sexti ordinis, **U**: abjiciunt, vocali sua in præcedentem translata, juxta §. 3. ut: **ሠዕረቱ**: voluntas ejus, **ዐቁሠፋት**: plaga eorum.

(4.) Nomina pluralia in statu absoluto recipiunt affixa auxilio Vocalis ordinis tertii, ut: **አለከከን**: vestes tuæ, **ጸፓትሆ**: aqua eorum; Sic quoque Singularia, quæ formam pluralium habent, **ግብር**: **ግብር**: & **ገብረት**: ut: **ዐቁብረሆ**: sepulcrum eorum, **ጸፋረሃ**: habitatio ejus, scem. **ከብሐትሆ**: laus ejus.

Affixum tamen **U**: cum forma **ግብር**: & **P**: cum pluralibus & similibus singularibus, sequitur regulam communem, ut **ጸፋረር**: habitatio ejus, **አሀጽትሆ**: ossa mea, **አዎላከፓ**: Deus meus: etsi sæpe per vocalem tertii ordinis perperam **አዎላከፓ**: scriptum reperitur.

(5.) Quatuor illa **አብ**: pater, **አኑ**: frater, **አፋ**: os, **ከዎ**: pater, affixa per Vocalem secundi ordinis accipiunt, ut: **አቡን**: pater noster, **አኑክ**: frater tuus. Quod posterius, tamen in statu constructo cum suffixo, vocalem istam in **ፀ**: resolvit, ut: **አኑፓክ**: fratrem tuum.

§. 28. *Punctum terminale*, quomodo in flexione, regimine & suffixione mutetur, ex præcedentibus regulis patet, nec ulla de iis regula communis tradi potest.

§. 29. *Forma Nominum* variæ sunt, aliæ primitivorum, aliæ derivativorum. Primitiva apud Æthiopes quoque

quoque ut apud alios Orientales, pauca sunt, ut:
 ስብ: pater, ንኑ: frater, ስፋ: os, &c.

Pleraque a verbis, quædam etiam a Nominibus
 derivantur. Suntque vel nuda solis radicalibus
 constantia vel aucta una, vel pluribus sex literarum.
 ወእዮዥትሰ:

§. 30. Nomina nuda sunt Substantiva vel Adjecti-
 va. Illa sunt perfecta, imperfecta, quatuor literarum
 vel peregrina. Præcipuæ formæ perfectorum sunt
 vel frequentiores. (1.) ዘዮኝ: tempus, (2.) ገረ: factor,
 (3.) ሰዓይ: cælum, (4.) ገብር: seruus, (5.) ሱረኑ: benedictio,
 (6.) ገሐር: mare, (7.) ሳርዮ: exercitus, (8.) ሀላዮ: essentia,
 (9.) ገብር: opus. Rariores (1.) ንጸኝ: ferrum,
 (2.) ወረዛ: juvenis, (3.) ወርዮ: iras, (4.) ሐፀር: vallum.
 (5.) ብረር: argentum. (6.) ብሐኝ: acetum. (7.) ቀለዮ: famulus. (8.)
 ቀጥዮ: indignatio. (9.) ቀጸላ: corona. Imper-
 fectorum formæ sunt (1.) ደዮ: sanguis, (2.) ሊቀ: magister,
 (3.) ዓይ: aqua, (4.) ዌወ: sal, (5.) ገረ: favus, (6.) ንደ: manus,
 (7.) ስብ: universitas, (8.) ጸዮ: jejunium, (9.) ጸዓ: labor,
 (10.) ዘኛ: nunciatio.

Quatuor vel plurium literarum formæ [1.] ደ
 ንገል: virgo, [2.] ነፋኔፋ: vapor nocturnus,
 [3.] ኅብኅብ: nuptiæ, [4.] ተኝተዮ: pons; Peregrinorum [1] ሰኃል: infernus, [2.]
 ሰርዮ: Aprilis Copt. &c.

Adjectivorum communiore formæ sunt [1.] ገብር: factus,
 [2.] ሐደስ: novus, [3.] ገብኝ: congregatus, [4.] ኅልኝ: secundus,
 alter.

alter, Rariores (1.) $\aleph\mu\text{P}$: *unus*, (2.) ωF : *bonus*.

Auctorum formæ variant (1.) pro literarum ccedentium diversitate, (2.) pro diverso earundem loco;

(1.) Aucta litera ω : ut: $\omega\text{C}\eta\omega$: *maledictio*, $\omega\eta\alpha\text{C}$: *opus*, &c.

(2.) η : duabus aliis stipata, ut: $\aleph\eta\text{T}\zeta\Delta$: *hinc oris*, $\omega\eta\text{T}\Phi\text{T}\Delta$: *bellator*, &c.

(3.) T : in principio, ut: $\text{T}\eta\alpha\text{C}$: *negotio*, in fine frequentior, $\eta\alpha\text{Z}\text{T}$: *actio*, $\eta\alpha\text{C}\text{T}$: *facta*; Rariores $\omega\alpha\text{P}\text{T}$: *divinitas*, $\aleph\eta\text{P}\text{T}$: *laus*, $\aleph\alpha\alpha\text{T}$: *umbra*; Utrinque $\text{T}\omega\text{U}\text{C}\text{T}$: *doctrina*, $\text{T}\eta\eta\text{T}$: *commixtio*, &c.

(4.) ζ : ut: $\text{P}\zeta\eta\Delta\text{F}$: *virginitas*, $\omega\eta\text{F}$: *corruptio*, $\eta\alpha\text{C}\eta\zeta$: *lux*, &c.

(5.) \aleph : ut: $\aleph\omega\alpha\eta$: *Deus*, $\aleph\eta\alpha\Delta$: *corona*, $\aleph\aleph\eta\theta\text{T}$: *divitus*, $\aleph\zeta\eta\eta$: *animal*, $\aleph\eta\text{H}\aleph$: *Dominus*, $\aleph\zeta\Phi\aleph$: *porta*, $\aleph\text{C}\omega\text{T}$: *jugum*.

(6.) ω : ut: $\omega\text{P}\omega\text{P}$: *terrenus*, $\zeta\text{H}\omega\text{P}$: *Nazarenus*.

(7.) Pluribus, ut: $\omega\Phi\eta\eta\text{T}$: *cultor, fida*, $\omega\text{P}\omega\text{P}\text{T}$: *terrestris fœm.* $\eta\alpha\text{C}\text{F}\text{T}$: *servitus* & $\Delta\omega\text{P}\text{F}\text{T}$: *etas provec̄ta*, quæ duæ ultimæ in aliis vix occurrunt.

§. 31. Ex his formis a Nominibus oriuntur (1.) Substantiva abstracta in ζ : & FT : ut: $\text{P}\zeta\eta\Delta\text{F}$: *virginitas* $\Phi\text{P}\eta\text{F}$: *sanctitas*, $\eta\alpha\text{C}\text{F}\text{T}$: *servitus*, &c. (2.) Adjectiva Gentilia & Deno-

minativa in Awi, ut: አጥዖ ጳጳሩ: *Æthiops*
 ከጳጳሩ: *caelestis*, ዋዖ ራዎ: *terrestris*.

6. 32. A Verbis derivata sunt etiam Substantiva
 vel Adjectiva. Substantiva sunt

(1.) Nomina actoris a prima Conjugatione
 ገረ: *factor*, a quarta: አጻሳ: *perditor*, a
 sexta vel septima Conjug. ተጸጸሊ: *tinniens*;
 vel cum ወ: *servili ab initio*, ut: ወናከከ:
consolator, ወበር: *Evangelizans*, ወጸ
 ሐ: *purificator*, ወደገ: *Salvator*.

(2.) Actionis in ጥ: ut: ገብረጥ: *actio*, ዋ
 ወጥ: *statio*, ዋአጥ: *vomitus*; vel literam quinti
 Ordinis, ut: ዋዳር: *sanctificatio*, ከራራ:
fundatio, ከዎራ: *complexus*. Quo & Infinitivi
 Nominales reterendi.

(3.) Loci actionis cum ወ: *servili ab initio*,
 ut: ወጸላይ: & ወሠጋይ: *locus adora-*
tionis, *Oratorium*.

(4.) Instrumenti, ut: ወንር: *sedes*, ወጸ
 ሐፋ: *liber*.

(5.) Operis, in vocalem septimam, ut: ገለፈ:
sculptile.

Adjectiva Verbalia a trilateris sunt formæ (1.)
 ገር: *factus*, ቡረክ: *benedictus*, ወንከከ:
consolatione affectus (2.) ከደከ: *novus*, (3.)
 ካለክ: *alius*, ጸዎ: *justus*. Sic Numeri Ordina-
 nales ካሁከ: *secundus*, ሠለከ: *tertius*, &c. Dan-
 tur etiam apud Æthiopes composita, sed pauca, ut:
 አገዚአብሔር: *Deus*, quasi *Dominus orbis*,
 አወከዎ: *mater viventium*: unde አገሊ:
 አወከዎ: *homines*, ut አገገንገከ: *Casua-*
rius. Alias hæc lingua compositiones aspernatur;

quin & composita peregrina sæpe male dissolvit,
ut: אָחַד: פְּחַד: אַחַד: אַחַד: אַחַד:

Ad Derivata quoque pertinent *Numeralia*, quæ
(1.) *Cardinalia*, ut אַחַד: *unus*, אַחַד:
& antique אַחַד: *uno*, sic אַחַד: & אַחַד:
אָחַד: 3. אַחַד: & אַחַד: 4. אַחַד: &
אַחַד: 5. אַחַד: & אַחַד: 6. אַחַד:
& אַחַד: 7. אַחַד: & אַחַד: 8. אַחַד:
אַחַד: & אַחַד: 9. אַחַד: & אַחַד: 10.
אַחַד: 20. אַחַד: 30. אַחַד: 40. אַחַד:
אָחַד: 50. אַחַד: 60. אַחַד: 70. אַחַד: 80.
אַחַד: 90. אַחַד: 100. אַחַד: אַחַד:
1000 אַחַד: אַחַד: 2000. אַחַד: 10000.
אַחַד: אַחַד: 20000. &c.

(2.) *Ordinalia*, ut: אַחַד: & אַחַד:
& infæm. אַחַד: *primus*, a. אַחַד: vel
אַחַד: vel אַחַד: F. אַחַד: *secundus*, a.
sic אַחַד: f. אַחַד: *tertius*, a. אַחַד:
אַחַד: *quartus*, a. אַחַד: אַחַד:
quintus, a. אַחַד: אַחַד: *sextus*, a. אַחַד:
אַחַד: *septimus*, a. אַחַד: אַחַד:
octavus, a. אַחַד: אַחַד: *nonus*, a. אַחַד:
אַחַד: *decimus*, a. sed אַחַד: אַחַד:
אַחַד: *vigesimus*, a. אַחַד: אַחַד:
trigesimus, a.

Dicitur etiam pro prioribus decem אַחַד:
אַחַד: אַחַד: אַחַד: אַחַד: אַחַד:
אַחַד: &c.

(3.) *Distributiva* exprimuntur vel per *Cardina-*
lia geminata, ut: אַחַד: אַחַד: *singuli*, & sic
deim-

deinceps, vel pro ratione constructionis per particulas ΩΩ: & ΛΛ: ut: ΛΛ: ΩΛṬṢ: *singulis diebus nostris.*

(4.) *Proportionalia Substantiva*, ut: ḤΩṆṬ: *duplum*, ṬḠḌḠṬ: *triplum*, ṬḘṆṬ: *quadruplum*, ṬṢṠṠṬ: *quintuplum*, & sic porro.

(5.) *Temporalia*, ut ḤḠḠḠ: *feria prima*, ḤḠḠ: *prima dies mensis*, Calende, ḤḠḠḠ: *secunda dies vel feria*, ḠṢṢṢṢ: *Sic* ḠḠḠḠ: ḠḠḠḠ: ṢṢṢṢṢṢ: *sed de sexta feria septimana usurpatur* ḠḠḠḠ:

(6.) *Multiplificativa*, ut: ḠḠḠḠ: *duplicatus*, duplex, ḠḠḠḠ: *trinus*, triplex, ḠḠḠḠ: *quadratus*, ṢṢṢṢṢṢ: *quintuplex*, & ita porro.

§. 33. *Pronomina separata sunt:*

1. *Personalia.*

1. Perf. { Sing. ḤṢ: *ego.*
gen.com. { Plur. ṢṢṢṢ: *nos.*

2. Perf. { Masc. { Sing. ḤṢṬ: *tu.*
{ Plur. ḤṢṬṢ: *vos.*
{ Fœm. { Sing. ḤṢṬ: *tu*, fœm.
{ Plur. ḤṢṬṢ: *vos*. fœm.

3. Perf. { Masc. { Sing. ሀḤṬ: *constr.* ሀḤṬ: *ille.*
{ Plur. { ḤṢṢṢṢṢ: &
{ ሀḤṬṢṢ: *illi.*
{ Fœm. { Sing. ሀḤṬ: *constr.* ሀḤṬ: *illa.*
{ Plur. { ḤṢṢṢṢṢ: &
{ ሀḤṬṢṢṢ: *illa.*

Declinatio fit per particulas, ut: Gen. per H: ḤḠḠḠ: *me*, ḤḠḠḠ: *m.* ḤḠḠḠ: *f. tu* &c
Dat.

Dativ. & Accus. per Λ : ut: ΛT : *mibi, me*
 ΛZ : *nobis, nos*. Sic ΛN : ΛN : *tibi, te*. $\Lambda N \infty$
 $\Lambda N Z$: *vobis, vos*. ΛF : ΛT : *illi, illum, ve*
illam. $\Lambda \infty$: ΛZ : *illis, illos vel illas*. Accusati-
 tivus tamen etiam per statum constructum exprimitur,
 ut in Nominibus.

Emphasin quandam important Particulæ, ut
 $\Lambda \Delta P$: *ego, ipse, idem* $\Lambda \Lambda N$: *tu ipse, tu ipse*
tu ipsa. $\Lambda \Lambda U$: *ille ipse, &c*. $N P P$: *me ipse*
 $N P N$: $N P N$: *te*. Sic $N P U$: $N P U$
 $N P Z$: $N P N \infty$: $N P N Z$: $N P U \infty$
 $N P U Z$:

(2.) *Demonstrativa.*

Masc. ζ Sing. H : *hic*, $H Z F$: *ille, iste*.
 ζ Plur. $Z A$: & $Z A Z F$: *hi, isti, illi*.
 Fœm. ζ Sing. $H T$: *hec, ista*.
 ζ Plur. $Z A$: $Z A Z F$: *hæ, ista*.

Declinatio similiter fit per Præfixa H : quod
 Gen. & Λ : quod Dativum vel Accus. notat. Ac-
 cusativus etiam per statum constructum $H Z T$
 $Z A Z T$: exprimitur.

(3.) *Interrogativa* utriusque Numeri & Ge-
 neris.

de { Persona ∞Z : *quis?* constructe ∞Z
 re: $\infty Z T$: *quid?* constructe $\infty Z T$

Componuntur per Præfixum Λ : *non*, & suffixa
 $Z Z$: & Z : ut: $\infty Z U$: *aliquis, quisquam*: Λ
 $\infty Z U$: *nemo*: $\Lambda \infty Z U$: *neminem*: $\Lambda \infty Z$
 T : *nihil*, $\infty Z T Z$: *quisnam?* $\Lambda \infty Z T Z$:
 & $\Lambda \infty Z T U$: *nihil quicquam*.

(4.) *Relativa* H : *quis*, F . $Z Z T$: *qua*.

Declinantur quoque per Particulas in Gen. H
 in Accus. Λ : vel statum constructum.

(5.) *Possessiva* fiunt ex Relativis paululum inflexis, & suffixis Personalibus & quidem Mascul. ut: **H.äP**: *meus* vel *mea*, **H.äN**: **H.äN**: *tuum*, a. **H.äU**: **H.äV**: *suus*, a. Plur. **H.äZ**: *noster*, a. **H.ä'N**: **H.ä'N**: *vester*, a. **H.äU**: **H.äU**: *suus*, a. Eodem modo Fœmininum **äZtäP**: *meus*, a. **äZtäN**: **äZtäN**: *tuum*, a. **äZtäU**: **äZtäV**: *suus*, a. *eius*, *illius*. &c. item Plurale **äLäP**: **äLäN**: **äLäV**: &c.

§. 34. Affixa a Personalibus orta, sunt:

1. Perf.	{	Sing.	P : Z :	
		Plur.	Z :	
2. Perf.	{	Masc.	Sing.	N :
			Plur.	N :
	{	Fœm.	Sing.	N :
			Plur.	N :
3. Perf.	{	Masc.	Sing.	U : U :
			Plur.	U :
	{	Fœm.	Sing.	V :
			Plur.	U :

Nominibus autem accedunt juxta Regulas §. 27. traditas.

§. 35. Quatuor hæc **äN**: *pater*, **ä'N**: *frater*, **äF**: *os*, & **ä**: *socer*, a communi regula deflectunt, & affixa accipiunt Syrorum more, per Vocale[m] secundi Ordinis, ut ibidem monuimus.

§. 36. Particulæ cum Affixis reperiuntur sequentes.

(1.) **ከዐ**: *sicut*, quod affixa recipit per vocalem quarti ordinis, ut: **ከዐዎ**: *sicut ego*, **ከዐከ**: *sicut tu*, &c.

(2.) **በ**: *in*, per Vocale[m] sexti ordinis, ut **በዎ**: *in me*, **በከ**: *in te*, &c.

(3.) **በይ**: *intra*, mutatur in **በይኛ** & suscipit suffixa more Nominum Pluralium per Vocale[m] tertii ordinis, ut: **በይኛህዐ**: *intra se*, &c.

(4.) **ወከ**: *in*, mutatur in **ወከኛ** ut **ወከኛ**: *in eo*, **ወከኛኛ**: *in te*, **ወከኛኛከዐ**: *in vobis*, &c.

(5.) **በኧኛ**: *propter*, mutatur in **በኧኛከ** & ut: **በኧኛከዎ**: *propter me*, **በኧኛከከ**: *propter te*, &c.

(6.) Reliquæ Præpositiones separabiles affixantur affixa per Vocale[m] quinti ordinis, ut: **ወከ**: *tecum*, **ላዕሌ**: *contra te*, **ከዐይ**: *a nobis*, &c.

SECTIO III.

DE VERBIS ET RELIQUIS PARTICULIS.

§. 37.

Conjugationes apud Æthiopes numerantur decem, quarum tres primæ solis literis radicalibus constant, reliquæ augentur affirmante, vel una nempe **ከ**: ut IV. & V. vel **ኛ**: ut VI. VII. & VIII. vel duabus nempe **ኧኛ**: ut, IX. vel tribus **ከኛከ**:

ut X. Nudæ porro & quæ una Præformante constant, solis vocalibus, seu ordine literarum primæ vel secundæ radicalis, inter sese differunt. Nam tertia in omnibus est primi ordinis, ut ex subiecto schemate apparet.

(1.) ገብረ:	(6.) ተገብረ:
(2.) ገበረ:	(7.) ተገበረ:
(3.) ገበረ:	(8.) ተገበረ:
(4.) አገበረ:	(9.) አገበረ:
(5.) አገበረ:	(10.) አስተገበረ:

In prima tamen & secunda Coniugatione, indeque derivatis, quarta, quinta, sexta & septima, prima radicalis etiam quinti vel seprimi ordinis esse potest, ut: ቤዘወ: redemit, አቤዘወ: redimicuravit, ተቤዘወ: redemptus fuit. ዜኒወ: nunciavit, ተዜኒወ: nunciatus fuit; ጥቆከ: ligavit, አጥቆከ: ligari curavit, ተጥቆከ: ligatus fuit; ተስከ: miscuit, ተተስከ: mixtus, commixtus fuit. Eadem prima radicalis ante gutturalem in prima vel sexta Coniugatione juxta §. 15. in sextum transit, ut: ጭከረ: misertus est, ተጭከረ: misericordia affectus est.

Secunda quoque radicalis primi ordinis ante ultimam Gutturalem in quavis Coniugatione in sextum mutatur, juxta §. 15. ut: ባለከ: liberavit, አጭጽአ: adduxit, ተኝሠአ: surrexit, አስተፈሠከ: exhilaravit.

Sexta Coniugatio etiam ex tertia, & decima ex tertia & quarta formatæ inveniuntur, ut: ተጭጽአ:

ἄ: adductus fuit, **ἄντφμλ:** intercessit pro aliquo, **ἄντφλ:** pacavit.

In his omnibus Vocales quarti, quinti & septimi Ordinis constanter manent, per omnes conjugationes & tempora, ut supra monuimus.

Quæ autem simplicium, eadem & compositarum Vocalium seu Diphthongorum est ratio, ut: **ἄ:** eructavit, **μλ:** periit, **φμλ:** iudicavit, **ἄφμλ:** profecit ceu Præsidem, **τφμλ:** iudicatus fuit, **ἄντφμλ:** supplex oravit, **ἄφμλ:** murmuravit.

Significant autem Verba in tribus primis Conjugationibus fere active tam transitive quam intransitive; In IV. & V. ex intransitivis transitiva, ex simpliciter transitivis dupliciter transitiva fiunt: In VI. & VII. ab Activis fiunt Passiva; In VIII. Conjugatione cooperationem mutuam significant, adeoque in solo fere Plurali inveniuntur. In IX. impetum vel motum quandam reciprocantem; Denique in X. petitionem vel intensionem quandam denotant; Interdum quasi ex passivis Conj. VI. VII. & VIII. fiunt activa, & actionem vel simplicem vel duplicem, interdum etiam omnino aliud quid a radice significant. Sicut id partim ex præmissis exemplis, partim ex usu patebit.

§. 38. *Punctum terminale*, seu tertia radicalis, primi Ordinis in sola tertia Sing. fœminina Præteriti manet: In reliquis mutatur & quidem in secunda Sing. fœm. Imperat. & Futuri in tertium; In tertia Plurali cujuscvis temporis, ut & secunda Imperativi & Futuri Masculinis in secundum, Fœmininis in quartum, in reliquis omnibus in sextum Ordinem transit.

§. 39. Præteritorum tertia in Sing. fœm. assumit
ጥ: fervile sexti ordinis, sine ulla mutatione; ut: **ጥ**
ጥረጥ: in Plur. solam tertiam radicalem mutat in
 Mascul. in secundum, in Fœm. in quartum or-
 dinem, ut: **ጥረ**: **ጥረ**: in reliquis assumit
 afformantem, secunda in Sing. Masc **ጥ**: in Fœm.
ጥ: Plur. Masc. **ጥጥ**: Fœm. **ጥጥ**: In prima
 Sing **ጥ**: Plur. **ጥ**: ut **ጥረጥ**: **ጥረጥ**: &c.

§. 40. Participio Æthiopes carent, unde illud
 vel per Futurum præcedente aliqua particula **ከኔ**
ዘ cum, dum, & **ከለ**: qui, vel per Infinitivum cum
 affixis personalibus exprimunt, ut: **ከኔዘ**: **ዘ-ጥረ**:
dicens. **ከኔዘ**: **ከ-ጥረ**: **ከ-ጥረ**: *non apparens*,
ከለ: **ዘ-ጥረ**: *ardentes*, **ከለ**: **ዘ-ጥረ**: *videns*, seu cum
vidissem, **ጥረጥ**: *baptizatus*, seu cum ba-
ptizatus esset.

§. 41. Infinitivi forma duplex est (1) in literam
 sexti ordinis præcedente litera tertii; (2) in literam
 septimi, præcedente sexto: & utraque admittit
 paragogen literæ **ጥ**: præcedente litera septimi
 ordinis: prior habet formam constructam more
 Nominis. Admittunt quoque Præfixa **ጥ**: & **ለ**:
 & suffixa Personalia, ut in reliquis Orientalibus,
 ut: **ጥረ**: constructe **ጥረ**: cum paragoge
ጥረጥ: sic **ጥረ**: vel **ጥረጥ**:

§. 42. Imperativus formatur in omnibus Con-
 jugationibus a secundis personis Futuri secundi,
 abjecta præformante **ጥ**: & restituta prima litera
 verbi in priorem statum, ut: **ጥረ**: **ጥረ**: **ጥረ**
ረ: **ጥረ**: Sic **ጥረ**: **ጥረ**: &c. **ከጥረ**:
ከጥረ: **ጥረ**: **ጥረ**: **ከጥረ**:
ከጥረ: &c.

§. 43. Futurum, quod & Præsentis significatio-
nem habet, duplex est: Primum, quod Indicativum,
& Secundum, quod Subjunctivum & Optativum
nostrum refert, locumque habet post particulas
prohibendi ἄ : & ἄ : nec non Conjunctionem
Causalem expressam vel intellectam ὅτι : *ut*.

Utrumque formatur a Præterito per præforman-
tes ἄ.π.τ.ζ : in sexto ordine constitutas & verbe
præmissas. Attamen in tribus primis Conjugatio-
nibus, si prima radicalis sit gutturalis primi vel quar-
ti, illæ etiam primi ordinis erunt: Et in Conjugatio-
nibus derivatis, ἄ : caracteristico excluso, in quar-
tum ordinem transeunt, etsi in prima persona ἄ
ob similitudinem soni sæpe primi ordinis invenitur.

Differunt autem prima radicali, quæ in Futuro
Primo fere est primi, in Secundo sexti ordinis, & se-
cunda, quæ in illo sexti, in hoc primi ordinis esse
solet. Quod si prima radicalis in Futuro Primo
est ordinis quinti, quod rarius in prima, sæpius in
cæteris Conjugationibus earumque derivatis con-
tingit, eadem in Futuro Secundo primi ordinis
erit.

In Verbis autem quorum prima radicalis est
quarti, quinti vel septimi ordinis immutabilis, (ut est
in prima Conjugatione, cum media est gutturalis
sexti ordinis, nulla est Futuri primi & secundi dif-
ferentia, nisi quod prima radicalis sexti ordinis in
Futuro Primo legitur, in Secundo quiescit.

§. 44. Pro Passivis hic veniunt Conjugationes
VI. VII. VIII. quæ tribus primis, interdum &
quartæ tanquam Activis respondent, licet non semper
per illi cujus characteristicam referunt. Nona &
Decima sui juris sunt, & varie significant, quod
Lexis

Lexicis petendum ; Illorum vero Characteristica
ጥ : sexti ordinis in Futuro a sibilantibus Dentalibus expellitur, juxta §. 9. n. 5.

§. 45. Prima ergo Conjugatio Verborum perfectorum sic formatur.

Præteritum primam radicalem habet primi, interdum quinti & septimi, vel si media sit Gutturalis sexti ordinis ; secundam perpetuo sexti, tertiam primi. Ex his prima radicalis in flexione constanter manet, secunda in primis & secundis personis, ultima ab afformantibus in sextum ordinem mutata, si sit gutturalis, quoque manet, alias in primum transit. Tertia mutatur secundum regulas generales.

Infinitivus in utraque forma primam radicalem servat, secundam in priore in tertium, in posteriore in sextum transfert ; tertiam in priori in sextum & in statu constructo in primum sed accedente **ጥ** : ut in posteriori forma semper in septimum mutat, cui **ጥ** : paragogicum simpliciter accedit.

Imperativus sequitur regulam generalem, & pro diversitate Futuri Secundi variat : Ac media gutturali tam prima quam secunda radicalis in primum ordinem transeunt, ut **ጠፍ** : *recede.* &c. a **ጢፍ** :

Futurum I. præfixis **ኢጥጥ** : servata 1. & 2. radicali, tertiam in sextum mutat, ut : **ጥጥጢ** : **ጥጥፍ** : Quod si ultima sit gutturalis, secunda radicalis primi ordinis in quartum transit, juxta §. 9. ut : **ጥጥጸኢ** :

Futurum II. primam radicalem sexti ordinis retinet, primi in sextum mutat ; secundam autem sexti ordinis in quibusdam servat, in aliis in primum ordinem transfert, ut **ኢጥጢ** : **ጥጥጥጥ** : **ጥጥጥ** : **ጥጥጥ** :

פֻּעַץ: In iis autem quorum Futurum primum habet literam quinti ordinis, accipit pro ea literam primi, ut: **פִּינִיחַ: פִּינִיחַ:**

Flexio utriusque fit secundum regulas generales.

§. 46. Secunda Conjugatio non differt a prima, etiam quoad primam literam, nisi quod

In Præteritis media radicalis ceu characteristica etiam in tertiis personis est ordinis primi, ut **זָנַח: זָנַחַת: זָנַח: זָנַח: נָחַח: נָחַחַת:** &c.

Et in Futuro secundo, & Imperativo formæ **זָנַח: & זָנַח:** media scil. radicalis sexti ordinis usitatior, quam in prima.

§. 47. Tertia Conjugatio servat primam radicalem tanquam characteristicam ubique, & propterea Fut. I. & II. non differunt. Cæteræ radicales sequuntur regulas communes.

Simplices has Conjugationes cæteræ Derivatæ suam quæque primitivam, per omnia sequuntur, mutata solum prima cujusque litera in Futuro post **חֶפֶץ:** in sextum ordinem, & **ח:** characteristico extruso, ac per vocalem quarti ordinis in servilibus compensato.

Paradigma Verborum Perfectorum.

CONJUGATIO I.

Præteritum.

	Sing.		Plur.	
	Masc.	Fœm.	Masc.	Fœm.
3. P.	זָנַח:	זָנַחַת:	זָנַח:	זָנַחַת:
				Masc.

Sing.

	Masc.	Com.	Fœm.
2. Perf.	ገበርከ:		ገበርኩ:
1. Perf.		ገበርኩ:	
2. Perf. Pl.	ገበርኩዎ:		ገበርኩን:
1. Perf.		ገበርን:	

Futurum I.

Sing.

Plur.

3.	ይገበር:	ተገበር:	ይገበረ:	ይገበረ:
2.	ተገበር:	ተገበረ:	ተገበረ:	ተገበረ:
	አገበር:		ንገበር:	

Futurum II.

3.	ይገበር:	ተገበር:	ይገበረ:	ይገበረ:
2.	ተገበር:	ተገበረ:	ተገበረ:	ተገበረ:
1.	አገበር:		ንገበር:	

Imperativus.

ገበር: ገበረ: ገበረ: ገበረ:

Infinitivus.

1. ገበር: & constructe ገበረ: vel 2. ገበር: & cum ጥ: paragogico ገበርጥ: & ገበርጥ:

CONJUGATIO II.

Præteritum.

M. C. F.

M. C. F.

3.	ገበረ:	ገበረጥ:	ገበረ:	ገበረ:
2.	ገበርከ:	ገበርከ:	ገበርኩዎ:	ገበርኩን:
1.	ገበርኩ:		ገበርን:	

O 3

Futu.

Futurum I.

	Sing.			Plur.		
	Masc.	Com.	Fœm.	Masc.	Com.	Fœm.
3.	Ḃḡ-ḤC:	Ṭḡ-ḤC:	Ḃḡ-ḤZ:	Ḃḡ-ḤZ:	Ḃḡ-ḤZ:	Ḃḡ-ḤZ:
2.	Ṭḡ-ḤC:	Ṭḡ-ḤZ:	Ṭḡ-ḤZ:	Ṭḡ-ḤZ:	Ṭḡ-ḤZ:	Ṭḡ-ḤZ:
1.		Ḥḡ-ḤC:			Ḥḡ-ḤC:	

Futurum II.

3.	Ḃḡ-ḤC:	Ṭḡ-ḤC:	Ḃḡ-ḤZ:	Ḃḡ-ḤZ:
2.	Ṭḡ-ḤC:	Ṭḡ-ḤZ:	Ṭḡ-ḤZ:	Ṭḡ-ḤZ:
1.		Ḥḡ-ḤC:		Ḥḡ-ḤC:

Imperativus.

ḡ-ḤC: ḡ-ḤZ: ḡ-ḤZ: ḡ-ḤZ:

Infinitivus.

(1.) ḡ-ḤC: constr. ḡ-ḤZ: (2.) ḡ-ḤC:
Parag. ḡ-ḤCṬ: ḡ-ḤCṬ:

CONJUGATIO III.

Præteritum.

	Sing.			Plur.		
	M.	C.	F.	M.	C.	F.
3.	ḡ-ḤZ:	ḡ-ḤZṬ:				
2.	ḡ-ḤCḥ:	ḡ-ḤCḥ:				
1.		ḡ-ḤCḥ:				&c.

Futurum I. & II.

	Sing.	Plur.
3.	Ḃḡ-ḤC:	Ṭḡ-ḤC:
2.	Ṭḡ-ḤC:	Ṭḡ-ḤZ:
1.	Ḥḡ-ḤC:	&c.

Imperativus.

ገብር: ገብረ: &c.

Infinitivus.

ገብር: ገብር: &c.

CONJUGATIO IV.

Præteritum.

Sing.

M.

C.

F.

3. አገበረ: አገበረት:
 2. አገበርከ: አገበርኩ:
 1. አገበርኩ:

Plur.

M.

C.

F.

አገበረ: አገበረ:
 አገበርኩ: አገበርኩ:
 አገበርኩ:

Futurum I.

3. ገብር: ተገብር: ገብረ: ገብረ:
 2. ተገብር: ተገብረ: ተገብረ: ተገብረ:
 1. አገብር: አገብር:

Futurum II.

3. ገብር: ተገብር: ገብረ: ገብረ:
 2. ተገብር: ተገብረ: ተገብረ: ተገብረ:
 1. አገብር: አገብር:

Imperativus.

አገብር: አገብረ: አገብረ: አገብረ:

SYNOPSIS

Infinitivus.

(1.) አገቢር: (2.) አገብር: parag. አገብርት

Et sic reliquæ omnes.

<i>Præter.</i>	<i>Futur. I.</i>	<i>Futur. II.</i>
V. አገቢረ:	ፆገብር:	ፆገብር:
VI. ተገቢረ:	ፆተገብር:	ፆተገብር:
VII. ተገቢረ:	ፆተገብር:	ፆተገብር:
VIII. ተገብረ:	ፆተገብር:	ፆተገብር:
IX. አገገቢረ:	ፆገገብር:	ፆገገብር:
X. አስተገቢረ:	ፆስተገብር:	ፆስተገብር:

Imper.

Infinit.

አገብር:	አገቢር:	& አገብር
ተገብር:	ተገቢር:	ተገብር
ተገብር:	ተገቢር:	ተገብር
ተገብር:	ተገቢር:	ተገብር
አገገብር:	አገገቢር:	አገገብር
አስተገብር:	አስተገቢር:	— ብር

§ 48. Defectiva prima Nun apud Æthiopes nulla dantur, eorum ergo loco damus verba quatuor literarum, quæ vel ex literis plane diversis vel altera trium radicalium geminata constare, quatuor tantum Conjugationes, unam scilicet nudam unam ab **አ**: unam a **ተ**: & unam ab **አገ**: incompertentem, agnoscunt. Flexio autem sequitur per omnia flexionem triliterorum, hoc modo:

Verbi quadrati I. vel II. Conjugationis,

Præteritum.

Sing.

M.

C.

F.

3.	ቀጥቀጠ :	ቀጥቀጠት :
2.	ቀጥቀጥከ :	ቀጥቀጥኩ :
1.	ቀጥቀጥኩ :	

Plur.

M.

C.

F.

ቀጥቀጡ :	ቀጥቀጡ :
ቀጥቀጥኩ :	ቀጥቀጥኩ :
ቀጥቀጥኩ :	

Futurum I.

Sing.

M.

C.

F.

3.	ይቀጠ ቀጥ :	ትቀጠ ቀጥ :
2.	ትቀጠ ቀጥ :	ትቀጠ ቀጠ :
1.	አቀጠ ቀጥ :	

Plur.

M.

C.

F.

ይቀጠ ቀጡ :	ይቀጠ ቀጡ :
ትቀጠ ቀጡ :	ትቀጠ ቀጡ :
ኃቀጠ ቀጥ :	

Futurum II.

Sing.

M.

C.

F.

3.	ይቀጥቀጥ :	ትቀጥቀጥ :
2.	ትቀጥቀጥ :	ትቀጥቀጠ :
1.	አቀጥቀጥ :	

O 5

Plur.

Plur.

M.

C.

F.

P̄F̄T̄F̄M̄:

P̄F̄T̄F̄M̄:

T̄F̄T̄F̄M̄:

T̄F̄T̄F̄M̄:

Z̄F̄T̄F̄T̄:

Imperat.

F̄T̄F̄T̄:F̄T̄F̄M̄:F̄T̄F̄M̄:F̄T̄F̄M̄:

Infinitivus.

F̄T̄F̄T̄:

Sic: Præt.

Fut. I.

Fut. II.

Z̄F̄T̄F̄M̄: P̄F̄M̄ F̄T̄: P̄F̄T̄F̄T̄:

T̄F̄T̄F̄M̄: P̄T̄F̄M̄ F̄T̄: P̄T̄F̄T̄F̄T̄:

Z̄Z̄F̄T̄F̄M̄: P̄Z̄F̄M̄ F̄T̄: P̄Z̄F̄T̄F̄T̄:

*Imperat.**Infinit.*

Z̄F̄T̄F̄T̄: Z̄F̄T̄F̄T̄:

T̄F̄T̄F̄T̄: T̄F̄T̄F̄T̄:

Z̄Z̄F̄T̄F̄T̄: Z̄Z̄F̄T̄F̄M̄:

§. 49. Geminantia mediam radicalem perfectorum flexionem per omnia sequuntur, nec aliam anomalam habent, nisi quod secundam radicalem mutam tertiæ vocalem habenti, quasi per Dages subintellectum, inserunt, hoc modo:

CONJUGATIO I.

Præteritum.

Sing.

M.

C.

F.

3. Z̄P̄:

Z̄P̄T̄:

2. Z̄R̄P̄'N̄:

Z̄R̄P̄'N̄:

1.

Z̄R̄P̄'N̄:

Plur.

Plur.

Masc.

Com.

Fcem.

ጸጸ፡
ጸጸጸ፡ ስፍ፡

ጸጸ፡
ጸጸጸ፡ ስፍ፡

ጸጸጸ፡

Futurum I.

Sing.

3. ጸጸጸ፡

ትጸጸ፡

2. ትጸጸ፡

ትጸ፡

1.

ኧጸጸ፡

Plur.

ጸጸ፡
ትጸ፡

ጸጸ፡
ትጸ፡

ኧጸ፡

Futurum II.

Sing.

3. ጸጸጸ፡

ትጸጸ፡

2. ትጸጸ፡

ትጸ፡

1.

ኧጸጸ፡

Plur.

ጸጸጸ፡
ትጸጸ፡

ጸጸጸ፡
ትጸጸ፡

ኧጸ፡

Imperativus.

ጸጸ፡ ጸጸ፡ ጸጸ፡ ጸጸ፡

Infinitivus.

ጸጸ፡ ጸጸ፡

Sic Conjugationes reliquæ.

Præter.

	<i>Prat.</i>	<i>Futur. I.</i>	<i>Futur. II.</i>
II.	זרר:	פרר:	פרר:
III.	צרר:	פרר:	פרר:
IV.	חרר:	פרר:	פרר:
V.	חרר:	פרר:	פרר:
VI.	תרר:	פרר:	פרר:
VII.	תרר:	פרר:	פרר:
VIII.	תרר:	פרר:	פרר:
IX.	חרר:	פרר:	פרר:
X.	חרר:	פרר:	פרר:

*Imperat.**Infinit.*

זרר:	זרר:	זרר:
צרר:	צרר:	צרר:
חרר:	חרר:	חרר:
חרר:	חרר:	חרר:
תרר:	תרר:	תרר:
תרר:	תרר:	תרר:
תרר:	תרר:	תרר:
חרר:	חרר:	חרר:
חרר:	חרר:	חרר:

§. 50. Quiescentia ח; apud Æthiopes nulla sunt. Horum ergo loco, ut apud Arabes Hamzata, ita hic gutturalium anomalam proponemus. Possunt autem distingui, ut illa Arabum in tres classes, prout gutturalem in primo, medio vel ultimo radice loco possident. Flectuntur autem ut verba perfecta, observatis tantum regulis Gutturalium §. 15.

Quorum prima est Gutturalis, illa in solo Futuro I. cum Gutturalis est primi vel quarti ordinis, quod fit in I. & III. Conjugatione, literas ח. פ. ת. ז ex ser-

to in primum ordinem transferunt, ut : **ᲠᲘᲫᲛ** : *custodiet*, **ᲙᲁᲛ** : tamen & **ᲗᲘᲘ** : cum aliis nonnullis in Futuro I. **ᲙᲕᲠ** : autem & **ᲕᲗ** : in Futuro II. **ᲕᲠᲧᲗ** : sexti ordinis secundum regulam communem servant.

Quorum media est Gutturalis in Conjugatione I. & aliis hinc descendentes, quæ eam sexti ordinis habent, primam quoque radicalem sexti ordinis requirunt, quæ in prima quoque Conjugatione ante affirmantes syllabicas manet, ut : **ᲛᲕᲗ** : **ᲛᲕᲗᲧ** : **ᲛᲕᲗᲛ** : &c. In cæteris in primum redit, ut : **ᲧᲘᲘᲗ** : **ᲧᲘᲘᲗᲧ** : **ᲧᲘᲘᲗᲛ** : &c.

Quorum tertia est Gutturalis, ea secundam radicalem primi ordinis ante Gutturalem sexti in quartum mutant, ut **ᲛᲘᲘᲛ** : **ᲛᲘᲘᲛᲛ** : **ᲠᲛᲘᲘ** : **ᲛᲘᲘᲘ** : &c.

Prorsus autem anomala sunt duo **ᲛᲘᲗ** : *dicere* & **ᲗᲘᲗ** : *posse* : quæ lic flectuntur :

Flexio Verbi **ᲛᲘᲗ** : *dicere*.

CONJUGATIO I.

Præteritum.

	Sing.			Plur.		
	M.	C.	F.	M.	C.	F.
3.	ᲠᲛ :		ᲧᲛ :	ᲠᲛᲕ :	ᲠᲛᲗ :	
2.	ᲧᲛ :		ᲧᲛᲕ :	ᲧᲛᲕ :	ᲧᲛᲗ :	
1.		ᲕᲛ :			ᲗᲛ :	

Futurum I.

	Sing.	
3.	ᲠᲛᲕ :	ᲧᲛᲕ :
		Masc.

	Masc.	Com.	Fœm.
2.	Ἰ-ΝΑ:	Ἰ-ΝΑ:	Ἰ-ΝΑ:
1.		Plur.	
	Ἐ-ΝΑ: Ἰ-ΝΑ:	Ἰ-ΝΑ:	Ἐ-ΝΑ: Ἰ-ΝΑ:

Futurum II.

Sing.

3.	Ἐ-ΝΑ:		Ἰ-ΝΑ:
2.	Ἰ-ΝΑ:		Ἰ-ΝΑ: &c
		Plur.	

3.	Ἐ-ΝΑ:		Ἐ-ΝΑ:
2.	Ἰ-ΝΑ:		Ἰ-ΝΑ: &c

Imperativus.

ΝΑ: ΝΑ: ΝΑ: ΝΑ:

Infinitivus.

-ΝΥΔ:

CONJUGATIO V.

Præteritum.

Sing.

3.	ἄ-ΝΑ:		ἄ-ΝΑῖ:
2.	ἄ-ΝΑῖ:		ἄ-ΝΑῖ:
1.		ἄ-ΝΑῖ:	

Plur.

	ἄ-ΝΑ:		ἄ-ΝΑ:
	ἄ-ΝΑῖ:		ἄ-ΝΑῖ:
		ἄ-ΝΑ:	

Imp

Imperativus.

አብል: አብሊ: አብሉ: አብላ:

Conjugationes reliquæ, VI. ተብህላ: *dictus est*, & VIII. ተገህላ: *disceperavit cum aliquo*, nihil difficultatis habent.

Flexio Verbi ክሂል: *posse:*

Præteritum est regulare.

Sing.

M.

C.

F.

3.	ክህላ:	ክህላት:
2.	ክህልከ:	ክህልከ:
1.	ክህልኩ:	

Plur.

3.	ክህሉ:	ክህሉ:
2.	ክህልክዕ:	ክህልክኝ:
1.	ክህልኝ:	

Futurum I.

Sing.

Plur.

M. C. F.

M. C. F.

3.	ደክል:	ተክል:	ደክሉ:	ደክላ:
2.	ተክል:	ተክሊ:	ተክሉ:	ተክላ:
1.	አክል:		ኝክል:	

Futurum II.

Sing.

M.

C.

F.

3.	ደክህል:	ተክህል:
2.	ተክህል:	ተክህሊ:
	አክህል:	

Plur.

Plur.

פְּנִימָה:
תְּנִימָה:

פְּנִימָה:
תְּנִימָה:

פְּנִימָה:

In cæteris temporibus & personis nihil irregulare occurrit.

§. 51. Verba quæ aliquam radicalem פ: vel פ: habent, & Hebræis quiescentia, hic defectiva dicuntur, & juxta normam perfectorum observantur tantum regulis §. 3. facile flectuntur.

Quæ primam habent פ: perfecta per omnia sequuntur; Quæ פ: illa in solo Futuro secundo, (si est formæ פְּנִימָה:) & hinc descendente Imperativo, illud sine compensatione abjiciunt, aliam retinent, ut: פְּנִימָה:

Futurum II.

3. פְּנִימָה: תְּנִימָה: פְּנִימָה: פְּנִימָה: &c.

sed a

5. פְּנִימָה: fit פְּנִימָה: תְּנִימָה:
פְּנִימָה: פְּנִימָה: &c.

Imperativus.

פְּנִימָה: פְּנִימָה: פְּנִימָה: פְּנִימָה: &c.

sed

פְּנִימָה: פְּנִימָה: פְּנִימָה: פְּנִימָה:

Solam Futurum anomalum est in verbo פְּנִימָה: & sic flectitur:

Futurum I.

3. פְּנִימָה: תְּנִימָה: פְּנִימָה: פְּנִימָה: &c.

Futurum II.

3. פְּנִימָה: תְּנִימָה: תְּנִימָה: תְּנִימָה: &c.

Reliquæ Conjugationes perfecte omnes flectuntur.

§. 52.

§. 52. Verba quæ secundam habent **Q**; vel **P**; illas in nonnullis temporibus amissas per vocales homogeneas *o* & *e* in præteritis; *u* & *i* in Futuris, juxta regulas §. 3. compensant.

Conjugatio igitur talis est, & primo quidem quorundam media est **Q**:

Præteritum contracte.

	Sing.	
	M.	C.
	F.	
3.	ፍገጋ፡	ፍገጋ፡
2.	ፍገጋከ፡	ፍገጋከ፡
1.		ፍገጋኩ፡
	Plur.	
	ፍገጋ፡	ፍገጋ፡
	ፍገጋከጋ፡	ፍገጋከጋ፡
		ፍገጋ፤

Interdum etiam perfecte flectitur.

	Sing.	
3.	ጸጋጋ፡	ጸጋጋ፡
2.	ጸጋጋከ፡	ጸጋጋከ፡ &c.
	Plur.	
	ጸጋጋ፡	ጸጋጋ፡ &c.

Futurum I.

	Sing.	
3.	ፕጋጋ፡	ፕጋጋ፡
2.	ፕጋጋከ፡	ፕጋጋከ፡ &c.
	Plur.	
	ፕጋጋ፡	ፕጋጋ፡ &c.
	P	Futur.

Futurum II.

Sing.

Plur.

3. **ḤḤḤ**: **ṬḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**2. **ṬḤḤ**: **ṬḤḤ**: &c.Sed ab **ḤḤḤ**: *ire*, *fit*:3. **ḤḤḤ**: **ṬḤḤ**: &c.a **ḤḤḤ**: *venire*, **ḤḤḤ**: *vincere*,3. **ḤḤḤ**: **ṬḤḤ**: &c.3. **ḤḤḤ**: **ṬḤḤ**: &c.

Imperativus.

ḤḤḤ: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: Sic. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**& integre **ḤḤḤ**: quando secunda & tertia

Conjugatio perfecte flectuntur.

Infinitivus.

ḤḤḤ: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**:

Sic

CONJUGATIO IV.

Præteritum.

3. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**2. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: &c.

Sed ultima Gutturali.

3. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**2. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: &c.

Prorsus vero anomalum est.

3. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**2. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: &c.

Futurum I. regulare est.

3. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: &c.

Futurum II. plane irregulare.

3. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**: &c.Sic. **ḤḤḤ**: **ḤḤḤ**:

Imperativus

Imperativus.

Sic. አገዎ፡ አገዱ፡ አገሙ፡ አገዳ፡
አቆዎ፡ vel አቆዱ፡

Infinitivus.

አገዎ፡ Sic አቆዎ፡

Cæteris Conjugationibus formandis sufficiunt
regulæ generales.

Conjugatio Verborum concavorum P:

Præteritum.

3. ሠዎ፡ ሠዎት፡ ሠዎሙ፡ ሠዎዳ፡
2. ሠዎከ፡ ሠዎከሱ፡ &c.

Futurum I. perfecte.

Sing.

3. ይሠደዎ፡ ትሠደዎ፡ &c.

Plur.

ይሠደዱ፡ ይሠደዳ፡ &c.

Futurum II.

3. አሠደዎ፡ ትሠደዎ፡ ይሠደዱ፡ ይሠደዳ፡ &c.

Imperativus.

ሠደዎ፡ ሠደዱ፡ ሠደሙ፡ ሠደዳ፡

Infinitivus.

ሠደዎ፡ pro ሠደዎ፡ quia P: non libenter
fert vocalem homogeam juxta §. 3. ሠደዎት፡

CONJUGATIO VI.

Præteritum.

3. ትሠደዎ፡ ትሠደዎት፡ &c.

vel

2. ትሠደዎ፡ ትሠደዎት፡

P 2

Infinitivus.

Infinitivus.

‡W.Ɔ∞: ‡W.Ɔ∞†:

Reliquæ sequuntur Canones generales, §. 3.

§. 53. Defectiva tertia **Ɔ**: & **P**: sic flectuntur. Tertia **Ɔ**: muta deficit, & post literam sexti ordinis per *u*, post primi per *o* compensatur: interdum tamen manet & diphthongescit. Verbum **UΛƆ**: *fuit*, præteritum pro diversa significatione perfecte, vel imperfecte inflectit; hoc modo.

3. UΛƆ: UΛƆ†: UΛƆ.: UΛƆ.
2. UΛƆ'Ń: UΛƆ'Ń.: &c.

Et.

3. UΛ°: UΛ°†: UΛƆ.: UΛƆ.
2. UΛ°Ń: UΛ°Ń.: &c.

Futurum. I.

3. ƆΥΛ: ‡ΥΛ: ƆΥΛƆ.: ƆΥΛƆ∞: &c.

Sic ƆΞϞ: ‡ΞϞ: &c.

Sed PϞϞ: PϞ†: ob primam gutturalem.

Futurum II.

3. PUA: ‡UA: ‡UAƆ.: ‡UAƆ∞: &c.

Sed PŃPƆ: & PŃP.: &c.

Imperativus.

UΛ: UΛƆ: UΛƆ†: UΛƆ∞:

Infinitivus.

UΛƆ: UΛƆ†:

In aliis ϞƆƆ: pro ϞƆ.Ɔ:

ŃϞƆ:

Reliquæ Conjugationes ex regulis supra traditis colligendæ.

CONJUGATIO I.

Defectivorum tertia P:

Præteritum regulariter flectitur.

3. ሰጥፆ፣ bibit, ሰጥፆጥ፣ ሰጥፆ፣ ሰጥፆ፡

2. ሰጥፆኅ፣ ሰጥፆኅ፣ &c.

Sed media gutturali.

3. ርኧፆ፣ ርኧፆጥ፣ ርኧፆ፣ ርኧፆ፡

2. ርኧፆኅ፣ ርኧፆኅ፣ &c.

Futurum I.

3. ይሰጥ፣ ጥሰጥ፣ ይሰጥፆ፣ ይሰጥፆ፡

vel. ይጸኧ፣ ጥጸኧ፣ &c.

ይረኧ፣ ጥረኧ፣ &c.

ይፀፀ፣ ጥፀፀ፣ &c.

Futurum II.

3. ይስጥፆ፣ ጥስጥፆ፡

ይስጥፆ፣ ይስጥፆ፡ &c.

Sic ይርኧፆ፣ &c. sed ይጸኧ፣ ጥጸኧ፡

ይጸጸፆ፣ ይጸጸፆ፡ &c.

Imperativus.

ጸጸ፣ ጸጸፆ፣ ጸጸፆ፣ ጸጸፆ፡

At ርኧ፣ ርኧፆ፣ ርኧፆ፣ ርኧፆ፡

Infinitivus.

ጸጸ፣ ይ፣ ጸጸፆ፣ ጥ፡ Sic ርኧ፣ ይ፣ in statu

constructo ጸጸ፣ ርኧፆ፡

Cæteræ Conjugationes ob eandem rationem eundem patiuntur defectum, ut: IV. ለፀፀፆ፡

Fut. ፀፀፀ፡ V. ለሠ፣ ፣ ፀሠ፣ ፡

§. 54. Sunt etiam hic ut apud Arabes dupliciter & tripliciter imperfecta, quæ ex utriusque regulis

judicanda & tractanda. Quæ ex Gutturale & Defectiva una constant, in 6. classes abeunt, quorum (1.) Habet primam gutturalem & secundam deficientem, ut: **UO'N**: *vehementer commovit*, **UP**: *abstulit*, **hPC**: *ire*, **zOW**: *miscuit*, **zP**: *decepit*, **hOP**: *præcosus fuit*, **UPP**: *circumspexit*, **OPZ**: *expioravit* &c.

(2.) Habet primam Gutturalem & tertiam deficientem, ut: **UΛO**: *fuit*, **UFO**: *judavit*, **hΛO**: *vigilias egit*, **hHP**: *friscuit*, **zTO**: *arsit*, **zLP**: *elegit*, **hTO**: *domum rediit*, **hNP**: *recusavit*, **UΛO**: *fidem fefellit*, **UHP**: *vicem rependit*. &c.

(3.) Habet secundam Gutturalem & primam Defectivam, ut: **OUO**: *dedit*, **TPUP**: *more Judæorum vixit*, **Oh'N**: *irritavit*, **zOM**: *absorbuit*, **OUΛ**: *diem egit*, &c.

(4.) Habet secundam Gutturalem & tertiam defectivam, ut: **Λh O**: *planxit*, **Λh P**: *venustum fuit*, **OUO**: *liquefcere*, **CzP**: *vidit*, **COP**: *pavit*, **zOO**: *venatus est*, **PhO**: *amulatus est*, &c.

(5.) Habet ultimam gutturalem, & primam defectivam, ut: **Oh'k**: *egressus est*, **Oh'o**: *lactavit*, **Oh'h**: *in unum congeffit*, **hP'o**: *significavit*, &c.

(6.) Habet ultimam gutturalem & secundam defectivam, ut: **OPk**: *vincere*, **WP'o**: *accrescere*, **Ph'h**: *rubuit*, **Ph'h**: *vomuit*, **zPh'**: *altiore esse*, **H'o'o**: *familiariter*, **h'o**: *assidue aliquid tractare*.

§. 55. Dupliciter Imperfecta quæ ex duabus vel Gutturalibus vel defectivis constant, vel conjuncta sunt, vel discreta.

Gutturalia conjuncta **Oh'h**: *fermentari*; **Oh'h**: *desertus fuit*.

Defectiva conjuncta in prima & secunda, ut: **ፀ**
ፀፀ: *clamorem sustulit*; in secunda & tertia, ut:
ሰፀP: *maturescere*, **ፀPP**: *deflexit*. Discreta,
ፀርፀ: *jecit*, **ፀፆP**: *indidit*, **አፀፀP**: *am-*
putavit, **አፀኅP**: *fulsit*. &c.

§. 56. Tripliciter imperfecta sunt vel ex defecti-
 va una & duabus gutturalibus, ut: **ተአኃፀ**: *pro-*
fratre habuit, **አይከአ**: *descendit*; vel ex guttu-
 rali una & duabus defectivis, ut: **ሐይፀ**: *vixit*,
ፀሐP: *exploratum venit*, **ፀኃP**: *emissit*,
ፀፀፀ: *clamorem sustulit*, **ፀፀP**: *existus fuit*,
ፀፀU: *mistus fuit*. &c.

§. 57. Suffixa personalia verbis accedunt, juxta
 regulas sequentes.

(1.) Vocales quarti, quinti & septimi ordinis
 propter suffixa non mutantur, ut monitum §. 16.

(2.) Affixa tertiæ personæ post literam primi
 vel sexti ordinis **U**: abjiciunt ut: **ሰረረሰ**: *funda-*
vit eam, **ይፀፀፀ**: *circumdabit eos*.

(3.) Idem fit Vocali secundi & tertii ordinis
 in literam homogeneam juxta §. 3. mutata, ut:
ገርከፀ: & **ገርከP**: *feci eum*, vel *eam*.

(4.) Affixum **ኂ**: *me*, literam sexti ordinis
 transfert in primum, ut: **ፀከአተኂ**: *unxit me*
 s. **ሰፀፀኂ**: *audi me*.

(5.) Idem facit affixum **ኅ**: *te*, in omnibus
 temporibus, excepto Futuro secundo, ut: **ፀፀፀ**
ሰኅ: *custodiat te*; sed **ይፀፀፀኅ**: *custodiet*
te.

(6.) Futuri II. & Imperativi forma **ይገር**:
 & **ገር**: ante affixa mutatur in alteram **ይገር**:
 & **ገር**: ut: **ይፀፀፀአኂ**: *veniat mihi*, **ሰ**
ፀፀኂ: *audi me*.

(7.) **Q**: prima radicalis in iisdem temporibus abjecta, ob suffixum redit, ut: **QW'ZU'QW'**: *requiritis, seu opus habetis.*

(8.) Personæ verborum in vocalem *u*, & *i*, delinquentes vocales has resolvunt in literas homogeneas **Q**: & **P**: juxta §. 3. ut: **PQAP**: *dicunt eum*, **QW'ZU'QW'**: *complexa es eum.*

(9.) Affixa tertiæ personæ in secunda Singulari masculina, & prima Plurali poscunt ante se vocalem quarti ordinis, ut: **QW'ZU'QW'**: *vocasti eum*, **QW'ZU'QW'**: *vidimus eam.*

(10.) Litera tertiæ ordinis in personis fœmininis transfertur in sextum, ut: **QW'ZU'QW'**: *fulcra me*, **QW'ZU'QW'**: *libera me.*

(11.) **Q**: *est, datur, habet*, ex Præpositione **Q**: *in*, & suffixo **U**: conflatum, per suffixa conjugatur, hoc modo:

3. **QW'**: **QT'**: **QW'**: **QZ'**:
 2. **QW'**: **QW'**: **QW'**: **QW'**:
 1. **QW'**: **QW'**: Sic **QW'**: *non est.*

§. 58. Inter Particulas primum locum occupant Adverbia, quorum præcipua sunt sequentia:

Infeparabilia supra enumerata sunt tria Præfixa **Q**: *non, ne*, **Q**: *optandi & imprecandi non*, **QW'**: *utique*. Suffixa **U**: **U**: *an, num.*

Separabilia sunt (1.) Loci, ut: **QW'**: *in medio*, **QW'**: *foris, foras*, **QW'**: *hic, huc*, **QW'**: *ibi, illic*, & *eo, illuc*, **QW'**: *illo in loco*, **QW'**: *ubi, ubi*

in quo loco, ut: ንቦ: ሰከቦ: ubi cubuit: Org.
 ንቦ: ካልኦ: aliorsum ንቦዘ: huc. ንቦ:
 ነጥሉ: ubique. በነጥሉሃ: ubivus, ubique. ኦዳ:
 uticunque. ላህላ: superius, supra, sursum ገሕ
 ጥ: inferius, infra. ፀገ።: sinistrorsum. ይዩኝ:
 dextrorsum.

(4.) Temporis, & quidem præsentis, ut: ይኸዘ:
 nunc, jam. ዮዮ: hodie. ሀዲ: adhuc. ኦስከ:
 ይኸዘ: huc usque, ad hunc diem. Præteriti, ut:
 ተጻል።: heri. በተካተ: ኦዮተካተ:
 olim, antiquitus. ኦዮቆዮዮዘ: ante hæc.
 ወኦተ: ጊዜ: tunc temporis. አዮሃ: idem.
 Psal. 18, 14. Futuri, ut: ጊሰ።: cras. ኦዮይኦ
 ዘ: Ex nunc, i. e. in posterum. Indefiniti, ut:
 በጽካሕ: & ነገሀ: mane. ሰርከ: vespere. ሳኝ
 ታ: postredie. በአዮጠኝ: quoad ἕως, quamdiu,
 donec. ዮሀተ: interdum. ሌሊተ: noctem. ዮገኝ
 ረ: postea. ቆዮዮ: antea. ወተረ: vel በነጥ
 ሉ: ጊዜ: item ለሌ: ጊዜ: & ዘልረ: semper.
 ኦ: ለገ።ረ: nunquam, sc. fiet. አል።: አዮ:
 ኦ: non est sc. tempus quo non sc. faciam hoc vel
 illud: id est: nunquam non. አዮ: præponitur nomi-
 nibus & numeris tempus denotantibus, ut: አዮ:
 ሀለተ: ኦዮወኦከ: in die quo invocaverote,
 Sic አዮ: አዮረ: ለከዮሌ: die primo Julii.
 አዮሃ: cum, quo tempore. አዮሃ: tunc tempo-
 ris. ኦዮአዮሃ: ex illo tempore. ኦስከ: አዮ:
 & ኦስከ: ሰቦ: ኦዮዘ: deinde. አዮከ።:
 & ኦዮአዮ: ሰቦ: postquam, cum. ፋጠኝ: cito.
 ወኦተ:

וְאָת: 2**ח**: illo ipso tempore. **אֲזַי:** 2**ח**:
 & **חֲאַ**: cum, postquam, sive quo tempore. **אֲדַ**
וּ: **אֲדַחֲבֵי:** quam diu. **אֲזַח:** cum, dum.
אֲדַחֲבֵי: confestim, illico. **אֲדַחֲבֵי:** 2**ח**
 in iuxta tempore, medio tempore. **אֲדַחֲבֵי:** &
אֲדַחֲבֵי: & **אֲדַחֲבֵי:** in perpetuum. **אֲדַחֲבֵי:**
אֲדַחֲבֵי: & **אֲדַחֲבֵי:** antequam, priusquam.

2. Numeri, ut: **אֲדַחֲבֵי:** semel. **אֲדַחֲבֵי:**
 2**ח**: bis **אֲדַחֲבֵי:** & **אֲדַחֲבֵי:** duplo
 magis. **אֲדַחֲבֵי:** 2**ח**: ter. **אֲדַחֲבֵי:** 2**ח**
 & ita porro: **אֲדַחֲבֵי:** secundo, uerum. **אֲדַחֲבֵי:**
 uicissim, praeterea, adhaec.

4. Ordinis, ut: **אֲדַחֲבֵי:** porro, praeterea. **אֲדַחֲבֵי:**
אֲדַחֲבֵי: primum. **אֲדַחֲבֵי:** deinde, posthaec. **אֲדַחֲבֵי:**
אֲדַחֲבֵי: in primis, primo loco. **אֲדַחֲבֵי:** **אֲדַחֲבֵי:**
אֲדַחֲבֵי: praecipue uero.

5. Quantitatis, ut: **אֲדַחֲבֵי:** in quantum,
 seu pro ratione, **אֲדַחֲבֵי:** multum, crebro. **אֲדַחֲבֵי:**
אֲדַחֲבֵי: parum, modicum.

6. Qualitatis ut: **אֲדַחֲבֵי:** & **אֲדַחֲבֵי:**
אֲדַחֲבֵי: clam, occulte. **אֲדַחֲבֵי:** Grace, **אֲדַחֲבֵי:**
אֲדַחֲבֵי: Ethiopice, & ita porro **אֲדַחֲבֵי:** ex ad
 uerso, e regione. **אֲדַחֲבֵי:** bene, pulchre. **אֲדַחֲבֵי:**
אֲדַחֲבֵי: Ebraice. **אֲדַחֲבֵי:** praelix. **אֲדַחֲבֵי:**
 subiuo. **אֲדַחֲבֵי:** certo: Et ita a reliquis nominibus
 qualitatis Aduerbia formare & derivare poteris.

7. Similitudinis, ut: **אֲדַחֲבֵי:** ut, sicut, tanquam
אֲדַחֲבֵי: ita, sic, hoc modo. **אֲדַחֲבֵי:** quemad
 modum, sicut, cui respondei **אֲדַחֲבֵי:** ita, quoque

אֲדַחֲבֵי:

HḤጐ: & HḤጐ: አፈ: quo pacto, qua ratione. ጐጠኝ: instar. ሆፆፎ: vice, loco. ሀረፆ: pariter, aequaliter. ሆጐአፎ: nempe, nimirum. ጐጐጐ: ጐጐ: perinde, similiter.

8. Intendendi, ut: ረፆፆፆ: & ጐጐጐ: admodum, valde. ፆአጐ: & Hአፎጐጐ: ፆአጐ: quin, potius. አፈ: quam. አፎጐ: amplius, ulterius. ጐአፆ: crebro, sepe. ሆፆ: ጐፆጐ: ad hoc, parum. አጐ: utique. አጐአ: utique non.

9. Remittendi, ut: ጐጐጐ: parum, ጐጐ: ጐጐጐ: sensim, paulatim. ጐጐጐ: ጐጐ: Hአጐጐ: fere.

10. Congregandi, ut: ሆጐጐ: pariter, simul. አጐጐ: unā.

11. Excludendi, ut: Hአፆጐጐ: praterquam, nisi, quam, ut: ጐጐጐፆ: tantummodo.

12. Demonstrandi, ut: ሆጐ: & ሆጐ: Ecce.

13. Interrogandi, ut: አፆፆ: ubi? አፆፆፆ: ፆፆ: quoniam? አጐአፆፆ: unde? ጐአፆፆ: quo in loco? አጐጐ: አፆፆ: quousque? ፆጐ: አፆፆ: quo versus? አጐጐ: ጐአፆፆ: quamdiu? quousque? አፆ: quomodo? ጐአፆፆ: ጐፆፆ: quamobrem? ጐአፆፆ: quando? ጐጐጐፆ: ጐፆፆ: quot? Et affixum ሆ: & ፆ: ne? anne? ጐጐፆፆ: quare?

14. Dubitandi, ut: አፆፆፆ: & አጐጐጐ: ፆፆ: fortassis.

15. Optandi, ut: ጐ: præfixum optativo, ut: ጐፆፆፆ: ጐፆፆፆ: fiat, fiat.

16. At

16. Affirmandi, ut: **አወገጃ**: & **ሀልወ**: certo, vere, reuera. **ለዋገጥ**: **አኮ**: quidem. **አወ**: maxime, **ጥፍ**: utique, sane, **አሆ**: assentientis particula est, & annuentis alicujus iussu. Hinc **አሆ**: **ብሂል**: hoc est **አሆ**: dicere, pro obtemperare, obedire.

17. Negandi, ut: **አኮ**: non. **ወአዎ**: **አኮ** *fin minimu*. **አገብ**: Renuentis est particula, opposita **ጥፍ** **አሆ**: hinc **አገብ**: **ብሂል**: est renuere, recusare. **አፋጸዎ**: nullatenus, nullo modo. **አለገዎረ**: in aeternum non. **አ**: non prefixum inseparabile.

18. Prohibendi, ut: **ሁፍ**: cave. **አ**: non. **አኮ**: absit. requirit Pronomina absoluta, ut **አኮ**: **ለጥ**: **አኮ**: **ለኮ**: absit a me, vel a te.

§. 59. Præpositiones itidem sunt, vel inseparabiles, ut: **ለ**: ad. **በ**: in, & **አዎ**: a, ab, de, ex, vel separabiles, ut: **ሆገጥ**: pro, loco, vice. **ላሀለ**: super, contra, adversus. **ወሀልጥ**: super, supra. **ወከለ**: cum & inter. **ወገለ**: versus, contra. **ከለ**: inter, in medio aliquorum. **ፍዋዎ** & **በፍዋዎ**: ante, coram. **በከዎ**: secundum, juxta. **በበይገ**: propter. **አዎዋረ**: post. **አገገ**: per. **አገገ**: e regione. **ወከጥ**: in, tamquam ad locum. **በወከጥ**: in loco. **አገበይገ**: ob, propter, pro **አዎበይገ**: sic dici videtur. **ከጥ**: inter, **በአገጥ**: (1.) propter, (2.) de, (3.) pro. **ገከጥ**: sub. **ከኮ**: & **በከኮ**: apud, ad, **ወገከጥ**: vice, loco. **አከኮ**: usque ad, & **አከኮ**

ሰፊ: idem. አዎኒ: ab, ex. ዘአንባለ: sine, ab/que, præter. ደባ: super. በደባ: idem. ደባ: ባሕር: ደባ: ዓይ: Matth. 14, 26. 28. forte mendum. ደግረ: post.

§. 60. Coniunctiones inseparabiles sunt, præfixæ **ዐ**: & **ዘ**: quod, quia, vel affixæ, ut: **ሰ**: **ዎ**: autem, **ኮ**: ergo, igitur, **ሆ**: quidem **ሂ**: & **ኒ**: que, quoque.

Separabiles sunt (1.) Copulativæ **ዐ** & **ሀደ**: præterea, adhuc. (2.) Conditionales, **ሰባሆ**: **ዘአንባለ**: nisi, præterquam. **አዎ**: & **ለአዎ**: si, sin. **ለአዎ**: ni, nisi. **ዐዎዎ**: አሳ: si vero non. **አዎሰ**: & **ሰባሰ**: si autem. (3.) Disiunctivæ, **አዎሂ**: sive, seu. **አዎኒ**: sive, si sæpius repetatur, additur **ዐ**: ut: **አዎኒ**: **ዐረጉ**: **ዐአዎኒ**: **ዐረደሱ**: **ዐአዎኒ**: **ሂሠአሱ**: sive ascendero, sive descendero. Pl. 138, 7. (4.) Adversativæ **ባሕቱ**: veruntamen, verum enim vero, ast. **ዘአንባለ**: & **አላ**: sed, verum. **ጥፍ**: tamen, attamen, nihilominus, utique, **ጥፍ**: sequente **አ**: ne quidem. **ለአዎ**: & **ዐአዎሂ**: quamvis, etsi, licet. (5.) Conclusivæ, **አንኮ**: ergo, igitur, itaque. **አንኮ**: ideo, eam ob causam. **በአንተኮ**: propterea, ideo, eam ob rem. **አንገ**: igitur. præcedente vel sequente **ኒ**: fere obtinet an igitur? num ergo? (6.) Disiunctivæ **አዎ**: & **ዐዎዎ**: aut, vel. (7.) Causales **ኮዎ**: ut. **ኮዎ**: አ: ne.

Hisi appendicis loco adjicimus Interjectiones

(1.) Deridentis; አንቆሶ: አንቆሶ Engge, Engge!

(2.) Dolentis

(2.) Dolentis: $\dot{\alpha}\Lambda$: *ve*, $\dot{\alpha}\Lambda\Lambda\tau$: *ve mihi*,
 ΦP : idem. $\Phi\text{P}\Lambda\Omega$: *ve tibi*, $\Phi\text{P}\Lambda\tau$:
ve mihi, & sic modo conjunguntur, modo dis-
junguntur Pronominibus. (3.) Salutantis: perso-
nam aliquam in dignitate constitutam: $\Omega\mu$
ave, communiter $\dot{\eta}\Lambda\varphi$: (4.) Rogantis:
 $\dot{\alpha}\dot{\eta}\tau$: *quæso*, *obsecro*. (5.) Supplicantis: $\dot{\alpha}$
paragogicum, quod per totam orationem suppli-
cem miro modo in fine singularum vocum, ad
nauseam usque repetitur, ut patet Matth. 27, 19.
Luc. 7, 7. & 16. & seqq. Imo & interrogantis est
ut: $\dot{\alpha}\dot{\zeta}\tau\dot{\alpha}$: $\varphi\dot{\alpha}$: $\dot{\alpha}\dot{\zeta}\tau\dot{\alpha}$: *tu quisnam es*
Joh. 11, 19. (6.) Hortantis: $\dot{\zeta}\Omega$: *age*; quod
more Imperativi flebitur, $\dot{\zeta}\Omega_2$:
 $\dot{\zeta}\Omega$: $\dot{\zeta}\Omega_1$: &c.

F I N I S.

SYNOPSIS
 INSTITUTIONUM
 PERSICARUM.

SECTIO I. *Generalis.*

CANON PRIMUS.

Persica Lingua etsi plane sui juris est, ab Arabica tamen una cum religione infinita vocabula, inprimis Nomina, Participia & Particulas, ipsamque adeo scribendi rationem per literas & puncta accepit.

Quemadmodum autem ex literis, quas XXXII. numerat, novem hisce ظ ط ض ص ح ت ad sola fere Arabica; ita his quatuor, ع غ ق & ي (quæ Persicæ; sicut ب ج و & ا quibus formatae sunt, Arabicæ dicuntur) ad sola Persica exprimenda utitur.

Figura, nexus & ductus harum literarum Arabicas per omnia sequuntur: magis tamen pendulo & involuto scribendi genere, quod *Taalik* dicitur, Manuscripta eorum constant; unde & paulo difficilior eorum lectio inassuetis.

Diffi.

Difficultas ea partim in literarum ductibus, partim in punctis confusis aut neglectis consistit. Sic (1.) و & ڤ a ڤ & ڤ, itemque و, cauda porissimum, in prioribus sursum, in posterioribus deorsum vergente; vel capite, in prima magis tenui, quam ultima, dignoscenda. (2.) Sex illæ, ڤ, ڤ, ڤ, ڤ, ڤ, ڤ, ab initio dictionis, aut in medio post illigabiles,

aliquando tam tenui ductu exarantur, ut aciem oculorum pene effugiant, aliquando una linea exportecta & sinistrorsum declinante protrahuntur; id quod Nun finali ڤ haud raro etiam accidit. (3.) Duæ ڤ & ڤ sæpe in curvam lineam expanduntur, ideoque major diligentia in eorum vestigiis observandis adhibenda est. Puncta porro diacritica literarum vel (1.) locis suis non apponuntur, vel (2.) sub ڤ & ڤ duo omittuntur, præcipue si ڤ im-

mediate sequatur, ut ڤ ڤ *senex*, ڤ *res*, vel (3.) duo literæ ڤ in curvam iineolam, & (4.) tria literæ ڤ in figuram quasi Græci circumflexi convertuntur, quod sedulo observandum.

Potestas literarum partim communis cum Arabibus, partim Persarum propria est. Ita ڤ *pe* ut *pe*

che ut *ch* Anglicum, ڤ *zhe* ut *tz* Italicum ڤ *Ghaf* ut *gh* vel *kh* ڤ *Z* Anglorum, (sæpe) Hebræorum efferunt. In reliquis Arabum pronunciationem sequuntur.

Numeros eodem modo, ut Arabes, vel per literas, Hebræorum ordine dispositas, vel per figuram

ab Indis, ut putatur, inventas exprimunt. De quibus Arabica Grammatica consulenda.

§. 2. Vocalium numerus, figura & potestas eadem est, quæ Arabibus. Earum tamen Nunnationem non admittunt, ideoque in Arabicis quoque Nominibus una cum Vocali abjiciunt, ut: ^االله pro ^االله *Dens*, ^ااول pro ^ااول *primus*.

§. 3. Literæ quiescentes totidem sunt, quot apud Arabes, ^ااوي, quæ Vocalem præcedentem producunt. Has tamen Persæ sæpe abjiciunt, ita ut in multis vocibus eandem syllabam promiscue fere producant aut corripiant, ut: ^ادهان & ^ادهان *os*, ^ادوياء & ^ادوياء *via*, ^ادويان & ^ادويان *pagus*, ^ادويك & ^ادويك *alius*, ^ادوئو & ^ادوئو *fieri*, ^ادوئو *pater tuus*. Imo & aliæ literæ apud Persas interdum promiscue scribuntur, vel negliguntur, tum in principio, ut: ^ااكر & ^ااكر *supra*, ^ااكر & ^ااكر *si*, unde cum ^اا copula ^ااكر & per Syncopen ^ااكر & ^ااكر *si*, ^ااكر & ^ااكر *et si non*, alioqui, ^ااكر & ^ااكر *ex illo*; ^ااكر & ^ااكر *ex illo*; ^ااكر & ^ااكر *supra*, ^ااكر & ^ااكر *supra*, ^ااكر & ^ااكر *supra*, ^ااكر & ^ااكر *supra*.

جو *quum*, كُنَّا & كُنَّا *faciens*, & sic in
caeteris Participiis.

Elif initiale tam Pronominum, quam Verbi Substantivi, a præcedente voce vel præfixo sæpe eliditur
مَنْ أَمَّ & مَنْ أَمَّ *ego sum*, كَيْسَتْ *quis est?*
چيست *quid est?* Sic بَدُو in illo, بَدِين in hoc
ن Euphoniae gratia interposito, sicut in بَدَان in isto
Idem Elif initiale in Futuro & Imperativo accedens
characteristica ب vel particula negativa ن vel و
ob eandem causam, semper ي interponit, ut
بِيَأْفُرُونِش *accendam*, بِيَأْفُرُونِش *accende*, quo
casu Elif sæpe excidit, ut: بِيَغْفِرُونِش, بِيَغْفِرُونِش
Sic نِيَأْ & نِيَأْ *ne veni*, pro مَا & مَا, ab آمَدَارِ *ve-*
nire. Sic نِيَسْتِ pro نَاسْتِ *non est*. He quoque fi-
nale in accessu incrementi finalis frequenter eliditur
ut: بِنْدَهْ كَانِ & بِنْدَهْ كَانِ *servi*. Etiam cum
ي commutatur, tum in paragoge vocum, tum in
particulis كَ, حَ, ذَ & similibus.

Peculiare quoque Persis est vocales aliquas in
loquendum Euphoniae gratia inferere, quas in
scribendo sæpe negligunt, ut: مَادَرِ مَنْ *quod*
legunt

legunt, madare man, *mater mea*, حَالِ خُوبِ نَأْرَمِ
 Hali chubi darem, *bene valeo*. Accuratiores ta-
 men eas per ي, ء, vel 8 ad calcem vocum ad-
 jectas, quoties usus fert, exprimere solent.

§. 4. Vocales apud Persas etiam per Gjesma,
 Tesdid & Medda producuntur. Ubi notandum,
 quod Phatha super Elif in Medda latens, vel sequen-
 te م vel ن Gjesmato, efferatur, ut o obscurum, ut:
 اَشْمَانِ osmon, *caelum*.

§. 5. Gjesma quoque, ut Scheva quiescens He-
 bræorum, literis omnibus vocali destitutis inscribi-
 tur. Si tamen geminum concurrat, sive id in medio
 fiat, sive in fine, alterum tantum vel prius, juxta
 Gravium, vel posterius, juxta Dieu, scribi solet, al-
 tero intellecto. Hic quoque 8 finale præcedente
 Phatha otiosum appellat, & sine Gjesma scribit,
 contra quam Gravius, qui illud ubique Gjesmat.

§. 6. Scheva mobile Persæ quidem cum Arabi-
 bus ignorant: attamen primam cujusvis dictionis
 vocalem, sequente immediate alia, plerumque ita
 leviter pronunciant, ut quasi absorbeatur, ut Scheva
 mobile Hebræorum, ut: كِرِسْتَنْ quasi cristen
 flere, كِرِ قْتَنْ qf. gripten *capere*, خُوَاسْتَنْ
 quasi chwasten, *velle*, خُوَآذَنْ, qf. chwanden,
vocare, legere.

§. 7. Diphthongos proprie dictas Persæ non magis,
 quam reliqui Orientales, agnoscunt: Waw tamen
 Q 2 & Je

& Je mobiles post Phatha vel Dshamma, aliquid
 Diphthongo simile sonant, ut: ذُو *novus*, بُرَايِ
propter, سُوِيِ *ad, versus.*

§. 8. Dages lenis apud Persas nullus est usus.
 Tria tamen puncta, quæ in quatuor Persicis

کي تر چ ي literas has supra communes il-
 las, sive Arabicas, کي & تر چ ب, quodam
 modo indurant, simile aliquid cum Dages illo
 Hebræorum habere videntur.

§. 9. Dages fortis quoque seu Tesdid Arabicis
 usus in Persicis vocibus minus frequens est, & vix
 aliis, quam origine Arabicis, convenit, ut: كَوَلِ
primus, اَمَّا *sed.*

§. 10. Ex cæteris Arabum punctis solum Hamza
 & Medda recipiunt: quorum illud in fine vocum
 cum Kesra pro ي, vel ة subinde scribitur, ut:

مَادِرْ mater, & vel paragogen, vel regimen notat.
 Hoc pro Phatha Elif initiali frequenter, in medio
 etiam aliis literis ob Elif quiescens elifum inscribitur
 ut: آمَدِنِ omaden, venire, آتْ pro آتْ
Dens.

§. 11. Accentum, cujus notas cum Arabicis
 cæterisque Orientalibus, præter Hebræos, igno-
 rant, in dissyllabis & polysyllabis in ultima habent.
 cum ejus vocalis quiescente aliqua producitur, alias
 in penultima. Exempla passim occurrunt.

Distinctionum quoque notas cum Arabibus habent easdem.

§. 12. Lingua Persica, etsi qualis hodie est, tamen fere vocum suarum partem ab Arabibus mutuatur, in propriis tamen & genuinis vocibus nec ab Hebraica nec ab ulla ejus filiarum descendit, sed in multistam vocibus, quam earum accidentibus ad linguas Occidentales, & imprimis Germanicam nostram propius, quam ad Orientales illas, accedit;

Sic پدر pater, مادر mater, برادر & بیرادر

frater, دختر filia, توسر tonsor, در janua, لب

labium, ذائق umbilicus, نام nomen, کَل calvus,

ستاره stella, نو novus, تندر tonitru, aliaque plu-

ra cum nostratibus plane conveniunt. Flexiones quoque tam Nominum, quam Verborum, & imprimis constructio ad Germanicam consuetudinem proxime accedunt, ut in progressu apparebit.

§. 13. Distinctio literarum in radicales & serviles non majorem apud Persas, quam Occidentales populos, vel usum vel necessitatem habet. Quæ vero literæ in quavis voce essentielles vel accidentales sint, in derivationibus earum & flexionibus apparebit.

§. 14. Præfixa apud Persas quoque sunt, sed numero pauca, ut: ن , ex آئر , a, ab, ex, de, præ, propter, ب per, cum, ad, secundum, in, & copula و & ع ; characteristica item Verborum ب , & negandi parti-

culæ ^ن & ^وne, quæ tamen etiam seorsim adhibentur, sed assumio ^و, ut: ^ود, ^وو.

§. 15. Gutturales hic nihil peculiare habent, sed qualvis Vocales, ut cæteræ literæ, ante se ferre possunt.

§. 16. Cum alia hic sit radicum seu primitivorum ratio, certa quoque in earum literis vocali determinari nequit.

§. 17. Scheva mobile cum Persæ nullum habeant, plura quoque eorum concurrere & ob concursum mutari non possunt. Prima autem dictionis vocalis quomodo sequente immediate altera scheva mobile referat, supra §. 6. dictum est.

§. 18. Gutturales apud Persas, similiter ut apud Arabes tam Tesdid, quam Gesima, ubi opus est, admittunt, ut: ^ودندة *servus*.

SECTIO II.

DE NOMINE ET PRONOMINE.

§. 19. Nomina omnia tam Substantiva, quam Adjectiva Generis discrimine apud Persas perpetua carent. Ad distinguendum autem sexum in Substantivis sexum habentes significantibus, utuntur, ubi opus est, appositione Nominis ^ددَر, quod *masculinam* & ^ومَادَة, quod *fœminam* significat, ut ^ددَر كَوْدَكِي *puerulus*, ^ومَادَة كَوْدَكِي *puella*, ^ددَر كَاو *taurus*, ^ومَادَة خَر *asina*, &c.

§. 20. Restrictio Nominum, quæ apud Hebræos & Arabes per Articulum, apud Aramæos per statum Emphaticum fit, hic similiter vel per pronomen aliquod demonstrativum, vel per notam unitatis seu singularitatis **ي** vel **س** fini nominum affixam

instituitur, ut: **يُورِي أَيِّنْ صَرِّ** *hic vir*, **يُورِي**

seu **يُورِي** *hæc camera*, **يَانْ شَاهِي** *hic Rex*.

Restrictio autem Substantivo Adjectivum ei conveniens necessario quoque restringitur.

§. 21. Nomina Persarum, quia Generis discrimine perpetuo carent, moveri de Genere in Genus nequeunt, sed ad sexum distinguendum, dicta appositione Nominum **ذَرِّ** & **هَانْ** contenta esse debent. Vide §. 19.

§. 22. Restrictio quoque ob eandem rationem in quibusvis Nominibus eadem est, nihilque in ipsa forma Nominis mutat. Vide §. 20.

§. 23. Dualis apud Persas nullus est, ne in ipsis quidem Nominibus pure Arabicis, mutuo ab illis petitis.

Pluralis fit a Singulari adjecto fere promiscue **أَنْ** vel **هَانْ** sine ulla alia mutatione: nisi quod ea quæ in **س** desinunt præcedente immediate Phatha

pro **أَنْ** assumunt **كَنْ**, & **س** ante utramque pluralis terminationem sæpe abjiciunt, & terminata in **ا**

quiescens **ي** ante **أَنْ** adsciscunt, ut **سَخْنِ** *verbum*

bum, pl. سَخْنَانٌ, *zōn* fœmina, زَنَانٌ

alius, بِيكْرَانٌ. Sed بَيْرَةٌ agnus, pl. كَارَانٌ

servus, pl. بِنْدَكَانٌ, *zādā*, sapiens

pl. بَانَرَانٌ. Sic بَانَرَانٌ forum, pl. بَانَرَانٌ هَا

pagus, pl. بِيهَهَا. Sed خَادَةٌ domus, pl. خَانَهَا

Sic كِنَاهَةٌ, peccator, & كِنَاهَانٌ

Eadem apud Persas est Pronominum plerorumque, itemque Participiorum & Infinitivorum, tam Peccatorum, quam Arabicorum, omnium ratio.

§. 24. Pluralis apud Persas non aliter ac Singularis restringitur, ut: مِعْجَزَاتُ هَآيِ *miracula illa*.

§. 25. Casus in utroque Numero particulis quibusdam initio vel fini vocum Declinabilium, hoc est, Nominum, Pronominum & Participiorum, nunc separatim nunc conjunctim additis, distinguuntur. Genitivum notat Præpositio اَتْر

ut: اَتْر يَدِ اَبِي *liber patris mei*

Alias, omissa Præpositione, Nomen regens, vel nude, vel in statu regiminis, ei præponitur, ut:

اَقْرَبِنْدَةُ اَسْمَانِ وَتَرِيْمِيْنِ *Creator cæli & terra*

فَرُوحُ صِيْوَةٍ شِكْمِ نُو *fructus ventris tui*. Dativum in-

dicat vel præpositio **بِ** vel **بِا**, aut præfixum **بِ**, ut :
بِاَوْ ipsi, **بِاَشْمَا** vobis, **بِمِي** mihi, vel particula
رَا nunc conjunctim, nunc separatim postposita, ut :
اَوْرَا ipsi, **مِيْرَا** mihi ; Accusativus formatur per
idem suffixum, ut : **اَشَارَا** vel **اَشَارَا** illos,
اَشَارَا quendam ; Ubi notandum, si Accusativo
huic Adjectivum, vel Genitivus, vel utrumque
cohærens, sequatur, particulam hanc illis omnibus
postponi, ut : **اَحْكَامَا مَعْدَسَا رَا** mandata san-
cta, Acc. **زِيْشْهَائِيْ اَوْرَا**, ulcera ejus, Accuf.
اَشَارَا كِنَائِيْ پَدَرَا خُوْدَرَا librum patris sui. Voca-
tivus per Interjectionem **اِي**, & Ablativus per Præ-
positionem **اَنَر**, vel **رَا** præfixum, ut in aliis linguis,
exprimitur, ut : **اِي پَدَرَا** o pater, **اَنَر پَدَرَا** vel
رَا پَدَرَا a patre. Ad eundem modum & Pluralis
utriusque terminationis flectitur, ut : **اَسْمَانْهَارَا**
caeli, **اَسْمَانْهَارَا** caelis & caelos, **پَدَرَان** patres,
پَدَرَان vel **پَدَرَانَرَا** patribus & patres, Dat. &
Acc.

Accus. Dativus tamen & Accusativus sæpe abjecta particula **وَ** Nominativo similes sunt, a quo non nisi sensu & orationis textura discerni possunt.

§. 26. Regimen apud Persas fit Nomine regente vel nude, vel cum restrictionis nota **ي** seu **ی**

Genitivo suo immediate præposito, ut: **سَرُّوْ**
vel **سَرِّی** seu **سَرِّوْ** *caput larva*, seu Medusa.

§. 27. Affixa a Grævio numerantur tria, a tribus Pronominibus personalibus, ut videtur decerpta, **م**, **ت**, & **ش**, quæ Nominibus per Phatha absque omni ulteriori mutatione suffiguntur, ut: **یَدِرْم**
pater meus, **یَدِرْت** *pater tuus*, **یَدِرْش** *pater ejus*,
vel *suis*. Clarissimus de Dieu ultimum tantum agnoscit absque omni puncto pluralibus in **هَآ** cum Kesra reliquis adhærens ut: **یَدِرْش** *pater ejus*, **کِتَارْش**

sermo ejus **کِنَاةَ هَآش** *peccata ejus* &c. Idem etiam quandoque Dativum & Accusativum notare tradit: **عَدَابِشْ** *supplicium illi faciam*, id est, puniam eum; **بِکِرِشْ** *cape illum*, &c.

§. 28. Nomina apud Persas, propter Casuum aut numerorum notas, vel affixa accedentia, putantur

Etum terminale non mutant. De s & l finalibus
consule §. 23.

§. 29. Forma Nominum Persicorum a cæteris
Orientalibus linguis multum differt. Etsi enim No-
minibus & Participiis Arabicis cujusvis formæ fre-
quentissime utuntur, ea tamen abjecta ultima voca-
li tam simplici, quam Nunnata, & mutato ð in ت
ad suam formam detorquent, & in Declinatione,
Rectione & suffixione legibus suis subjiciunt, ut:
صَوْرَتٌ forma, حُدُوتٌ ministerium. Cujus ter-
minationis omnia sunt Arabica, exceptis paucis
Persicis پَارِشَاهَتِ regnum, quod alias ex pro-
pria terminatione خُدَايِيَّتِ, پَارِشَاهِيَّتِ divi-
nitas, آمِنِيَّتِ humanitas, مَادَرِيَّتِ maternitas,
quæ Arabismum imitantur.

In universum autem in literam mobilem vel
unam vel duas desinunt, exceptis Substantivis deri-
vatis in ا, يِ vel يِ de quibus sequenti §. &
paucis primitivis in و' vel يِ terminatis, v. g.
Pronominibus تُو tu, اُو ille, كِي, چِي &
Numerabilibus دُو duo, سِي trīginta. At s finale
præcedente immediate Phatha, accedente incre-
mento finali, tanquam otiosum sæpe excidit.

De cæteris non Derivatorum modo, sed & Pri-
mitivorum & Compositorum, quibus Persæ præter
aliqua

aliorum Orientalium consuetudinem abundant, formæ hic probe considerandæ sunt.

§. 30. Primitiva autem apud Persas; ut apud Nos Germanos, plura monosyllaba sunt, vel dissyllaba; polysyllaba pauciora. Solis autem Vocalibus earumque vel productione per aliquam quiescentium اوي, vel absentia notam Gjesma, inter se distinguuntur.

Ac Monosyllaborum quidem formæ facile ad calculum revocari possunt, ut: زَن *fœmina*, صِرَن *vir*, بَال *ala*, دَل *cor*, شِيبِر *lac*, سِنْت *spina*, رَهَامَا *idolum*, رَوَن *fluvius*, كَعْر *blasphemia*, جَو *hordeum* &c. Sic & Adjectiva, ut: بُد *malus*,

كَاَح *curvus*, صَسْت *ebrius*, رَأَسْت *rectus*,

بُونِيك *bonus*, كَرَن *rotundus*, پُر *plenus*, رُخ *ruber* &c. Dissyllaborum major est varietas, ut:

پَدَو *pater*, مَانَو *mater*, پَر پَر *tonsor*, بَاوَر *forum*,

پَار *pars*, بِيَوَه *vidua*, جَكْر *jecur*, سِينَد *sinus*,

دِنَر *virtus*, دُخْتَر *filia*, خُدَا *Deus*, نَدَر *tonitru*,

سَاَحَن *verbum*. &c.

Sic & Adjectiva, ut: نَرَم *mollis*, جَاوَلَاك *agilis*, كَوْتَاَه *sanus*, بَلَنَد *altus*, بِيَدَاو *vigil*,

سَبِيَه *brevis*, شِيَار *sobrius*, سَهِيَه *albus*, &c.

Eodem modo dissyllaba & cætera quæcunque polyssyllaba primitiva, si quæ sunt, solis vocalibus earumque ordine, absentia; vel productione differunt.

Compositorum porro formæ infinitæ sunt & elegantissimæ, quibus ad Græcorum & Germanorum felicitatem facile assurgunt. Peculiare tamen Persis est, quod ea non tantum conjunctim, ut nos, sed separatim etiam prout commodum ipsis videtur, scribunt.

Componuntur autem nomina fere cum particulis quibusdam, quarum aliæ a principio, aliæ a fine principali Nomini accedunt, quædam etiam cum seipsis composita inveniuntur.

Ab initio ergo accedunt (1.) Adverbium congregandi *هم* *simul*, ut : همراه *comes*, *همخانه* *con-*
جوخ. (2.) Negandi particulæ *نا*, *بى*, *کم*, ut :

نا پدید vel *نیدید* *invisibilis*, *نا آمید* *des-*
speratus, *نا رسا* *impotens*, *بى شرم* *impudens*, *بى*

کم خرن *ignominiosus*, *بى حرصت* *ignarus*, *خبر*

insipiens, *کم صایه* *infirmus*, &c. (3.) Nomen

سر *caput*, & quævis *extremitas*, ornatus gratia No-
minibus accedere videtur, ut : *سر بزور کشی*

میتند, *gloria*, *سر می سپرد* *mensa*, *سر حد می کشی*
میتند

سِرُّ زَادُو, *ad terminum mortis pervenit*, رسید
 شُدْنِ *in genua procidere*.

In fine accedunt Syllabæ اُنْ, بَانْ, vel اِنْ
 quæ hominem ab officio, arte vel exercitio deo-
 minant, ut: دِرْبَانْ janitor, شَتْرَبَانْ Camelarius,
 كَشْتَبِي بَانْ nauta, دِيوَارِيَانْ murarius, لَاطِمُوسْ
 لَاطِمُوسْ, (2.) سَارْ, مَندْ, كَينْ, ذَاكِي,
 quæ Adjectivâ cōcreta formant, ut: مَوسَاوْ
 شَرْمَندْ, شَرْمَندْ pudibundus, مَودِيسْ
 وَاوْ, سَارْ (3.) شَانْ ذَاكِي & شَانْ مَانْ
 seu وَوْرْ, quæ possessorem, كَارْ seu كَرْ
 خَوَارْ quæ actorem, سَتَانْ, quod locum, & دَیْ
 نIQUE كَاهْ quod locum & tempus notat, (quæ
 tamen ab Arabicis non assumuntur) ut: دِشْدَارْ

حَيَانَاوْ verecundus, خَانُوْرْ animatus
 seu animal, بَالُوْرْ alatus, كَرْ مَادِيْ piscator,
 شِرْ خَوَارْ lactens, كَنَاهُكْرْ peccator,
 خَوَارْ

خَوَارِ ebriosus, كُوَسْتَانِ locus sepulchrorum, sepulchretum, تَابِسْتَانِ locus astus, hoc est, astas, رُوَسْتَانِ rosetum, سَكْرَتَاةَ pralii locus, seu tempus &c.

Cum seipso interdum componitur (1.) Infinitivus absque (.) nominascens cum suo Imperativo, interveniente vel non interveniente copula و, ut: كُوَسْتَانِ كُوَسْتَانِ sermocinatio, وَجُوَ جَسْتِ وَجُوَ perquisitio, كِرْفَتِ وَكِرْفَتِ captura. Sic كُوَسْتَانِ كُوَسْتَانِ, vel cum ي in fine assumpto كُوَسْتَانِ ي, & sic in aliis. (2.) Nomina quaedam abstracta & Particulæ intercedente ا, eleganter formant Adjectiva Concreta, ut: لِبَابِ اِبْرَ equalis, quod ad supremum marginem est, بِسَابِ اِسْ quod retrorsum cedit, وَنَكَارَتِكِ وَنَاكُونِ varius & وَنَكَارَتِكِ quod diversi coloris est &c.

§. 31. Derivata a Nominibus, Verbis & Particulis varie formantur.

A Nominibus Substantivis oriuntur :

(1.) Diminutiva adjectione literæ كِ præcedente Phatha, ut: كِتَابِكِ libellus, وَخَيْرِكِ

filio.

filiola, vel *puerula*, كُرْكُ *corculum*. Attamen

Adjectiva quædam, imprimis Comparativi gradus, Diminutivum ejusmodi formant. Vide infra,

(2.) Possessiva adjecto دَارٌ, وَارٌ, vel وَرٌّ, quæ cum de Dieu inter Composita mox recensuimus, vel præcedente Phatha ad composita ex Numero Cardinali & Substantivis quibusdam, ut: هَارِيبَايَةٌ

quadrupes, تَتَّةٌ يَتُّ *unicus*, تَتَّةٌ هَمَةٌ *totus*, وَسَالَةٌ *bimulus*, تَتَّةٌ شَتْنٌ *semestris*.

(3.) Adjectiva Denominativa assumto in fine literis vel syllabis اَنْ, يَانٌ, بِيَانٌ, اَنْ, item سَارٌ, هِنْدٌ

Fiunt & a Substantivis quibusdam & particulis Adjectiva concreta, quæ materiam, ordinem, situm, qualitatem, &c. significant, vel in يِيْنٌ, ut: اَلَايِيْنٌ

superior, حُوْدِيْنٌ *hordeaceus*, زُخْمِيْنٌ *vulneratus*

اَتَشِيْبِيْنٌ *igneus*, شَهِيْرِيْنٌ *dulcis*, نَمَكِيْنٌ *salsus*

بِيْشِيْبِيْنٌ *primus*, بَسْمِيْنٌ *postremus*; vel in اَدَّةٌ ut:

پَدْرَانَةٌ *paternus*, & adverbialiter *paterne*.

(4.) Gentilia a Regionum vel Urbium nominibus deducta Arabum more يِ adsciscunt, ut:

مَرَقِي

عراقی Irakenfis. Sic ab hominum propriis

محمدي Muhammedanus.

Ab Adjectivis derivantur:

(1.) Comparativus, addito ad positivum

تتر ut: سیاہ niger, سیاہ تر nigrior, پیر vetus,

پیر تر vetustior. Huic sæpe Nomen cum quo fit

Comparatio cum particula آنر vel آنر آنر præ-

ponuntur, ut: آنر آنر شیرینتر melle

dulcior. Idem sæpe augetur præposito Adverbio

بسیار multum, seu valde, & diminuitur ut Nomi-

na Substantiva, adjecto کی. Imo sæpe Superlativi

significationem obtinet.

(2.) Superlativus adjecto ad Comparativum præ-

cedentem پیرین ut: سیاہ تر پیرین nigerrimus, پیر

پیرین vetustissimus.

(3.) Substantiva abstracta adjecto in fine ا vel

بی, aut کی siquidem primitivum in ۵ desinat

ut: کما calor, سرما frigus, نیکی bonitas,

بیکی malitia, سرمندیکی pudor. Posteriora

tamen illa in كبي & ي etiam a Substantivis
quibusdam oriuntur, ut: *پیغمبری* Prophetia

سر مایکبی frigiditas.

A Verbis fiunt Nomina, vel integris vel mutatis
Integra pro Nominibus ponuntur (1.) tertia sin-
gularis Præteriti, ut: *نی با یست* necesse est

& necessitas, *نی خو است* postulavit & postulatio
ع خرید و عروخت emit & vendidit, item emtio &

venditio; (2.) Ipse Infinitivus, qui nihil aliud est
quam Nomen Substantivum, actionem vel passio-
nem significans, numeris, & casibus, imo & nota uni-
tatis *ی*, variabilis, ut: *پیدا شدن* publicum fieri

seu nasci, & generatio passiva scil. Hinc Plurale
پیدا شدنها generationes. Sic *خور نی* co-

mestio quedam, *شد نی* existentia ulla. (3.) Se-

cunda Singularis Imperativi non raro nomina
scit nulla facta mutatione, nisi quod Nomen
in principio assumitur, cum quo una quasi dictio
fit, ut: *نیکیس جهان آفرین* mundi creator.

نیکیس tristis, *یان نام* celebris. De quo vide supra in cet

Composita. Sic *رهایی د* liberator, servator. (4.)

Participium præsens in **فَعْدٌ** frequenter pro Substantivo concreto usurpatur & significat actorem, ut: **أَقْرَبُ يَنْدَةٍ** creator, **يَرْبُ نَدَةٍ** volucris.

Cum mutatione aliqua a Verbis fiunt (1.) A tertia singulari Aoristi abstracta, mutato **و** in **ش** præcedente Kesre, ut: **أَزْمَائِش** tentatio,

أَسَائِش quies, **سَتَائِش** laus, activa scil. quo quis alium laudat. (2.) A Participiis Præteritis assumto **كَيْ** ut: **سُتَوُوكَيْ** laus, passiva, qua

quis ab alio laudatur. (3.) A Præterito Verborum fiunt interdum Abstracta, assumendo in fine **أَر** ut: **كُتْنَار** dictio, **كُرْنَار** actio, **دِيدَار**

visus; (4.) Ab Infinitivis fiunt Adjectiva necessitatem significantia, ut: **كُشْتَنِي** interficiendus,

آمَدَنِي cui est moriendum, mortalis, **مَرُونَنِي** cui est veniendum, venturus.

§. 32. Suam quoque formam habent Nomina Numeralia tam Cardinalia quam Ordinalia, quorum illa partim Simplicia, partim Composita, hæc fere omnia a prioribus derivata, addito scil. in fine litera **م**.

Cardinalia sunt vel monadici, ut: **يَكِي** vel **يَكِي**

پَنَج quatuor: **جَهَار** tria, **سَو** duo, **دُو** unus,

quinque, شش *sex*, هفت *septem*, هشت *octo*,
novem. Denarii, ut: د *decem*, بیست *viginti*,
triginta, چهل *quadraginta*, پنجاه *quingenta*
ta. شصت *sexaginta*, & شصت و شش *sexaginta*
ta, هشتاد *octoginta*, نود *nonaginta*; Centena
 ut: صد *centum*, دویست *ducenti*,
 سیصد *trecenti*, چهارصد
quadringenti, پانصد *quingenti*,
 ششصد *sexcenti*, هفتصد *septingenti*,
 هشتصد *octingenti*, نصد *nongenti*; Millena
 ut: هزار *mille*, دو هزار *duo millia*,
 صد هزار *centum millia*, صد هزار
decies centena millia.

Ex his cæteri intermedii componuntur, vel
 vel interveniente copula و ut: یازده *undecim*,
 دوازده *duodecim*,
tredecim. Sic چهارده *14*, پانزده *15*,
 شانزده *16*, هفده *17*.

18. بیست و نه ^{نوزده} Sic 20. بیست و نه ^{نوزده} vel بیست و نه ^{نوزده}
 21. بیست و نه ^{نوزده} vel بیست و نه ^{نوزده}
 سی و نه ^{سی و نه} 31. سی و نه ^{سی و نه} &c. بیست و نه ^{نوزده}
 32. &c.

Ordinalia a Cardinalibus derivata eandem formam habent per omnes gradus, ut: یکم ^{یکم} vel یکم ^{یکم}

Item دوم ^{دوم} & نخستین ^{نخستین} vel نخست ^{نخست} اول ^{اول}
 ویم ^{ویم} secundus, & sic cæteri: quilibet a sui valoris

Cardinali, دهم ^{دهم}, هشتتم ^{هشتتم}, هفتتم ^{هفتتم}, ششم ^{ششم} Sic هتم ^{هتم}

duodecim ^{دوازدهم} وازدهم ^{دوازدهم}, undecimus ^{یازدهم} یازدهم ^{یازدهم}, decimus ^{دهم}

سی و دوم ^{سی و دوم}, سی و یکم ^{سی و یکم}, vigesimus ^{بیستیم}, &c.

vel ششتم ^{ششتم}, پنجاهم ^{پنجاهم}, quadragesimus ^{چهلیم}, &c.

cento ^{صد} صد ^{صد}, نوزدهم ^{نوزدهم}, هشتاد ^{هشتاد}, هفتاد ^{هفتاد}, شصت ^{شصت}

و بیستم ^{و بیستم}, &c. صد و دوم ^{صد و دوم}, صد و یکم ^{صد و یکم}, simus, ^{سیموس}

شصت ^{شصت}, پنصد ^{پنصد}, چهار صد ^{چهار صد}, سه صد ^{سه صد}

Sic هزارم ^{هزارم} نه صد ^{نه صد}, هشت صد ^{هشت صد}, هفت صد ^{هفت صد}

صد هتر ارم, صد هتر ارم, صد هتر ارم, صد هتر ارم,
 صد هتر ارم.

§. 33. Pronomina separata sunt:

(1.) Personalia, quæ Personam significant, ve

Definitam, eamque vel	1.	Sing.	من	eg
		Plur.	ما	nos
	2.	Sing.	تو	tu
		Plur.	شما	vos
	3.	Sing.	او	ill
		Plur.	ایشان	ill

Nota: Pro tertia Singulari او etiam وي inveni-
 tur, ut: تو ي in illo, اتر وي ab illo, تن وي con-
 pus ejus.

Indefinitum, quod de omnibus personis usurpa-
 tur, cum definitis tamen ad certam personam re-
 stringitur, est خون ipse, unde dicitur با خون secum.
 خون من canis meus, tuus, ejus, &c. خون من
 ego ipse. خون تو tu ipse, &c. خون خوردم
 comedi, &c. Pro eo tamen non raro خوي

خويشا وند & خوشترن, خويش
 eodem plane sensu, ut: سوي خوي ad se, versus se.

(2.) De- monstrati- va.	propinqui	Sing. اَيْنَ, hic, hac, hoc.
		Plur. اَيْنَهَا vel اَيْشَان.
	remoti	Sing. اَنْ ille vel iste.
		Plur. اَنْهَا & اَنْان.

اَيْنَ sæpe cum Nomine coalescit, ut: اَيْنَزَمَان
 hoc tempore, quomodo non raro in اَم mutatur eu-
 phoniae causa, ut: اَمْرُوز hoc die, hodie, اَمْسَب hac
 nocte, اَمْسَال hoc anno.

(3.) Relativa sunt alterum.	simplex	personæ كَ qui.
		rei حَ quod.
	compo- situm.	personæ اَنْكَ is, qui.
		rei اَنْحَ id, quod.

Item هَرَكَةُ & هَمَارَن, is, ipse, idem, sic هَرَكَةُ
 & هَرَكُدَام quisquis, quicumque.

(4.) Possessiva exprimuntur per Pronomina per-
 sonalia, ut: اَنْ جَانِ مَن anima mea, sic اَنْ جَانِ تُو &
 اَوْ

جان او per omnes personas. Ex his او saepe cum
 voce praecedente coalescit omisso ا, ut: كفتارو
 sermo ejus, ورو super illum, ورو in illo. خون nunc
 Relative nunc Reciproce usurpatur, ut: جان خون
 anima ejus, vel sua.

(۴.) Interrogativa eadem sunt cum Relativis
 simplicibus nempe

{ de persona كي vel ك quis?
 { de re, جي vel چه quid?

Ex quibus primum semper cum Verbo Substantivo است in unam dictionem conjungitur eliso ا,
 ut: انز كيست cuius est? alterum vero جي save
 چه separatim plerumque ponitur, ut: چه خبر
 quid novi? جي كے ري quid fecisti? interdum
 tamen etiam cum Verbo Substantivo, ut prius,
 coalescit, ut: چيست quid est?

Interrogativum etiam est كدام quis? qualis?
 quodnam? quale?

§. 34. Affixa tria sunt م, ت, و de quibus
 vide supra §. 27.

§. 37. Affigendi ratio eadem est in quibusvis Nominibus, & significatio eadem quæ primitivorum *صِرٌّ*, *تُو* & *أُو* post Substantivum regens, nempe possessiva, ut ibi dictum.

§. 36. Ex præfixis *بِ* in ante Pronomina Demonstrativa *أَيْنَ* & *آنَ* Euphoniae gratia plerumque *و* interponit, ut: *بِدَيْنَ* & *بِأَيْنَ*
جَائٍ in hoc loco, sed *بِدَانِ جَائٍ* in illo loco, solum.

SECTIO III.

DE VERBO ET PARTICULIS.

§. 37.

Verbum apud Persas a cæterorum Orientalium, forma longissime recedit, neque adeo cum prioribus Linguis in harmoniam commode redigi potest.

Conjugatio cujusvis Verbi una est, quæ in plerisque Active aut Neutraliter, in quibusdam etiam Passive, in plurimis vero utroque modo significat.

Active, ut: *أَوْرَدَنَ* afferre, *بُرَدَنَ* portare.

وَيَدَنَ videre. Neutraliter, ut: *أَمَدَنَ* venire,

وَقَدَنَ ire. Passive, ut: *كُرِيَدَنَ* fieri,

شُدَنَ esse vel fieri. Active & Passive, ut: *خَسَنَنَ*
 vulne.

vulnerare vel vulnerari, *أَمَانٌ* vel *أَمُونٌ* *parare & parari*, *أَمُو خَنْتٌ* *docere & doceri* seu *discere*. Alias a quovis Activo Passivum formatur per periphrasin ex Participio præterito & Verbo Substantivo *شَدَنٌ*, ut: *خَوْرٌ شَدَنٌ شَدَنٌ* *comedit*. Vide infra §. 44.

§. 38. Simplicissima quidem Verbi forma est
2. Sing. Imperativi cujusvis terminationis, ut *خَوْرٌ* *comede*, *سَاَزٌ* *fac*, & hinc immediate orta
3. Sing. Præteriti, in *ب* vel *ت* desinens, ut: *خَوْرٌ* *comedit*, *سَاَزَتٌ* *fecit*. Ab his enim duabus vocibus tota reliqua Verbi flexio pendet.

Ab Imperativo enim formatur (1.) Aoristus seu Præsens Subjunctivi assumpto Mim præcedente Phatha, ut: *خَوْرُمٌ* *comedam*, *سَاَزُمٌ* *faciam*. A quo Indicativi Præsens præposita vel præfixa particula *هَي* ut: *خَوْرُمٌ هَي* *comedo*, *سَاَزُمٌ هَي* *facio*. Futurum præfixa litera *ب* cum Dhamma, siquidem prima verbi litera *ب* vel *م* fuerit, vel Dhamma habeat, alias cum Kesra, ut: *بِخَوْرُمٌ* *comedam*, *بِسَاَزُمٌ* *faciam*, a quo reliquæ Imperativi personæ nihil differunt.

(2.) Participium Præsens tam primum assumpto *أ* vel *أَن*, ut: *خَوْرًا* vel *خَوْرَانٌ* *comedens*, *سَاَزًا*

vel دَدَ سَاَنْزَان *faciens*, quam secundum assumpto
 ut: سَاَنْزَانَدَ , خُوْرَدَ .

A tertia Singulari Præteriti fit (1.) Præteritum
 addito similiter Mim præcedente Phatha, ut:
 خُوْرَم *comedi*, سَاَخْتَم *feci*, unde Imperfectum
 præposito vel præfixo مِي , ut: مِي خُوْرَم *come-*
debam, مِي سَاَخْتَم *faciebam*.

(2.) Infinitivus vel simpliciter, vel assumpto in
 fine ن præcedente Phatha, ut: خُوْرِن vel
 خُوْرِن *comedere*, سَاَخْتِن vel سَاَخْتِن *facere*.

(3.) Participium Præteriti itidem vel simpliciter
 vel assumpto د præcedente Phatha, ut: خُوْرَد vel
 خُوْرَد *qui comedit*, vel *comestus est*, سَاَخْت vel
 سَاَخْت *qui fecit*, vel *factus est*.

Obtinuit tamen apud Grammaticos, ut Infiniti-
 vus prothemate assumptus fuerit, indeque Aoristus
 cæteraque tempora deducantur; Cui consuetudini
 cum Lexica, quæ habemus, accommodata sint,
 sequi eos in hac parte cogimur.

Interim quia non minus difficile est ex dato Im-
 perativo vel Aoristo Præteritum vel Infinitivum in-
 vestigare, placet hic in discentium gratiam præci-
 puos Imperativos secundum ordinem literarum ter-
 minantium proponere, eisque tertiam Præteriti sub-
 jungere, quemadmodum infra vicissim ex Infiniti-
 vis Aoristum more consueto deducemus.

Imperativus ergo in ا in Aoristo interponit **ي**
 ut: **اَرْمِيْ**, **اَرْمِيْ**, **اَرْمِيْ**. In Pra-
 terito primum addit **مَد** ut: **اَمَد**, reliqua mutant
 ا in **و**, ut: **اَزْهَوُوْا**, **اَزْهَوُوْا**.

ي mutatur in **قَت**, ut: **يَاقُت**, **يَاقُت**
ت affumit **اَب** ut: **اَقْتَنَان**, **اَقْتَنَان**.

ي affumit {
 vel **و** ut: **خُوْرُوْا**, **خُوْرُوْا**.
 vel **سَت** ut: **كِرِسْت**, **كِرِسْت**.
 vel **قَت** ut: **كِرِيس** seu **كِرِيس** cap
كِرِيسْت.

و mutatur in **شَت** ut: **وَاَشْت**, **وَاَشْت**.

و mutatur {
 vel in **خَت**, ut: **وَاَسْت**, **وَاَسْت**.
 vel in **سَت**, ut: **وَاَسْت**, **وَاَسْت**.

س mutatur {
 vel in **خَت**, ut: **وَاَسْت**, **وَاَسْت**.
وَاَسْت.
 vel in **شَت**, ut: **وَاَسْت**, **وَاَسْت**.

ش } vel assumit ت ut : *occide* كُتِّشْ
 } *كُتِّشْ*
 } vel mutatur in خت , ut : *vende* فُرُوْشْ
 } *de* , فُرُوْخْتْ .

ن mutatur in شت , ut : *sede* نَشِيْنْ vel نَشِيْنْ
 جِيْنْ , زَنْ *verberare* , زَنْ vel in ن ut : *colligere* , جِيْدْ
 نَشِيْسْتْ

ا mutatur in ست , ut : *velis* , خُوَاسْتْ , vel in
 ا ن ut : *da* , دَا نْ .

و mutatur in ن ut : *esto* , شُوْ , vel in قْت , ut :
 رَقْتْ , *ito* , رُوْ , *dic* , كُتِّتْ , vel in
 ست , ut : *quere* , شُوْ .

Reliqua assumunt ن ut : *numera* , شُورْ .
 رَاَنْدْ , *persequere* , رَاَنْ . *voca* , خُوَاَنْ
 كَاوْ , *fode* , كَاوْ .

Vel يْدْ , ut : *fias* , كَرْبِيْدْ . Sic

تَرْسْ , *bibe* , نُوْشْ , *dona* , بِيْحَشْ , *crede* , كَرْوْ
 time ,

time, طَلِبْ *postula*, بِرَكْعَتٍ *elige*, بَالٌ *cresce*, زَيْمٍ *pare*, پَرَشْتِ *servi*, پَرَسِ *interroga*, تَكْبِيرَانِ *plue*, بَارِ *intellige*, تَهْمِ *tege*, سُوْرَانِ *incende*, وِسِّ *veni*, وِسَانِ *fac venire*, erige,

Anomala autem censentur *vide* بِيْنِ

سَيَانِ; صَرْنِ; مَوْرَعِ; كَرْنِ; كُنِ *fac*, مَوْرَعِ; مَوْرَعِ; مَوْرَعِ; مَوْرَعِ *morere*, مَوْرَعِ; مَوْرَعِ; مَوْرَعِ; مَوْرَعِ *trade*, مَوْرَعِ; مَوْرَعِ; مَوْرَعِ; مَوْرَعِ *affer*, مَوْرَعِ; مَوْرَعِ; مَوْرَعِ; مَوْرَعِ *crea*, مَوْرَعِ. Dupliciter formant Præteritum

نَوَانِ *posce*, نَوَانِ & نَوَانِ *scito*, نَوَانِ & نَوَانِ *Sic dicitur* نَوَانِ & نَوَانِ *oportuit*.

§. 39. Personarum flexio eadem est in quovis tempore, & fit assumpto in fine verbo Substantivo, eliso ubique Elif, in tertia vero singulari Aoristi quidem, & hinc descendendum Præteritis & Futuri integro Verbo Substantivo *أَسْتُ* in *أُ* mutato, in Præteritis autem prorsus abjecto, hoc modo:

Præt.	Aor.	
خُورِمٌ	خُورِمٌ	1. Singul.
خُورِمِي	أَيُّ	2.

وَأَسْتُ , خُورٌ , خُورٌ .

Præt. Aor.

أَيُّمُ , خُورِيمُ , خُورِيمُ Plural.

أَيِّدُ , خُورِيْدُ , خُورِيْدُ

أَنْدُ , خُورَنْدُ , خُورَنْدُ

Nota. Pro tertia singulari Præteriti etiam usurpatur periphrasis خُورَةٌ هَسَتْ vel خُورَةٌ أَسَتْ .

§. 40. Participia flectuntur ut Nomina, Præsens, ut: خُورًا pl. خُورًايَانُ . Præteritum, ut: خُورَةٌ pluralis خُورَةٌكَانُ .

§. 41. Infinitivus in نٌ vel تٌ desinens Thematicis loco a Grammaticis ponitur, & nihil aliud est quam Nomen Actionem vel Passionem significans, eorum more per casus & Numeros variabilis, ut: خُورْتَرَا comestio, in Dat. & Acc. خُورْتَرَا Plural. خُورْتَرَاهَا , خُورْتَرَاهَا &c.

§. 42. Imperativus affirmativus præmittit particulam دٌ vel præfixum بٌ . Negativus vero نٌ & sæpius لاٌ vel seorsim vel conjunctim, sed abjecto وٌ & in cæteris personis non aliter ac Futurum flectitur. ut :

Affir.

Affirmativus.

Plur.

Sing.

بُخُورِيمُ

بُخُورِيذُ

بُخُورِذُ

بُخُورٌ vel خُورٌ 2.

بُخُورٌ 3.

Sic & Negativus خُورٌ, نَهْ خُورٌ, مَا خُورٌ, vel خُورٌ
مُخُورٌ.

§. 43. Præter simplicia quæ diximus temporum
etiam dantur periphrastica, nempe (1.) Plusquam
perfectum ex Participio Præterito & Verbo Substan-
tivo, ut: خُورَةٌ بُوونٌ (2.) Futurum secundum
ex Aoristo verbi خُورَاسْتَنٌ & Infinitivo Apocopa-
to خُورٌ, quibus alii (3.) tertium Fu-
turum adjiciunt ex Participio Præterito & Aoristo
Verbi بُوونٌ, ut: خُورَةٌ بِأَشَمٌ; in quibus
omnibus solum Verbum in utroque numero
omnibus Personis inflectitur.

§. 44. Verbum Passivum apud Persas vel simplex
est, quod eodem modo ut Activum inflectitur, vel
periphrasticum, quod ex Præterito cujusvis Activi
Verbo Substantivo خُورٌ esse vel fieri, conflatum &
per

per omnia Tempora invariato Participio flectitur,
 ut: ^{و-و-و} خورده شوم, ^{و-و-و} خورده شدیم &c.

§. 45. Et si autem una est omnium Verborum inflexio, quia tamen deductio Aoristi ab Infinitivo, nec non periphrasis certorum temporum accuratorem meretur considerationem, operæ pretium nos facturos existimamus, si primo verba simplicia & primitiva, deinde derivata, ac denique composita, ordine perlustremus.

§. 46. Quia porro tam simplicibus quam cæteris omnibus formandis certa quædam Verba inserviunt, *auxiliaria* propterea dicta, ut sunt Verba Substantiva, ^{و-و-و} بودن *esse*, & ^{و-و-و} شدن *fieri*, & Verbum ^{و-و-و} خواستن. Horum flexionem cæteris præmittemus.

§. 47. Cum vero Verbum ^{و-و-و} خواستن omnibus tam Activis quam Passivis, Substantiva vero alterutri tantum, nempe ^{و-و-و} بودن solis Activis, & ^{و-و-و} شدن Passivis, inservit, illius flexionem integram exhibebimus, reliqua brevius per priores aliquot personas subjecturi.

§. 48. Ipsius ergo Verbi ^{و-و-و} خواستن *velle*, flexio talis est.

Indicativi Præsens.

Plur.

Sing.

ما می خواهیم

1. ما می خواهیم

S

خواهیم

خُواهِيدُ	خُواهِِي
-----------	----------

خُواهِندُ	خُواهِدُ
-----------	----------

Imperfectum.

Plur.

خُواهِسْتِيْمُ

خُواهِسْتِيْدُ

خُواهِسْتِنْدُ

Sing.

خُواهِسْتِمُ

خُواهِسْتِي

خُواهِسْتُ

Perfectum.

Plur.

خُواَسْتِيْمُ

خُواَسْتِيْدُ

خُواَسْتِنْدُ

Sing.

خُواَسْتِمُ

خُواَسْتِي

خُواَسْتُ

Plusquamperfectum.

Plur.

خُواَسْتِيْمُ

خُواَسْتِيْدُ

خُواَسْتِنْدُ

Sing.

خُواَسْتِمُ

خُواَسْتِي

خُواَسْتُ

Futurum I.

Plur.

يَخُواهِيْمُ

Sing.

يَخُواهِمُ

يَخُواهُ

بُخَوَاهِيدُ

بُخَوَاهِي 2.

بُخَوَاهِنْدُ

بُخَوَاهَدُ 3.

Futurum II.

Plur.

Sing.

خَوَاسْتَنَه خَوَاهِيمُ

خَوَاسْتَنَه خَوَاهِمُ 1.

خَوَاهِيدُ

خَوَاهِي 2.

خَوَاهِنْدُ

خَوَاهَدُ 3.

Futurum III.

خَوَاسْتَنَه بَاشِيمُ

خَوَاسْتَنَه بَاشِمُ 1.

بَاشِيدُ

بَاشِي 2.

بَاشِنْدُ

بَاشَدُ 3.

Imperativus.

Plur.

Sing.

خَوَاهِيمُ

1.

خَوَاهِيدُ

خَوَاهِ 2.

خَوَاهِنْدُ

خَوَاهَدُ 3.

Infinitivus.

خَوَاسْتِ

vel

خَوَاسْتِنَ

S 2

Par-

Participia.

خَوَاهَا	vel	خَوَاهَا	<i>Præsens, 1.</i>
		خَوَاهِنْدَه	2.
خَوَاسْت	vel	خَوَاسْتَه	<i>Præteritum.</i>

§. 49. Verbum Substantivum *بودن* *esse* *flexitur.*

اَسْت	اِمِي	اَم	<i>Præf. S.</i>
اَنْد	اِيْد	اِيْم	<i>Plur.</i>
بُو	بُوِي	بُوِيْم	<i>Præf. S.</i>
بُوَنْد	بُوِيْد	بُوِيْم	<i>Plur.</i>
بُو	بُوِي	بُوْم	<i>Perf. S.</i>
بُوَنْد	بُوِيْد	بُوِيْم	<i>Plur.</i>
شُدِي شُدْ	شُدِم	بُوُوَه	<i>Plusq. S.</i>
شُدَنْد	شُدِيْد	سُدِيْم	<i>Plur.</i>
بَاشْد	بَاشِي	بَاشِم	<i>Fut. I. S.</i>
بَاشَنْد	بَاشِيْد	بَاشِيْم	<i>Plur.</i>
خَوَاهَد	خَوَاهِي	خَوَاهِيْم بُو	<i>Fut. II. S.</i>
			<i>Plur.</i>

خُواهِيمُ	خُواهِيدُ	خُواهِندُ	Plur.
بُونَهُ بَاسَمُ	بَاشِي	بَاشندُ	Fut. III, S.
بَاشِيمُ	بَاشِيدُ	بَاشندُ	Plur.
	بَاشُ	بَاشَنُ	Imp. S.
بَاشِيمُ	بَاشِيدُ	بَاشندُ	Plur.
بُونُ	بُونُ	بُونُ	Infinit. Præf.
	بُونُ	بُونُ	Præf.
	بُونُ	بُونُ	Particip.

§. 20. Verbum vero *شَدَنُ* esse vel fieri, sic conjugatur.

شُونُ	شَوِي	شَوْمُ	Præf. S.
شَوندُ	شَوِيدُ	شَوِيمُ	Plur.
شُندُ	شُدِي	شُدِي شُدَمُ	Imperf. S.
شُندندُ	شُدِيَنُ	شُدِيَمُ	Plur.
شُدُنُ	شُدِي	شُدَمُ	Perf. S.
شُدُنندُ	شُدِيدُ	شُدِيَمُ	Plur.
بُونُ	بُونِي	بُونُهُ بُونَمُ	Plur. S.

S 3

Plur.

بُوئِدُ	بُوِيْدُ	بُوِيْمُ	Plur.
شُوئِ	شُوِي	شُوِيْمُ	S. Fut. I.
شُوئِدُ	شُوِيْدُ	شُوِيْمُ	Plur.
بُوَاھِدُ	بُوَاھِيْدُ	بُوَاھِيْمُ	S. Fut. II.
بُوَاھِنْدُ	بُوَاھِيْدُ	بُوَاھِيْمُ	Plur.
بَاشُدُ	بَاشِي	بَاشِيْمُ	S. Fut. III.
بَاشِنْدُ	بَاشِيْدُ	بَاشِيْمُ	Plur.
	شُوئِ	شُو	Imper.
شُوئِنْدُ	شُوِيْدُ	شُوِيْمُ	Plur.
	شُدُ	شُدُنْ	Infinit.
	شُوَاْرُ	شُوَاْ	Part. Pr.
		شُدَةُ	Part. Pr.

§. 51. Horum flexionem cætera Verba primitiva quam Derivativa & Composita, per omnia sequuntur, itaque de sola formatione Aoristi ab Infinitivo laborandum est, qui in شُدُنْ vel in شُدُ definit, id quod distincte faciemus juxta ordinem Infinitivorum.

§. 52. Infinitivus in شُدُنْ terminationem illam in Aoristo abjicit, & præcedentem literam, qua

nisi una ex his quatuor esse solet, خ, س, ش & ف, vel retinet, vel abjicit, vel mutat hoc modo:

(1.) Quorum ultima radicalis est خ mutant illud vel in نر, vel in س, vel in ش, ut: *extrahere*, أَخَذَ أَخْتَنَ, سَازَمَ, سَاخْتَنَ *facere*, *andānrum*, آندَانَرَمَ, آندَاخْتَنَ, آندَكِيَتَرَمَ *suscitare*, *miscere*, آمِيخْتَنَ, نَاخْتَنَ *persequi*, *fundere*, آوِيخْتَنَ, كَرِيخْتَنَ *fugere*, *docere*, آموخْتَنَ, *coquere*, بُوخْتَنَ *suspendere*, *et* فَرُوخْتَنَ, & شِنَاشَمَ *cognoscere*, *facit* فَرُوشَمَ, *vendere*.

(2.) Quorum ultima est س præcedente Dhšamma, mutant in ي & produunt Dhšamma assumto, ut: *querere*, جَوِيَمَ, جَسْتَنَ, *lavage*, شَوِيَمَ, رَسْتَنَ, *crescere*, رَوِيَمَ. Sed præcedente Kefra س mutatur vel in ي, نر, vel in ه, ut: *fere*, كَرِيَمَ, كَرِيَسْتَنَ, *sedere*, دَنَشْتَنَ vel دَنَشِيَمَ, *vivere*, زِيَمَ.

At præcedente Phatha شَكَّنْ *frangere* كُنْ

خَوَّاهُمْ, *vellere*, خَوَّاسْتَنْ *خيرم*, خَاسْتَنْ *surgere*

جَهَّم, *saltare*, جَسْتَنْ

(3.) Quorum ultima est ش, illud vel retinetur
ut in كَسْتَنْ *occidere*, كَسَمَّ, vel mutat

in ر vel س, ut: كَسْتَنْ *habere*, كَسَمَّ

كَسْتَنْ *serere*, كَسْتَنْ *putare*, كَسْتَنْ

transire, كَسْتَنْ *sinere, relinquere*, كَسْتَنْ

كَسْتَنْ *scribere*, كَسَمَّ

(4.) Quorum ultima radicalis est ف illud vel

abjiciunt, ut: كَسَمَّ *capere* كَسَمَّ

mutant in و vel ي ut: كَسَمَّ *invenire*, كَسَمَّ

كَسَمَّ *texere*, كَسَمَّ *ire*, كَسَمَّ

كَسَمَّ *dicere*, كَسَمَّ *fodere*; Sic كَسَمَّ

§. 53. Infinitivus in ه hanc terminationem
militer abjicit, & præcedentem literam vel servat
vel in aliam mutat, hoc modo:

(1.) Infinitivus distylabus unam tantum habens
radicalem loco secundæ assumit literam, & quidem

si prima radicalis habeat Dhamma, و, ut: كَسَمَّ

esse vel fieri, شَوَم, alias ن ut: زَن verbe-
rare ترَنَم.

(2.) Idem si pro secunda radicali habeat Elif
quiescens, illud in Aoristo in ه mutat, ut: بَأَن
dare هَم. Sin ي, adsciscit ن post ي, ut: بِيَدَن
colligere, جِيَنَم, بِيَدَن videre بِيَنَم mutata sunt
simul prima radicali ن in ب.

(3.) Infinitivi duarum vel trium syllabarum ulti-
mam radicalem habentes Gjesmatam, mutant Gje-
sma in Vocalem Phatha, idque vel simpliciter, ut:
خَوَرَن comedere خَوَرَم; Sic بَوَن ferre, هَادَن
manere, خَوَانَدَن vocare, inde regulariter est Im-
perativus خَوَان, sed praefixo ب irregulariter
بَخَوَان voca. Vel cum aliqua Consonantium muta-
tione, ut: آمَدَن venire, آيَم, unde Imperativus re-
gulariter fit آي, sed praefixo ب vel ه irregulariter
بِيَا veni, هِيَا ne veni, كَرَدَن facere, كَنَم,
مَوَرَن mori, هِيَرَم, سِيَرَن tradere, سِيَارَم

اورن *adferre*, ارم vel اورم, unde Imperativus
ار vel اور

(4.) Infinitivi trium vel plurium syllabarum habentes ante ن aliquam ex literis اوي quiescentibus, regulariores cæteris habent Aoristos, nam ا quiescens abjicitur, و mutatur in Elif sequente ي mobili, يي abjicitur, ut ا, ut:

نهادن *stare*, ايسندان *stare*, اقمتم *cadere*, اقداندن
نمايم, نمودن *ostendere*, فرستادن *mittere*, فرستادنن

فرمودن *quiescere*, اسودن *quiescere*, آرزودن *precipere*,
استودن *laudare*, آفزودن *crescere*, آفزودنن

كردن *fieri*, كرديدن *aperire*, كسودن

كرديدن *credere*, كرويدن *credere*, بخشيدن *donare*,

بزرگزيدن *timere*, ترسيدن *timere*, نوشيدن *bibere*, نوشيدنن

پرسيدن *interrogare*, پرسيدنن *interrogare*, پاليدن *eligere*,

پرسيدن *parere*, زيديدن *parere*, طلبيدن *postulare*, طلبيدنن

باريدن *pluere*, باريدنن *pluere*, پوشيدن *legere*, پوشيدنن

اذڪيز اذيدن *erigere*; Sic & رسيدن *venire*,
 سو زانيدن *venire facere*, سوانيدن
incende-
re; Sic افريندن *creare*, افرينم & افرينم *facit*.

§. 44. Derivata Verba apud Persas multa sunt
 & varia, quorum quaedam significatum sui primi-
 tivi retinent, alia mutant;

Quæ retinent, formantur (1.) a secunda Singu-
 lari Aoristi addito بن; Talia sunt آميزيدن
miscere, آموزيدن *discere*, اذڪاريدن *putare*,
 آييدن *ostendere*, جهيدن *saltare*,
venire, آفتيدن *cadere* &c. Hæc vero Aoristos
 habent cum primitivis suis communes, quæ vide
 paulo ante,

(2.) Ab Infinitivis sola literarum quiescentium
 permutatione, sic ut nescias, utrum sit primitivum
 aut derivatum, ut: ميشوونن & ميشيبدن *mi-*
sereri, *condonare*, شنوونن & شنيدن *audire*,
 گسوونن *metere*, *rescindere*, وونن & وريدن
 & آموونن & آموونن *aperire*,
 (3.)

(3.) Ab eodem Infinitivo assumto و mobili, ut:
 شنیدن & شنویدن *audire*, دیدن &
 بیدیدن *videre*, بریدن & بریدن *ab-*
scindere, metere,

Quæ significationem mutant, desinunt in
 آیدن *interdum contracte آندن vel آیدن*
 Priora fiunt ab Infinitivis, Verborum in دیدن, seu
 ea sint primitiva, seu derivativa, faciuntq; ex Intran-
 sitivis simpliciter, & ex transitivis dupliciter transi-
 tiva, ut: a تابیدن *splendere*, fit تابانیدن
facere splendere, a چریدن *pasci*, چرانیدن
pascere, a جنبیدن *moveri*, جنبانیدن *move-*
re, ab افتیدن *cadere*, افتانیدن *prosternere*,
 ab آموزیدن *discere*, آموزانیدن *docere*,
 آیدن *venire*, آیدانیدن *facere venire*. Sic
 پوشیدن *induere*, fit پوشانیدن *facere in-*
ducere, چشیدن *gustare*, چشانیدن *gustandum*
 دادن

dare, أَفْشَانِيدَنْ & contracte أَفْشَانْدَنْ *spar- gere*.

Posteriora a prioribus derivantur, suntque ejusdem cum ipsis significationis, nisi forte intensione quadam aucta; Sic ab أَفْشَانِيدَنْ fit أَفْشَانِيدَنْ *prosternere*, a تَابَايَانِيدَنْ تَابَايَانِيدَنْ *facere splendere*, &c.

§. 55. Composita apud Persas sunt duplicia, alia cum particulis quibusdam, quæ suam quandam vim Verbo addunt, & sunt quinque بَا, دَر, دَر, دَر, دَر, quibus negandi particulae ذَا & مَا addi possunt; alia cum Nominibus & Participiis, quæ periphrasin potius, quam nudum Verbum sapiunt.

Ac particularum quidem significatio in Compositione interdum eadem est, quæ extra Compositionem, interdum alia.

(I.) دَر Significat *in*, eamque significationem Verbo sæpe addit, ut: دَر دَر دَر vel دَر دَر دَر *intrare*, دَر دَر دَر *intro impellere*, دَر دَر دَر *intro portare*, &c. sæpe quoque solius ornatus gratia, vel certe emphaseos alicujus causa verbis accedit,

accedit, ut: *خَوَّاسْتَنَ* idem, quod simplex *خَوَّاسْتَنَ*, *velle*: Sic *نَرِ يَاقْتَنَ* idem quod *يَاقْتَنَ* *invenire*, *consequi*, item *intelligere*, quasi mente *consequi*.

(2.) *بَرِ* interdum significat *supra*, ut extra compositionem, ut: *بَرِ اَذْكَبَرِ اذِيدَنَ* *erigere*, *excitare*, *بَرِ اَصْدَنَ* *ascendere*, *exire*, *بَرِ كَرْدَنَ* *attollere*, *auferre*. Interdum valet idem, quod re apud Latinos, ut: *بَرِ كَرِ دِيدَنَ* *reverti*, *بَرِ كَشْتَنَ* *retrocedere*, *recedere*, *reverti*. Interdum ornatus gratia additur, ut: *بَرِ اَشْوَدَنَ* *quiescere*, *بَرِ اَشْعَنَ* *indignari*, *conturbari*, *بَرِ اَشْتَنَ* *evellere*, *tollere*, *بَرِ فَنَشْتَنَ* *confidere*, & similia, quæ etiam sine *بَرِ* idem fere significant.

(3.) *بَاؤُ* *rursus*, in Compositione vim averſantæ habere videtur, ut: *بَاؤُ دَاشْتَنَ* *retrahere*, *cohibere*, *impedire*, *بَاؤُ كَرِ قَتَنَ* *celare*, q. *retro capere*, ut nostrum *hinterhalten*, *بَاؤُ اَسْتَانَنَ* *cessare*, *abstinere*, quasi *retro stare*.

(4.) سر caput, extremum, angulus, varie significat, nempe ad, re, in, ut: سر آمدن advenire, سر آمدن relegare, سر کردن intrare &c.

(۲.) وا per se nihil significat, sed ornatus tantum gratia quibusdam Verbis præponitur, ut: وا انبوتن declarare, i. q. وا ایس کردن satisfacere, i. q. ایس کردن sufficiens dare.

(6.) نه & نه, vel præfixa نه & نه; ex verbo affirmante reddunt negans, ut: نه خوردن & نه خوردن non comedere; نه خوردن, vel نه خوردن ne comede; Sic نه دانستن nescire; In Præsenti præponitur characteristicæ, ut: نه می دانم nescio, in Futuro نه Characteristicum plerumque tollit, ut: نه نیاید non veniet; Sic in Imperativo, ubi tamen frequentius est نه, ut: نه کن ne fac, & نه نیاید ne venias. Ubi نه ante Elif Euphoniæ gratia interponitur, de quo supra.

§. 56. Quæ cum Nomine aut Participio componuntur, alia activæ, alia Passivæ significationi inserviunt. Prioris generis Verba sunt (1.) Verbum Sub-

Substantivum **بُون**, cujus Præfens etiam cum
Pronominibus Personalibus & Interrogativis coale-
scit, ut: **هَؤُم** ego sum, **تُوِيِي** tu es, **اَوَسْت** ille est

Pl. **اَشَادَتَد** vos estis, **شُيَايِيَد** nos sumus,

اَز كِيَسْت quis est? **كِيَسْت** ejus est

چِيَسْت quid est? Sic cum quolibet Nomine, ut

پَاكِي اَم, vel conjunctim **پَاكِيَم**, purus sum

پَاكِيَد, **پَاكِيَم**, **پَاكِيَسْت**, **پَاكِيِي**

پَاكِيَد. Cum Participio Præterito Verbi Acti-

vel seorsum, ut: **اَسْت**, **اِي**, **كِرَنَه اَم**

اِيَد; Vel conjunctim, ubi a Verbi Substanti-

vo **كِرَنَه ايسْت**, **كِرَنَه ايم** mutatur, ut:

كِرَنَه ايسْت, **كِرَنَه ايم** comedi, &c. ubi tamen

pro secunda Singulari etiam solum \equiv reperitur, ut:

كِرَنَه ايسْت \equiv **كِرَنَه ايسْت** cepisti, **كِرَنَه ايسْت** \equiv **كِرَنَه ايسْت** quid fecisti?

non es, &c. Ipsum vero Præteritum Verbi Substan-

tivi Participio Præterito Verbi vel Transitive vel In-

transitive subjunctum actionem significat vel præter-

itam, vel futuram pro varia Verbi

servit

servilis tempore, ut: ^{فَعَلَتْ} ^{وَأَمَدَتْ} ^{بِوَيْتِ} ^{كِرْدِهَ} ^{بِوَيْتِ} ^{فَعَلَتْ} fecit, ^{أَمَدَتْ} ^{بِوَيْتِ} ^{كِرْدِهَ} ^{بِوَيْتِ} ^{فَعَلَتْ} venit. Hinc ^{تَشَاكُّنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} ut dubitationem non habeas, ^{تَشَاكُّنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} vobis hoc do, ^{خَوَاسْتَنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} ^{بِأَشْتَنْدَ} petetis.

(2.) ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} facere, quod format Activa junctum Præterito Passivæ significationis, ut: ^{أَمَانَهَ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} vulnerare, ^{بَاوَرَهَ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} credere. parare; aut Nomini, ut: ^{وَجَوَعَهَ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} observare, ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} ^{كِرْدَنْ} reverti.

(3.) ^{اَوْرَنْ} ^{اَوْرَنْ} ^{اَوْرَنْ} ^{اَوْرَنْ} adferre, portare, cum Nomine, ut: ^{اَوْرَنْ} ^{اَوْرَنْ} ^{اَوْرَنْ} ^{اَوْرَنْ} conflucere, concurrere cum impetu, ^{يَانْ} ^{اَوْرَنْ} ^{اَوْرَنْ} ^{اَوْرَنْ} recordari.

(4.) ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} habere, cum Adjectivis & Substantivis, ut: ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} implere, quasi plenum dare, ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} admirari, ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} amare.

(5.) ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} facere, ut: ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} humectare, ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} ^{اَشْتَنْدَنْ} illuminare.

T

بازیش فرمودن (6.) *jubere, ut: فرمودن*

superbire, sic cum معلوم edocere, كرامت
largiri. &c.

بازیب خورتن (7.) *edere, ut: خورتن*

fallere; Sic cum تيمار significat curare; cum

هم expavescere سو کند jurare, حيفت

gnari; hinc Participia سال خورتن annosus, آب

خورتن dolore affectus.

بازنگ زدن (8.) *verberare, ut: زدن*

mare; Sic cum خاروب verrere, چاک findere

saltare, حرف loqui.

چند برتن (9.) *ferre, ut: برتن*

cum اعتقاد credere, فرمان obedire.

Posterioris generis, hoc est, Passivæ significationis
servientia Verba sunt (1.) Verbum Substantivum

شدن esse vel fieri, cum Participio cujusque Verbi

Activi, ut: خوانده شد lectum est, vel خوانده

شدن. Sic in Imperfecto, ut: خوانده

legabatur; in Aoristo خوانده شد

ut legatur; in Præfenti شوون *legitur*.

Futurum خوانده بشوون, vel خوانده شد *legetur*.

Infinitivus خوانده شدن *legi*. Cum

Nomine Adjectivo, ut: شرمسار شدن *pude-*

fieri, سنگسار شدن *lapidari*; & Substantivis,

tanquam Adjectivis, ut: اين نگاه شد *hoc ob-*

servatum est. Sic باور خجل شدن *pudesceri*,

شدين *credi*, بخش شدن *dividi*, quasi ob-

servationem, pudorem, fidem, partem factam esse.

(2.) كريدن *fieri*, cum Adjectivis &

Participiis Passiva facit, ut: غمناك كريدن

contristari, پورا كريدن *impleri*, ناسناخته,

كردن, ut *agnosceretur*.

(3.) مدهوش كشتن *fieri*, ut: كشتن

percelli. Sic cum زبون ار *manifestari*,

پوشيده *obtegi*, *obvelari*, ناپديد *disparere*.

(4.) يافتن *invenire*, junctum Substantivis for-

mat Passivum, ut: پروارش يافتن *educari*, quasi

educationem invenire, قَرَأَ يَأْتِنُ statui, concludi.

(5.) قَرَأَ كِرْفَتِنُ *capere, ut:*

stabiliri, بِيْدَايِ كِرْفَتِنُ, manifestari.

(6.) آمَدَنُ *venire, cum No minibus Adjectivis,*

ut: شَانَ آمَدَنُ letari. Cum پَدِيدُ manifestari,

cum بَنَشْبَارُ numerari.

§. 57. Habent Persæ etiam *Impersonalia* sua, ut:

بَايْدُ *oportuit, صَبِي بَايْدُ oportet. Alias tertii*

pluralis cujusvis Verbi absolute pro *Impersonali* u-

surpatur, ut: رَوْدُ *eunt, sive itur, خُورُودُ*
editur. &c.

§. 58. Particularum quoque *Indeclinabilium* copia & varietate, nulli aliarum Linguarum cedunt.

Sic *Adverbia* sunt *Inseparabilia* & *num? an?*

& *non*, quæ tamen etiam assumpto *أ* aut & separatum usurpantur; ut: *صَا, نَا, نَه* vel *صَا, نَا, نَه*.

Separabilia sunt: (1.) *Loci*, *اَيْنَجَا* *hic, huc,*

اَيْنَسُو *illinc, اَزْ اَيْنَجَا* *hinc, اَزْ اَيْنَسُو* *illuc, اَنْجَا*

unde, اَزْ كَجَا *ubi, كَجَا* *illuc, اَنْسُو* *huc,*

اَنْسُو *ubique, سَرُون* & *سَرُون* & *اَنْدَرُون* & *اَنْدَرُون*

& *infra* فرو و *extra* بیرون و *intus* آذین و

deorsū بالا *supra* جا *versū* هیچ *ullibi* جاند *nullibi*.

(2.) *Temporis*, *mane* بامدادان *vesperi* شب بامدادان

hodie امروز *hac nocte* این شب *heri* دی *cras* فردا

perendie پس فردا *ante* پیش *post* پس

nunquam هرگز *cum* چون *quando* آنگاه

statim همانندم *vestigio* هرگز *nunquam* آنکه

postea بعد آنرا *usque* هنوز *ad* و *sero* دیر

simulac همین *donec* تا آنکه *perpetuo* همیشه

amplius بیشتر *diutius* بیشتر *hesterna* دیروز

quando کبکی

(3.) *Numeri*, *semel* یک بار *iterum* و *obis* و *tert* و

quater و *quater* و *quater* و *quater* و *quater* و

quater و *quater* و *quater* و *quater* و *quater* و

quater و *quater* و *quater* و *quater* و *quater* و

quater و *quater* و *quater* و *quater* و *quater* و

quater و *quater* و *quater* و *quater* و *quater* و

(4.) *Qualitatis*; Nomina Adjectiva qualitatem aliquam significantia, apud Perias facile adverbialiscunt, ut: **غَضِبَ نَاكٌ** *iratus, & irate*; Sic etiam Nomina Substantiva, adjecto in fine **أَدَّةٌ**, posunt adverbialiter exponi, ut: **مَاتَ وَأَدَّةٌ** *materna*, **وَدَايَا دَّةٌ** *prudenter*; & sic in reliquis; in quibus omnibus *modus affectionis* denotatur.

(5.) *Similitudinis*, **هَمْجُونَ** & **هَمْجُو** & **جَنِينٌ** & **جَنِينٌ** & **هَمْجَنِينٌ** & **هَمْجَنِينٌ** & **هَمْجَانِكَةٌ** & **هَمْجَانِكَةٌ**, sic sicut, quemadmodum, quib. respondent **أَيْنَانٌ** & **أَيْنَانٌ** *ita*: **هَمْجَانٌ** & **هَمْجَانٌ** & **هَمْجَانٌ** *eo modo, sic*.

(6.) *Congregandi*, **هَمٌّ** & **هَمٌّ** *simul*.

(7.) *Separandi*, **تَنْهَا** & **هَمِّينٌ** *solum*.

(8.) *Demonstrandi*, **أَيْنَاكٌ**, *ecce*.

(9.) *Interrogandi*, **كَيْ جَا كُو** *ubi loci*, **كَيْ جَا كُو** *ubi*, **هَمْجَانٌ** & **هَمْجَانٌ** *nonne*, **هَمْجَانٌ** *num, an*, **هَمْجَانٌ** *quare*, **هَمْجَانٌ** *quor*, **هَمْجَانٌ** *quomodo*.

(10.) *Dubitandi*, **مَكْرٌ** *fortasse*, **مَكْرٌ** *ne forte*, **مَكْرٌ** *aliquan-*

aliquando an significat, شاید ك & شاید
fortassis.

(11.) Optandi, كاشي & كاش Arabice.
nam, h. e. كاش Arabice.

(12.) Affirmandi, بل & بلای ita, imo,
quod Arabicum est.

(13.) Hortandi, بیبا agendum.

(14.) Negandi & prohibendi, نه & نه, ne, non,
هیچگونه نه nullo modo, nequaquam

§. 59. Præpositiones itidem sunt inseparabiles, ut: ب

per, cum, instrumenti, ad, secundum, in, ut: ب خدا per
Deum, ب کلام calamo, ب کوه ad montem, ب کرب و آوار
secundum opus suum, ب زندان in carcere; Sic ب دین
& ب ان de quibus supra.

Separabiles, exq; vel simplices, ut: ب ابر super
& supra, از vel از, ab, ex, de, pro, vel propter, quam
ب آواز cum, ب سوی ad, versus, ب بی sine, absq; ب با cum, ad,
ب بالا supra, ب زیر sub, infra, ب در pro, ب در ad, apud, supra,

ب در ad, nota Dativi, ب بهر propter; ب بر آبی ad, usque ad,
ب در in, tam de motu, quam quiete; item ب در, ب هلوئی
juxta, ب درون & ب قرون sub, ب میان inter, ب درون apud.

Compositæ ب در تحت pro, ب در میان a, ب در جهت propter, ب در بواسطه & ب در جهت
ب در بعد از post, ب در پیش coram, ante, ب در پیش از, &c. ب پیش از, &c.

ante, *ante* در پیش, *sine* در غیر, & *in* در, *versus* در جانب

§. 60. Conjunctiones omnes sunt separabiles (1.) Copulativa

et نیز, *etiam*.

(2.) Conditionales & exceptiva, *si* اگر, *nisi*, *præterquam*, *præter*, *præterquam*.

(3.) Disjunctiva, *aut*, *vel*.

(4.) Discretiva, Concessiva, & Electiva, *sed*, *verum*, *autem*, *quoniam*, *quod*, *quod*.

et *quoniam*, *quod*, *quod*.

et *tamen*, *quoniam*, *quod*.

(5.) Causales & Finales, *quia*, *quod*.

quoniam, *quia*.

quoniam, *quod*.

ut.

(6.) Conclusiva l. Rationales, *quod*, *quod*.

ergo, *idcirco*, *propterea*, *quocirca*.

ergo, *itaque*.

Quibus appendicis loco adjungimus Interjectiones, quæ

(1.) Exclamantis, *oh* *proh*!

(2.) Lugentis, *heu*, *ah*!

(3.) Vocantis, *oh* *ya* *o*!

(4.) Optantis, *oh* *utinam*!

(5.) Comminantis, *oh* *va*!

FINIS.

(2)
JACOBI ALTINGI
SYNOPSIS
INSTITUTIONUM
CHALDÆORUM
ET
SYRARUM.

FRANCOFURTI *ad* MOENUM,
Sumptibus viduæ beati KNOCHII.
& J. G. ESSLINGERI.

Anno MDCCXLVII.

